

*Biržų
krašto
tautosaka*

LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJA
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS INSTITUTAS

*Biržų
krašto
tautosaka*

Užrašė
JULIUS JANONIS
ir
MARIJA JANONIENĖ

VILNIUS
1982

82.3L-6
Bi 374
LF

Parengė
KOSTAS ALEKSYNAS

Redaktorius
AMBRAZIEJUS JONYNAS

B $\frac{70303-233}{M852(10)-82}$ U-82

4702360100

© Leidykla „Vaga“, 1982

PRATARMĖ

Ligi pat pastarųjų metų Julius Janonis kaip tautosakos rinkėjas buvo beveik nežinomas, nors jis visiškai nusipelno būti įtrauktas į lietuvių folkloristikos istoriją. Juo labiau kad jis surinko nemažai tautosakos. J. Janonio sukauptas folkloras taip pat rodo, kokioje kūrybinėje aplinkoje brendo poetas.

Šiame leidinyje pateikiama visa J. Janonio užrašyta — jau publikuota ir ligi šiol buvusi tik rankraščiuose — tautosaka. Knygoje skelbiama J. Janonio užrašyti 279 dainuojamosios tautosakos dalykai, 13 pasakų, 6 sakmės bei padavimai, 194 patarlės ir priežodžiai, 65 mįslės, 2 minklės, 14 garsų pamėgdžiojimų, 8 juokavimai, greitakalbės ir kt., net 180 tikėjimų ir burtų, 27 liaudies medicinos dalykai, iš viso bemaž 800 folkloro vienetų. Taip pat spausdinama M. Janonienės medžiaga, nesikartojanti su sūnaus užrašymais: 106 dainos, 10 pasakų, 318 patarlių bei priežodžių ir 25 burtai bei prietarai, tai yra daugiau kaip 450 tautosakos užrašymų. Pridėjus E. Janonytės užrašytus dainų-žaidimų ir anekdotų, iš viso susidaro 1249 tautosakos vienetai.

Leidiny s yra mokslinis. Jo rengėjai stengėsi medžiagą kalbiniu požiūriu pateikti nenutoldami nuo jos rankraščinio originalo. Kartu siekiama, kad knyga būtų prieinama kiekvienam, norinčiam susipažinti su Janonių surinkta tautosaka. Medžiaga joje publikuojama išlaikant būdingas tarmės leksikos, morfologijos ir sintaksės formas, nedėsningąsias fonetikos ypatybes. Dalį tekstų J. Janonis yra užrašęs literatūrine kalba. Be to, ir kai kuriuose tar-

miškai užrašytuose tekstuose pasitaiko literatūrinės kalbos lyčių. Dėl to tekstuose yra nevienodumų (pvz., vienur kreipinys reiškiamas moteriškosios giminės daiktavardžio vienaskaitos šauksmininku, kitur — tarpei nebūdingu vardininku, vienur pavartojamas tarminis prielinksnis *p a r*, kitur — literatūrinės kalbos *p e r* ir *pan.*). Šie nevienodumai, rengiant tekstus, palikti. Labiau patvarkyta fonetika, rašyba ir skyryba.

Tautosakinė medžiaga leidinyje suskirstyta žanrais ir pagal temas. Paaiškinimuose atsispindi to paties tautosakos kūrinio atskirų užrašymų variavimai. Skelbiamieji kūriniai per atitinkamus katalogus (žr. „Paaiškinimai“) susiejami su visu lietuvių, taip pat su kitų tautų folkloru.

Leidinį parengė ir paaiškinimus parašė *Kostas Aleksynas*. Įvadinį straipsnį parašė ir leidinį redagavo *Ambraziejus Jonynas*. Spaudai parengtą rankraštį recenzavo *Birutė Vanagienė*. Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Tautosakos skyriuje sudaryto Lietuvių liaudies dainų katalogo kartoteka naudotis padėjo jo sudarytojos.

JANONIŲ ŠEIMOS TAUTOSAKA

Lietuvių literatūros istorijoje Julius Janonis užima garbingą vietą kaip proletarinės mūsų poezijos pradininkas ir žymiausias jos atstovas. Tačiau poetas savo vardą įamžino dar ir lietuvių folkloristikoje. Ši mūsų literatūros ir tautosakos mokslo istorijai labai reikšmingą faktą aki-vaizdžiai paliudija čia pateikiamas tautosakos rinkinys. J. Janonis kaip tautosakos rinkėjas tvirtai atsistoja šalia kitų ano meto šios srities darbininkų itin svarbiu lietuvių liaudies poetinės kūrybos rinkimo laikotarpiu — tada, kai ji buvo pradėta organizuotai kaupti.

J. Janonis daugumą tautosakos yra užrašęs iš savo motinos Marijos Janonienės (gim. 1869 m. Beržinių km., Biržų raj.— mir. 1947 m. Baltimorėje, JAV). M. Janonienė, 1921 m. išvykusi į Ameriką, užrašinėjo tautosaką ir pati. Tai, be kita ko, matyti ir iš įrašo viename rinkinyje, gautame iš JAV¹. Sūnaus ir motinos užrašyta medžiaga tarp savęs yra labai glaudžiai susijusi, dažnai netgi visai sutampa, dėl to ji ir skelbiama kartu. Ji parodo tą liaudies poetinės kūrybos tradiciją, kuri eina iš labai senų laikų per visą Janonių giminę.

M. Janonienė turtino poetą ne tik tautosaka. Kaip ir daugelis lietuvių motinų valstiečių, ji iš esmės prisidėjo prie viso dvasinio savo sūnaus pasaulio formavimo. M. Janonienė buvo darbšti, sumani, atkakli ir kantri moteris, mokėjo siūti, mėgo knygas ir jas geriau suprato už kitus, išmokė skaityti sūnų ir kaimynų vaikus. Poetas iš motinos bus paveldėjęs išmintį, rimtumą, kantrų ir san-

¹ Žr. LTR 4995 (žr. sutrumpinimų sąrašą).

tūrų būdą, greitą orientaciją. Motina sužadino ir kūrybines jo galias. „Kad šaltomis žiemos dienomis ir ilgais, tamsiais vakarais vaikai nenuobodžiautų, motina pramanydavo kuo nors užimti. Ji sekdavo pasakas, su jais giedodavo ir dainuodavo, padarydavo iš siuvinių atliekų žaisliukų“². J. Janonis pats rašo, kad pirmieji ankstyvosios jo vaikystės atsiminimai yra susiję su motinos gražiai sekamų pasakų vaizdais:

Seniausia, apie ką atsimenu, tai pasakos. Būdavo, pristosis prie motutės ir tol neduosiu jai ramumo, kol ji nepradės pasakoti. Pradės ji sekti pasaką, ir aš nebegirdžiu nei vienodai užiančio ratelio, nebemačiau nei greitai mažėjančio, vikrių motutės pirštų pešamo, kuodelio. Sėdžiu ramiai, nesijudindamas, o mano mintys toli, o mano vaidentuvė tveria-gamina gražiausius vaizdus: kaip narsus jaunikaitis, užjojęs per stiklo kalną į aukštą pilį, veda skaisčią karalaite; kaip tvirtas galiūnas kapoja siaubūnams smakams galvas; kaip žaltienė virsta egle, o savo vaikus paverčia medžiais. . .

Daug ir gražiai mokėdavo pasakoti motutė³.

Nesuklysimė manydami, jog J. Janonio užuojautą skriaudžiamiesiems, vargstantiems darbo žmonėms pirmiausia sužadino iš motinos sužinoti tautosakiniai paveikslai.

M. Janonienė mėgo improvizuoti. Kartais liaudies dainas ji perkurdinėjo savaip. Galimas dalykas, jog vieną kitą dainą ji bus ir pati sudėjusi, nes kai kurių jos užrašytų dainų atitikmenų nepavyko surasti Lietuvių liaudies dainų kataloge. Matyt, šios dainos nepriklauso dainuojamosios lietuvių tautosakos tradicijai.

Į gyvenimą ir literatūrą J. Janonis atėjo tada, kai lietuvių tautosakos rinkimas ir panaudojimas raštijoje turėjo jau nemenkas tradicijas. Nemažai tautosakos, ypač patarlių ir priežodžių, randame XVI a. lietuviškuosiuose J. Bretkūno, M. Daukšos ir kituose raštuose. XVIII a. pradžioje tautosaką, visų pirma dainas, rinko ir kitus ragino tai daryti vadinamojo kalbinio ginčo dalyviai M. Mėrlinas, J. Perkūnas, J. Šulcas ir kiti. Rytų Prūsijoje XIX a. tautosaka buvo renkama ir vertinama kaip brangus nacionalinės kultūros turtas, atspindintis tautinį

² Iš P. Jašinsko atsiminimų apie J. Janonį.— Literatūra ir kalba, VIII. Vyr. redaktorius K. Korsakas. V., 1966, p. 13.

³ J. Janonis. Raštai, t. 2. V., 1957, p. 16.

lietuvių savitumą ir teikias atsparos priešintis vokietinio bangai. Tai patvirtina ne vieno tenykščio lietuvių kultūros puoselėtojo veikla. Tarp jų vieną pirmųjų vietų užima L. Rėza, savo darbus paskyręs Rytų Prūsijos lietuvių dainų išsaugojimui. Nors visuomeninis, literatūrinis, apskritai kultūrinis gyvenimas dar buvo gyvas ir Rytų Prūsijoje, nuo XIX a. pradžios jo centras persikėlė į Lietuvą. XVIII a. pabaigoje, Lietuvai įėjus į Rusijos imperijos sudėtį, susidarė sąlygos sparčiau vystytis nacionalinei kultūrai, augti inteligentijai. Lietuvoje prasiikalė pirmieji tautosakinio darbo daigai, vėliau suvešėję S. Stanevičiaus, L. Jucevičiaus, S. Daukanto tautosakos rinkiniais. XIX a. antrojoje pusėje A. Juškos dainų rinkiniai turėjo labai didelės reikšmės atsikratant carinio spaudos draudimo varžtų. Plataus atgarsio visame krašte susilaukė J. Basanavičiaus pasakų rinkiniai XIX—XX a. riboje. Nuo XX a. pradžios vienas po kito ėmė rodytis revoliucinių dainų leidiniai. Bet tai vis buvo pavienės pastangos. Sutelktam tautosakos rinkimo darbui pradėjo skatinti Lietuvių mokslo draugija, kurios gretose susibūrė gausus lietuvių inteligentų ir kitų kraštų mokslininkų būrys.

Lietuvių mokslo draugija susikūrė Vilniuje 1907 m. Vienas pagrindinių šios draugijos tikslų ir uždavinių buvo rinkti, publikuoti ir tyrinėti tautosaką. Uoliai ją rinkti ėmėsi tie moksleiviai, kurie domėjosi visuomeniniu bei kultūriniu gimtojo savo krašto gyvenimu. Neliko nušaly ano meto moksleivių spauda, nors ji ir buvo skirtingų idėjinių pakraipų. Moksleivių žurnalai ėmė eiti kiek vėliau, negu kad įsisteigė Lietuvių mokslo draugija. Raginimu rinkti folklorą moksleivių spaudos siekiai sutapo su Lietuvių mokslo draugijos sumanymais ir jau turėjo organizuotumo pradų. Moksleivių spauda ne tik ragino tautosaką rinkti, bet ją ir skelbė, rašė folkloro klausimais. Antai liberalinės krypties moksleivių žurnalas „Aušrinė“ 1910—1913 m. leido priedą „Vasaros darbai“, kur buvo publikuojama moksleivių surinktos tautosakos. 1910 m. „Aušrinė“ (Nr. 3) paskelbė straipsnį „Vasaros darbai“, kuriame skundžiamasi, kad „Lietuva vis dar tebėra mums terra incognita“, ir raginama sunaudoti „va-

sarą, kad ją pažinus" ⁴. Mums svarbiausia tai, jog straipsnyje pabrėžiama „dvasios kultūros“ faktų, t. y. dainų, pasakų, papročių ir kitos smulkiosios tautosakos bei etnografijos dalykų, rinkimo svarba ⁵. Vėliau „Aušrinė“ išplatino pirmąją atskiru leidiniu išleistą „Trumpą folklioro dalykams rinkti programą“, parengtą Lietuvių mokslo draugijos iniciatyva visoje Lietuvoje plačiai žinomų žmonių, gerai susipažinusių su lietuvių liaudies poetine kūryba. ⁶ Tai ir bus paskatinę J. Janonį imtis „folklioro dalykus“ užrašinėti. Toks spėjimas tuo labiau įtikėtinas turint galvoje „Jaunime“ (1912, Nr. 11) paskelbtą pagrįstai J. Janoniui priskiriamą raginimą rinkti tautosaką. Jame sakoma: „Aš norėčiau atkreipti jaunimo atidžią dar į vieną svarbų reikalą: į mūsų senovės liėkanų rinkimą. Kada nebuvo liėuvių knygu, laikraščiu, ilgus žiėmos vakarus jaunimas praleisdavo, pasakas besakant, dainas bedainuojant. Ir šiandieną dar tebėra po kaimus senesnių žmonių, mokaėčių pasakų, mišlių, patarlių, priežodžių, ir šiandieną žiėmos vakarais pasakoriai maloniai parodo, ką moka, jei tik atsiranda norinčių paklausyti. <...> Taigi mokąs rašyti jaunimas tenepraleidžia pro ausis senesnių žmonių pasakojimų" ⁷. Tokiame fone iškyła J. Janonis kaip tautosakos rinkėjas.

Tad J. Janonis, rinkdamas tautosaką ir kitus ragindamas ją rinkti, dirbo tą patriotinį darbą, kaip ir daugelis nuo liaudies nenutolusių inteligentų, kurie anais sunkiais laikais stengėsi kuo daugiau savo liaudies poetinės kūrybos išsaugoti būsimosioms kartoms.

⁴ Tautosakinį priedą „Mūsų tautinės tvėrybos žiedai“ (1911—1914) leido ir klerikalinis jaunimo žurnalas „Ateitis“, kuriame taip pat buvo spausdinama tautosakos.

⁵ „Aušrinė“, 1910, Nr. 3, p. 9—12.

⁶ Trumpa Folklioro dalykams rinkti Programa. Sutaisyta d-ro K. Griėniaus ir L.M.D-jos Folklioro Komisijos narių: prof. E. Volterio, d-ro J. Basanavičiaus, kun. Tumo ir adv. A. Janulaičio. V., 1910, 32 psl.; žr. K. Viščėinis. Lietuvių tautosakos rankraštyėnas.—Literatūra ir kalba, IX. Vyr. redaktorius K. Korsakas. V., 1968, p. 431.

⁷ Literatūra ir kalba, VIII. Julius Janonis. Vyr. redaktorius K. Korsakas. V., 1966, p. 387.

Metai, kada J. Janonis rinko liaudies poetinę kūrybą, sutampa su naujo revoliucinio pakilimo laikotarpiu. Visuomeninės veiklos suaktyvėjimas, kova prieš reakciją pagyvino domėjimąsi liaudies gyvenimu ir jos kultūra. „Didelę įtaką darbininkų judėjimo pakilimas padarė moksleivijai. <...> 1911—1912 m. Biržų keturklasėje mokykloje, Juliui Janoniui vadovaujant, susikūrė slaptas moksleivių ratelis, kurio dalyviai skaitė pranešimus, rengė diskusijas aktualiais pasaulėžiūros klausimais, studijavo K. Markso, Č. Darvino ir kitus veikalus“⁸.

Tautosaką rinkti J. Janonis pradėjo labai jaunas — eidamas tik keturioliktuosius metus. Viename jo sudarytame rankraštiniame tautosakos rinkinėlyje „Tautiškos dainos. Tomas II“⁹ (tad, išeitų, turėjo būti ir pirmas „tomas“) po pirmos dainos įrašyta 1910 m. vasario 6 d. data rodo, kad tautosaką jis pradėjo rinkti 1910 metų pradžioje. Dainas J. Janonis užrašinėjo visą laiką, kol mokėsi Biržų keturklasėje mokykloje.

J. Janonis tautosaką rinko gimtajame Biržų krašte, be maž vien tėviškės kaimuose — Beržiniuose ir Mieleišiuose (Melaišiuose)¹⁰. Pagrindinė jo pateikėja buvo motina. Tai visų pirma ir nulėmė, kad medžiagą jis užrašinėjo tiksliai. Iš M. Janonienės autobiografijos matyti, kad J. Janonis dar domėjosi ir etnografiniais dalykais: „Julisis rinko senovės kokius audinius ar mezginius ir vežė į Vilnių ir rinko aukas dėl mokslo draugijos“¹¹.

Iš pradžių J. Janonis savo užrašytą tautosaką siuntinėjo „Aušrinės“ redakcijai. 1911—1912 m. ji gavo penkis J. Janonio užrašytos tautosakos rinkinius. Keliolika dainų ir kitų žanrų kūrinių buvo išspausdinta „Aušrinės“ priede „Vasaros darbai“. 1912 m. J. Janonis pradėjo bendradarbiauti su Lietuvių mokslo draugija ir per porą metų pasiuntė jai taip pat penkis tautosakos rinkinius

⁸ Lietuvos TSR istorija, t. 2. V., 1963, p. 387.

⁹ LTR 4981.

¹⁰ Rankraštiniame rinkinėlyje LTR 4983 iš pradžių dainose minima gimtasis Beržinių kaimas (žr. 13 dainos pabaigą). Rinkinio gale (38—41 dainos) jau randame „Melaišius“. Matyt, rinkinėlis pradėtas Beržiniuose, o baigtas Mieleišiuose.

¹¹ J. Janonis. Raštai, t. 2, p. 490.

(paskutinį — 1913 m. kovo 27 d.). 1912 m. rugsėjo mėn. „Aušrinės“ redakcija visą savo sukauptą — drauge ir iš J. Janonio gautą — tautosaką perleido Lietuvių mokslo draugijai. Vadinasi, didelė J. Janonio užrašytos tautosakos dalis mus pasiekė būdama draugijos fonduose. Tačiau išliko jos ir kitur.

M. Janonienė savo atsiminimuose apie sūnų rašo: „Buvo didelė daugybė jo raštų, ale karas baisusis viską sunaikino. Kas liko nog ugnies, tai vokiečiai sunaikino. Valaitis¹² kitus raštus paėmė, bet buvo daug dainų, partarių, priežodžių ir dar kokių raštų. Tai kai važiovom Amerikon, Kaune — aš nepamenu — ar „Aušrinei“, ar kitur padavėm. Bet kas žin, kas pasinaudojo tais jo raštais“¹³. M. Janonienės 1921 m. Kaune paliktoji tautosaka vis dėlto pasiekė Ameriką. Neseniai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, iš sesers Emilijos Janonytės-Railienės yra gauta nemaža J. Janonio užrašytos tautosakos, kuri saugoma Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Lietuvių tautosakos rankraštyne ir gerokai papildoma mūsų turėtą vaizdą apie J. Janonį — tautosakininką.

XX a. pradžioje Biržų krašte yra darbavęsi ir daugiau tautosakos rinkėjų, pavyzdžiui, A. Sabaliauskas, A. R. Niemis ir kt.¹⁴ Bet net ir lyginant su žymiaisiais mūsų folkloro rinkėjais, J. Janonio užrašytosios tautosakos yra nemaža. Iš viso susidarė ir šiame leidinyje spausdinama netoli aštuonių šimtų poeto užrašytų tautosakos vienetų,

¹² Apie Zigmą Valaitį (slap. Povilas Aušrotas, 1892—1942) žr.: B. Pranskus. Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964; Lietuvių literatūros istorija, t. 3, d. 2. V., 1965; Didžioji Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra. V., 1967; Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija, t. III. V., 1971.

¹³ J. Janonis. Ten pat, p. 480.

¹⁴ Žr. Lietuvių dainos ir giesmės šiaur-rytinėje Lietuvoje. Dr. A. R. Niemi ir kun. A. Sabaliausko surinktos [Helsinki (Ryga), 1912]; A. R. Niemi. Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.— Mūsų tautosaka, II. K., 1932; V. Biržiška. Lietuviškųjų dainų literatūros bibliografija.— Mūsų tautosaka, III. K., 1931, p. 197.

J. Janonio ir kitų rinkėjų užrašyta medžiaga turi ne tik skirtumų, bet ir bendrų bruožų. Antai J. Janonio užrašytos sutartinės panašios į tas, kurias surinko A. R. Niemis.

daugiausia dainų ir smulkiosios tautosakos dalykų¹⁵. J. Janonio užrašyta medžiaga iš tiesų praturtina lietuvių kultūros lobyną vertingais tautosakos dalykais iš šiaurės Lietuvos.

J. Janonis buvo kruopštus rinkėjas. Iš vienos pateikėjos — savo motinos — jis rašydavo viską, ką tik ji mokėjo: dainas, pasakas, sakmes, padavimus, patarles ir priežodžius, mįsles ir minkles, garsų pamėgdžiojimus, tikėjimus, burtus, liaudies mediciną, greitakalbes, juokavimus. Jis nevengė užrašinėti to paties tautosakos kūrinio pakartotinai, jeigu tik jis kiek skyrėsi, vadinasi, įžvelgė, kad natūraliai gyvuojantis tautosakos kūrinys gali varijuoti.

J. Janonis iš pat pradžių atidžiai sekė „Vasaros darbus“, mokėsi iš jų. Radęs juose kito rinkėjo užrašytą tautosakos dalyką, ieškodavo atitinkamų jo variantų savo gimtosiose vietose. Negalima, pavyzdžiui, laikyti atsitiktinumu, kad, „Vasaros darbuose“ radęs išspausdintą vaikų dainelę „Žemaiti kukuti“, pasiuntė jiems ilgesnį dainos variantą. Patarlė „Genys margas, svietas dar margesnis“ paskatino užrašyti patarlę „Genys margas, žmogaus gyvenimas dar margesnis“. Perskaitęs patarlę „Ranka ranką mazgoja, kad abi balti būtų“, užrašė jos variantą „Ranka ranką mazgoja — abi balti pastoja“ ir t. t.

J. Janonis tautosaką užrašinėjo būdamas keturiolikos—septyniolikos metų, tačiau jo užrašymai atitiko anų laikų folkloro rinkimo metodiką bei reikalavimus. Tų reikalavimų J. Janonis stengėsi laikytis. Antai „Aušrinės“ 1912 m. Nr. 17 priede „Vasaros darbuose“ išspausdintame straipsnyje „Tautos tverybos rinkimas“ rašoma, jog tautosaką reikia užrašinėti tiksliai, „pasakotojo tarpe“. Straipsnyje paaiškinama: „smulkesnes žinias galima rasti knygutėj „Trumpa folklorui rinkti programa“ (Norintieji tą knygutę gauti tesikreipia „Aušrinės“ redakcion)“. J. Janonis veikiausiai atsiliepė ir paprašė: „Meldžiu man išsiųsti „Trumpą folklorui rinkti programą“¹⁶. Iš tiesų

¹⁵ Žr. dar K. Aleksynas. Npublikuotoji J. Janonio užrašyta tautosaka.—Literatūra ir kalba, VIII, p. 359; V. Kažukauskas. Julius Janonis — tautosakininkas.— Ten pat, p. 539.

¹⁶ Žr. LMD I 378.

1912 m. rugpjūčio 14 d. viename rinkinyje jis ir įrašė: „Dainos girdėtos ir užrašytos biržiečių tarme Melaišių sodž.“¹⁷ Kitur jis sakosi „biržiečių tarme“ užrašęs dainas¹⁸ ir pasakas¹⁹. Dar kitame rinkinyje J. Janonis tvirtina pasaką užrašęs „biržiečių tarme, žodis žodin“²⁰.

Tikslus užrašymas, be abejonės, padidina jo surinktos tautosakos mokslinę ir meninę vertę. Pabrėžtina, kad prieš Pirmąjį pasaulinį karą jau buvo negeistinų tendencijų: imta laisvai elgtis su tautosakos faktais, stilizuoti dainas bei pasakas ir pan. Estetizavimas tautosakoje, kaip ir poezijoje, J. Janoniui buvo svetimas.

Kad būta pavojų ir J. Janoniui pasukti šiuo keliu, rodo jo rinkinys „Priežodžiai, patarlės, mįslės ir dainos Biržų apylenkėje“ (LTR 4987), rašytas (greičiausiai pačiam sau) dar tada, kai tautosaką jis buvo vos bepradedęs rinkti. Jausdamas, kad dainose pasitaikantys barbarizmai toli gražu nepuošia kalbos, jis to rinkinio dainose kai kuriuos juos pakeitė lietuviškais žodžiais, nors kitąsyk dėl to reikėdavo ir perkurti eilutę (pvz., vietoj „Kai aš augau raškažely“ parašė „Kai aš, būdams laisvas, augau“)²¹. Bet veikia, dar prieš indamas siųsti tautosaką į Vilnių, J. Janonis perprato, kad taip daryti nedera.

J. Janonis pats, sekdamas tautosaka ir mitologija, yra bandęs kurti pasakų, padavimų, pavyzdžiui, kalėdų pasaką „Žvaigždė“. Anksčiau buvo manoma, kad 1913 m. J. Janonis parašė tiriamojo pobūdžio straipsnį „Tikyba ir šeimyniškas gyvenimas senovės lietuvių“²². Tačiau pastaruoju metu linkstama manyti, kad tai ne jo darbas.

Daugiausia J. Janonis surinko dainuojamosios tautosakos — iš viso 279 dainas. Jis užrašė kone visų pagrindinių dainų žanrų kūrinių: darbo, kalendorinių apeigų, ves-

¹⁷ Žr. LTR 4989 (po 10 dainos).

¹⁸ Žr. LKLI BR F—2 189.

¹⁹ Žr. LKLI BR F—1 2037 (pirmas pluoštas).

²⁰ Žr. LMD I 818.

²¹ Žr. šio leidinio 169-tą dainą ir LTR 4987(14).

²² Straipsnio antraštė labai primena Z. Aleksos-Angariečio tyrinėjimo pavadinimą „Šeimyniškas lietuvių gyvenimas Juškevičiaus dainose“. Dėl straipsnio „Tikyba ir šeimyniškas gyvenimas senovės lietuvių“ autentiškumo žr. V. Kubilius. Julius Janonis. V., 1962, p. 401—402.

tuvinių, šeimos, vaikų, jaunimo ir meilės, vaišių, karinių-istorinių, literatūrinės kilmės, humoristinių dainų, talalinių ir kt. Dominuoja vestuvinės dainos — net 55. Iš jų 35 dainos yra dainuotos jaunosios pusėje ir 20 — jaunojo pusėje. Toks santykis gana teisingai atspindi vestuvinių dainų repertuarą liaudies buityje. J. Janonis užrašė iš tiesų paplitusių, gražių, klasikinių vestuvinių mūsų liaudies dainų. Tai gali pailustruoti keli pavyzdžiai. Žiedynų dainos „Užteka saulelė per debesėlių“ (35)²³ tipas turi ne mažiau kaip tūkstantį užrašymų²⁴. Tai viena populiariausių mūsų dainų, dar ir šiandien skambanti visame krašte. Jai nedaug nusileidžia piršlybų dainos „Už jūrių marelių“ (30) ir „Tykia gražiai man' matutė ūgino“ (29), kurių pirmoji skirtingais variantais ir versijomis turi daugiau kaip 700, o antroji — daugiau kaip 500 užrašymų²⁵. Šiuo atžvilgiu dar vertos paminėti pažintuvių daina „Sindir vindir žolynėlis“ (20) ir girtavimą smerkianti jaunosios graudinimo daina „Šiokį gaučia, tokį gaučia“ (41), kurių, Lietuvių liaudies dainų katalogo duomenimis, užfiksuota maždaug po pusę tūkstančio variantų²⁶. Kita vertus, reikia pasakyti, jog J. Janonis paliko užrašęs ir originalesnių vestuvinių dainų, kurių Lietuvių tautosakos rankraštyne ne tiek daug. Antai dainos „Svečiai kieme suvažiavo“ (32), be J. Janonio užrašyto varianto, buvo žinoma tik pora dešimčių užrašymų²⁷. Panašių pavyzdžių galima nurodyti ir daugiau.

Palyginti daug J. Janonis surinko jaunimo ir meilės dainų — keturiasdešimt tris. Jo užrašytose, kaip ir apskritai lietuvių meilės dainose, apdainuojami švelnūs, tyri meilės jausmai, bernelio raitelio lankymasis pas mergele ant „juodbėrio žirgelio“, jaunimo santykiai ir pan. Biržų krašto meilės dainos jaunimo grožį ir meilės jausmus ap-

²³ Skaičius skliausteliuose žymi šiame leidinyje spausdinamo kūrinio numerį.

²⁴ Žr. B. Kazlauskienė. Vestuvinės dainos jaunosios pusėje.— Lietuvių liaudies dainų katalogas, [II]. Redaktorius Ambr. Jonynas. V., 1976, Nr. 625, p. 178.

²⁵ Žr. ten pat, Nr. 376, p. 122; Nr. 245, p. 94.

²⁶ Žr. ten pat, Nr. 20, p. 31; Nr. 1222, p. 296.

²⁷ Žr. ten pat, Nr. 390, p. 128.

dainuoja ypač subtiliai, rinktinėmis dainų poetikos priemonėmis. Štai šių dainų mergelės grožio idealas vienoje biržiečių dainoje:

Aš jauna panelė
Kaip rūtų šakelė,
Kaip gražiai sušukuota
Mano galvytėlė.

(119)

Mergelės puikumas čia apdainuojamas liaudiško grožio supratimo rėmuose, tradiciniais vaizdais. Tokia dainų mergelės išvaizda suponuoja tyrus, pakilius meilės jausmus, kurie laikomi tradiciniais mūsų liaudies lyrikoje nuo L. Rėzos dainyno ir „Tyrinėjimo“ pasirodymo XIX a. pirmajame ketvirtyje. Vadinasi, J. Janonio užrašytos meilės dainos — tradicinės šio žanro lietuvių liaudies dainos.

Trečioje vietoje pagal užrašymų kiekį J. Janonio rinkiniuose — talalinės bei šokių dainelės. Jos kuo nors neišsiskiria, įsilieja tarp kitų šio žanro kūrinų. Pasakytina nebent tai, kad talalinės — savitas Biržų krašto liaudies poetinės kūrybos komponentas: jos ten buvo mėgstamos, kitados plito ištisais junginiais. Apytikriai tą pat galima pasakyti ir apie vaikų dainas, kurių šiame leidinyje yra dvidešimt keturios. Jos turi nemažai panašių bruožų su kitomis vaikų dainomis²⁸. Kita vertus, J. Janonis surinko ir gana originalių vaikų dainų. Pavyzdžiui, dainelė „Aš mažas vaikelis“ (100) yra ilgesnė už „Lietuvių liaudies dainyne“ paskelbtus jos variantus²⁹. Nuo Dainyne paskelbtų variantų skiriasi ir šio rinkinio užrašymai: „Čak cak turgelin“ (98), „Žemaiti kukuti“ (99), „Tur lampatūrija“ (102), „Tililili, vanagėli“ (104), „Eik, ožel, vandenio“ (105), „Oi tu moteriškė“ (106) ir kt.

Po šešiolika užrašyta darbo, šeimos ir karinių-istorinių dainų. Darbo dainos neatspindi viso funkcinio šio žanro kūrinų įvairumo. Po tris įdėta šienapjūtės ir ganymo dainų, išeitų — nedaug. Tačiau J. Janonis yra užrašęs vi-

²⁸ Žr. Lietuvių liaudies dainynas, I. Vaikų dainos. Parengė P. Jokimaitienė. Melodijas parengė Z. Puteikienė. V., 1980.

²⁹ Žr. ten pat, Nr. 326, 327, 328, p. 155.

soje Lietuvoje žinomų ir dainuotų darbo dainų, kurios yra didelės idėjinės bei meninės vertės. Antai medžioklės daina „Berneli berneli nedarbininkėli“ (9) su variantais apie zuikelį užrašyta maždaug penkis šimtus kartų. Daugiau kaip po keturis šimtus kartų — audimo daina „Oi, jojau jojau“ (8), šienapjūtės dainos „Augo sode klevelis“ (3) ir „Augin tėvas du sūneliu“ (1)³⁰. Dainą „Oi, jojau jojau“, turinčią net 12 posmelių, nuosekliai išvysytą, sukurtą logiškų bernelio ir mergelės dialogų forma, pagrįstai galima priskirti prie mūsų dainų klasikos. Karinėse-istorinėse dainose vyraujanti tema yra graudus bernelio atsisveikinimas su gimtaisiais namais ir jo išvykimas į svetimus jam nežinomus kraštus bei beprasmiška mirtis toli nuo tėvynės. Dainoje „Pasėjau miežius ir avižėles“ (179), kuri yra garsios dainos „Visi bajorai į Rygą jojo“ variantas, dainuojama:

— Oi tu broliukai mūsų jaunasai,
Kada sugrįši iš Varšuvėlės?

— — — — —

— Jūsų broliukas už Varšuvėlės
Guli kraujuose ir purvynėlėj.

Daina „Pasėjau miežius ir avižėles“ yra originalus šio dainos tipo variantas. Jis nėra įrašytas nė į Lietuvių liaudies dainų katalogą (brolelis žūsta ne prie Rygos, bet prie Varšuvėlės)³¹.

Tolimų nežinomų kraštų baimė išreiškiama dainoje „Ne tikt tie dainuoja“ (170). Žmonių pažiūros į Rusijos—Japonijos 1904—1905 metų karą, mobilizacija ir jaunimo išvykimas į nepažįstamą Mandžiūrijos kraštą atsispindi dainoje „Paklausykit, broliai mūsų“ (175):

Kai važiauvau ant Japonų,
Girdžiu grojant ant cimbolų.

³⁰ V. Misevičienė. Darbo dainos. Kalendorinių apeigų dainos.—Lietuvių liaudies dainų katalogas, [I]. Redaktorius Ambr. Jonynas. V., 1972, Nr. 1428, p. 211; Nr. 195, p. 69; Nr. 193, p. 66.

³¹ Žr. P. Jokimaitienė, B. Kazlauskienė. Istorinės-socialinės dainos.—Lietuvių liaudies dainų katalogas, IV. Redaktorius Ambr. Jonynas. V., 1980, Nr. 320, p. 102—114.

Balsai trūbų nemalonūs,
Liepė greitai eit vagone.

— — — — —
Privažiavom mes gronyčią,
Radom stulpą ir tobyčią,
Tenai žemė Mandžiūrijos,
Tenai žmonės pagonijos.

Reikia pasakyti, kad šios gana žinomos dainos nemažame variantų skaičiuje apdainuojama ir Pirmasis pasaulinis karas, mūšiai prieš kaizerio kariuomenę³². Apskritai J. Janonio užrašytos karinės dainos priklauso naujoviškesniam jų sluoksniui. Jos nesiekia senesnių laikų kaip XVIII a., o kai kurios yra gerokai jaunesnės.

Dėmesio nusipelno J. Janonio užrašytos literatūrinės kilmės dainos — jų yra iš viso aštuonios. Šitos dainos liudija, kokie autoriai XX a. pirmaisiais dešimtmečiais Biržų apylinkėse buvo populiarūs, liaudies mėgstami ir jau sutautosakėję. Pažymėtina, kad dėl įvairių socialinių ir kultūrinių priežasčių (aukštesnis valstiečių gyvenimo lygis, daugiau apsišvietusių žmonių ir kt.) literatūrinės kilmės dainų apie Biržų apylinkes buvo paplitę daugiau negu kitose Lietuvos vietose, sakysime, pietinėje Dzūkijoje. Pirmoje vietoje čia minėtina A. Strazdo „Geguzėlė“ („Gegutėle, ko tu verki“, 182), kuri yra viena labiausiai mūsų liaudyje paplitusių autorinių dainų³³. Trys dainos sudarytos pagal Kajetono Aleknavičiaus (1804—1874) kūrybą. Kad K. Aleknavičiaus kūryba buvo paplitusi ir Biržų krašte, nieko stebėtino nėra: jo „pasakų ir pritikimų“ ryšiai su folkloru labai glaudūs. Jis yra tiesiog unikalus atvejis mūsų literatūroje. Lietuvių liaudies dainų katalogo duomenimis, bemaž visi jo eilėraščiai perėję į tautosaką. Tautosakinį K. Aleknavičiaus eilėraščių gyvybingumą liudija tai, kad jie buvo perkuriami, kontaminuojami, sujungiami tarp savęs ir pan. Jiems plisti padėjo talalinių, kurios jo metu buvo labai mėgstamos, ritmas. Su juo lygintis šiuo atveju gali bene tik A. Strazdas, apie kurį, paliudydamas liaudiškumą, savo rinkinio

³² Žr. ten pat, Nr. 716, p. 231; Nr. 743, p. 237.

³³ Žr. Ambr. Jonynas. Gaivinanti tautosakos srovė. V., 1979, p. 91—96.

„Pasakos, pritikimai, veselios ir giesmės“ (1861) pradžioje viename eilėraštyje jis įrašė labai reikšmingas eilutes:

Girdžiu,— tarė,— pas susiedą,
Kad Drozdovskio giesmes gieda.³⁴

XX a. pradžioje Biržų krašte buvo dainuojama ir daina „Bėda mano paskutinė“ (183). Ši daina yra sudėta iš dviejų eilėraščių — K. Aleknavičiaus „Bernas ir juka“ ir neišaiškinto autoriaus „Smetona“, kuri priskiriama L. Ivinskiui („Aš išokau ing kamarą smetonos laižyti“)³⁵. Daina „Žiūrėk, kūmai, žiūrėk, Jonai“ (184) yra sutautosakėjusi ir kiek perkurta K. Aleknavičiaus eilėraščio „Ragana ir avys be vilnų“ dalis³⁶. Trečia pagal K. Aleknavičiaus eilėraščių „Gervės, marti, svočia ir vyras tinginys“ J. Janonio užrašyta daina yra „Gervės suka ir ulioja“ (185)³⁷.

Po vieną sutautosakėjusią dainą į J. Janonio tautosakos rankraščius pateko iš A. Vienažindžio, U. Tamošiūnaitės, K. Stikliaus-Stiklelio ir S. Durskio-Akyžados kūrybos. Daina „Oi sesute, už našlelio koėjai“ (186) ne tik patvirtina A. Vienažindžio kūrybos populiarumą bei išplitimą šiaurės rytų Lietuvoje. Ji rodo ir kitą didelę tiesą: „Vienažindžio eilėraščiai — tai savitai perkurtos liaudies dainos ar bent artimos joms savo poetiniais įvaizdžiais, meninės išraiškos priemonėmis, dainingumu, nuotaika. Vienažindžio dainos bematant prigydavo liaudyje, daugelis jų ir šiandien tebėra dainuojamos“³⁸. Uršulės Tamošiūnaitės (1847—1906) eilių pagrindu sukurtų dainų yra užrašyta kelios dešimtys. Daina „Raškiau sodne obuolėlių“ (187), sudėta pagal eilėraščių „Bitelė“, papildė U. Tamošiūnaitės kūrybą, vaizduojančią senovinę

³⁴ K. Aleknavičius. Kikilis laibakojis. V., 1971, p. 28.

³⁵ Žr. ten pat, p. 74—75; Lietuvių literatūros istorija, I. Feodalizmo epocha. Redagavo K. Korsakas. V., 1957, p. 491.

³⁶ Žr. K. Aleknavičius. Kikilis laibakojis, p. 112—113.

³⁷ Žr. ten pat, p. 92—95.

³⁸ K. Doveika. XIX a. antrosios pusės literatūra.— Kn.: Lietuvių literatūros istorija, I. V., 1979, p. 122; žr. K. Aleksynas. Anksnyvieji Antano Vienažindžio eilėraščių variantai ir jų tautosakėjimas.— Lietuvos TSR Mokslų Akademijos darbai, A serija, t. 1 (54). V., 1976, p. 147.

mūsų kaimo buitį. Biržų krašte taip pat buvo dainuojamos dainos „Pamislyk, sūneli“ (188) ir „Augo medelis žaliai sodely“ (189), kurių prototipai yra Kosto Stikliaus-Stiklelio (1880—1962) ir S. Durskio-Akyžados³⁹ eilėraščiai.

J. Janonio tautosakiniame palikime yra gana daug liaudies poezijos kūrinų, įėjusių į auksinį mūsų tautos lyrikos fondą. Tai išplėtotos ligi šiol gyvos dainos „Auginu matutė mus tris kaip vieną“ (53), „Atskrend sakalėlis per žalią girelę“ (126), „Kai aš jojau per žalią girelę“ (129), „Sakė mane — šiokia“ (134) ir daugelis kitų. Tai akivaizdus liudijimas, jog Biržų krašte gyvavo labai gražių tradicinių dainų, buvo gerų pateikėjų — dainininkių. Šitokios dainos rodo ir tai, kad J. Janonis buvo sąžiningas tautosakos rinkėjas, rašė dainas taip, kaip girdėjo jas dainuojant.

J. Janonio užrašytos dainos patvirtina tautosakos ryšį su gyvenimu. Jos rodo, kad Biržų krašte, kaip ir visoje Lietuvoje, žmonės, kurdami savo dainas, jų vaizdais reiškė kasdienius rūpesčius ir reikalus. J. Janonio surinktose dainose atsispindi vietos specifika. Antai vietinės tradicijos pavyzdys gali būti sugrįžimo iš jungtuvių daina „Vėjelis pūtė“ (48). Lietuvių liaudies dainų katalogo duomenimis, iš dešimties šios dainos žinotų užrašymų devyni yra nuo Biržų⁴⁰. Vietos specifika daug kur reiškiasi vietovių minėjimu — visų pirma jaunimo santykius vaizduojančiose dainose. Mieleišių kaimo, kuriame gyveno Janonių šeima, vardas minimas talalinėje „Kur tu eini, panytėle“ (234):

— Kur tu eini, panytėle,
Ką tu neši kešenėlėj?
— Nešu slyvų, obuolių
Dėl Melaišių bernelių.

³⁹ Stasys Durskis (1859—1939?) — visuomenės veikėjas, draudžiamosios spaudos bendradarbis, poetas, eilėraščius pasirašinėjęs St. Akyžados slapyvardžiu. Mokėsi Joniškėlyje, Liepojos gimnazijoje, Žemaičių kunigų seminarijoje Kaune, gyveno Gruzdziuose, Lyduokiuose, Vėžaičiuose, Gintališkėje, Kuliuose. Rašė „Apžvalgoje“, „Tėvynės sarge“. 1920 m. Klaipėdoje yra išleidęs eilėraščių rinkinį.

⁴⁰ Žr. B. Kazlauskienė. Vestuvinės dainos jaunosios pusėje, Nr. 1459, p. 346.

Tėviškės kaimo vardas rodo dainos gyvavimo vietą jaunimo — meilės dainoje „Oi, nebetoli Melaišių sodelis“ (150):

Oi, nebetoli Melaišių sodelis,
Vilioja mane jaunasai bernelis.

Bene ryškiausiai Biržų kraštas ir jo vardas yra įjęs į karines-istorines dainas. Naujokų ėmimas dainoje „Ėjau par dvarelį, žiūriu par langelį“ (171) taip apdainuojamas:

Pas Kamineckį ir Biržų miestelį
Sėdžia mūsų ponai, visų neprieteliai.

Sėdžia jie susėdę, mūsų jaunų laukia,
Renka iš pulkelio, į vaiskelį traukia.

Kitoje kareiviavimo dainoje „Man' matutė vargelyj augino“ (172) sakoma:

Kai priaugau dvidešimts metelių,
Man' užrašė naujokų pulkelin.

— Tetušėli, kinkyk man žirgelį,
Vežk ir mane į Biržų miestelį.

Kai aš važiavau per Biržų miestelį,
Susitikau panelių pulkelį.

Privažiavęs pas Biržų miestelį,
Nusiprausiau sau baltai burnelę.

Privažius pas prijomo namą,
Persimainė visos mislės mano.

Palyginti nedaug J. Janonis užrašė pasakojamosios tautosakos: trylika pasakų ir šešias sakmes bei padavimus. Iš nedidelio medžiagos kiekio nustatyti kokius nors dėsningumus negalima ir netikslinga. Pabrėžtina nebent tai, kad ne vienu atveju jam yra pavykę puikiai perteikti pasakotojo stilių, pasakojimo manierą. Tai matyti kad ir iš šios jo užrašytos pasakos (289) pradžios:

Gyveno Petras. Jis turėjo nelabai gudrią ir tinginę pačią. Ji išeina linų rauti ir sako:

— Cia rytdienai, čia — poryt, o šiai dienai nebėr.— Paskui sako ant savęs[s]: — Gulk, Petrien!

Atsigula ir miega. Nubunda. Žiūri — jai čiupryna nukirpta. Apsiver-

čia ant kito šono ir vėl užminga. Pabunda — andarokas nusegtas. Ji be čiuprynos ir be andaroko nebežino, ar ji — Petrienė, ar ne. Naktis. Tamsu. Nubėga ant savo namus, pribėga prie lango ir klausia:

— Petrai Petrai, ar Petrienė namie?

J. Janonio užrašytos pasakos yra išvystytos, jų kompozicija logiška, sakiniai gražūs, net ir tais atvejais, kai kūriniai neiįprastai ilgi, pavyzdžiui, „Vėželis“ (283). Nors J. Janonio užrašytos pasakos turiniu esmingiau neišsiskiria iš mūsų pasakų repertuaro, tačiau jose yra pabrėžtinių turinio momentų. Pasakoje „[Žmogus apgauna velnią]“ (287) išaukštinamas liaudies žmogaus protingumas, o pasakoje „[Giltinė — kūma]“ (280) metamas iššūkis dievui kaip socialinio teisingumo simboliui:

Gyveno biedni žmonės. Jiems dievas davė sūnų. Eina jis kūmų ieškot. Jis pasiėmė bačkėlę, užsidėjo ant pečių ir eina. Susitinka tokį senelį. Jis klausia:

— Kur tu eini?

Jis sako:

— Einu kūmų ieškot. Dievas davė sūnų — nėra kas pakrikštija.

— Imk mane.

— Kas tu esi? — klausia žmogus.

Sako:

— Dievas.

— O, — sako, — tai tu neteisingas, tavę[s] neimsiu par kūmą: vienam duodi daug gėrybių, kitam viškai nė kiek.

Padavimuose, kaip ir kai kuriose dainose, aiški vietinė specifika. Žinomas padavimų ciklas, kad debesimi skrendęs ežeras nukrenta tada, kai žmogus atspėja jo vardą, šaukdamas jautį ar kokį kitą gyvulį. Padavime „Kilučių ežeras“ (297) šis siužetas pritaikytas Kilučių ežero atsiradimui paaiškinti⁴¹. Nedidelis Kilučių ežeras yra per du kilometrus nuo Biržų. Padavimas „Biržų pilis“ (298) įsijungia į padavimų ciklą apie pilyje ar bažnyčioje įmūrytus žmones⁴².

Nemažai J. Janonis yra surinkęs smulkiosios tautosakos: patarlių ir priežodžių, mįslių, garsų pamėgdžiojimų, tikėjimų, burtų ir kt. Norėdami parodyti pavyzdžiais jo užrašytų patarlių idėjinę-meninę vertę, turėtume cituoti

⁴¹ Žr. B. Kerbelytė. Lietuvių liaudies padavimų katalogas. V., 1973, Nr. 60 A, p. 18.

⁴² Žr. ten pat, Nr. 155, p. 48.

didelę jų dalį. Pasitenkinsime vienu kitu kūrinėliu, kurie tvirtai ir seniai yra įjęję į mūsų patarlių repertuarą: „Ant arklio joja ir arklio ieško“ (307), „Ne viskas auksas, kas žiba“ (314), „Genys margas, žmogaus gyvenimas dar margesnis“ (339), „Gyrūno puodas niekada netaukuotas“ (342), „Ir mažas kelmas vežimą apverčia“ (359), „Pigią mėsą šunes ėda“ (384), „Kaip šaukia, taip ir atsiliepia“ (440), „Varnas varnui akies nekirs“ (467) ir kt. Panašios vertės yra mįslės, garsų pamėgdžiojimai ir kita smulkioji tautosaka⁴³, kurios tuo metu ir iš tų pateikėjų, be mūsų poeto, niekas kitas, galima manyti, nebūtų užrašęs.

Šiame leidinyje, lyginant su sūnum, jo motinos užrašytos tautosakos yra skelbiama mažiau. Kadangi poetas daugiausia medžiagos yra surinkęs iš motinos, o M. Janonienė savo žinotus folkloro dalykus surašė jau po poeto mirties Amerikoje ir negalėjo, suprantama, išvengti pasikartojimų, tai bemaž tų pačių žanrų dainas randame ir sūnaus, ir motinos rankraščiuose. Šitai patvirtina ir ši išsami Janonių šeimos tautosakos publikacija. Pavyzdžiui, iš šešiolikos skelbiamų J. Janonio užrašytų darbo dainų pusė — aštuonios — turi atitikmenų M. Janonienės rankraščiuose. Beveik tą pat galima pasakyti ir apie kitų žanrų dainas arba kitų rūšių tautosakos kūrinius. Dėl to atskirai ir detaliau apžvelgti ir vertinti M. Janonienės užrašytą tautosaką šiuo atveju nėra reikalo. Poetas iš savo motinos užrašė kelis šimtus tautosakos vienetų. Pati M. Janonienė surašė apie puspenkto šimto savo mokėtų folkloro dalykų. Taigi M. Janonienė mokėjo ir išsaugojo mums daugiau kaip tūkstantį dainų, pasakų, patarlių, tikėjimų, burtų ir kt. Visa jos mokėta tautosaka graži, telpa į bendrą lietuvių liaudies poetinės kūrybos tradiciją. Iš to visiškai pamatuotai galima daryti išvadą, jog M. Janonienė yra didelis mūsų liaudies talentas, tikra liaudies poetė, kuri stovi vienoje gretoje su kitomis jau seniai folkloristikos pasauliui žinomomis pateikėjomis, tokiomis kaip Anelė Čepukienė, Rožė Sabaliauskienė, Kristina Skrebutėnienė ir daugelis kitų. Žy-

⁴³ Žr. taip pat J. Janonis. Raštai, t. 2, p. 401.

mios Biržų krašto pateikėjos pozicijas M. Janonienė išlaiko ir lyginama su kitomis anų metų tautosakos mokovėmis, žinomomis folkloristikos pasauliui. Antai iš A. R. Niemio ir A. Sabaliausko rinkinio „Lietuvių dainos ir giesmės šiaur-rytinėje Lietuvoje“ išryškėja dainininkė Ona Smilgienė, iš kurios užrašyta 333 dainos. Šimtus dainų mokėjo minėtų rinkėjų surastos dainininkės Marė Bernatienė ir Banė Kregždienė. Daug, dešimtis ir netgi šimtus, folkloro vienetų yra pateikusios kitos, arčiau ar toliau gyvenusios nuo J. Janonio gimtinės tautosakos pateikėjos: Elžbieta Drevinskienė, Marija Drevinskienė-Žiukaičė, Zuzana Yčienė, Marė Jakubonienė, Ona Striužienė, Albina Žiukienė-Katelytė ir kt. Tačiau reta jų mokėjo tiek įvairių liaudies poetinės kūrybos dalykų, kiek M. Janonienė. Tai patvirtina ir Janonių giminės kūrybinumą.

J. Janonis kaip tautosakos rinkėjas jau ne nuo šiandien yra įėjęs į lietuvių folkloristikos istoriją. Poeto surinktos tautosakos buvo paskelbta „Aušrinėje“ dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Kita tuomet žinota rankraščiuose likusi medžiaga išspausdinta antrajame jo „Raštų“ tome (1957) ir aštuntajame „Literatūros ir kalbos“ tome (1966). Dabar dienos šviesą išvysta išsamus jo ir jo motinos paliktos tautosakinės medžiagos rinkinys.

J. Janonio užrašytomis dainomis bei žmonėse paplitusiais jo eilėraščių perkūrimais yra pasinaudojęs ne vienas folkloristas. Dar 1913 m. Augustas Robertas Niemis (1869—1931), rašydamas „Lietuvių liaudies dainų rinkimo istoriją“ ir pateikdamas Lietuvių mokslo draugijos fonduose esančios tautosakos sąrašą, prieraše tarp kitų rinkėjų mini ir J. Janonį. „Savo surengtą sąrašą rinkėjų ir dainų skaičiaus čia skelbiu dėl to, kad jis turi istoriško dokumento reikšmę...“⁴⁴ Vadinasi, šitoks įvertinimas tinka ir J. Janoniui. J. Basanavičius (1851—1927) savo tyrinėjime „Ką lietuvių dainos žino iš Lietuvos ir kitų kraštų geografijos bei etnografijos“, kurį jis 1922 m. skaitė Lietuvių mokslo draugijos susirinkime,

⁴⁴ A. R. Niemi. Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.— Mūsų tautosaka, VI. K., 1932, p. 147.

naudojosi J. Janonio užrašytomis dainomis, kad pagausintų „žinias iš topografijos srities“⁴⁵. 1931 m. paskelbtoje V. Biržiškos parengtoje „Lietuviškųjų dainų literatūros bibliografijoje“ J. Janonio užrašyta dainuojamoji tautosaka įtraukta į skyrių, pavadintą „Lietuvių dainų didesnieji rinkiniai nuo Rėzos iki mūsų dienų“⁴⁶. „Lietuvių tautosakos apybraižoje“ yra pažymėta, kad dainomis virto ir žmonių buvo mėgstami bei dainuojami kai kurie J. Janonio eilėraščiai⁴⁷. 1957 m. visa tada žinota J. Janonio užrašyta tautosaka (išskyrus vieną garsų pamėgdžiojimą) buvo paskelbta jo „Raštuose“⁴⁸. Naujai rasta jos dalis — vienas rinkinys ir du nuorašai — 1966 m. buvo išspausdinta „Literatūroje ir kalboje“⁴⁹. Viena kita J. Janonio užrašyta arba sukurta (perkurta) daina yra rinkinyje „Lietuvių tautosakos rinktinė“⁵⁰. Mūsų tautosakos penkių tomų rinkinyje „Lietuvių tautosaka“ paskelbta dainelė (265) ir trys stebuklinės pasakos (283, 284, 285)⁵¹. Pirmajame „Lietuvių liaudies dainyno“ tome („Vaikų dainos“) randame dvi J. Janonio Biržų krašte užrašytas vaikų daineles (101, 111)⁵².

⁴⁵ Žr. J. Basanavičius. Rinkiniai raštai. V., 1970, p. 424, 426, 461. Iš anksčiau pateiktų citatų matome, kad dainose minimi Biržai ir J. Janonio gimtasis Mieleišių kaimas.

⁴⁶ Žr. V. Biržiška. Lietuviškųjų dainų literatūros bibliografija.— Mūsų tautosaka, II. K., 1931, p. 190, 198.

⁴⁷ Žr. Lietuvių tautosakos apybraiža. Redakcinė kolegija: K. Grigas, Amb. Jonynas, K. Korsakas (vyr. redaktorius), L. Sauka. V., 1963, p. 207, 236.

⁴⁸ J. Janonis. Raštai, t. 2, p. 353—474, 526—533.

⁴⁹ Nepublikuoti J. Janonio užrašyta tautosaka. Paruošė K. Aleksynas.— Literatūra ir kalba, t. VIII. Vyr. redaktorius K. Korsakas. V., 1966, p. 358—382.

⁵⁰ Žr. Lietuvių tautosakos rinktinė. Ats. redaktorius K. Korsakas. Paruošė Amb. Jonynas, A. Mockus, B. Uginčius, M. Vymerytė. V., 1954, p. 447, 528 ir kt.

⁵¹ Žr. Lietuvių tautosaka, t. II. Dainos. Raudos. Vyr. redaktorius K. Korsakas, šio tomo redaktorius Amb. Jonynas. Medžiagą paruošė V. Barauskienė, B. Kazlauskienė, B. Uginčius. V., 1964. Nr. 258, p. 251, 674; Lietuvių tautosaka, t. III. Pasakos. Vyr. redaktorius K. Korsakas, šio tomo redaktorius L. Sauka. Medžiagą paruošė L. Sauka, A. Seselskytė. V., 1965, Nr. 126, p. 319; Nr. 128, p. 330; Nr. 183, p. 535, 671, 674.

⁵² Žr. Lietuvių liaudies dainynas, I. Vaikų dainos, Nr. 539, p. 168; Nr. 726, p. 404.

J. Janonis į tautosakinių vaizdų pasaulį įaugo labai anksti. Jo vaikystėje senovinė tradicinė lietuvių liaudies kultūra dar buvo gyvas reiškinyms mūsų valstiečių buityje ir tenkino kultūrinius jų poreikius. Mažasis Juliukas tikėjo, jog iš miško vakare po darbo pareidamas tėtis tikrai parneša tikro „kiškio pyrago“.

Ziemos vakaras. Lakstau po gryčią ir laukiu pareinančio iš miško tetušio, atnešant kiškio pyrago. <...> Tetušis nukabina nuo kirvakočio maišelį, atriša jį, ištraukia sušalusios duonos abišalę — pietų liekanas — ir duoda man, sakydamas, kad pamatęs kiškį kepant pyragą, kiškis nubėgęs, o pyragas palikęs. <...> Nebėra ko abejoti: nusikraustau ant krosnies ir graužiu abišalę⁵³.

Jis nuoširdžiai ir naiviai laukdavo ano meto švenčių, tikėjo su jomis susijusiais prietarais ir per jas patirdavo kuklių šių švenčių teikiamų džiaugsmų⁵⁴. Žinių apie savo apylinkių žymesniųjų vietų praeitį pirmiausia sėmėsi ne tiek iš istorijos knygų, kiek iš žmonių pasakotų pavyzdžių: jis pats užrašė padavimus apie Biržų pilies statybą (298) ir Kilučių ežerą (297). J. Janonis buvo liudytojas tokių reiškinių, kaip, tiesiog stebint vietos žmonių gyvenimą ir gamtą, buvo sukuriamos patarlės: „...aš verkiu ir namo pareinu apsiašarojęs lyg Vileišio katinas“; „Tvanku lyg prieš audrą, o Poškos visas šienas iškratytas. Staiga lyg milžiniškas siaubūnas iš už regračio pasirodo palšis audros debesys“⁵⁵.

Iš vaikystės atsiminimų matyti, kokie pasakų veikėjų paveikslai darydavo didžiausią poveikį būsimam poetui. Didžiulį ligi ašarų jaudinantį įspūdį jam darė pasaka apie Jonuką ir seseris [897(109)].

Nebepamenu tos pasakos turinio, žinau tik jos pabaigą. Vyresniųjų seserų nuskriaustas Joniukas apsigyvena miške ir, kviečiamas grįžti namo, prašo pastatyti jam rimtą svirną, atvesti ristą žirgą ir pakloti šalavijų lovą. <...>

Ši pasaka man labiausiai tikdavo, ir aš dažniausiai prašydavau ją papasakoti. Bet kadangi aš, gailėdamas Joniuko, kas kartą tą pasaką sakant verkdavau, tai ilgai turėdavau prikalbinėti motutę, kad ji sakytų apie Joniuką. Motutė sutikdavo sakyti tą pasaką tik tada, kada aš prisizadėdavau neraudoti⁵⁶.

⁵³ J. Janonis. Raštai, t. 2, p. 17—18.

⁵⁴ Žr. ten pat, p. 20—22.

⁵⁵ Ten pat, p. 21, 34.

⁵⁶ Ten pat, p. 16—17.

Kad ši pasaka J. Janoniui buvo maloniausia, paliudija ir M. Janonienė (žr. pastabą prie 897(109) pasakos). „Kiek jis prašydavo,— rašo ji,— kad aš jam pasakycčiau“.

Viena mėgstamiausių J. Janonio pasakų buvo ir apie Eglę žalčią karalienę. M. Janonienė sekdamo jos savitą variantą, išmoktą dar iš savo motinos, ir Julius jos klausydavosi labiausiai iš visų vaikų (žr. pastabą prie 895(107) pasakos).

Lietuvių liaudies poetinė kūryba, jos lyriškos dainos ir žavios pasakos buvo pirmoji literatūrinė J. Janonio kaip poeto mokykla. Tautosaka jį žavėjo ir mokė nepakartojamu, nepraeinančiu meniniu grožiu ir giliu liaudišku turiniu, humanizmu. Tautosaka jauno J. Janonio širdyje bus sukėlus ir pirmuosius geresnės ateities siekimus, kurie vėliau jį viliojo jau ne pasakų laime, o traukė kilniomis socializmo idėjomis.

J. Janonio kūrybos ryšiai su tautosaka ligi šiol nušviesti gana prabėgomis. O iš tikrųjų liaudies dainų įtakos klausimas J. Janonio poezijai yra vienas aktualiausių. Ne viename eilėraštyje poeto žvilgsnis į pasaulį sutampa su lyrinės liaudies dainos pasaulėjauta, dėl to jo kūryboje gausu mažybinių ir maloninių žodžių, suteikiančių vaizduojamiems dalykams tą pačią prasmę, kaip ir dainose. Antai eilėrašty „Ant kritusių kapo“ į žemę kreipiamasi kaip į bendrą kritusiųjų motušę. Žemės močiutės motyvas būdingas našlaičių dainoms. Dažnoje dainoje mergelė ar bernelis eina į kalnelį ir kelia iš kapų močiutę, tėvelį ar brolelį⁵⁷. Meninių liaudies dainų priemonių įtaka J. Janoniui kartais tokia didelė, kad eilėrašties atrodo vien tik jų pagrindu ir sukurtas. Toks eilėrašties, pavyzdžiui, „Du likimu“. Jo kompozicija sukonstruota grynai folkloro poetikos principu: turtingas — vargšas. Įvedamas mitologinis laimės lėmėjos simbolis:

Du jaunuoju bernužėliu
Pro likimą ėjo;

⁵⁷ Žr., pvz., našlaičių dainas: Lietuvių tautosaka, t. I. Dainos. Vyr. redaktorius K. Korsakas, šio tomo redaktorius Amb. Jonynas. Medžiagą paruošė V. Barauskienė, B. Kazlauskienė, B. Uginčius. V., 1962, p. 531—548. Pats J. Janonis yra užrašęs dainų, kuriose pagrindinė yra našlaičių tema (žr. 82—89).

Visam eilėraščiui graudų, lyrinių, dainoms būdingą atspalvį suteikia gausios mažybinės žodžių formos su tautosakiniais epitetais: *jaunasis bernužėlis, laimelė — lėmėjėlė, ristasis žirgelis, kietasis vargelis, mergužėlė, vainikėlis, vargdienėlis, naktelė* ir kt. Tautosakinė leksika poetui buvo sava, atėjusi iš aplinkos, įaugusi su kalba ir pirmaisiais gyvenimo išpūdžiais; ji randama ne viename kūrinį: *paukštelis linksmutis, dainelė, širdužė, giružė* („Vasarą“). Čia ir simboliai, kurie įprasmina liaudies žmogaus, savaip suprantančio pasaulį, gyvenimą: *likimas* („Du likimu“), *saulė, saulės spinduliai* („Vasarą“, „Zigmo Gėlės atminimui“), *šviesioji saulutė* („Nors sunki nelaimė sutiko mane“, „Vakarė merginos daina“). Liaudies dainos patraukė poetą savo simboliniais vaizdais, padėdavo jam kondensuotai, paprastiesiems žmonėms suprantamai išreikšti savo poetinį sumanymą. Tai patvirtina ir eilėraščiai „Krinta lapai, vysta gėlės“ bei „Ko nuliūdai?“, kuriuose aptinkami liaudies dainose ypač populiarūs ir, be abejo, iš jų imti *vystančio vainiko, žalių rūtų vainiko, juodbėrėlio* simboliai. Be to, vainiko netekusi mergelė ramumo ieškoti žada Nemunėlio gilumėlėj. Mitiniai mūsų folkloro personažai — perkūnas ir velnias — tarsis atgaviniami sueiliuotoje sakmėje apie perkūną, kuris medžioja velnią, į pirmą vietą iškeliant saulę — šilumos, gėrio pradą („Poklius tykoja kas dieną“). Eilėraščio „Svajonė“ *auksinis laivas* yra pasakos apie skraidantį laivą poetinis įprasminimas, siekiant savo troškimus pajungti „varguolių gelbėjimui“, nes didelis, suabstraktintas liaudies vargas nuolatos vaikščiojo su juo („Ir kur tik aš einu“). Liaudies vargas netrukus tapo pagrindiniu kovos dėl socializmo idėjų stimulatorium.

Tradicinis, mūsų tautosakoje labai gilią senovę siekias *varno* simbolis reiškia blogą žinią, mirtį, karo negandas. J. Janonis taip pat eina šiuo senos tradicijos keliu. Karo siaubą jis apdainuoja posmais, kuriuose varnas simbolizuoja jo išgyvento Pirmojo pasaulinio karo baisumus.

Kaip ir dainoje „Ir atskrido juodas varnas“⁵⁸, J. Janonio eilėraštyje „Karo atnašos“ varno įvaizdis įgyja apibendrinančios prasmės:

Juodas varnas krankdams tupi
Ant betraškančios šakos.

— — — — —
Varnas smarkiai suplasnoja —
Neapgauna jo žvilgsnis;
Ir storu snapu kapoja
Karo atnašoms akis.

Dar išpūdingiau skamba kazokų lyginimas su juodvarniu. Nors eilėraštyje galima įžiūrėti didžiojo vokiečių poeto J. V. Getės baladės „Erlkönig“ sekimą, tačiau eilėraštinį „Tėveli, tėveli, kas ten taip atdunksi?“ galima priskirti prie geriausiųjų J. Janonio kūrinų. Folkloras, liaudies tikėjimais paremti vaizdiniai jame panaudoti kūrybiškai. Vaizdais, o ne deklaravimu šiame eilėraštyje pamerkiamas carizmas ir jo žvėriškumai:

— Tėveli, tėveli, kas ten taip atdunksi?
— Miegokit, vaikeliai, tai juodvarniai krunksi... —
Ramina Laisvūnas vaikus,
Nors pats jis kažko neramus.

— — — — —
Bet kas tarp žaliųjų pušių
Pakasta po žemių šviežių?

Šypsodamos saulė apšviečia ir kelią,
Bet kas ant jo dulkių tą debesį kelią?
Greičiau pasitraukit iš čia:
Tai joja kazokai risčia.

Liaudies dainų poetikos įtaka J. Janonio kūryboje pasireiškia įvairiai: vienur bendrais kūrybiniais principais, kitur tik atskiromis detalėmis, sujungdama poetą ir jo kūrybą su savo liaudimi ir jos kultūra. Eilėraštis „Auga ant kapo“ sukonstruotas pagal dvišakes dainas ir turi bernelio ir mergelės atšakas. Eilėraštyje „Paralelės“ iš-

⁵⁸ Seniausias spausdintas dainos „Ir atskrido juodas varnas“ variantas yra publikuotas L. Rėzos rinkinyje „Dainos oder Lithauische Volkslieder“ (1825, Nr. 47). Vėliau daina buvo įdėta į Ch. Barčo (1886—1889), G. H. Neselmano (1853), A. Juškos (1882), M. Jankaus (1892), A. Leskyno ir K. Brugmano (1882) ir kitus dainų rinkinius.

plėtotas pagrindiniams folkloro žanrams savybingas gėrio ir blogio kontrastas, išreikštas mūsų tautosakoje ir literatūroje būdingais vargšo valstiečio ir išnaudotojo dvarininko paveikslais. Vaizduodamas vasarą, poetas eilėraštyje „Malonu“ iškelia šienapjūtės dainas ir valiavimus:

Malonu klausytis, kaip, grėbdamos šieną,
Merginos lelijos dainuoja skardžiai,
Kaip tvirti šienpjūviai, privargę per dieną,
Saulutei užslinkus, valiuoja linksmai.

J. Janonio sugebėjimą įsijausti į liaudies dainą tartum patvirtina tie eilėraščiai, kurie patys yra labai artimi liaudies dainoms, pavyzdžiui, „Sruviosios Dubysos...“ Kai kuriuos eilėraščius, ypač savo kūrybinio kelio pradžioje, J. Janonis parašė tiesiog sekdamas vienomis ar kitomis dainomis. Tai jau yra nurodę J. Janonio kūrybos ir tautosakos ryšių tyrinėtojai⁵⁹.

J. Janonio kūryba prisidėjo prie revoliucinių dainų plitimo ir gyvavimo, praturtino kovinės liaudies poezijos repertuarą. Jis perkūrė rusų revoliucinę kalinių dainą „Saulė teka, nusileidžia...“ iš M. Gorkio pjesės „Dugne“. Šios dainos perdirbinį J. Janonis pavadino „Saulė teka, saulė leidžias...“ Minima daina įvairių vertėjų variantais Lietuvoje buvo populiari ir anksčiau, dainuota nuo 1905—1907 m. revoliucijos įvykių ligi pokario metų. Ji buvo spausdinama įvairiuose leidiniuose ir plito žmonėse J. Janonio sukurtu variantu. M. Gorkio „Dugne“ šios dainos yra nepilni trys posmai, o J. Janonio eilėraštis turi net penkis. Jame randame motyvų, kurių nėra M. Gorkio pjesės dainoje. Toks motyvas yra penktame jo eilėraščio posme apie varną, kuris nujaučias kalinio revoliucionieriaus mirtį:

Juodas varne, juodas varne,
Ko sukiesi ties manim?
Gal tu mano mirtį jauti?
Nenugašdinsi mirtim!

⁵⁹ Žr. V. Kažukauskas. Julius Janonis — tautosakininkas, p. 542.

Varno motyvas yra ir iš žmonių užrašytose revoliucinėse dainose. 1956 m. iš Šiaulių rajono kilusi darbininkė padainavo „Saulė teka, saulė leidžias“, kurioje yra posmas:

Oi tu varne, juodas varne,
Kam tu suki ties manim?
Gal tu mano mirtį jauti —
Nenugašdinsi mirtim,
Vargai, vargai,
Nenugašdinsi mirtim.⁶⁰

Toks liaudies dainos posmas aiškiai panašus su J. Janonio perdirbiniu — M. Gorkio pjesės „Dugne“ dainos sekimu. J. Janonis ją perkūrė du kartus — 1912 ir 1914 m. Varno motyvas yra abiejuose variantuose, o juose minimas posmas skiriasi nežymiai⁶¹. Tiesa, varno motyvas buvo žinomas ir ligi J. Janonio spausdintuose bei dainuotuose šios M. Gorkio pjesės dainos lietuviškuose variantuose⁶². Tačiau pateikti duomenys vis dėlto gana aiškiai liudija, kad J. Janonio eilėraštis galėjo prisidėti prie šios revoliucinės dainos plitimo ir išpopuliarėjimo Lietuvoje.

Svarbi J. Janonio poezijos ir tautosakos sąveikos klausimo dalis yra jo eilėraščių virtimas dainomis ir jų paplitimas liaudyje.

Paprastiems žmonėms didžiausią įspūdį darė tie poeto eilėraščiai, kuriuose ryškiausiai vaizduojamas skurdus valstiečių gyvenimas, didelis jų vargas ir liaudies neapykanta engėjams, jos herojiška kova dėl šviesesnės ateities. Buržuazijos valdymo metais dainos J. Janonio tektais žadino pažangią mintį, priminė liaudžiai socialinę neteisybę ir jos priežastis. Jos atliko revoliucionizuojantį vaidmenį, buvo dainuojamos visoje Lietuvoje, nuo Rokiškio ligi Kybartų.

J. Janonio eilėraščiams virsti dainomis ir išpopuliarėti daug padėjo melodijos, kurias sukūrė žinomi mūsų kompozitoriai — M. Petrauskas (1873—1937), J. Gruodis (1884—1948), S. Šimkus (1887—1943), N. Martinonis (1887—

⁶⁰ Lietuvių tautosaka, t. II, Nr. 454, p. 423, 689.

⁶¹ Žr. J. Janonis. Raštai, t. 1. V., 1957, p. 194, 391.

⁶² Žr., pvz., Dilgėlės (Literatūros, politikos, draugijos ir mokslo satyriškas laikraštis). Pa., 1911, Nr. 12, p. 3.

1957), D. Andrulis (1896—1973), J. Dambrauskas, K. Kaveckas, V. Klova, V. Kairiūkštis, A. Dirvienskaitė. Ne vienu atveju kompozitorių sukurtą melodiją liaudis savaip moduliavo ir tuo praturtino dainą bei pratęsė jos gyvavimą.

Bene daugiausia dėmesio yra sulaukusi „Kumečio daina“ („Trauk, bėruti, trauk greičiau“). Lietuvių liaudies dainų kataloge pateikti devyni liaudiški jos variantai su pastabomis ir melodijomis. 1937 m. ji užrašyta Panevėžy, 1939 m. Šilalės valsčiuje, po karo — Linkuvos, Dūkšto, Šakių apylinkėse, Kybartuose. Žmonės jos nebuvo užmiršę net sunkiausiais Didžiojo Tėvynės karo metais — yra užrašyta ir 1942 m.⁶³ Ji dedama į liaudies dainų rinkinius, turi tautosakinių variantų, perkūrimų⁶⁴.

„Kumečio daina“ liaudies dainininkams teikė kūrybinių paskatų. Šiuo atžvilgiu įsidėmėtina pateikėjos nuo Dūkšto pastaba. 1969 m. padainavusi „Trauk, bėruti, trauk greičiau“, paaiškino jos kilmę: pradžią, dvi eilutes, girdėjusi iš kitų, o tolesnį tekstą sudėjo pagal „dieduko“ pasakojimus apie baudžiavą⁶⁵. Iš tikrųjų šiame variante randame įpintą pasakojimo apie baudžiavą motyvą, kaip žiaurus ponas nušauna gegute kukuoti priverstą baudžiauninkę. „Kumečio dainai“ plisti liaudyje padėjo S. Šimkaus 1941 m. sukurta melodija.

M. Petrausko sukurta melodija padėjo išpopuliarėti dainai „Neverkit pas kapą...“ Panašiai galima pasakyti ir apie „Kalvį“ (muz. J. Gruodžio): „Ryžtinga ir veržli dainos melodija, sodri harmonija, apibrėžtas ritmas šią dainą daro turiningą, vaizdžią, kupiną neapykantos išnaudotojams, protesto prieš socialinę nelygybę. Tai patvirtina jau pirmieji dainos taktai“⁶⁶.

Lietuvių tautosakos rankraštyno ir Lietuvių liaudies dainų katalogo duomenimis, liaudis dar dainavo „Naują Rytą“ (muz. N. Martinonio, D. Andrulio), „Į ateitį šviesią...“

⁶³ Žr. LTR 3630(90).

⁶⁴ Žr. Lietuvių tautosaka, t. II, Nr. 511, p. 484, 694.

⁶⁵ Žr. LTR 3641¹ (242).

⁶⁶ J. Gaudrimas. Iš lietuvių muzikinės kultūros istorijos. 1917—1940. V., 1964, p. 175.

(muz. S. Šimkaus), „Du likimu“, „Mano dainelės“ ir kitus J. Janonio eilėraščius.

„Kalvis“, „Kumečio daina“, „Neverkit pas kapą...“, „Naujas rytas“—tai darbo žmonių kovos prieš priespaudą dainos. Daina „Neverkit pas kapą...“ buvo dainuojama 1937 m. Kaune visuotinio streiko metu. Ji drąsino ir stiprino kovotojus prieš fašistinę jungą hitlerinės okupacijos metais.

Dabar, kada visa J. Janonio surinkta jo šeimos mokėta tautosaka paskelbta šioje knygoje, matome, jog poetas kaip lietuvių folkloro rinkėjas užima labai ryškią ir reikšmingą vietą mūsų tautosakos mokslo istorijoje. Nedaug rinkėjų turi tokias išpūdingas ir vertingas savo sukauptos medžiagos knygas. Šias pozicijas įtvirtinti—vienas iš artimiausių tarybinės lietuvių folkloristikos uždavinių. Šį uždavinį, beje, jau ir atlieka publikacija „Biržų krašto tautosaka“. Be J. Janonio nuopelnų mūsų liaudies poetinei kūrybai paliudijimo, rinkinys rodo ir tai, kad Biržų kraštas folkloro turtingas taip pat, kaip ir kitos Lietuvos sritys.

Tautosakos istoriografas, žvelgdamas į lietuvių liaudies poezijos rinkimo kelią, gali didžiuotis, kad įžymusis proletarinis lietuvių poetas Julius Janonis yra eilėse tų pažangių visuomenės ir kultūros veikėjų, kurie kaupė didžiulius lietuvių liaudies poetinės kultūros turtus, nes vertino darbo žmogų ir jo kūrybą.

AMBRAZIEJUS JONYNAS

*J. Janonio
užrašyta tautosaka*

DARBO DAINOS

1. AUGIN TĒVAS DU SŪNELIU

1. Augin tēvas du sūneliu
Kaip aukso žiedeliu.
Ažaugino ir išleidė
Lankon šieno pjautų.
2. Vienas pjovė ir valiavo,
Net lanka lingavo,
Kitas pjovė sūnaitėlis —
Labai skurdžiai verkė.
3. — Ko tu verki, sūnaitėli,
Ir ko nevaliuoji?
Ar tau gaila žalios žolės,
Ar pieno dalgelės?
4. — Man negaila žalios žolės
Nei pieno dalgelės,
Man tik gaila šito krašto,
Mylimos panelės.

2. OI, DAUGEL DAUGEL MŪSŲ SESULIŲ

1. Oi, daugel daugel mūsų sesulių,
Ne visos vienoj vietoj.
2. Viena sesulė rytų šalelėj,
O antra — vakarėliuos,

3. O ši trečioji mūsų sesulė
Lankoj šienelį grėbia.
4. Ne taip ji grėbė, kaip skurdžiai verkė,
Ant grėblelio rymavo.
5. Da nesugrėbė nei pradalgėlio —
Atjojo bernužėlis.
6. Da neprijojo nei prie šalelės —
Pradėjo klausinėti:
7. — Ko tu teip verki, jauna būdama,
Ir ko nevaliuoji?
8. — Kaip aš neverksiu, jauna būdama,—
Paskendo vainikėlis.
9. — Še, paturėka bėrą žirgelį —
Aš plauksiu vainikėlio.
10. Ir supūtė šiauriniai vėjeliai,
Paskendo bernužėlis. . .
11. Nė bernužėlio, nė vainikėlio,
Nė jaunųjų dienelių.
12. — Oi, nesakykit, mieli broliukai,
Kad del vainikėlio,
13. Oi, pasakykit senai matutei,
Kad del juodbėrėlio

3. AUGO SODE KLEVELIS

1. Augo sode klevelis,
Augo sode žaliasai,
Po tuo klevu, po žaliuoju,
Gul bernelis jaunasai.

2. Pūsk, vėjeli, pomaži,
Vėjelėli, pomaži,
Nepakrutink klevelio,
Nepabudink bernelio.
3. Vienas brolis kuniguos,
Antras brolis studentuos,
Šis trečiasis, jaunesniasis,
Sėd už stalo rašytų.
4. — Gana, brolau, rašyti,
Eik grėblelių taisyti:
Užein juodas debesis,
Sulis lankoj šienelį.
5. Sulis lankoj šienelį —
Kuo beliuobsi žirgelį,
Kuo beliuobsi žirgelį,
Kuo bejos' ant panelę?
6. — Nesirūpink, sesulė,
Apie žalią šienelį:
Aš patalksiu talkelę,
Sugrėbs lankoj šienelį.
7. Užaugš žalių dobilų,
Tai paliuobsiu žirgelį,
Tai paliuobsiu žirgelį,
Tai nujos' ant panelę.

4. SIUNTĖ MANE TETUŠĖLIS

1. Siuntė mane tetušėlis
Ant girelę riešutėlių.
2. Aš nerinkau riešutėlių —
Išsiskyniau skynimėlį,
3. Išsiskyniau skynimėlį,
Pasileidžiau juodbėrėlį,

4. Pasiganiau juodbėrėlį,
Išsikėliau dirvonėlį,
5. Išsikėliau dirvonėlį,
Pasisėjau linelėlių.
6. Man lineliai užderėjo,
Tetušėliui pagailėjo.

5. BROLIUKAI PASĖJO GELTONS LINELIUS

1. Broliukai pasėjo geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
2. Sesulės nurovė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
3. Broliukai šukavo geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
4. Sesulės surišė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
5. Broliukai pamerkė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
6. Broliukai ištraukė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.

7. Sesiulės paklojo geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
8. Broliukai suėmė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.~
9. Sesiulės išmynė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
10. Broliukai išbraukė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
11. Sesiulės šukavo geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
12. Sesiulės suverpė geltons linelius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Geltons linelius.
13. Sesiulės išaudė ploną drobelę,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Ploną drobelę.
14. Sesiulės pasiuvė plonus marškinius,
Sindir vindir viešpatruput,
Sitir vitir menesitir,
Plonus marškinius.

6. PASĖJO KANAPEĮ ANT MARIŲ KRAŠTELIO

1. Pasėjo kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.
2. Išdygo kanapė ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlė ant marių kraštelio.
3. Užaugo kanapė ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlė ant marių kraštelio.
4. Žydėjo kanapė ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlė ant marių kraštelio.
5. Priėjo kanapė ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlė ant marių kraštelio.
6. Nurovė kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.
7. Šukavo kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.
8. Pamerkė kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.
9. Ištraukė kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.
10. Paklojo kanapę ant marių kraštelio,
Ak vija, kanapėlę ant marių kraštelio.

7. AUKŠTŪS KALNELIAI, MARGŪS DVARELIAI

1. Aukštūs kalneliai, margūs dvareliai,
Mane kalbino jauni berneliai.
2. Vienas kalbino, antras sveikino,
O kai aš verkiau, nieks man' nežino.

3. Naujos staklės, balta drobelė,
Audėjėlė kaip lelijėlė.

4. Ne tiek audimo, kiek jos verkimo,
Ne tiek šėvelių, kiek ašarėlių.

8. OI, JOJAU JOJAU

1. Oi, jojau jojau,
Jodamas dūmojau:
O kur gausiu nakvynėlę,
O kur pernakvosiu?

2. Prijojau dvarelį,
Pririšiau žirgelį,—
Išein mano panytėlė,
Vadin man' į vidų.

3. — Panytėlė mano,
Jaunuolėlė mano,
Rodas būčiau
pasiklausti,
Ar tu moki austi.

4. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Viena augau be
matušės —
Kas mane išmokys?

5. — Panytėlė mano,
Jaunuolėlė mano,
Kas išmokė gegutėlę
Girelėj kukuoti?

6. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Išsimokė gegužėlę
Nuo kitų gegučių.

7. — Panytėlė mano,
Jaunuolėlė mano,
Reikė ir tau išsimokyt
Nuo kitų sesulių.

8. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Roda būčiau pasiklausti,
Ar tu moki arti.

9. — Panytėlė mano,
Jaunuolėlė mano,
Vienas augau be
tetušio —
Kas mane išmokys?

10. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Burkuoj sode
karvelėlis —
Kas gi jį išmokė?

11. — Panytėlė mano,
Jaunuolėlė mano,
Išsimokė karvelėlis
Nuo kitų karvelių.

12. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Reikė ir tau išsimokyt
Nuo kitų brolelių.

9. BERNELI BERNELI NEDARBININKĖLI

— Berneli berneli nedarbininkėli,
Ką dirbai, ką dirbai nedėlios rytelį?
— Nešiojau nešiojau ant pečių lankelį,
Nušoviau nušoviau geltoną lapelę.
Nunešiau nunešiau ją Rygos pirkleliams,
Pardaviau pardaviau už du auksinėliu.
Ir davė, ir davė jie man piningėlių.

10. SIJOJ MILT'S

Sijoj milt's,	Ūtiti šalt',
Atjoj žents.	Pyragai nemalt',
Žents nemylėts,	Turge nevažiuot',
Miltai nesijot'.	Panų nebučiuot'.

11. NUVAŽIUOK, DEBESĖL

Nuvažiuok, debesėl,
Su kariat', su kariat',
Atvažiuok, saulytėl,
Su dviračiais, su dviračiais.

12. LYK, LIETELI, PALYNOK

Lyk, lieteli, palynok,
Piemenėlius pavanok.
Lyk, lieteli, da labiau,
Piemenėliams bus geriau.

13. PALYK, LIETELI

Palyk, lieteli,
Palynok, palynok:
Sesulių rūtelės nelaistytos, nelaistytos,
Broliukų žirgeliai negirdyti, negirdyti.

14. DILIA DOLIA

- Dilia dolia,
Gysim namolia.
— Per kieno vartelius?
— Per kunigėlio.
5. — Ką dirbdami?
— Košę virdami.
— Kokių miltų?
— Vienų glindų.
— Su kuo pamaišysim?
10. — Su starko koja.
— Su kuo užtrinsim?
— Su varlės taukais.
— Su kuo užliesim?
— Su katės pienu.
15. — O kur padėsime?
— Kiaulių kūtelėj.
— Su kuo uždengsim?
— Su akétélėms.
— Su kuo prislėgsim?
20. — Su velénélėms.
— Kas tą kalbą sukalbės,
Tas tą košę sumarmės.

15. KIAULĖ GRIKIUOS, KIAULĖ GRIKIUOS

Kiaulė grikiuos, kiaulė grikiuos,
Paršai pastarnokuos.
Eikit, vaikai, išvarykit
Ir vartelius uždarykit.

16. ČIUČIULIS MIEGELIS MANE

1. Čiučiulis miegelis mane
Vadinojo vadinojo,
Ant pečiaus kraštelio
Sėdėdamas sėdėdamas,
Paduškėlę rankoj
Turėdamas turėdamas.
2. Čiučiulio miegelio
Neklausysiu neklausysiu:
Čiučiulis miegelis
Nekraus man kraičio, nekraus man kraičio.
3. Matutės senutės aš
Paklausyčia paklausyčia:
Matutė senutė
Sukraus man kraitį, sukraus man kraitį.

KALENDORINIŲ APEIGŲ DAINOS

17. ČIUŽIO, VAŽIAVO

Čiužio, važiavo,
Važys prašo vandenio.

18. TATAI GEROS SŪPUOKLĖLĖS

Tatai geros sūpuoklėlės:
Eina tiesiai kaip striūnelės,
Skrenda aukštai kaip paukštelės.
O kas supa, vyno kupa,
O kas žiūri, telio lūpa.

VESTUVINĖS DAINOS

19. PAKLYDOM PAKLYDOM

1. Paklydom paklydom,
Kelelio neradam.
Augo dygo rugiai miežiai
Ant mūsų kelelio.
2. Prijojom dvarelį —
Vartai užrakinti.
— Išeik išei, uošvytėle,
Atkelk mum vartelius.
3. Stovi uošvelė
Balta kaip gulbelė,
Stov ir mano panytėlė
Kaip žalia rūtelė.
4. Žydžia obelėlė
Ružavais žiedeliais,—
Toks ir mano panytėlės
Skaistumas veidelių.
5. Nukris žiedelėliai,
Užaugo obuolėliai,
Išbals mano panytėlės
Skaistieji veideliai.

20. SINDIR VINDIR ŽOLYNĖLIS

1. Sindir vindir žolynėlis
Vidur girios augo.

Balti žiedai, juodos uogos,
Net šakelės linko.

2. Ir atėjo trys panelės
Tų uogelių rinkti,
Ir atėjo trys kazokai
Tų panelių imti.
3. Klausė mane kazokėlis,
Kuo panelės vardu.
Viena — Ona, antra — Pona,
Trečia — Marijona.
4. Klausė mane kazokėlis,
Ką panelės dirba.
Viena skina, antra pina,
Trečia skurdžiai verkia.
5. Šią dabosiu, tą dabosiu,
Katroj skurdžiai verkia.
6. Vidur girios bažnytėlė
Da nemūravota,
Tebėr mano panytėlė
Da nešliūbavota.

21. PANYTĖLE MANO JAUNOJI

1. — Panytėle mano jaunoji,
Tekėk rodžiai už manę[s].
2. Pas man' darbelių nedirbsi,
Anksti rytelį nekelsi,
3. Anksti rytelį nekelsi,
Vėlai vakarėlį negulsi.
4. Kalne kvietelių nepjausi,
Sunkių dobilėlių negrėbsi.

5. Sode biteles ganysi,
Saldžius obuolėlius raškysi.
6. — Neteisybė, jaunas bernelis,
Neviernieji žodeliai.
7. Pas tav' darbeliai reiks dirbti,
Anksti rytelį reiks keltis.
8. Anksti rytelį reiks keltis.
Vėlai vakarėlį reiks gulti.
9. Lauke rugeliai reiks pjauti,
Pievoj šienelis reiks grėbti.
10. Sode bitelės išnyko,
Saldūs obuolėliai iškrito.

22. ŠERIAU ŽIRGELĮ

1. Šeriau žirgelį
Par nedėlėlę,
Kad, sulaukus subatėlės,
Būt ką muštravoti.
2. — Oi žirgai žirgai,
Žirgeli mano,
Ar galėsi mane nešti
Par pusantros valandėlės
Šimtą mylių?
3. — Oi, nešiu nešiu,
Kolei galėsiu.
Jei paliuobsi abrakėliu,
Šiom gryniausiom avizėlėm,
Galėsiu nešti.
4. O kai aš jojau
Pro uošvės dvarą,

Siaudžia griaudžia paukštuželiai
Šiam žaliaam vyšnių sodely,
Taip gražiai gieda.

5. — Oi žentai žentai,
Ženteli mano,
Čia ne paukšteliai giedojo —
Čionai mano dukterėlė
Tai[p] skurdžiai verkė.
6. — Ko gi tu verki,
Panele jaunoji:
Ar nesėtos tau rūtelės,
Ar nepintas vainikėlis
Jaunų dienelių?

23. OI, NORIU NORIU

1. Oi, noriu noriu,
Aš miegelio noriu,
Toli mano panytelė —
Negaliu žinoti.	3. Atsisėdau dailiai,
Apsiverčiau meiliai.
Davė rankon taurytelę,
Lygiai sklenytelę.
2. Kad ir nežinojau,
O delto nujojau.
Pasodino ant krėslelio
Už balto stalelio.	4. Ant ko ašei gersiu?
Ant savo mieliausios,
Kuri vakar buvo toli,
Šiądien kuo arčiausia.

24. EISIM LAUKAN PAŽIŪRĖTŲ

1. Eisim laukan pažiūrėtų,
Koks vėjelis pučia.
Pūtė rytų, pūtė pietų,
Pūs ir vakarėlių.
2. Trijų valsčių bernuželiai
Vienu keliu jojo.
— Ar mums joti, ar mums stoti,
Ar pulkelio laukti?

3. Kai prijodom uošvės dvarą,
Vartai užrakinti.
Uošvė žento nepažino,
Vartus užrakino.
4. — Prabočyka, žentelėli,
Mažos dukterėlės:
Nei audėjos, nei verpėjos,
Nei šieno grėbėjos.
5. — Man nereikia audėjėlės
Anei verpėjėlės,
Man tik reikia panytėlės
Nuramint širdelei.

25. AUGIN MATULĖ SAVO DUKRELĘ

1. Augin matulė savo dukrelę
Kaip daržely žalią rūtelę.
2. Ją augindama ir mokydama
Dirbti darbelius, austi drobeles.
3. Audė drobeles baltas ir plonas,
Rašė raštelius, širdžiai malonius.
4. — Ausk drobytėles, rink rinkinėlius,
Atjos, panele, tav' bernužėlis.
5. Atjoj bernelis, širmas žirgelis,
Blizg kamanėlės, ty mo balnelis.
6. — Panele mano, jaunoji mano,
Ar eis' už manę[s], ar būsi mano?
7. — Berneli mano, jaunasai mano,
Eisiu už tavęs ir būsiu tavo.
8. Grajyk, skripkele, mušk, būbinėli,
Dėkavok dievui už panytėlę.

26. PRI LYGUMĖLEI ŽALIA ŽOLELĖ

1. Pri lygumėlei žalia žolelė,
Pas motinėlą slauni dukrelė.
2. Užpuls šalnelė, pakąs žolelę,
Atjos bernelis, kalbins dukrelę.
3. Kolei bernelis man' kalbinėjo,
Aukso žiedelį man davinėjo.
4. Oi tu berneli balamūtėli,
Kalbink tėvelį ir motinėlą.
5. Kai bernelis prisiviliojo,
Par purvynėlį lieptus dėliojo.
6. Varčiau po tėvo purvus braidžioti,
Ne po bernelio lieptus vaikščioti.
7. Tėvelio purvai yr sidabruoti,
Bernelio lieptai vis ašaroti.

27. KIKILI KIKILI LAIBAKOJI

1. Kikili kikili laibakoji,
Ar vesi panelę, ar daboji?
2. Kikili kikili laibakoji,
Ar imsi dukrelę, ar vilioji?

28. ANT KALNO EGLĖ

1. Ant kalno eglė,
Pakalnėj migla.
Uliavojo trys sesiulės,
Šienelį grėbdamos. | 2. — Eik, sese, namo,
Būk, sese, jaunoj:
Žada tave motinėlė
Užu šaučiaus duoti. |
|--|--|

3. — Nė aš eisiu namo,
Nė aš būsiu jaunoj:
Žino mano motinėlė,
Koks šaučiuko darbas.
4. Už šaučiaus ištekės'—
Drotvos verpt nemokės'.
Ne, moč, ne ne ne,
Ne, motut, ne ne.
5. — Eik, sese, namo,
Būk, sese, jaunoj:
Žada tave motinėlė
Už artojaus duoti.
6. — Nė aš eisiu namo,
Nė aš būsiu jaunoj:
Žino mano motinėlė,
Koks artojaus darbas.
7. Už artojaus ištekės'—
Košės virt nemokės'.
Ne, moč, ne ne ne,
Ne, motut, ne ne.
8. — Eik, sese, namo,
Būk, sese, jaunoj:
Žada tave motinėlė
Užu kriaučiaus duoti.
9. — Nė aš eisiu namo,
Nė aš būsiu jaunoj:
Žino mano motinėlė,
Koks kriaučiuo darbas.
10. Už kriaučiaus ištekės'—
Siūlą vert nemokės'.
Ne, moč, ne ne ne,
Ne, motut, ne ne.
11. — Eik, sese, namo,
Būk, sese, jaunoj:
Žada tave motinėlė
Už čigono duoti.
12. — Nė aš eisiu namo,
Nė aš būsiu jaunoj:
Žino mano motinėlė,
Koks čigono darbas.
13. Už čigono ištekės'—
Vištų vogt nemokės'.
Ne, moč, ne ne ne,
Ne, motut, ne ne.
14. — Eik, sese, namo,
Būk, sese, jaunoj:
Žada tave motinėlė
Užu pono duoti.
15. — Ašei eisiu namo,
Ašei būsiu jaunoj:
Žino mano motinėlė,
Koksai pono darbas.
16. Užu pono ištekės'—
Po pakajų vaikštinės'.
Gut, moč, gut gut gut,
Gut, motut, gut gut.

29. TYKIAI GRAŽIAI MAN' MATUTĖ ŪGINO

1. Tykiai gražiai man' matutė ūgino, (2 k.)
Žada mane, žada mane už našlelio duoti.

2. — Ar mokėsi seną šėnavoti? (2 k.)
— Aš tą seną, aš tą seną mokės' šėnavoti.
3. Tris dieneles pelais papenėsiu, (2 k.)
O ketvirtą, o ketvirtą šarmu pagirdysiu.
4. Iš kiemelio pagaikščiu badysiu, (2 k.)
Par ūlyčią, par ūlyčią šuneliais pliudysiu.
5. Par laukelį akmenim svaidysiu, (2 k.)
Par girelę, par girelę strielbelėm šaudysiu.
6. Tykiai gražiai man' matutė ūgino, (2 k.)
Žada mane, žada mane užu jauno duoti.
7. — Ar mokėsi jauną šėnavoti? (2 k.)
— Aš tą jauną, aš tą jauną mokės' šėnavoti.
8. Tris dieneles medum papenėsiu, (2 k.)
O ketvirtą, o ketvirtą vynu pagirdysiu.
9. Iš kiemelio pati palydėsiu, (2 k.)
Par ūlyčią, par ūlyčią kaimyną prašysiu.
10. Par laukelį kurmanką samdysiu, (2 k.)
Par girelę, par girelę muziką statysiu.

30. UŽ JŪRIŲ MARELIŲ

1. Už jūrių marelių,
Už dunojėlio,
Aug mano panelė
Kaip lelijėlė. 2. Pakirsčia klevelį
Ir ažuolėlį,
Padirbčia tiltelį
Par Nemunėlį, | <ol style="list-style-type: none"> 3. Dirbinčia tiltelį
Par Nemunėlį,
Lankyčia panelė
Kas vakarėlį. 4. Sulaužiau tiltelį
Pirmam kartelį,
Pravirkdžiau panelė
Pirmam žodely. |
|--|---|

<p>5. Staunioj žirgelis
Nenustovėjo,
Svirauni žemelė
Po juo drebėjo.</p> <p>6. — Berneli jaunasai,
Netiesą kalbi:
Ne savo žirgeliu
Pas man' atjojai,</p> <p>7. Ne savo žirgeliu
Pas man' atjojai,
Ne savo žiedelį
Man dovanojai.</p> <p>8. Broliuko žirgeliu
Pas man' atjojai,</p> | <p>Sesiulės žiedelį
Man dovanojai.</p> <p>9. — Panele jaunoji,
Kas tau pasakė,
Kas tau taip greitai
Gazietos rašė?</p> <p>10. — Berneli jaunasai,
Tu pats pasakei,
Iš Vilniaus studentai
Gaziete rašė.</p> <p>11. Oi jūs berniukai,
Nedovanosit,
Iš Vilniaus studentus
Iškasavosit.</p> |
|--|---|

31. GERK GERK, BERNELI

<p>1. Gerk gerk, berneli,
Dūmok ir namie:
Rūgoja panelė,
Kodėl nelankai.</p> | <p>2. — Ką aš lankysiu,
Vargely būdams,
Kas baltą dienele
Purvyne brisdams.</p> |
|--|---|

32. SVEČIAI KIEME SUVAŽIAVO

<p>1. Svečiai kieme suvažiavo,
Nusigando širdis mano,
Oliadrylia lylia lylia,
Nusigando širdis mano. } 2 k.</p> | <p>2. — Oi tetuši tetušėli,
Dėk ant stalo butelėlį,
Oliadrylia lylia lylia,
Dėk ant stalo butelėlį, } 2 k.</p> |
|---|--|

3. Dėk ant stalo butelėj,
 Žadėk savo dukterėę,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Žadėk savo dukterėę.
4. — Duok alučio, duok midučio,
 Neduok mano vainikėlio,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Neduok mano vainikėlio.
5. Gražus mano vainikėlis
 Iš rūtelių viršūnėlių,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Iš rūtelių viršūnėlių,
6. Iš rūtelių viršūnėlių,
 Iš baltųjų dobilėlių,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Iš baltųjų dobilėlių.
7. — Oi tetuši tetušėli,
 Žadėk savo dukterėę,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Žadėk savo dukterėę.
8. Žadėk savo dukterėę —
 Gražus jaunas bernužėlis,
 Oliadrylia lylia lylia, } 2 k.
 Gražus jaunas bernužėlis.

33. PANYTĖLĖ MANO JAUNOJI

1. — Panytėlė mano jaunoji,
 Ar nejutai, kad aš atjoju?
2. — Jutau jutau, kaip nejutau,
 Iš miegelio net pabudau.
3. — Panytėlė mano jaunoji,
 Kur man dėti bėrą žirgelį?

4. — Leisk žirgelį rūtų darželin,
Leisk žirgelį rūtų darželin.
5. Tegu éda žalias rūteles,
Tegul mina lelijéles.
6. — Panytélé mano jaunoji,
Ar negaili žalių rūtelių?
7. — Gail gailėti pergailėjau,
Ir širdelė perspéjo.

34. EIČIAU SVIRNELĮ — KABO TRYS VAINIKAI

1. Eičiau svirnelį — kabo trys vainikai:
Vienas man, antras brolių, trečias tam berneliui. (2 k.)
2. Man rūtytėlių, brolių mėtųtėlių,
O tam šėlmai bernužėlių piktų dilgynėlių. (2 k.)
3. Eičiau darželį, skinčiau tris kvietkelius:
Vieną sau, antrą brolių, trečią tam berneliui. (2 k.)
4. Sau rūtytėlę, brolių mėtųtėlę,
O tam šėlmai bernužėliui piktą dilgynėlę. (2 k.)
5. Eičiau klėtėlę, imčiau tris skareles:
Vieną sau, antrą brolių, trečią tam berneliui. (2 k.)
6. Sau šilkinėlę, brolių kartūnėlę,
O tam šėlmai bernužėliui storą pakulnėlę. (2 k.)
7. Eičiau svirnelį, imčiau tris stiklelius:
Vieną sau, antrą brolių, trečią tam berneliui. (2 k.)
8. Sau midutėlio, broliui alutėlio,
O tam šėlmai bernužėliui šalto vandenėlio. (2 k.)
9. Eičiau stainelę, imčiau tris žirgelius:
Vieną sau, antrą brolių, trečią tam berneliui. (2 k.)

10. Sau širmonėlį, brolių juodbėrėlį,
O tam šėlmai bernužėliui žilą kaip oželį. (2 k.)
11. Sau kamanotą, brolių pabalnotą,
O tam šėlmai bernužėl' karnom apvyniotą. (2 k.)

35. UŽTEKA SAULELĖ PER DEBESĖLĮ

1. Užteka saulelė per debesėlį,
Atjoja bernelis per pušynėlį,
2. Atjoja bernelis per pušynėlį,
Atranda panelę linelius raunant.
3. — Padėkdiev padėkdiev, panelė mano,
Aš tamstai padėsiu rauti linelių.
4. — Neprašau neprašau, mielas berneli,
Aš viena nurausiu tėvo linelius.
5. — Aš gėriau ir valgiau pas tamstos tėvelį —
Man tamstos tėvelis tav' pažadėjo.
6. — Ką gėrei, ką valgei, reiks užmokėti —
Aš, jauna panelė, nenoriu tekėti.
7. Paleisk žirgelį ant pūdymėlio,
Numesk žiedelį ant purvynėlio.
8. Žvingavo žirgelis ant pūdymėlio,
Rūdijo žiedelis ant purvynėlio.
9. Užteka saulelė per debesėlį,
Atjoja bernelis per pušynėlį,
10. Atjoja bernelis per pušynėlį,
Atrand panelę linelius raunant.
11. — Padėkdiev padėkdiev, panelė mano,
Aš tamstai padėsiu linelių rauti.

12. — Oi, dėku dėku, mielas berneli,
Kad man padėsi rauti linelių.
13. — Aš gėriau valgiau pas tamstos tėvelį —
Man tamstos tėvelis tav' pažadėjo.
14. — Ką valgei, ką gėrei, nereiks mokėti —
Aš, jauna panelė, galiu tekėti.
15. Paleisk žirgelį ant žalios lankos,
Užmauki žiedelį ant baltos rankos.
16. Žvingavo žirgelis po žalią lanką,
Blizgėjo žiedelis ant baltos rankos.

36. PASAKYK, PANELE, PASAKYK, JAUNOJI

1. — Pasakyk, panele, pasakyk, jaunoji,
Kas nežydž vasarėlėj.
2. — Kam aš pana būčia, kad aš nežinočia,
Kas nežydž vasarėlėj.
3. Mano daržely žalias diemedėlis
Tai nežydž vasarėlėj.
4. — Pasakyk, panele, pasakyk, jaunoji,
Kas skrend be sparnelių.
5. — Kam aš pana būčia, kad aš nežinočia,
Kas skrend be sparnelių.
6. Aukštai padangėlėm pilkūs debesėliai
Tai skrend be sparnelių.
7. — Pasakyk, panele, pasakyk, jaunoji,
Kas bėg be kojelių.
8. — Kam aš pana būčia, kad aš nežinočia,
Kas bėg be kojelių.
9. Sraujoj upytėlėj čystas vandenėlis
Tai bėg be kojelių.

37. NE PANELĖ BŪČIA, KAD AŠ NEŽINOČIA

1. Ne panelė būčia, kad aš nežinočia, (2 k.)
Ko man reikia prie jaunų dienelių.
2. Karolių geltonų, marškinėlių plonų (2 k.)
Tai man reikia prie jaunų dienelių.
3. Ne panelė būčia, kad aš nežinočia, (2 k.)
Ko man reikia prie jaunų dienelių.
4. Auksinio žiedelio, rūtų vainikėlio (2 k.)
Tai man reikia prie jaunų dienelių.
5. Ne panelė būčia, kad aš nežinočia, (2 k.)
Ko man reikia prie jaunų dienelių.
6. Jauno bernužėlio, juodbėrio žirgelio (2 k.)
Tai man reikia prie jaunų dienelių.

38. UPĖJ ŠILTAS VANDENĖLIS

1. Upėj šiltas vandenėlis,
Negaliu aš gerti,
Savo mielos panytėlės
Negaliu pabarti.
2. Vieną kartą aš ją bariau —
Tris dieneles verkė.
Sergėk dieve, nuo šio karto
Daugiau nebebarsiu.
3. Karvelėli mėlynasai,
Po žalią girelę,
Karosėle geltonoji,
Po sraują upelę.

4. Karvelėli mėlynasai,
Kas gi tave nušaus,
Karosėle geltonoji,
Kas gi tave sugaus?
5. Turi brolis aukso strielbą —
Karvelėlį nušaus,
Turi sesė šilkų tinklą —
Karosėlį sugaus.
6. Nevienodi miške medžiai
Nei žali lapeliai,
Nevienodi bernužėlių
Meilieji žodeliai.
7. Susvienodys miške medžiai
Ir žali lapeliai,
Susvienodys bernužėlių
Meilieji žodeliai.

39. NUSIKIRŠČ' APUŠĘ GUMBUOTĄ GUMBUOTĄ

Nusikiršč' apušę gumbuotą gumbuotą,
Pastatyč' svirnelį rumbuotą rumbuotą,
Atsivesč' panelę kvietkuotą kvietkuotą,—
Tikš pokš par panelės kuodą.

40. KO LIŪDI, SESIULE, [KO NEVERKI]

1. — Ko liūdi, sesiule, [ko neverki,]
Ko savo tėvelių nevirkdini?
— Verks mano tėveliai nevirkdžiami,
Man' jauną dukrelę išleisdami.
2. — Ko liūdi, sesiule, ko neverki,
Ko savo matutės nevirkdini?
— Verks mano matutė nevirkdžiamą,
Man jaunai kraitelį atskirdama.

3. — Ko liūdi, sesiule, ko neverki,
Ko savo sesiulės nevirkdini?
— Verks mano sesiulė nevirkdžiama,
Žaliąsias rūteles beskindama.
4. — Ko liūdi, sesiule, ko neverki,
Ko savo broliuko nevirkdini?
— Verks mano broliukas nevirkdžiamas,
Bėrąjį žirgelį atskirdamas.
5. — Ko liūdi, sesiule, ko neverki,
Ko savo kaimynų nevirkdini?
— Verks mano kaimynai nevirkdžiami,
Svetiman kraštelin išleisdami.

41. ŠIOKĮ GAUČIA, TOKĮ GAUČIA

1. Šiokį gaučia, tokį gaučia,
Bil tik ne pijoką.
Nenešt javų ant karčemą, } 2 s[ykiaus]
Nebūtų pijokas.
2. Pusė metų negyvenau
Aš su savo vyru —
Daužo plėčkas ir butelkas } 2 s[ykiaus]
Ir žydo sūdynus.
3. Aš nuėjau ant karčemą
Paties išvaduoti —
Žydas jema už čiuprynos, } 2 s[ykiaus]
Žad kasą parduoti.

42. NEGIVIERYK, PANYTĖLĖ

1. Negivieryk, panytėlė,
Kad gražus bernelis,
Pasiklauska nuo žmonelių,
Koks jo razumėlis.

2. Neįpulk į tą vargelį
Iš jaunų dienelių,
Nevytinka vainikėlio
Žaliųjų rūtelių.
3. Džiūsta vysta rūtytėlės,
Juodžemyj augdamos,
Verkia mūsų sesytėlė,
Vargelin eidama.
4. Aš nebijau savo myrio
Nei grabo tamsybės —
Nebér man šią vasarėlę
Nei kokios linksmybės.
5. Paskutiniai man meteliai
Klausučių sodelyj —
Reiks išeiti išvažiuoti
Į kitą kraštelį.

43. PŪTĖ VĖJELIS NUO VISŲ ŠALIŲ

1. Pūtė vėjelis nuo visų šalių,
Krito raselė nuo rūtytelių.
2. Ir privažiavo kieme svetelių,
Nuims vainikėlį žalių rūtelių,
3. Nuims vainikėlį žalių rūtelių,
Uždės čepkelėlį baltų šilkelių.
4. Su vainikėliu buvai gražesnė,
Tūkstantį kartų buvai vortesnė.
5. Rūtų vainikėlis lig šiam čėseliui,
Baltas čepkelėlis visam viekeliui.

44. KO TAIP SMŪTNI, PANELE

1. Ko taip smūtni, panele,
Atsisėdai už stalo:
Gal tau gaila jaunystės,
Palikt stoną panystės?
2. Tavo jaunas bernelis
Gerų tėvų sūnelis
Ir razumnas, neblogas,
Pilnas yra uvogos.
3. Kur tik eini, te[n] ramu,
Pilni laukai žolynų.
Nesiskurdink tu, jaunoji,
Kad bernelis tav' daboja.
4. Ko taip verki dejuoji,
Ar ant vainą važiuoji?
Ne už marių atliksi —
Ir su mum susitiksi.
5. Išmirs tavo tėveliai,
Apsiženys broleliai.
Marčios tavę[s] nebekęs,
Broliai slūžyt išvarys.

45. PULK PO KOJŲ MOTINĖLEI

1. Pulk po kojų motinėlei,
Kad augino mažutėlę,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
2. Pulk po kojų tetušėliui,
Kad atskyrė pasogėlį,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.

3. Dėkavoka broliukėliui,
Kad augino juodbėrėlį,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
4. Dėkavoka sesiutėlei,
Kad nupynė vainikėlį,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
5. Nebmatys' šviesios dieneš
Nei užtekančios sauleš,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
6. Ir nedėlios dienyteš
Neblankysi rūtytėlių,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
7. Nebeskinsi rūtytėlių,
Nebepinsi vainikėlio,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
8. Kasdien barnis ir vainelė,
Kasdien gailios ašarėš,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
9. Nepraus' burnos vandenėliu
Ir nebšluostys' abrūsėliu,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.
10. Nusiprausi ašarėlėms,
Nusišluostysi rankelėms,
Sesiutėle mūsų,
Jaunuolėle mūsų.

46. AUGO DUKRELĖ PAS MOTINĖLĘ

1. Augo dukrelė pas motinėlą,
Žydž lelijėlės rūtų darželyj,
Augo dukrelė ir jos dalelė. (2 k.)
2. Pasikloniočiau ir tetušėliui,
Kad neužkeltų kiemo vartelių —
Maž da sugrįšiu pusei metelių. (2 k.)
3. Pasikloniočiau ir sesytėlei,
Kad nenuskintų žalių rūtelių —
Maž da sugrįšiu iš tų vargelių. (2 k.)
4. Kad ir sugrįšiu iš to vargelio,
Nebepritiksiu aš prie darželio (2 k.)
Nė prie jaunųjų sesių pulkelio.

47. PAGAL MARIŲ KRAŠTĄ

1. Pagal marių kraštą
Vandravoj bernelis,
Verkia panytėlė
Rūtelių darželyj.	Tetušiui, motinai
Reik sudiev sakyti.
2. Oi, gana gana,
Gana uliavoti:
Baigias jaunos dienos,
Reik į šliūbą stoti.	4. — Tetušis, matutė,
Bagaslovyk ščyrai.
3. Stovi žirgeliai
Kieme sukinkyti,	5. Važiuosim į Biržus,
Šliūbą suderėsime,
Šliūbą suderėsime,
Kunigui mokėsime.

48. VĖJELIS PŪTĖ

1. Vėjelis pūtė,
Laužė šakeles,
Ūgino liemenėlį. | 2. Augo dukrelė
Pas motinėlą
Dideliam raškažėly. |
|--|--|

<p>3. Jai nerūpėjo
Rytelį kelti
Nei ant darbelį eiti.</p>	<p>5. Vėjelis pūtė,
Dunojus užė,
Vainikėlis žaliavo.</p>
<p>4. Tik jai rūpėjo
Gražiai nešioti,
Gražiai nešioti,
Puikiai vaikščioti,
Su berniukais ulioti.</p>	<p>6. Klausė dukrelė
Senos matutės:
— Kur dėt man
vainikėlis?</p>
7. — Nešk vainikėlį
Ant dunojėlių,
Kur čystas vandenėlis.

49. PASISĖJAU ŽALIAJĄ RŪTĄ

1. — Pasisėjau žaliajį rūtą.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
2. — Ir išdygo žalia rūta.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
3. — Nusipyniau vainikėlį.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
4. — Užsidėjau ant galvelės.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
5. — Kai važiavau an bažnyčią.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.

6. — Ir įėjau bažnytelėj.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
7. — Ir suklupdė prieš altorių.
— Bus panelė man man.
— Da da, bernužėli,
Da ne tavo valioj.
8. — Ir surišė baltas rankas.
— Bus panelė man man.
— Jau jau, bernužėli,
Dabar tavo valia.
9. — Parvažiavau ant namelių.
— Bus panelė man man.
— Jau jau, bernužėli,
Dabar tavo valia.

50. SUŽVENGĖ KIEME ŽIRGELIS

1. Sužvengė kieme žirgelis,
Atjojo jaunas bernelis.
2. Bilda žvengia jau žirgelis,
Išein broliai ir tėvelis.
3. Išeik ir tu, sesytėle,
Nuskink žalią rūtelėlę.
4. Nuskink žalią kvietkelėlį,
Nupink, sese, vainikėlį.
5. Duok nupynus padėvėti,
Jaunas dienas paminėti.
6. Kukuoj sode gegutėlė,
Verkia svirne motinėlė.

7. — Kaip neverkti nedejuoti,
Kad dukrelę reik išduoti.
8. Kas bekurstys man ugneleį,
Kas parems seną galvelę?
9. Kas man' slūgys, kai susirgsiu,
Kas man' raudos, kai numirsiu?
10. Jūs, seselės, kaip rūtelės,
Kaip žalieji kvietkelėliai,
11. Po darželį sau vaikščiojat,
Kvietkelius vardais rokuojat.
12. — Neblankysiu aš kvietkelių,
Nebeskinsiu aš rūtelių:
13. Vež kraitelį par laukelį,
Mane jauną — į vargelį.

51. O KĄ ATRASI, KAI TEN NUEISI

O ką atrasi, kai ten nueisi?
Rasi anytą nepermanytą.
Matutės kelta, šiltai užsiklosi,
Ilgai pamiegosi.
O anytos kelta, šoktele šoksi,
Bėgtele bėgsi,
Svirno dureles mestele mesi.
Sukursi ugneleį — rasi išdraskyta,
Užkabinsi katilėlį — rasi nukabinta.

52. PAS MATUTĘ AUGAU

1. Pas matutę augau —
Vargo neregėjau,
Kas nedėlios rytelėlių
Vainikėlių pyniau. | <ol style="list-style-type: none"> 2. Vainikėlių pyniau,
Ant galvelės dėjau.
[.]
.] |
|--|---|

3. Už stalo sėdėjau,
Par langą žiūrėjau:
Šok jaunimas po kiemelį —
Visas gražumėlis.
4. Oi, šokit šokit,
Manęs neatbokit,
Ašei, jauna panytelė,
Vargely papuoliau.
5. Vargely papuoliau,
Vargely įpuoliau,
Ir šios mano baltos rankos
Ant sunkių darbelių.
6. Par girią važiovom —
Gegutė kukavo.
— Nustok, jaunas bernužėli,
Duok man paklaudyti:
7. Ar gegutės balsas,
Ar miško paukštelių,
Ar ne mano motinėlės
Meilieji žodeliai?
8. Ne gegutės balsas,
Ne miško paukštelių,
Vis tai mano motinėlės
Meilieji žodeliai.
9. — Stumk važelį biesu,
Trauk žirgelį liesu,—
Ataduok, berneli,
Rūtų vainikėlį.
10. — Nestumsiu važelio,
Netrauksiu žirgelio,
Ir neduosiu, panytelė,
Rūtų vainikėlio.

53. AUGINO MATUTĖ MUS TRIS KAIP VIENĄ

1. Augino matutė mus tris kaip vieną,
Išleido nuo savęs tik mane vieną
2. Už jūrių, už marių, už dunojėlio,
Už žalių girelių, už pušynėlių.
3. Užgirdau užgirdau kukuojant gegutę,
Mislįjau dūmojau, kad šauk matutė.
4. Nešaukė nelaukė manęs matutė,
Tikt gražiai kukavo girioj gegutė.
5. Ūgino tetušis mus tris kaip vieną,
Išleido nuo savęs tik mane vieną
6. Už jūrių, už marių, už dunojėlio,
Už žalių girelių, už pušynėlių.
7. Užgirdau užgirdau burkuojant karvelį,
Mislįjau dūmojau, kad šauk tėvelis.
8. Nešaukė nelaukė manęs tėvelis,
Tikt gražiai burkavo girioj karvelis.

54. OI AŽUOLĖLI, ŽALIAS MEDELI

1. Oi ažuolėli, žalias medeli,
Ko nežaliuoji šiam rudenėlyj?
2. Ką aš žaliuosiu šiam rudenėlyj:
Girdžiu ateinant tris kirtėjėjus.
3. Iš pašaknėlio dirbsiu laivelę,
Iš liemenėlio — panai lopšėlį,
Iš viršūnėlės lenksiu lingelę.
4. Aš toj laivelėj patsai važiuosiu,
O tam lopšėlyj panelę supsiu.

55. UŽGIRDAU GIRDĖJAU

1. Užgirdau girdėjau
Gegutėlę kukuojant.
2. Ne gegutė kukavo —
Motinėle dejavo,
Po dvarelių vaikščiodama,
Dukterėlę budino:
3. — Kelkis, dukra jaunoji, 7. — Kelkis, sūnau
Vysta rūta žalioji. jaunasai,
Tu ilgai pamigai
Su jaunuoju berneliu. Žvengia žirgas stainelėj.
Tu ilgai pamigai
Su jaunąja panele.
4. — Oi matute, nemigau, 8. — Oi tetuši, nemigau,
Oi senute, nemigau:
Rymojau dūmojau,
Meilias kalbas kalbėjau. Meilias kalbas kalbėjau.
5. Užgirdau girdėjau
Karvelėlių burkuojant.
6. Ne karvelis burkavo —
Tetušėlis dejavo,
Po dvarelių
vaikščiodamas,
Sūnaitėlių budino:

56. GEGUTE LAKŠTUTE

1. — Gegute lakštute,
O kur tu tupėjai?
— Sodelyj obelyj
Po žaliais lapeliais.
2. — Gegute lakštute,
O ką tu pamiršai?
- Pamiršau užmiršau
Margąsias plunksnes.
3. Paprašyč pasamdyč
Margąjį genelį,
Kad atnešt atvaduot
Margąsias plunksnes.

57. KO NULIŪDAI, PANELĖ

1. — Ko nuliūdai, panelė,
Ko nuliūdai, jaunoji,
Kam nuleidai baltas rankas } 2 sykiu
Ant savo kelelių?

2. Ar nebuvai daržely,
Ar neskynei rūtelių,
Ar ne tavo vainikėlis } 2 sykiu
Darže ant rūtelių?
3. — Ne aš buvau daržely,
Ne aš skyniau rūteles,
Ten ne mano vainikėlis } 2 k.
Darže ant rūtelių.
4. Sesė buvo daržely,
Sesė skynė rūteles,
Ten sesulės vainikėlis } 2 k.
Darže ant rūtelių.
5. — Ko nuliūdai, berneli,
Ko nuliūdai, jaunasai,
Kam nuleidai baltas rankas } 2 k.
Ant savo kelelių?
6. Ar nebuvai stainelėj,
Ar nešerei žirgelio,
Ar ne tavo kepurėlė } 2 k.
Stainėj ant šėkelio?
7. — Ne aš buvau stainelėj,
Aš nešeriau žirgelio,
Ten ne mano kepurėlė } 2 k.
Stainėj ant šėkelio.
8. Brolis buvo stainelėj,
Brolis šėrė žirgelį,
Tai broliuko kepurėlė } 2 k.
Stainėj ant šėkelio.

58. KUR SAULELĖ TEKA

1. Kur saulelė teka,
Ten meili šalelė,
Kur mano panelė,
Tenai da meiliau.
2. — Neeik, bernužėli,
Pro rūtų darželį.
Žydžia rūtytėlės
Geltonais žiedeliais.

3. Užkris tau žiedelis
Užu kepurėlės
Ne vienai dienelei
Ir ne valandėlei.	5. — Neeik, panytėlė,
Pro vyšnių sodelį.
Žydžia vyšnytėlės
Baltaisiais žiedeliais.
4. Kur saulelė teka,
Ten meili šalelė,
Kur mano bernelis,
Tenai da meiliau.	6. Užkris tau žiedelis
Užu vainikėlio
Ne vienai dienelei
Ir ne valandėlei.

59. APVYNĖL ŽALIASAI

1. Apvynėl žaliasai,
Spurgel gražiasai,
Nu tiktai, nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai nu.	Nu ti[ktai], nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai nu.
2. Tave sode sodino,
Man' matutė augino,
Nu tiktai, nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai nu.	5. Tav' katilan virino,
Man' už stalo sodino,
Nu tik[tai], nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai [nu].
3. Tav' ant virpsčio
vyniojo,
Man kaseles pyniojo,
Nu tiktai, nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai nu.	6. Tav' uzbone įpylo,
Man' matutė virkdino,
Nu [tiktai], nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu [tiktai nu].
4. [Tav'] nuraškė
spurgelius,
Man atjojo bernelis,	7. Tav' įpylė sklenyčią,
Man' įvedė bažnyčią,
Nu tiktai, nu pamaži,
Da toliau da bus gražu,
Nu tiktai nu.

60. KELKIS KELKIS, SŪNAITĖLI, KELKIS,
MANO MIELAS

1. Kelkis kelkis, sūnaitėli, kelkis, mano mielas.
Kinkyk [kinkyk] šešis žirgus, visus šešis širmus,
2. Kinkyk [kinkyk] šešis žirgus, visus šešis širmus,
Vykis vykis sesytėlę šešiais vieškelėliais.
3. Kai prijojau žalią lanką — nukrėsta raselė,
Tai čia mano sesytėlės ganytūs žirgeliai.
4. Kai prijojau sraunią upę — drumstas vandenėlis,
Tai čia mano sesytėlės girdyti žirgeliai.
5. Kai prijojau žalią girią — karpyti lapeliai,
Tai čia mano sesytėlės pintos juostelėlės.
6. Kai prijojau kryžkelėlę — rūtelėms barstytas,
Tai čia mano sesytėlės pintūs vainikėliai.
7. Kai prijojau aukštą kalną — mūro bažnytėlė,
mūro mūravota,
Tai čia mano sesytėlė čionai vinčiavota.

61. KOKIA ČIONAI MARTI, KOKIA NE MARTELĖ

1. Kokia čionai marti, kokia ne martelė —
Pirtelėj gimus, jaujelėj augus,
Juoda špėtni kaip čigonė.
2. Kokia čionai marti, kokia ne martelė —
Daug suvalgo, daug teragauja:
Medaus kartumėlį, pieno rūgštumėlį,
Didžiųjų kiaulelių kojytėles.
3. O mūsų broliukas, mūsų ponaičiukas,
Gryčelėje gimęs, seklytėlėj augęs,
Baltas gražus kaip ponaitis.

4. Mūsų broliukas, mūsų ponaičiukas,
Maža tevalgo, maža teragauja:
Medaus saldumėlių, pieno paviršėlių,
Mažųjų paršelių kojytėles.

62. KOKIA ČIA MARTI, KOKIA NE MARTELĖ

1. Kokia čia marti, kokia ne martelė:
Lig slenksčiui aukštumo, lig pietai drūtumo,
Skerso milo sermėgėlė pačia miera, pačia miera.
2. Kokia čionai marti, kokia ne martelė:
Storalūpė, retadantė.
Par storąsias lūpeles katė pelę vilko,
Per retuosius dantelius kieselėlių sunkė.
Še tai tau, martel,
Visa mūdrė, lylia ū!

63. NUSIDENK, MARTELE, ARKLIŲ GŪNĘ

1. Nusidenk, martele, arklių gūnę —
Gal tavo galvelė nešašuota,
Mūsų brolio grinčelė nelašuota.
2. Aš tariau, martelė žiedus movijanti,
Iš nežinių nežinėlių šašus lupinėjo.
Panosėj lašas, pakaušyję šašas,
Viršugalvyj utėlėlės kupečiuoja.

64. SAKĖ, MARTI LABAI GREITI

Sakė, marti labai greiti,
Klėty joja miltų raita.
Minkė duoną kailiniuota,
Melžė karves užmaluota.

65. AŠ TĄ TĄ ŽENTELĮ PAŽINAU REGĖJAU

Aš tą tą žentelį pažinau regėjau
Pabalyj kalelę kariantį kariantį,
Paupėje žarneles raišantį raišantį.
Žarnelė nutrūko — žentas nusigando.
Bėk bėk, ženteli, nendrynuos nendrynuos,
Kišk savo galvelę maurynuos maurynuos.
Še tai tau, ženteli,
Visa mūdrė, lylia ū!

66. OK DAI, UŽ BIEDNO

1. Ok dai, už biedno
Reiks man verkt kas dieną.
Nėra žemės nei kertelės,
Nėra kur statyt gryčelės.
2. Ok dai, už biedno
Reiks man verkt kas dieną.
Nėra žemės nei kąsnelio,
Kur sodint bulbų pūrelio.
3. Ok dai, už biedno
Reiks man verkt kas dieną.
Man vištelė kaip šarkelė,
To užkliuvo kaip šakelė.
4. Ok dai, už biedno
Reiks man verkt kas dieną.
Man paršiukas dėl pasilko,
Reikia saugot kaip nuo vilko.
5. Ok dai, už biedno
Reiks man verkt kas dieną.

67. PIRŠLYS MELAGIS, TIESOS NESAKĖ

Piršlys melagis, tiesos nesakė.
Piršo mums žentą labai bagotą.
Koks jo bagotumas, koks jo patogumas —
Du tarpai ūsų, barzdos vežimas,
Nė pinigų duoda, nė čeverykų,
Atsinešęs karnų vytulėlį,
Atsisėdęs už stalelio,
Pina rezga svainiams vyželes.
Išėmiemu kuprą, pripiliemu pupų,
Pakabinsim žarde viršutiniam tarpe —
Tekrunkia varnos, tekrykščia šarkos,
Tesijuokia brolių sesulės.
Še tai tau, ženteli,
Visa mūdrė, lylia ū!

68. DĖKU TAU, SVOČIUŁ

1. Dėku tau, svočiul,
Užu rugių duoną,
Užu rugių duoną,
Kviečių pyragėlių,
Kviečių pyragėlių.
Duok diev dviem trim artum,
Keturišiais akėtum,
Širmaisiais žirgeliais važinėtum,
Aruode kaupelio nenusemtum.
2. Išlup tau, svočiul,
Užu pelų duoną,
Rugių pyragėlių.
Duok diev kiaulelėm artum,
Šuneliais akėtum,
Žilaisiais oželiais važinėtum,
Aruode grūdelio neturėtum.

69. PATI PATI, SESYTĖL, PAMERGIUOS SIŪLEISI

1. Pati pati, sesytėl, pamergiuos siūleisi,
Pati pati, čigonėl, pamergiuos siūleis.
Bėgai rytą, bėgai rytą, bėgai vakarėlį,
Kol įsisiūlei mūsų sesytėlei.
2. Koks čia pamergėlis,
Koks ne pamergėlis:
Žyčytam, prašytam, šunelių lodytam.
3. Pamergėlis vėdavo,
Drapanėlės ne savo:
Žyčytos, prašytos,
Šunelių lodytos.
Še tai tau, pamergėl,
Visa mūdrė, lylia ūl

70. SVOTELIO KUMELĖLĖ DEVYNIAIS SIEKSNIAIS

Svotelio kumelėlė devyniais sieksniais.
Vienu galu jojo — antrą šunes pjovė,
Nė pats svotelis nežinojo,
Kai vilkas kumelėlę suživojo.

71. ANOS ŠALIES SVOTAS BESOTIS BESOTIS

1. Anos šalies svotas besotis besotis:
Suėdė kiaulelę šeriuotą šeriuotą,
Žąsinėlį akstinuotą akstinuotą.
2. Svotelio kešenėlė
Devynių rietimų, devynių rietimų.
Ne tiek svotelis suživojo suživojo,
Daugiau kešenėlėj susikrovė susikrovė.

72. GAL PAŽĪST

Gal pažīst,	Susirietęs
Gal pažīst,	Susitraukęs,
Katrs yr žēnotas:	Kaip ožys kuprotas.

73. ŠIĄ NAKTĮ PAR NAKTĮ MIEGO NEGAVAU

1. Šią naktį par naktį miego negavau,
Kol visą Lietuvą aš išvažiavau.
Niekur nėra tokių rasti,
Kaip melaišiai yra prasti
Ir neturtingi. (2 k.)

2. Pas juos nuvažiavus, nėra kur atsisėsti,
Nėra ko valgyti, reikia badu dvėsti.
Su tarba kruopų uždėjo,
Ir tos pačios ištekėjo —
Gal kiaura buvo? (2 k.)

3. [.]
Uždėjo duonos — nėra su kuo atsipjauti,
Pasiėmęs prašom laužti,
Nors ir be peilio.

4. [.]
Padavė pielą — prašom pagaląsti,
Atsipjovęs prašom kąsti
Nors sausos duonos. (2 k.)

5. Atlapoms krūtinėms kaipo žydėliai,
Knatais susijusę kaip ir pundėliai.
Platūs dantys kaip vargonai,
Nosės kaip pusė uzbono,
Kreivos ir lenktos. (2 k.)

ŠEIMOS DAINOS

74. MANO TETUŠIS, SENAS BŪDAMAS

1. Mano tetušis, senas būdamas,
Nori miegelio saldaus miegoti.
Eik atsigulka aukštam svirnelyj,
Aukštam svirnelyj, margoj lovelėj.
Vėjelis pūtė, svirnelis užė,
O karvelėliai gražiai burkavo.
2. Mano matutė, sena būdama,
Nori miegelio saldaus miegoti.
Eik atsigulka aukštam svirnelyj,
Aukštam svirnelyj, margoj lovelėj.
Vėjelis pūtė, svirnelis užė,
O gegutėlės gražiai kukavo.
3. Mano broliukas, jaunas būdamas,
Nori miegelio saldaus miegoti.
Eik atsigulka žalioj lankelėj,
Žalioj lankelėj po ažuolėliu.
Vėjelis pūtė, ažuolas užė,
O lankytėlė gardžiai kvepėjo.
4. Mano sesulė, jauna būdama,
Nori miegelio saldaus miegoti.
Eik atsigulka rūtų darželyj,
Rūtų darželyj po rūtytėlių.
Vėjelis pūtė, rūtelės užė,
O diemedėlis gardžiai kvepėjo.

75. GYDO PRAGYDO

1. Gydo pragydo
Ramūs gaideliai.
Ar negirdėjot
Gaidelių giedant?	7. — Gydo pragydo
Ramūs gaideliai.
Ar negirdėjot
Gaidelių giedant?
2. — Girdėt girdėjom,
Tiktai nespėjom:
Laukėm kardelio
Nuo tetušelio.	8. — Girdėt girdėjom,
Tiktai nespėjom:
Laukėm kardelio
Nuo motinėš.
3. Turi tetušis
Tris sūnaitėlius,
Leido išleido
Sodo sodinti.	9. Tur motinėš
Tris dukterėšes,
Leido išleido
Sodint darželio.
4. Iš pakraštelio
Vyšnias sodino,
O vidurėlyj
Obeles.	10. Iš pakraštelio
Rūtas sodino,
O vidurėlyj
Lelijas.
5. Duok, dieve, giedrią
Vasaros dieną,
Gražiai težydžia
Brolių sodeliai.	11. Duok, dieve, giedrią
Vasaros dieną,
Gražiai težydžia
Sesių darželis.
6. Iš pakraštelio
Vyšnios žydėjo,
O vidurėlyj
Obelės.	12. Iš pakraštelio
Rūtos žydėjo,
O vidurėlyj
Lelijos.

76. MAN NEREIKIA TOS ŽEMELĖS

1. Man nereikia tos žemelės,
Kur aukšti kalneliai,
Man tik reikia tos žemelės,
Kur auga lineliai.

2. Man nereikia tos panelės,
Kur per daug puiki,
Man tik reikia tos panelės,
Kur pritinka pulke.

3. Man nereikia tos panelės,
Kur margos skrynelės,
Man tik reikia tos panelės,
Kur audžia drobeles.

77. OI, KAI AŠ BUVAU

1. Oi, kai aš buvau
Matutės valioj,
Visi man sakė:
— Panelė mano!	Ant baltų rankų
Žiedai blizgėjo.
2. Ant mano lango
Rožės žydėjo
Ir darželėlyj
Rūtos kvepėjo.	7. O kai patekau
Jaunam berneliui,
Jaunam berneliui,
Didžiam vargeliui,
3. O kai patekau
Jaunam berneliui,
Jaunam berneliui,
Didžiam vargeliui,	8. Nuo mano kaklo
Perlai nukrito,
Nuo mano rankų
Žiedas nudilo.
4. Ant mano lango
Rožės nuvyto
Ir darže rūta
Balta paliko.	9. O kai aš buvau
Matutės valioj,
Visi man sakė:
— Panelė mano!
5. O kai aš buvau
Matutės valioj,
Visi man sakė:
— Panelė mano!	10. Su rankšluostėliu
Langelius šluosčiau,
Smidro šakele
Dvarelį šlaviau.
6. Ant mano kaklo
Perlai mirgėjo,	11. O kai patekau
Jaunam berneliui,
Jaunam berneliui,
Didžiam vargeliui,

<p>12. Su mazgolėliu
Langelius šluosčiau,
Su šluotražėliu
Dvarelį šlaviau.</p>	<p>Su rankšluostėliu
Jąją nušluosčiau.</p>
<p>13. O kai aš buvau
Matutės valioj,
Visi man sakė:
— Panelė manol!</p>	<p>15. O kai patekau
Jaunam berneliui,
Jaunam berneliui,
Didžiam vargeliui,</p>
<p>14. Su vandenėliu
Burnelę prausiau,</p>	<p>16. Su ašarėlėm
Burnelę prausiau,
Baltoms rankelėms
Jąją nušluosčiau.</p>

78. ŠALTS RUDENĖLIS KAD ATĖJO

1. Šalts rudenėlis kad atėjo,
Mane motinėle pažadėjo
2. Už jauno bernelio vienturėlio
Už dviejų mylelių vienasėdy.
3. Verkė matutė išleisdama,
Nuo savęs dukrelę atskirdama.
4. Neverk, matute tu senoji,
Aš tavo dukrelę padabojau.
5. Aš ją užlaikysiu gražiam stone
Kaip kvietkelį tam vazone.
6. Šiltai pakajėly užlaikysiu,
Šilkų drapanėlėm aptaisysiu.
7. Po kermošėlius pavežiosiu,
Brangiais gėrimėliais traktavosiu.
8. Da pusė metelių nesuėjo,
Užmiršo bernelis, ką kalbėjo.

9. Šilkų drapanėlėm neaptaisė —
Visokiais žodeliais jau ištaisė.
10. Šiltai pakajėly neužlaikė,
Savo namelių neišmainė,
11. Po kermošėlį nevežiojo,
[.].
12. Brangiais gėrimėliais nepagirdė,
Gailiom ašarėlėm tik apvirkdė.

79. ŠĖMI JAUČIAI PAJUNGTI MAUROJO

1. Šėmi jaučiai pajungti maurojo,
Panytelė balseliu raudėjo.
2. — Kas tau kaltas, panelė jaunoji,
Kam teip daugel bernelių vilioji!
3. — Kad ir daugel bernelių vilioju,
Tik nuo vieno žiedelį nešioju.
4. — Kas tau kaltas, panelė jaunoji,—
Kam tu ėjai už jauno bernelio,
5. Kam tu ėjai už jauno bernelio,
Jei bijojai kęsti vargelio.
6. — Aš dūmojau — kaip pas motinėle
Vidur dienos rūteles ravėsiu,
7. Vidur dienos rūteles ravėsiu,
Aukštam svirne galvelę šukuosiu.

80. GEGUTĖLĖ GIRELĖJ KUKAVO

1. Gegutėlė girelėj kukavo, (2 k.)
Motinėle dukrelę liūliavo. (2 k.)

2. — Čiūčia liūlia, dukterėlė mano, (2 k.)
Kai pateksi už jauno bernelio. (2 k.)
3. Ger bernelis naujoj karčemėlėj, (2 k.)
Jis nežino nei savo namelių. (2 k.)
4. Jis, parėjęs į savo namelius, (2 k.)
Išguniojo žmoną ir vaikelius. (2 k.)
5. Ein dukrelė keleliu verkdamą, (2 k.)
Motinėlei savo sakydamą. (2 k.)
6. Motinėlə ant gonkų stovėjo, (2 k.)
Tol stovėjo, kol išklausinėjo. (2 k.)
7. Prapulđino dukterėlę savo (2 k.)
Kaip darželyj žalią rūtytelę. (2 k.)

81. AUŠTA DIENELĖ KAIP GELUMBĖLĖ

1. Aušta dienele kaip gelumbėle,
Teką saulele kaip ratulėlis.
2. Eik, motinėle, aukštam kalnely,
Prisibudinka savo dukrelę.
3. — Kelkies, dukrele, kelkies, jaunoji,
Sopa širdelė, nebenustoją.
4. — Nebesikelsiu aš, motinėle,
Nebesopinka savo širdelės.
5. Man patalėlis žalių rūtelių,
Saldus miegelis jaunų dienelių.

82. O JŪS NAŠLAITĖLIAI

1. O jūs našlaitėliai,
O kur jūsų motinėlə?

2. Gul matutė paguldyta,
Šviesioms žvakėms apstatyta.
3. Vienoj pusėj žvakytėlės,
Antroj pusėj našlaitėlės.
4. Kai matutę grabe dėjo,
Našlaitėliai verkt pradėjo.
5. Kai matutę į kap's leidė,
Našlaitėliai paskui sekė.
6. Kai matutę duobėn leidė,
Našlaitėliams širdį spaudė.
7. Stovi ant kapų pulkas jaunumėlės —
Kas gi nepažintų biednos našlaitėlės?
8. Vienoj rankoj turi knygutėlę,
Antroj — baltą skepetėlę.
9. Turi baltą skarytėlę
Šluostyti gailioms ašarėlėms.

83. NUKRIS LAPELIS — UŽAUGS IR KITAS

1. Nukris lapelis — užaugš ir kitas,
Numirs motutė — nebus man kitos.
2. Pūsk, vėjeli, nešk vandenėlį,
Eisiu, aš eisiu pas motinėlę.
3. Mano motutė aukštam kalnely,
Ir tenai auga žalias medelis.
4. Mano motutė te[n] sėdėdama,
Rankas kojeles atsilsėdama.

84. SESYTĖLĖ MIELA

1. — Sesytlė miela,
Atsimink, kad viena,—
Kurgi tavo motinėlė?
— Aukštajam kalnelyj.
Pakelt rūtų vainikėlio,
Klonioties matutei.
2. Aukštajam kalnelyj
Sklepiniam grabelyj
Guli jinai paguldyta,
Tenai daugel kitų.
Šimtų šimtais suguldyti,
Visi sumigdyti.
4. Kad tu neužmirši
Jai pasiklonioti,
Bagaslovys jinai tave
Po juoda žemele.
3. Neužmiršk ir tujei,
Kai eis' pro kalnelį,
5. — Ką ji bagaslovys
Po juodai žemelei:
Nebepakel jos rankelės
Grabelio lentelės.

85. SAULELĖ RAUDONA

1. Saulelė raudona,
Vakaras netoli.
Eičiau namon gultų,
Bet miego nenoriu.
2. Atsigulus lovoj,
Didžią mintį turiu:
Per visus metelius
Ramumo neturiu.
3. Nėra man matutės
O nei tetušėlio,
Nėr kas užtarytų
Mane našlaitėlę.
4. Sunku akmenėliui
Ant vietos gulėti,
5. O man dar sunkiaus
Apkalbas girdėti.
5. Sunku akmenėliui,
Per kurį važiuoja,
O man yra da sunkiau,
Kad man' apmeluoja.
6. Ant matutės kapo
Gaili rasa krito,
O ant tetušėlio —
Lietelis nulijo.
7. Ant matutės kapo
Žolelė užžėlė,
O ant tetušėlio —
Šiekstelė užlinko.

86. SUNKU NAŠLAITĒLIAMS

1. Sunku našlaitēliams
Ant šio balto svieta,
Biedniems našlaitēliams
Visur dygu kieta.	Priimk tu našlaiteņ
Biednāja vargdienē.
2. Šventoji panelē,
Dangaus karalienē,	3. O nors jā palinksmink
Meilingu žodeliu —
Bus lengviaus keliuti
Šiuo vargingu keliu.

87. IR ATSKRIDO GEGUTĒLĒ

1. Ir atskrido gegutēlē,
Īsileidē medžliepēlio
Šakelēj.
2. Skurdus balsas gegutēlēs,
Verkia visos našlaitēlēs
Išgirdeņ.
3. Nekukuoka, gegutēlē,
Neskurdink širdelēs,
Čia ne tavo tėvynēlē,
Nelinguok šakelēs.
4. Skriska tujei, gegutēlē,
Ant žalią girelē,
Ten kukuoka, gegutēlē,
Kol patiks širdelei.

88. ŠVIESI SAULUTĒ — MIELA MATUTĒ

1. Šviesi saulutē — miela matutē:
Ji nuramina kožņā adynā.
2. Be saulytēlēs, be motinēlēs
Tamsi dienelē, šalta naktelē.

3. Tikros matutės meilūs žodeliai,
Kai atsigrižia — skautūs veideliai.
4. O netikrosios rūstūs veideliai,
Kai atsigrižia — tamsūs veideliai.
5. Tikra matutė kaip žolynėlis,
O netikroji — kaip erškėtėlis.

89. LINKSMU YRA ULIAVOTI

1. Linksmu yra uliavoti,
Kol tikri tėveliai,
Kai numirė motinėle,
Paliek našlaitėliai.
2. Ir atvedė tetušėlis
Draugele mieliesią,
O dėl mūsų našlaitėlių
Naštele sunkiesią.
3. Kaip tik močeką atvedė,
Tuoį kitaip apvirto,
O mum biednus našlaitėlius
Kaip kirviu nukirto.
4. Išgulėjo visą dieną
Ir darbo nedirbo,
Žmonės nuo darbo atėjo —
Kartu valgytėjo.
5. Ir pagriebus močia bliūdą
Įpylė batvinių
Ir padėjo našlaitėliam
Tamsiai po lentyna.
6. Našlaitėliai atsidusę
Kryžium pasidėjo,
Apsišluostę ašarėles,
Valgyti pradėjo.

VAIKŲ DAINOS

90. ČIUČIA LIULIA SŪNAITĒĻI

Čiučia liulia sūnaitēļi,
Čiučia liulia aukso žiedā,
Čiučia liulia rūtų kvietkā.
Čiučia liulia, auk didutis,
Čiučia liulia, būk greitutis,
Čiučia liulia, ark laukelī,
Čiučia liulia, pjauk šienelī.
Čiučia liulia sūnaitēļi,
Čiučia rugių pjovējēļi.
Čiučia liulia, artojēlis,
Bus man duonos davējēlis,
Visų darbų dirbējēlis,
Čiučia liulia.

91. ČIUČIA LIULIA DUKTERĒĻĒ

Čiučia liulia dukterēļē,
Čiučia liulia rūtų kvietkā,
Čiučia liulia aukso žiedā.
Čiučia liulia, auk didutē,
Čiučia liulia, būk greitutē,
Čiučia liulia, eik laukelī,
Čiučia liulia, grēbk šienelī.
Liulia linų verpējēļē,
Plonų drobių audējēļē,
Liulia žlugtų žlugējēļē,
Visų darbų dirbējēļē,
Savo duonos davējēļē,
Čiučia liulia.

92. ČIUČIA LIULIA BARBORUŠKA

Čiučia liulia Barboruška —
Nė duknelių, nė paduškų.
Šiaudų gabanėlė —
Šilkų paduškėlė.

93. GYDU GYDU KAKYTĖS

Gydu gydu kakytės,
Duos mamutė cicytės,
O tetytė — pyragėlio,
O sesytė — uogyčių,
O broliukas — riešutėlių,—
Auga didelės rankytės.

94. ZIRU ZIRU BAMBA

Ziru ziru bamba
Pas senelio langą.
Pjaus senelis mešką,
Duos vaikeliui dešrą.

95. ČIRU ČIRU

Čiru čiru,
Duok pipirų,
Kad neduos',
Nečiruos'.

96. BŪŪŪ, ATVAŽIUOJA LUCĖ

Būūū, atvažiuoja Lucė,
Būūū, par Kupiškio tiltą.
Būūū, tiltas sutrinkėjo,

Būūū, miltai išbirėjo.
Būūū, eikit, zenkiai, rinktų,
Būūū, o mergos — laižytų.

97. ČIKU RIKU PADVARIKU

Čiku riku padvariku,
Pilni krūmai baravykų.
Baravyks pulkaunyks, opopa,
Siuvė pačiai čeveryks, opopa.
Čeverykos naujos,
Užukulniai kiaurūs.

98. CAK CAK TURGELIN

Cak cak turgelin	Prisirinę baronkėlių,
Pyragėlių pirktų,	Namolia važiuosim.
Baronkėlių rinktų.	Mes vieni valgysim,
Prisipirkę pyragėlių,	Niekam neduosim.

99. ŽEMAITI KUKUTI

— Žemaiti kukuti,	Kaisk katilėlį,
Ko nekukuoji?	Pilk pupų,
— Ką biesą kukuosiu,	Pilk žirnių,
Kad valgyt noriu.	Virk šiupinėlių.
— Eik kuknėn,	Paėdęs paspringęs,
Kurk ugnį,	Tada kukuoka.

100. AŠ MAŽAS VAIKELIS

Aš mažas vaikelis
Kaip pupų pėdelis.
Aš noriu pyrago —
Bijau ilgo botago.

Aš bėgčiau ant mišką —
Bijau, kad nenutvert už kiškų.

101. TURIU KATĘ RAINUOTĄ

Turiu katę rainuotą,
Vešiu turge parduotų.
Turiu žalią telyčiukę,
Ne šiumentę, pernykščiukę.

102. TUR LAMPATŪRIJA

Tur lampatūrija,
Strazdas gūžtą mūrija.
Ek vai zak zak,
Čir vir vir vir bam bam.

103. VOVERYTĖ — GUDRI PONI

Voverytė — gudri poni,
Augin gudriai vaikelius:
Pati eina pamedžioti,
Vaikus laiko lizdely.

104. TILILILI, VANAGĖLI

Tililili, vanagėli,
Ko nevedei kielos?
Tavo rudas žiponėlis,
Kielos žali švarkai.

105. EIK, OŽEL, VANDENIO

— Eik, ožel, vandenio,
Oželėl, vandenio.

— Ašei bijau vilko.
— Nebijok vilko:

Vienu ragu semk,
Antru atsigink.

Kojytėle patrepenk,
Uodegėle žemę šluok.

106. OI TU MOTERIŠKĖ

1. — Oi tu moteriškė,
Ar nematei kiškio?
— Kiškis guli ant dirvono
Nuogas be žipono.
2. Visas sugnaibytas,
Šunų sudraskytas,
Ausytėlės stačios,
Akytėlės plačios.
3. Jis ten kutinėjas,
Aplink dairinėjas:
— Kad nebūtų čia dirvono,
Kad čia būtų dvaras.
4. Tai aš būčiau ponas,
Aš dvarą valdyčiau,
Nieko nebijočiau.
5. Šunų nelaikyčiau,
Medėj's išvaikyčiau,
Nors gi vieną vasarėlę
Laimingai praleisčiau.
6. Krūmai sučiužėjo —
Kiškis sudrebėjo.
Nebereikia jam to dvaro —
Krūmuosn įgurnėjo.

107. IŠĖJO TĖVELIS Į MIŠKĄ

1. Išėjo tėvelis į mišką,
Išėjo motinėle į mišką,
Išėjo tėvelis,
Išėjo motinėle,
Išėjo visi vaikai
Į mišką.

<p>2. Pamatė tėvelis pelėdą,
Pamatė motinėlə pelėdą,
Pamatė tėvelis,
Pamatė motinėlə,
Pamatė visi vaikai
Pelėdą.</p>	<p>5. Nupešė tėvelis pelėdą,
Nupešė motinėlə pelėdą,
Nupešė tėvelis,
Nupešė motinėlə,
Nupešė visi vaikai
Pelėdą.</p>
<p>3. Nušovė tėvelis pelėdą,
Nušovė motinėlə pelėdą,
Nušovė tėvelis,
Nušovė motinėlə,
Nušovė visi vaikai
Pelėdą.</p>	<p>6. Iškepė tėvelis pelėdą,
Iškepė motinėlə pelėdą,
Iškepė tėvelis,
Iškepė motinėlə,
Iškepė visi vaikai
Pelėdą.</p>
<p>4. Parnešė tėvelis pelėdą,
Parnešė motinėlə pelėdą,
Parnešė tėvelis,
Parnešė motinėlə,
Parnešė visi vaikai
Pelėdą.</p>	<p>7. Suvalgė tėvelis pelėdą,
Suvalgė motinėlə pelėdą,
Suvalgė tėvelis,
Suvalgė motinėlə,
Suvalgė visi vaikai
Pelėdą.</p>

108. TINDI RINDI RIUŠKA

Tindi rindi riuška,
Kas ten miške triuška?
Ar ne voveriuška
Ruda kepuriuška?
Vilkas šieną pjauna,
Meška riešutauna,
Kiškelis nabagėlis
Be kepurės šoka.

Eik ant panytę —
Gaus' kepurytę,
Eik ant ponaitį —
Gaus' kepuraitę.
Lapė svirtį svėrė,
Pirtį kūreno —
Trinks vilkeliui galvą.

109. VISI GRAŽIAI ŠOKA

Visi gražiai šoka,
Tilvikas nemoka.
Aš tilvik' par pliką —
Man tilviks skatiką.

110. SKRENDA UODAS PAR GIRIĄ

1. Skrenda uodas par girią. (2 k.)
Įsileidė uodas ažuolėly. (2 k.)
2. Vėjelis pūtė, ažuolas linko. (2 k.)
Iškrito uodas iš ažuolėlio, (2 k.)
Uodas sprandą nulūžo. (2 k.)
3. Atbėgo meška, atnešė medaus, (2 k.)
Da ir alaus porą butelių. (2 k.)
4. Atskrido prūsų muselė (2 k.)
Uodui sprando gydyti. (2 k.)
5. Atbėgo voras, atnešė virves, (2 k.)
Pakorė pakorė prūsų muselę. (2 k.)

111. KAI AŠ MAŽAS BUVAU

Kai aš mažas buvau,
Šile ožkas ganiau.
Ant kelmelio sėdėdamas,
Pinigėl's rokavau.

5. — Kam tie pinigėliai?
— Pirkti dalgelei.
— Kam to dalgelė?
— Pjauti šieneliui.
— Kam tas šienelis?
10. — Šerti žirgeliui.
— Kam tas žirgelis?
— Arti kalneliui.
— Kam tas kalnelis?
— Sėti mieželiams.
15. — Kam tie mieželiai?
— Lesti žąselėms.
— Kam tos žąselės?
— Plaukti marelėms.

20. — Kam tos marelēs?
— Augti nendrelēms.
— Kam tos nendrelēs?
— Pinti važeliams.
— Kam tie važeliai?
25. — Vežti martelēms.
— Kam tos martelēs?
— Austi drobelēms.
— Kam tos drobelēs?
— Siūti marškinēliams.
30. — Kam tie marškinēliai?
— Nešioti berneliams.

112. KAS ČIA BUVO

Kas čia buvo,
Kad sugriuvo,—
Atsikėlė
Ir nubėgo.

113. AŠ NEKALTS, DOMINYKS

Aš nekalts, Dominyks,
Kad sugriuvo pečinyks.

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

114. NEDĖLIOS DIENELĖ

1. Nedėlios dienele,
Neaukštai saulele.
Pagal dunojėlį
Vaikščiojo panelė.	Jaunimo pulkelius
Slauni panytelė.
2. Kur ji vaikštinėjo,
Orelis kvepėjo,
Jos dailiuos pėdeliuos
Žolele žydėjo.	4. O kai ji dainavo,
Graži jos gaidelė,
Kaip žalioj girelėj
Gegutė kukavo.
3. Senų tetušėlių
Graži dukterėlė,	5. Kad ir tu nueisi
Už jūrių, už marių,
Niekur nerasi
Tokios panytelės.

115. ANT KALNELIO LIEPYTELĖ

1. Ant kalnelio liepytelė,
Po liepele šaltinėlis.
2. Trys panelės burnas prausė,
Trys berneliai žirgus girdė.
3. Jūs, panelės, nebijokit,
Mes jum nieko nedarysim,
4. Mes jum nieko nedarysim,
Tik žiedelius numaustysim,
5. Tik žiedelius numaustysim,
Vainikėlius nujemosim,

6. Vainikėlius nujemiosim,
Galionėlius nusegiosim.
7. Iš žiedelių — patkavėlės,
Iš galionų — kamanėlės.
8. Patkavėlės kelią kirto,
Kamanėlės lauką švietė.

116. ŠIMPELIŠKIŲ LAUKE

1. Šimpeliškių lauke
Teka upytėlė,
Pas tą upytėlę
Eina panytėlė.
2. Eina panytėlė,
Sutinka bernelį.
— Parnešk parnešk, bernužėli,
Man' par tą upelę.
3. — Duok baltą rankelę,—
Parneš' par lieptelį,
Duok šen baltą rankytėlę —
Parneš' par lieptelį.
4. — Kad ir čia aš būsiu,
Kad ir čia vaikščiosiu,
Bet aš savo bernužėlio
Niekur neužmiršiu.

117. JAU BALNOJA SŪNAITĖLIS

1. Jau balnoja sūnaitėlis
Juodbėrį žirgelį.
Klausia mielas tetušėlis:
— Kur josi, sūneli?

2. — Josiu josiu tuo keleliu
Pasimandravoti,
Aš ant savo panytelę
Pasiuliavoti.
3. — Nejok [ne]jok, sūnaitėli,
Šioj tamsioj naktelėj —
Neatrasī to kelelio
Ant savo panelę.
4. — Aš atrasiu tą kelelį
Ir tuos kiemo vartus,
Man ant savo panytelę
Nebe pirmas kartas.
5. Ir išaušo aušrytelė,
Užteka saulelė.
Ėjo kelti sūnaitėlio
Sena motinėlė.
6. — Kelkis kelkis, sūnaitėli,
Kelkis, žiaunierėli,
Atves tau tetušėlis
Juodbėrį žirgelį.
7. Eiki sėski ant žirgelio,
Imk rankon šoblelę,
Antroj rankoj — kepurėlę,
Palenk man galvelę.

118. ŠIMTĄ MYLIŲ NUJOJAU

1. Šimtą mylių nujojau,
Abrakėlio nedaviau.
Kai prijojau dvarelį,
Pasiliuobiau žirgelį. 2. Išeik išėik, panelė,
Žalių rūtų lankytų, | <ol style="list-style-type: none"> Žalių rūtų lankytų,
Diemedėlio raškytų. 3. Eik pažiūrėk, panelė,
Kaip aš josiu per lauką.
Ein nuo žirgo garelis
Kaip iš mūro dūmelis. |
|--|--|

119. AŠ JAUNAS BERNELIS

1. Aš jaunas bernelis
Kaip rūtų kvietkelis,
Kaip gražiai supenėtas
Mano juodbėrėlis.	Gul mano panytelė
Aukštajam svirnelėly.
2. Aš jauna panelė
Kaip rūtų šakelė,
Kaip gražiai sušukuota
Mano galvytelė.	6. Ji guli ir miega,
Ji saldžiai sapnuoja,
Nejaučia panytelė,
Kad ašei atjojau.
3. Kad ir par nedėlią
Dirbu procavoju,
Sulaukęs subatėlės,
Prilankyti joju.	7. Pririšiau žirgelį
Prie žalios grūšnelės,
Priglaus man' panytelė
Prie savo širdelės.
4. Kad ir aš atjoju
Vėlai vakarėlį,
Laukia ir nemiega
Mano panytelė.	8. — Atriška juodbėrėlį
Nuo žalios grūšnelės,
Atstoka, berneli,
Nuo mano šalelės.
5. Kai joju prie vartelių —
Užkelti vartelėliai,	9. — Praėjo tie metai,
Nuplyšo čebatai,
Atsiminka, panytelė,
Kad jau treji metai.

120. KAD DIEVAS DUOTŲ ŪKANĄ DIENELE

1. Kad dievas duotų ūkaną dienele,
Kad nepažintų manė[s] kaimynėliai
Ant panelę jojančio.
2. Pažint nepažino,
Suprast nesuprato,
Ant žirgelio pažnavojo.

121. UŽSILEISK, SAKALĖL, ANT RŪTŲ DARŽELIO

1. — Užsileisk, sakalėl, ant rūtų darželio,
Prasiverk, panytelė, nors pusę langelio.

— Prasiverčiau, roda būčiau su tavim kalbėti —
Užgirs mano motinėle, seklyčioj būdama.
— Aš užduočiau motinėlei žalio vyno gerti —
Negirdės neregės, ką mudu kalbėsime.

2. — Užsileisk, sakalėl, ant rūtų darželio,
Prasiverk, panytelė, nors pusę langelio.
— Prasiverčiau, roda būčiau su tavim kalbėti —
Užgirs mano tetušėlis, svirnelij būdamas.
— Aš užduočiau tetušėliui žalių rugių malti —
Negirdės neregės, ką mudu kalbėsime.
3. — Užsileisk, sakalėl, ant rūtų darželio,
Prasiverk, panytelė, nors pusę langelio.
— Prasiverčiau, roda būčiau su tavim kalbėti —
Užgirs mano sesytelė, darželyj būdama.
— Aš užduočiau sesytelei žalių rūtų skinti —
Negirdės neregės, ką mudu kalbėsime.

122. PANELE MANO JAUNOJI

1. — Panele mano jaunoji,
Priimk ir mane nakvynėn.
2. — Berneli mano jaunasai,
Aš tav' priimti negaliu:
Turiu gaidelį giedantį,
Kieme šunelį lojantį.
3. — Panele mano jaunoji,
Aš tave žadu mokyti:
Nušauk šunelį — nebelos,
Nukirsk gaidž' galvą — nebgiedos.
4. — Berneli mano jaunasai,
Aš tav' priimti negaliu:
Svirno darelės girgždančios,
Aukso raktelės skambančios.

5. — Panele mano jaunoji,
Aš tave žadu mokinti:
Pakelk dureles — negirgždės,
Suspausk raktelius — neskambės.
6. — Berneli mano jaunasai,
Aš tav' priimti negaliu:
Gul motinėle pas mane,
Tur beržo rykštę pas save.
7. — Panele mano jaunoji,
Aš tave žadu mokyti:
Paimk rykstelę, pakavok,
Kai bars motutė — nebijok.

123. SUDIEU, PANYTĖLE

1. — Sudieu, panytėle,
Pasilik sau viena:
Gieda lakštingėlė,
Nebetoli diena.	4. — Labas vakarėlis,
Sena motinėle,
Ką gi gero veikia
Mano panytėlė?
2. — Berneli jaunasai,
Kada vėl lankysi,
Senos motinėlės
Gal atsiprašysi?	5. Sena motinėle
Nei žodžio netarė,
Savo dukterėlę
Labai ji išbarė.
3. — Subatvakarėlį
Ašei vėl lankysiu,
Senos motinėlės
Tad atsiprašysiu.	6. — Ko nieko nekalbi,
Sena motinėle,
Gal tav' užrūstino
Mano panytėlė?

124. OI, NEROD NERODU

1. Oi, nerod nerodu,
Kad toli panelė.
Nė viena nelinksma
Vasaros dienele. | 2. Eičiau ant laukelį,
Lauke pažiūrėti.
Linai, žirniai žydžia,
Nėr su kuo kalbėti. |
|--|---|

<p>3. Eičiau ant pievelę,
Sėšč ant akmenėlio.
Kad būt panytelė,
Atnešt vandenėlio.</p>	<p>Kad būt panytelė,
Pintų vainikėlių.</p>
<p>4. Eičiau per laukelį —
Dobilėliai žydžia.
Kad būt panytelė,
Būt su manim lygiai.</p>	<p>6. Upytelė teka,
Pakraštėly meldos.
Kad būt panytelė,
Būt terp mūsų kalbos.</p>
<p>5. Eičiau per laukelį —
Žydžia dobilėliai.</p>	<p>7. Pilna lankytelė
Pilkųjų bitelių.
Kad būt panytelė,
Būt meilių žodelių.</p>

125. EIČIAU EIČIAU ŠIAŲ NAKTELĘ

<p>1. Eičiau eičiau šią naktelę
Į panelę gultų.
Man atsakė panytelė:
— Reiks rytelį kulti.</p>	<p>3. Ir nuėjau vidur girios,
Girdžiu vilką staugiant.
Mislavojau dūmavojau,
Kad panelė laukia.</p>
<p>2. — Nesirūpink, panytelė,
Aš rytą nekulsiu,
Pasiėmęs naują strielbę,
Eis' girioj medžiotų.</p>	<p>4. Ir išaušo aušrytelė,
Užteka saulelė,
Nesulaukė bernužėlis
Mylimos panelės.</p>

126. ATSKREND SAKALĖLIS PER ŽALIĄ GIRELĘ

1. Atskrend sakalėlis per žalią girelę,
Pamušė sparnelius ant sausą eglelę.
2. — Pažiūrėk, panelė, į sausą eglelę:
Kai pradės žaliuoti, tai tu būsi mano.
3. Žiūriu per langelį, žiūriu ir per kitą —
Kaip nėra, taip nėra ant medžio lapelių.
4. Imčiau kanaukėlę, neščiau vandenėlių,
Laistyčiau medelį, kad neštų lapelį.

5. Medelis prigijo, žaliuoti pradėjo —
Kur tas mano bernužėlis, kur jis pasidėjo?
6. Ar už jūrių marių, ar už dunojėlio,
Ar kitas paneles mylėti pradėjo?
7. Ne už jūrių marių, ne už dunojėlio,
Ne kitas paneles mylėti pradėjo.
8. Jis šitoj šalelėj, čionai vandravoja,
Su savo šalbierstva tav' jauną vilioja.

127. ŪKANA NEGIEDRI

1. Ūkana negiedri
Diena be saulelės.
Smūtni ir nelinksmi
Naktis be panelės.	5. — Oi tu bernužėli,
Gražus tavo stonas,
Ant mano rūtelių
Da tu nesi ponas.
2. Priviliojai mane
Su savo gražumu,
Ir pasidabojau
Veidelio skautumą.	6. — Oi tu panytėle,
Gražiam esi stone,
Ant mano žirgelio
Da tu nesi poni.
3. Smūtni man diena,
Smūtni ir naktelė,
Kad aš nesimačiau
Su savo panele.	7. Oi tu panytėle
Mano mylimoji,
Tris karts ant nedėlios
Pas tave atjoju.
4. — Ateik tu, panele,
Ant rūtų darželį,
Rasi sau bernelį,
Juodbėrį žirgelį.	8. — Oi tu bernužėli,
Niekus nukalbėjai:
Tris karts ant nedėlios
Joti prižadėjai.

128. ŠILTS PAVASARĖLIS

1. Šilts pavasarėlis
Del jaunų bernelių, | Išeit ant laukelio
Su širmais žirgeliais. |
|---|--|

2. Vaikščioja panelė
Lygiaisiais takeliais,
Kalbina bernelį
Meilingais žodeliais:
3. — Padėkdiev, padėkdiev,
Jaunas bernužėli,
Ar da nepailso
Širmieji žirgeliai?
4. Pasileisk žirgelius
Baltan dobilėlin,
Ateik tu pas mane
Vėlai vakarėlį.
5. Saulelė nusėdo,
Vakarėlis vėlus,
Bernelis jaunasai
Į panelę ėjo.
6. — Labas vakarėlis,
Mano panytelė,
Ką tu gera veiki,
Balta lelijėlė?
7. — Matutės vailėj
Galvelę šukavau,
Kaseles piniojau,
Tavę[s] jauno laukiau,
Apie tav' dūmojau.

129. KAI AŠ JOJAU PER ŽALIĄ GIRELĘ

1. Kai aš jojau per žalią girelę,
Aukštai švietė mėnulis,
Oi liuli, liuli liuli,
Aukštai švietė mėnulis.
2. Nenujojau nei pusės kelelio,
Gražin mane atgalios,
Oi liuli, liuli liuli,
Gražin mane atgalios.
3. — Sugrižk sugrižk, jaunas bernužėli:
Aš nežinau nei del ko,
Oi liuli, liuli liuli,
Aš nežinau nei del ko.
4. — Aš žiūrėjau per stiklo langelį —
Tu su kitu kalbėjai,
Oi liuli, liuli liuli,
Tu su kitu kalbėjai.
5. — Neteisybė, mielas bernužėli:
Degė žvakė ant stalo,

Oi liuli, liuli liuli,
Degė žvakė ant stalo.

6. Užsidėjęs ant pečių šautuvą,
Eičiau šautų gegutę,
Oi liuli, liuli liuli,
Eičiau šautų gegutę.

7. Kad nebėra mano panytelės,
Tegul nebus gegutės,
Oi liuli, liuli liuli,
Tegul nebus gegutės.

130. VIDURY GIEDRIOS DIENELĖS

1. Vidury giedrios dieneleš
Žydžia žaliosios rūtelės,
Panelė jaunoji,
Rūtytelė žalioji.

2. Ūkanuotoj dienytelėj
Visur stovi rasytelė,
Panelė jaunoji,
Rūtytelė žalioji.

3. Džiūsta vysta rūtelės
Ir žaliosios šakelės,
Panelė jaunoji,
Rūtytelė žalioji.

4. Atsineščia vandenėlio
Iš šio giliojo upelio,
Panelė jaunoji,
Rūtytelė žalioji.

5. Aplastyčiau rūteles,
Kad žaliuotų šakelės,
Panelė jaunoji,
Rūtytelė žalioji.

6. Neklausyk tu to bernelio,
Kuris veda tav' iš kelio,
Panelė jaunoji,
Rūtytėlė žalioji.
7. Kad klausysi bernuželio,
Nuvytinsi rūtytėles,
Panelė jaunoji,
Rūtytėlė žalioji.
8. Kad klausysi motinėlės,
Bus tau žalios rūtytėlės,
Panelė jaunoji,
Rūtytėlė žalioji.
9. Kad klausysi tetušėlio,
Neturėsi klapatėlio,
Panelė jaunoji,
Rūtytėlė žalioji.

131. ANKSTI RYTAŲ KĖLIAUS

1. Anksti rytą kėliaus,
Svirnelį pravėriau —
Siuntė mane motinėlė
Šalto vandenėlio.
2. Paėmiau viedrelį,
Ėjau per kiemelį,
Girdžiu — žvengia juodbėrėlis
Rūtelių daržely.
3. Ašei ant darželį,
Žirgas par kiemelį —
Negalėjau nė pažinti,
Kokio bernužėlio.
4. Pripiliau viedrelį
Gailių ašarėlių
Ir pristačiau prie matutės,
Prie jos prie šalelės.

5. Žiūrėk, motinėle,
Koksai vandenėlis,—
Šio rytelio jaunuolėlės
Gailios ašarėlės.
6. Žydintis kvietkelis
Po kojoms pamintas
Ir šios gailios rūtytėlės
Bernelio išskintos.
7. Ir kaip tik pradėjo
Jis mane kalbinti
Ir ant savo kelelių
Mane pasodinti.
8. Atstok, bernužėli,
Nuo man' jaunuolėlės —
Kam užkirtai man kelelį
Prie to jaunumėlio.

132. EIČIAU EIČIAU Į GIRELĘ

1. Eičiau eičiau į girelę
Klausyties balselio,
Kur burkuoja karvelėlis
Ant žalio medelio.
2. Oi karveli karvelėli,
Ko gi čia burkuoji?
Gal tu mano, bernužėlio,
Vargelius rokuoji?
3. Gal nuo dievo tu atsiųstas,
Kad čionai burkuotum,
Mano, jauno bernužėlio,
Vargelius rokuotum?

4. Oi, kaip širdis mano trokšta
Išeit iš šio krašto.
Nors ir vėjas kuo didžiausias,
Neatsiųs nei rašto.
5. Atasiuntė gromatėlę
Ant man' bernužėlis:
Tėvui, močiai, mieliems broliams,
Jūsų sesytelei,
Antroj pusėj parašyta:
Mano panytėlei.
6. Kaip tik vieną žodelėlį
Ašei jau ištariau,
Tuoį kaip akmenim įmušė
Į mano širdelę.
7. Kai aš jojau per girelę,
Netoli nuo kelio
Užkukavo gegutėlė
Ant žalio medelio.
8. Oi gegutė gegutėlė,
Ko gi čia kukuoji?
Gal tu mano panytėlei
Vargelius rokuoji?
9. Še, nuneška dovanėlę,
Aukso žiedelėlį
Ir padėka, gegutėlė,
Rūtų darželėly.
10. Užkukavo gegutėlė
Rūtelių daržely:
— Cit, neverka, panytėlė,
Atjoja bernelis.
11. Sukukavo gegutėlė
Žaliajam sodely:
— Cit, neverka, panytėlė,
Nušluostyk veidelį.

12. — Ko gi verki, panytelė,
 Tu kas baltą dieną —
 Visi žino, kad panelė
 Tujei man tik viena.
13. — Oi berneli bernužėli,
 Kaip aš nebeversiu:
 Tu atsiuntei gromatėlę,
 Kad man' nebeimsi.
14. — Ašei buvau jau paklydęs,
 Kaip ir avinėlis.
 — Tarytum tu jau taip buvai
 Dievui nusidėjęs.

133. ŠITOJE ŪLYČIOJ NEDORI ŽMONĖS

1. Šitoje ūlyčioj nedori žmonės
 Pramanė ant manęs kalbeles:
2. Kad su pieneliu burnelę prausiu,
 Kad po rožes vaikščioju.
3. Ne nuo pienelio burnelė balta,
 Ne nuo rožių raudona.
4. Iš laisvytėlės burnelė balta,
 Nuo raškažėlio raudona.

134. SAKĖ MANE — ŠIOKIA

1. Sakė mane — šiokia,
Sakė mane — tokia,
Sakė mane — tinginėle,
Darbelio nemoki.	3. Ar aš ne mergaitė,
Ar ne darbinykė,
Ar ne žalias vainikėlis
Ant mano galvelės?
2. Sakė mane — šiokia,
Sakė mane — tokia,
Sakė mano bernužėlis —
Vainiko neturi.	4. Tegul jie sau kalba,
Tegul aimanuoja,
Bil ant mano galvytėlės
Vainikas žaliuoja.

135. ATJOJ BERNELIS PER LYGIUS LAUKELIUS

1. Atjoj bernelis per lygius laukelius:
— Išeik, panytelė, atkelk man vartelius.
2. Ko tu taip smūtni, mano panytelė,
Ko taip gailiai verki, balta lelijėlė?
3. — Aš teip neverkiau, mažutė būdama,
Kaip aš dabar raudu, žmonių apkalbama.
4. Eičiau ant matutę — man' matutė barė,
Eičiau ant tetušį — ir nuo savęs varė.
5. Kur aš vaikštinėjau, žemelė drebėjo,
Po mano kojelių žolelė nuvyto.

136. ŽVENG ŽIRGELIS STAINELĖJ

1. Žveng žirgelis stainelėj,
Kamanėlės klėtelėj.
2. Mergytė rožytė
Kaip žemuogė uogytė.
3. Tie berniukai kreivakojai,
Paskui mane eidami.
4. Dievui tiko, žmonės pyko,
Kad mes meiliai gyvenam.
5. Mes gyvensim da meiliau,
Žmonėms kalbų bus daugiau.

137. KAI AŠ AUGAU PANELĖ

1. Kai aš augau panelė
Kaip daržely rūtelė,

Mylėj mane bernelis
Lygiai trejus metelius.

2. Dievui tiko, žmonės pyko,
Kad mes meiliai gyvenom.
Mes gyvensim da meiliau,
Žmonėms kalbų bus daugiau.
3. Gulbės skrido par marias,
Pasilsėti negali.
Myli viernai panelė,
Atsiskirti negali.
4. Gulbėm sparnai padilo,
Par mareles beskrendant,
Padils žmonių liežiuviai,
Mane jauną apkalbant.

138. OI TU PETRIUKĖLI

1. — Oi tu Petriukėli,
Baltas balandėli,
Ko tu neatskrendi
Pas man' vakarėlį?	4. Tik ašei bijau,
Kad nedažinotų,
Seni tetušėliai
Kad nedažinotų.
2. Ar tau yra gaila
Ilgųjų sparnelių,
Ar man, jaunuolėlei,
Meiliųjų žodelių?	5. Senūs tetušėliai
Da nedažinojo —
Kaimynai po sodžių
Kalbas išnešiojo.
3. — Nei man yra gaila
Ilgųjų sparnelių,
Nei tau, panytėle,
Meiliųjų žodelių.	6. — Tegul jie kalba,
Kaip tiktai primano,
Tikrai, panytėle,
Tujei būsi mano.

139. MARGIEMSIEM ŠUNELIAM

1. Margiemsiem šuneliam
Tuoį po duonos šmotą, | Kad nustotų loti,
Kad nieks nežinotų. |
|--|--|

2. Šaukiau panytelę: Pradėjau panele
 — Ar leisi į vidų? Be galo rūgoti.
 Atsakė panelė:
 — Aš tav' nepažįstu.
3. Sutikau panele Vidury kermošiaus,
 4. — Prabočyk, berneli,
 Aš tav' nepažinau;
 Mislįjau, kad šaukia
 Sūnelis kaimyno.

140. SAKIAU AŠ TAVI NE KARTĄ

1. Sakiau aš tavi ne kartą:
 Nelankykiemo vartų,
 Nedunksink durelių,
 Nelodyk šunelių,— } 2 sykiu
 Neleisiu.
2. Eik tujei ant tą panele,
 Kuriai nupirkai skarele.
 Gal tu ją dabojai,
 Kad jai dovanojai,— } 2 sykiu
 Eik ant ją.

141. PANELE JAUNOJI

1. Panele jaunoji,
 Buvai man pirmoji,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta.
2. Daug sidabro padėjau,
 Kol aš tave mylėjau,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta.
3. Aš kelionę turėjau,
 Kolei tave aplankiau,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta,
 To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu, ra ta ta.

142. PRAŠOM PAKLAUSYTI

1. Prašom paklausyti
Šitos dainelės,
Galim padainuoti,
Broliai sesiulės.
Kai mylėjo man'
 bernelis,
Tai buvo linksmus
 čėselis,
Tai buvo linksmus,
Smūtko nei vieno.
2. Kožną adynėlę
Meiliai kalbėjom,
Nors vieną minutę
Kur tik suėjom.
Oi berneli, ką
 kalbėjai,
Kai tu imt žadėjai?
Tad meilė buvo —
Kurgi pražuvo?
3. Verkiu, susiėmus
Baltas rankeles,
Negaliu nustoti
Diena naktelė.
Verčiau būčia nepažinus,
Nei apie tave mislijus,
Ašarų liejus,
Veidą mazgojus.
4. Oi tu žalioji rezeta,
Gal ne man tu pažadėta,
Gal kitos esi,
Kad man' pamesi.
5. Gal nuo dievo buvo
 likta —
Nebuvo žodelio pikto,
Gražiai visados,
Nebuvo bėdos.

143. OI TU PANYTÉLE, BALTOJI GULBELE

1. Oi tu panytėle, baltoji gulbele,
Ko gi tu nevierni ir širdelė tavo?
2. Tu par visą laiką mano būt žadėjai,
O kitą bernelį del savę[s] turėjai.
3. Oi tu panytėle mano mylimoji,
Kam gi mano meilę taip mažai vartoji?
4. Kiek tu iš to naudos, panele, turėsi,
Kad tu mane grabe gulintį regėsi.
5. Sudiev, panytėle, jau man skirties reikia,
Man del tavo meilės jau numirti reikia.

144. OI TU PILKAS KARVELĒLI

1. Oi tu pilkas karvelēli,
Kurgi tu lakioji —
Gal nuo manęs navynēles
Po svieta ņeņioji?
2. Skriska skriska, karvelēli,
Par aukštus kalnelius,
Nusileiska ant tos vietas,
Kur mano bernelis.
3. Suburkuoka, karvelēli,
Pas stiklo langelį,
Paņauka bernuželį
Meilingais žodeliais.
4. Ir išėjo bernuželis
Par stiklo gonkeles,
Ir pajėmė gromatėlę
Dešinėj rankelėj.
5. Pajėmęs gromatėlę,
Pradėjo skaityti —
Rieda gailios aņarėlės,
Negal nė matyti.
6. — Jeigu nori, panytėle,
Nuo manęs atstoti,
Jeigu gauni da geresnį,
Duok man dažinoti.
7. — Man ņirdelė kaip ledelis
Pavasariį tirpsta,
Aņei savo bernuželio
Niekad neužmirštu.
8. — Argi būsi tokia skaisti,
Kai žemuogė uoga,
Argi būsi tokia meili,
Kaip alkanam duona?

145. OI, ŽINAU ŽINAU

1. Oi, žinau žinau,
Tiktai nesakau,
Kur auga mano panelė,
Kur žydžia žalios rūtelės.
2. Oi, toli toli,
Nelabai arti,
Už du šimtu mylelių,
Už žaliųjų girelių.
3. Nė pėsčiam eiti,
Nė raitam joti,
Nė važiuotam važiuoti,
Tik laivele marelėms plaukti.
4. Par girią jojau,
Girioj medžiojau —
Kukuoja girios gegutė,
Kukuoja girios gegutė.
5. Ji kukuodama,
Ji sakydama:
— Serga tavo panelė,
Serga jaunoji.
6. Serga negali,
Lovelėj guli,
Aplink tave dūmoja,
Aplink dūmoja.

146. ANKSTŲ RYTAŲ ATSIKĖLĖS

1. Ankstų rytą atsikėlęs,
Vaikščioj po sodelį,
Baltas rankas susinėręs,
Žiūr ant tą kraštelį.

2. Ataskrenda karvelėlis
Aukštai padangėlėj,
Ataneša gromatėlę
Vienoj pasparnėlėj.
3. Įsileidė karvelėlis
Žaliajam sodely
Ir padėjo gromatėlę
Tarp žalių lapelių.
4. Aš, paėmęs gromatėlę,
Pradėjau skaityti.
Nustojo širdis drebėti,
Pradėjau klausytis.
5. Oi mans dieve dievulėliau,
Kuo aš nusidėjau,
Kad atskyrei tą panebę,
Katrą aš mylėjau?
6. Aš iškasiu jai duobebę
Stuomenies gilumo,
Pakavosiu panytėlę
Su visu gražumu.

147. TAMSI NAKTELĖ — KAIP NAMON PAREISIU

1. — Tamsi naktelė — kaip namon pareisiu?
— Eikš pas mane, panytėle, meiliai pernaktvosi.
2. — Neisiu, berneli, neisiu, neklausysiu:
Gaili mano jaunų dienų, rūtų vainikėlio.
3. — Nesigailėk, jauna panytėle:
Aukštam svirnely, margoj šėpelėj —
Tai te[n] tavo vainikėlis visada žaliuoja.
4. — Neteisybė yra, jaunas bernužėli:
Aukštajam svirnely, margojoj šėpelėj —
Tai te[n] mano vainikėlis visada nuvytęs.

148. KOŽNAS ŽINO, KOŽNAS ŽINO

1. Kožnas žino, kožnas žino,
Ne kožnas supranta,
Kad mergaitėm ant šio svieto
Gyvent yra sunku.
2. Kai tik praded bernužėlis
Ant svieto gyventi,
Pradėk tujei, panytėle,
Širdelę raminti.
3. Kai vėjelis po laukelį
Smilteles nešioja,
Tai bernelis panytėlę
Išjuokdams vilioja.
4. Kai vėjelio po laukelį
Negal suvaldyti,
Tai panelei bernužėlio
Nereikia klausyti.
5. Ir užkrito gaili rasa
Man ant vainikėlio,
Aš mislijau, kad bernelis
Rankelę uždėjo.

149. ŽVENGIA ŽIRGAS LANKOJ

1. Žvengia žirgas lankoj,
Juodbėrėlis lankoj,
Žiūri mano panytėlė,
Prasivėrus langą.
2. — Panytėle mano,
Jaunuolėle mano,
Ar tu žiūrėk, ar nežiūrėk,
Tu nebūsi mano.

<p>3. Panytėle mano,
Smūtna širdis tavo,
Kam nuleidei baltas
rankas
Ant kelelių savo?</p>	<p>5. — Bernužėli mano,
Jaunuolėli mano,
Pažins mane motinėle
Ant žalių rūtelių.</p>
<p>4. Panytėle mano,
Jaunuolėle mano,
Nesisakyk motinėlei,
Ką mes du kalbėjom.</p>	<p>6. — Dukteryte mano,
Jaunuolyte mano,
Ko gi vysta žalios rūtos,
Daržely pasėtos?</p>

150. OI, NEBETOLI MELAIŠIŲ SODELIS

1. Oi, nebetoli Melaišių sodelis,
Vilioja mane jaunasai bernelis.
2. Neviliok neviliok, jaunas bernužėli:
Kai prisiviliosi, neveikiai atstosi.
3. Sena motinėle rankeles suplojo,
Senas tetušėlis rykštelę suplovė.
4. Man nereikia žolių, nė jokių eitrynų,
Sopa man galvelė be kokių pričinų.
5. Jaunesniajam broliui sesės pagailėjo,
Išjojo jojo vainiko ieškoti.
6. Oi tu bernužėli, šėlma šalbierėli,
O kur tu padėjai sesės vainikėlį?

151. ŽALIAJAM MIŠKELY LAPELIAI GELTONI

1. Žaliajam miškely lapeliai geltoni,
Tenai vaikštinėjo panelė jaunoji.
2. Panelė vaikščiojo, bernelio ieškojo,
Atrado bernelį karčemoj uliojant.

3. — Oi tu bernužėli, tu balamūtėli,
O kur tu padėjai rūtų vainikėlį?
4. — Rūtų vainikėlis, kur jis dabar yra:
Melaišių berniukai purvynėj sumynė.

152. OI BERNELI BALAMŪTAI

1. Oi berneli balamūtai,
Kam nuskynei žalią rūtą
Lig juodai žemelei,
Lig juodai žemelei?
2. Ir nuskynei nuvytinai,
Ežerėly paskandinai
Rūtų vainikėlį,
Rūtų vainikėlį.
3. Kur sutikęs, vis kalbėjai,
Vainikėlį vis vytinai
Nuo mano galvelės,
Nuo mano galvelės.
4. Kur tik einu, paunksnėlė,
Nebešviečia man saulelė,
Tartum kalnai griūva,
Tartum kalnai griūva.
5. Oigi, sviete koks buvimas,
Koks ant svieto gyvenimas:
Neturiu darželio,
Neturiu darželio.
6. Pasiklausčiau motinėlės,
Kur man sėti rūtytėlės
Ir kiti kvietkeliai,
Ir kiti kvietkeliai.
7. Visos sesės rūtas sėjo,
O aš viena nepaspėjau

Sodinti rūtelių,
Sodinti rūtelių.

8. Visos sėjo ir sodino,
Manę[s] niekas nepaminia —
Kad be vainikėlio,
Kad be vainikėlio.

153. ATSIMINK, BERNUŽĖLI, SAVO JAUNAS DIENAS

1. Atsimink, bernužėli, savo jaunas dienas,
Kai vaikščiojai uliavojai tik pas mane vieną.
2. Atsimink, bernužėli, ką vakar kalbėjai,
Kai seklyčioj už stalelio mes abu sėdėjom.
3. Ketinai tu mane imti, už savo turėti,
O dabar nebenori nė pasikalbėti.
4. Džiūsta vysta vainikėlis kaip vasarą šienas,
Krinta gailios ašarėlės kaip rudenį lietus.
5. Džiūsta vysta vainikėlis ant mano galvelės
Vis dėl tavo, bernužėli, meiliosios kalbelės.
6. Kad tu būtum, bernužėli, medeliu užgriuvęs,
O ne mano jaunuolėlės meilužėliu buvęs.
7. Kad tu būtum, bernužėli, upelėj paskendęs,
O ne mane jaunuolėlę kalbelėms nutrenkęs.

154. MOTINYTE ŠIRDELE

1. — Motinyte širdele,
Vakar buvau kermošy,
Vakar buvau kermošėly,
Prauliojau vainikėlį. | 2. — Oi dukryte vaikelėli,
Kur padėjai vainikėlį:
Ar prašokai prauliojai,
Ar berneliui dovanojai? |
|---|--|

3. — Nei prašokau prauliojau,
Nei berneliui dovanojau.
4. Už alučio stiklinėlę
Prauliojau vainikėlių,
Už vynelio kieliškėlių
Aš prašokau vainikėlių.

155. PADABOJAU PANYTĖLĘ

1. Padabojau panytėlę
Penkiolik' metelių.
— Palauk palauk, bernužėli,
Nors trejus metelius.
2. Laukiau metus, laukiau kitus,
Trečių nesulaukiau —
Pabalnojau juodbėrėlių
Trečiam rudenėlyj.
3. Kai aš jojau per lankele,
Per žalią gojelį,
Susitikau panytėlių
Didelį pulkelį.
4. Visos gražios, visos skaisčios,
Visos vainikuotos,
Ein ir mano panytėlė
Lygiai kaip parduota.
5. Jai grėblelis rankoj baltas,
Gražiai išrašytas,
Tik nebėra vainikėlio —
Seniai prauliotas.
6. Mes jaunieji bernužėliai,
Josme mes į Prūsų,
Tenai yra daug panelių,
Katros laukia mūsų.

156. PASISĖJAU RŪTYTĖLĘ

1. Pasisėjau rūtytėlę,
Oi oi oi,
Nusipyniau vainikėlį,
Oi oi oi oi oi.
2. Nusipyniau vainikėlį,
Oi oi oi,
Užsidėjau ant galvelės,
Oi oi oi oi oi.
3. Užsidėjau ant galvelės,
Oi oi oi,
Ėjau vaikščiot su berneliu,
Oi oi oi oi oi.
4. Pasikėlė šiaurės vėjas,
Oi oi oi,
Ir nupūtė vainikėlį,
Oi oi oi oi oi.
5. Pūsk, vėjeli, mušk vilnelę,
Oi oi oi,
Nešk ant krašto vainikėlį,
Oi oi oi oi oi.
6. Atsiliepė Nemunėlis,
Oi oi oi:
— Nebė[r] tavo vainikėlio,
Oi oi oi oi oi.
7. Vainikėlis plaukte plaukia,
Oi oi oi,
Panytėlė balsu šaukia,
Oi oi oi oi oi:
8. — Oi berneli bernužėli,
Oi oi oi,
Paduok mano vainikėlį,
Oi oi oi oi oi.

9. Bernužēlis pakraštēly,
Oi oi oi,
Vainikēlis vidurēly,
Oi oi oi oi oi.
10. Bernužēlis plauk tolyn,
Oi oi oi,
Vainikēlis skend gilyn,
Oi oi oi oi oi.

ŽAIDIMŲ DAINOS

157. AUGO SODE SERBENTAI

1. Augo sode serbentai,
Augo sode, širdelė, serbentai. (2 sykiu)
2. Džiaugias maži paukšteliai,
Džiaugias maži, širdelė, paukšteliai. (2 k.)
3. Nesidžiaukit, paukšteliai,
Nesidžiaukit, širdelė, mažieji. (2 k.)
4. Ne del jūsų serbentai,
Ne del jūsų, širdelė, mažieji. (2 k.)
5. Del didžiųjų paukštelių,
Del didžiųjų, širdelė, paukštelių, (2 k.)
6. Kur po girią lakioja,
Kur po girią, širdelė, lakioja, (2 k.)
7. Žemuogėles rankioja,
Žemuogėles, širdelė, rankioja, (2 k.)
8. Visus paukščius vilioja,
Visus paukščius, širdelė, vilioja. (2 k.)
9. Augo jauna panelė,
Augo jauna, širdelė, panelė. (2 k.)
10. Džiaugias maži berneliai,
Džiaugias maži, širdelė, berneliai. (2 k.)
11. Nesidžiaukit, berneliai,
Nesidžiaukit, širdelė, mažieji. (2 k.)

12. Ne del jūsu panelė,
Ne del jūsu, širdelė, mažieji. (2 k.)
13. Del didžiųjų bernelių,
Del didžiųjų, širdelė, bernelių, (2 k.)
14. Kur po sodžių ulioja,
Kur po sodžių, širdelė, ulioja, (2 k.)
15. Panytėles vilioja,
Panytėles, širdelė, vilioja. (2 k.)

158. AUGO ŽILVYTIS, TUTO

1. Augo žilvytis, tuto,
Tėvelio sodely, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.	4. Guldyčiau panelę, tuto,
Žilvyčio lovelėj, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.
2. Nukirtau žilvytį, tuto,
Tėvelio palangėj, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.	5. Sulūžo lovelė, tuto,
Pirmąją naktele, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.
3. Padirbau lovelę, tuto,
Žilvyčio medelio, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.	6. Pravirkdžiau panelę, tuto,
Pirmąjan žodelin, tuto,
Oi žilvyti, tuto tuto,
Žilvytėli, tuto.

VAIŠIŲ DAINOS

159. KAS TEIP PADARYS

1. Kas teip padarys,
Kaip Melaišių moterys?
Šiaudais pečių užkūrino
Ir ragaišį sudžiovino. | 2. Kas teip padarys,
Kaip Melaišių bernelis?
Iš šiaudų kūlelio
Penkios bačkos alelio. |
|---|--|

160. MŪSŲ JONIUKUI BĖDA YRA

1. Mūsų Joniukui bėda yra,
Kad kieliškėlis rankoj yra.
Neišmano nei kur dėti,—
Reiks Oniutei pažadėti.
Ok vivat! Gerk visą!
2. Ir pripylo mylėdamas,
Ir išgėrė norėdamas
Lig dugni, lig dugni!
3. Ok, tiko patiko,
Nė lašelio neliko.

161. GERK GERK, GARNY ILGAKAKLI

1. Gerk gerk, garny ilgakakli,
Ir aš gerčiau, kad galėčiau,
Kad tokį kaklą turėčiau,
Kaip garnys, kaip garnys!

2. Man kaklelis striukučiukas,
Man pareina trupučiukas.
Gersim tūtuosim
Ir niekam neduosim neduosim!

162. TU KATONĖLI JUODAAUSĖLI

Tu katonėli juodaausėli,
Kam padirbai girtą alų,
Kam nugirdei tu tuos žmones?

163. PADAINUOSIM MES SUSTOJĘ, OI

1. Padainuosim mes sustoję, oi,
Kaip paukšteliai žaliai gojūj, oi oi oi.
2. Padainuosim mes susėdę, oi,
Kaip paukšteliai vienasėdyj, oi oi oi.
3. Padainuosim mes sutūpę, oi,
Kaip paukšteliai pagal upę, oi oi oi:
4. Jau paukšteliai po gojelį, oi,
Jau mergaitės po darželį, oi oi oi.

164. [ŠOK] GĖRĖŠ, ŠOK NEGĖRĖŠ

1. [Šok] gėrėš, šok negėrėš,
Šok, arielkos neregėjęs.
2. Duoda valgyt, [duoda] gerti,
Liepia šokti,
Liepia kojas aukštyn kelti.

3. Sveikas, dēku, duok arielkos,
Uždēk sūrio ant torielkos.
4. Kad [ne sūrio], tai kilbasos—
Pagiedosim balabasos.

165. EISIM, ZENKIAI, NAKTĪ

Eisim, zenkiai, naktī,
Imsim gaidī plakti,
Kad priprato, kad priprato
Prie svetimū vištū.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

166. KAI AŠ ĖJAU PAR LANKĄ

1. Kai aš ėjau par lanką,
Par šią žaliąją lanką,
Pilna lanka pjovėjėlių,
Tik nėr mano bernelio.
2. Kai aš ėjau par lauką,
Par šį žaliąjį lauką,
Pilnas laukas artojėlių,
Tik nėr mano bernelio.
3. Kai aš ėjau par girią,
Par šią žaliąją girią,
Pilna giria kirtėjėlių,
Tik nėr mano bernelio.
4. Kai aš ėjau par miestą,
Par šį slaunąjį miestą,
Pilnas miestas žiaunierėlių —
Čia yr mano bernelis.
5. — Eikš, berneli, duok žiedelį,
Mylėkimės kaip seniau.
6. — Aš ne tavo bernelis,
Aš vaisko žiaunierėlis.
— Sudieu, mielas bernelis,
Paskutinis kartelis.

167. SENOS KALBOS IŠKALBĖTOS

1. Senos kalbos iškalbėtos
Tai dabar atėjo.
Kai užgirdau tą naujieną,
Širdis sudrebėjo,
2. Kad visiems jau reik išeiti
Iš šitos šalelės,
Reik palikti mūsų broliai
Ir mielos panelės.
3. Nieko daugiau nesigirdžia,
Tik užimas miško.
Kai pamačiau aš bernelį,
Net veidas išblyško.
4. Atsistojęs prie šalelės,
Motinėlės klausia:
— Ar žadėsi už panelę
Dukrelę mieliausią?

168. OI JŪS MEDŽIAI AŽUOLĖLIAI

1. Oi jūs medžiai ažuolėliai,
Ko nebežaliuojat,
Kur paliko jūsų lapai,
Kad nebemirguoja?
2. [Ir] atėjo rudenėlis
Ir šaltos šalnelės,
Išnešiojo vėjas lapus
Į visas šales.
3. Kuris krito prie slėnelės,
Tas greičiau supuvo,
Kuris krito ant kalnelio,
Tas ilgiau pabuvo.

4. Mums, jauniems broliukams,
Dalis nevienoda:
Iš trijų vis vienam
Reik vaiskelį joti.

169. KAI AŠ AUGAU RAŠKAŽĖLY

1. Kai aš augau raškažėly
Pas savo tėvelį,
Nusivedžiau į upelę
Plukdyti žirgelį.
2. Ir pamačiau už upelės
Pulkelį panelių.
Ten jos grėbė lygioj lankoj
Žaliąjį šienelį.
3. Ten grėbdamos jos valiuvo,
Net lanka lingavo,
O aš, sėsdams ant žirgelio,
Labai aimanavau.
4. Gal laimelė man nulėmė
Kareivėliu būti,
Kai gulėjau mažutėlis
Ant rankų matutės.
5. Kai aš buvau mažutėlis,
Man' pieneliu girdė,
Dvidešimts pirmų metelių
Ašarėlėms virkdė.
6. Ko tu verki, motinėle,
Sūnų augindama?
Prisiverksi šimtą kartų,
Vaiskelin leisdama.

170. NE TIKT TIE DAINUOJA

1. Ne tikt tie dainuoja,
Kurie raškažiuose,
Ir aš padainuosiu,
Būdamas varguose.	6. Skyrė nuo brolelių
Ir nuo sesutėlių —
Dar aš vis neliejau
Gailių ašarėlių.
2. Ne del to dainuoju,
Kad žmonės girdėtų,—
Turiu smūtnią širdį,
Kad nustot sopėti.	7. Skyrė nuo panelės,
Skaisčios lelijėlės,
Tai tada išliejau
Gailias ašarėles.
3. Ne del to dainuoju,
Del žmonių gražumo,—
Kad visi matytų
Kareivio linksmumą.	8. Sudiev, panytėlė
Mylimoji mano,
Jau žinoti gali,
Kad mylėtis gana.
4. Uvažoti reikia,
Koks tai smūtkas yra,
Kad nuo tetušėlio
Ir matutės skiria.	9. Gana man mylėti
Nuo šios valandėlės,
Dabar aš jau esu
Karo kareivėlis.
5. Skyrė nuo matutės
Ir nuo tetušėlio —
Da aš vis neliejau
Gailių ašarėlių.	10. Toli išvažiuoju,
Svetimon šalelėn,
Svetimon šalelėn,
Rasiejaus žemelėn.

171. ĖJAU PAR DVARELĮ, ŽIŪRIU PAR LANGELĮ

1. Ėjau par dvarelį, žiūriu par langelį —
Kinkia del man' broliai juodbėrį žirgelį.
2. Veža tėvas sūnų, šalyj pasodinęs,
Verkia sūnaitėlis, tėvas nusimineš.
3. Oi mano dieve, gal man' nebekenčia,
Kad pats tetušėlis į vaiskelį siuncia?
4. Pas Kamineckį ir Biržų miestelį
Sėdžia mūsų ponai, visų neprieteliai.

5. Sédžia jie suséde, mūsų jaunų laukia,
Renka iš pulkelio, į vaiskelį traukia.
6. Bepigu gulbelei rudenyj išskristi,
Kad pavasarélyj gali vėl sugrįžti.
7. Mums, jauniems berneliams, širdis nesopétų,
Kad pavasarélyj sugrįžti galétum.
8. Iš devynių brolių veža sūnaitėlį,
Jis atsidūksėjęs mauna čebatėlius.
9. Neverk, broli mūsų, neliek ašarėlių —
Švieč danguj saulelė ir dėl žaunierėlių.

172. MAN' MATUTĖ VARGELYJ AUGINO

1. Man' matutė vargelyj augino,
Nieks manęs pasaulyj nepažino.
2. Kas dienele prie sunkaus darbelio,
Kas naktele prie margo lopšelio.
3. Kiek naktelių miego nemiegojo,
Kol man' mažą supė ir nešiojo.
4. Kai priaugau dvidešimts metelių,
Man' užrašė naujokų pulkelin.
5. Sesytėlė siuvė marškinėlius,
Brasutėlis kaustė juodbėrėlį.
6. — Tetušėli, kinkyk man žirgelį,
Vežk ir mane į Biržų miestelį.
7. Kai važiavau per žalią girelę,
Nusipjoviau putino šakelę.
8. Ne tiek yra putino uogelių,
Kiek man krinta gailių ašarėlių.

9. Kiek ant dangaus skaisčiųjų žvaigždelių,
Tiek man jaunam smūtniųjų dienelių.
10. Kai aš važiavau per Biržų miestelį,
Susitikau panelių pulkelį.
11. — Panytėlės mano jaunuolėlės,
Ar negaila mano kelionėlės?
12. — Mums negaila tavo kelionėlės,
Mums tik gaila jauno bernuželio.
13. Privažiavęs pas Biržų miestelį,
Nusiprausiau sau baltai burnelę.
14. Privažiavus pas prijomo namą,
Persimainė visos mislės mano.
15. Ir, priėjęs į prijomą,
Susitikau daugel ponų.
16. Liep man vikti marškinėlius,
Aš palikau kaip durnelius.
17. Nežinau nei ką daryti,
Nei, kai klausia, ką sakyti.

173. AŽŪGINO MAN' MATUTĖ

1. Ažūgino man' matutė
Bagotoj vietoj tėvynėj
Ir išmokė mokslo gero
Kaip ponaitėlį iš dvaro.
2. Gal aš dievui nusidėjau,
Kad neklausiau savo tėvų:
Už arielką, už šalbierstvą
Man' pristatė prie žalnierių.

3. Ir nuvežė už Dunojaus,
Ir pristatė man' prie zbrajaus.
Man arielka neberūpi,
Meldžiu dievo atsiklūpęs.

4. Oi motutė motinėlė,
Kam tu mane užauginai?
Reikė manęs neauginti,
Sav' rankelių nesopinti.

5. Reikė nešti kur toliausiai
Ir įmesti kur giliausiai —
Būčiau plaukęs su lydeliais,
Su geltonais karosėliais.

6. Būčiau plaukęs su lydeliais,
Su geltonais karosėliais,
Būč po marias vandravojęs,
Ne dabar ant vainos stojęs.

174. MATUTE, MANO AUGINTOJĖLE

1. Matute, mano augintojėle,
Senute, mano nešiotojėle,

2. Kam užauginai man' ant vargelių
Ir išnešiojai ant klapatėlių?

3. Reikė tau manę[s] ir neauginti,
Ir rankytėlių sau nesopinti.

4. Reikė nunešti, kur tik sraujausia,
Reikė įmesti, kur tik giliausia.

5. Būčiau plaukiojęs aš su lydeliais
Ir su geltonais aš karosėliais.

175. PAKLAUSYKIT, BROLIAI MŪSŲ

1. Paklaudykit, broliai mŭsŭ,
Čia dainuška yr del jŭsŭ.
Koŭnas vienas atsiminsim,
Kaip gyvensim, kur numirsim.
2. Eit paviestkos jau raudonos
Ir skaityti nemalonios.
Liepė greitai gatavotis
Ir ant baisio sŭdo stotis.
3. Nuo bufetŭ ņauk ņinkorius,
ņauk urėdus, kamisorius,
ņauk ir sŭdŭzius, advikatus,
Ir provinčius, deligatus.
4. Rinks iš miestŭ ir ŭlyčių,
Ir aplinkui nuo gronyčių.
Rinks jaunuosius kaip kvietkelius,
Varys lygiai į pulkelį.
5. Kaimynėliai susirinko
Kaip prieš smertį ant ratunko,
Paskutiniai del man pietŭs,
Aņarėliŭ smarkus lietus.
6. Pasiŭiŭriu par langelį —
Sukinkyti juodbėrėliai.
Sudiev visiems, likit sveiki,
Man nuo jŭsŭ skirtis reikia.
7. Sudiev tėvui ir motinai,
Kur man maŭŭ užŭginai.
Aņarėlėm apmazgoka,
ņenklu kryŭziaus perŭegnoka.
8. Kai vaŭziavau par ŭlyčių,
Pasiŭiŭriu ant tŭ gryčių —

Nebevaikščios' tais takeliais,
Užžels dilgėm, erškėtėliais.

9. Kai važiavau ant Japonų,
Girdžiu grojant ant cimbolų.
Balsai trūbų nemalonūs,
Liepė greitai eit vagone.
10. Mum vagone susodino
Ir dureles užkabino.
Net ir žemė sudrebėjo,
Kai mašina eit pradėjo.
11. Ein mašinėlė staugdama,
Į rytų šalį veždama.
Mes nežinom, kur nustosim,
Kokiam kraštely vaikščiosim.
12. Privažiuom žalias lankas —
Susiėmėm baltas rankas.
Žydž kvietkeliai kaip žvaigždėlės,
Vainikėlius pin panelės.
13. Privažiuom mes gronyčią,
Radom stulpą ir toblyčią.
Tenai žemė Mandžiūrijos,
Tenai žmonės pagonijos.

176. JAU PIEVELĖ SUŽALIAVO

1. Jau pievelė sužaliavo,
Bus pavasarėlis,
Praeis visas linksmas čėsas,
Ateis rudenėlis.
2. Gaspadoriam procaunykam —
Sunkasai darbelis,
O mum broliam keliaunykam —
Smūtnasai čėselis.

3. Susirinko giminėlės
Manę[s] palydėtų,
Aš nenoriu, jų verkimo
Kad ausys girdėtų.
4. Palydėjo man broliukas
Tik lig kiemo vartais,
Mano miela panytėlė
Daugiau kaip du varstu.
5. — Sudieu sudieu, panytėle,
Eik rūtų darželin,
Skinki skinki rūtytėles,
Pinki vainikėlį.
6. Skinki skinki rūtytėles,
Pinki vainikėlį,
Aš sugrįšiu iš vaikelio
Trečiam rudenėly.
7. Ir sugrįžo bernužėlis
Trečiam rudenėly,
Ir atrado panytėlę
Jau be vainikėlio.
8. — Mano miela panytėle,
Kam taip uliavojai,
Par šias tamsias naktytėles
Miego nemiegojai?

177. IŠ SVIRNELIO IŠVADINO

1. Iš svirnelio išvadino,
Ant žirgelio užsodino,
2. Ant žirgelio užsodino
Ir strielbelę užkabino.
3. Žiaunierėliai keliu joja,
Novobrancai šalia stovi.

4. Pažiūrėkit, sesiutėlės,
Kaip mum krinta ašarėlės.
5. Pažiūrėkit, tetušėliai,
Koks sūnelio valgymėlis.
6. Šaltas vanduo, sukorėlis
Tai saldoto valgymėlis.
7. Marškinėliai prakaituoti,
Čebatėliai vis kraujuoti.
8. Ant kalnelio vaiskas žūsta,
Pakalnėlėj kraujas plūsta.

178. ATEIS RUDENĖLIS, NEGRAŽIOS DIENELĖS

1. Ateis rudenėlis, negražios dieneelės,
Girdžias mum, broliukai, blogos navynėlės.
2. Ateis visų šventė — reiks mums išvažiuoti,
Gražiausias dainuškas nustoti dainuoti.
3. Pakinkys tėvelis bėrąjį žirgelį,
Išveš mane jauną svetiman kraštelin.
4. Sugrižta tėvelis, bėrasis žirgelis,
Tik nebesugrižo mūsų broliukėlis.
5. Atjojo sūnelis tėvelių lankyti,
Atrado matutę grabe paguldytą.
6. Grabe paguldytą, baltai aptaisytą,
Dvylika žvakelių aplink apstatyta.

179. PASĖJAU MIEŽIUS IR AVIŽĖLES

1. Pasėjau miežius ir avižėles,
Tebėra priešais man kelionėlės.

2. Priėjo mieželiai, reikia jau pjauti —
Reikia važiuoti kartelių traukti.
3. Oi, turiu turiu tris sesytėles,
Kaip ir daržely tris lelijėles.
4. Viena sesulė žirgą balnoja,
Antra sesulė kilpas segioja,
5. O toj trečioji, visų mažoji,
Vartus atkėlė ir palydėjo.
6. — Oi tu broliukai mūsų jaunasai,
Kada sugrįši iš Varšuvėlės?
7. — Trečiuos metelius šitam čėsely
Nueikit laukti ant vieškelėlio.
8. — Oi tu broliukai mūsų jaunasai,
Ką tu atveši iš Varšuvėlės?
9. — Vienai sesulei — šilkų kasnyką,
Kitai sesulei — rūtų vainiką,
10. O tai trečiojai, visų mažojai,—
Aukso žiedelį visam viekeliui.
11. — Eisim, sesulės, ant vieškelėlio
Laukti broliuko iš Varšuvėlės.
12. Ilgą dieneleį jau išstovėjom,
Savo broliuko da neregėjom.
13. Atbėg žirgelis, atašnarpuoja,
Aukso kilpeles atablizguoja.
14. — Oi tu žirgeli, tu juodbėrėli,
Kur tu padėjai mūsų broliuką?
15. — Jūsų broliukas už Varšuvėlės
Guli kraujuose ir purvynėlėj.

180. GULI GULI ŽAUNIERĖLIS VIDURY VAINELĖS

1. Guli guli žaunierėlis vidury vainelės,
Stovi stovi juodbėrėlis gale jo galvelės.
2. — Kelkis kelkis, žaunierėli, iš tos purvynelės,
Nėr kas duoda man šienelio anei vandenėlio.
3. — Nesikelsiu, juodbėrėli, iš tos purvynelės,
Nebegali mano kūnas pakelt galvytelės.
4. Paliuobs tave sesutėlė žaliom rūtytelėm
Ir pagirdys motinėle gailiom ašarėlėm.
5. Ir pritrūko sesytelei žaliųjų rūtelių,
Nepitrūko motinėlei gailių ašarėlių.

181. PAS TETUŠĖLĮ

1. Pas tetušėlį
Valią turėjau,
Kolei norėjau,
Tolei gulėjau.	Viena kulipka
Širdį parvėrė.
2. Gražiai nešiojau,
Puikiai vaikščiojau,
Aplink tas vainas
Nieko nebojau.	5. Nereiks musulno
Grabui išmušti
Anei tėveliams
Žinios parsiųsti.
3. Zvimbia kulipkos
Kaip smarkus lietus,
O mes broliukai
Pakelsim pietus.	6. Nereiks ant kapo
Kūno kavoti
Anei tėveliams
Sūnaus raudoti.
4. Šimtas kulipkų
Prošal praėjo,	7. Nereiks ant kapo
Kryžiaus statyti
Anei panelėm
Vainiko pinti.

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS

182. GEGUTĖLE, KO TU VERKI

1. Gegutėle, ko tu verki —
Ar tu duoną druską perki?
2. Gegutėlė — mandri poni,
Kur nuskrenda, ten maloni.
3. Kur tik sparnelius užgauni,
Visur valgyt ir gert gauni.

183. BĖDA MANO PASKUTINĖ

1. Bėda mano paskutinė,
Kad netikus gospadinė:
Pieno turi — putra juoda,
Ir tos pačios man
neduoda.	Bet nutvėrus
gospadinė
Ėmė man' daužyti.
2. Aš įbėgau į kamaraž
Smetonos laižytų —	3. Aš nubėgau į kanapes,
Ten pasikavojau,
Bet atradęs
gaspadorius
Vadžioms nuvyniojo.

184. ŽIŪRĖK, KŪMAI, ŽIŪRĖK, JONAI

1. Žiūrėk, kūmai, žiūrėk, Jonai,
Kokie mūsų avių šonai.
2. Žiūrėk, kūmai, kokiom šitos
Žirklėm vilnos nukarpytos.
3. Eisim visi ant kleboną
Klaust tų žmonių zababonų.

185. GERVĖS SUKA IR ULIOJA

1. Gervės suka ir ulioja,
Bus vestuvių — rankas ploja.
2. Pernai pernai ant kalėdų
Gervės spėjo šitą bėdą.
3. Vakaruojant vakaruojant
Įsispėjo neme[lu]ojant.
4. Mislyt, niekas negirdėjo,
Kad patyloms jos [kalb]ėjo.
5. Kai pas upę jos velėjo,
Mane jauną iškalbėjo.
6. [Mata]ušiukas ne taip gudrus,
Ant mergaičių labai [. . .]rus.
7. Naktyj miego nemiegojo,
Savo mergas varta[vojo].
8. Ant gonkelių parsėdėjo,
Jau ir snausti jis pra[dėjo].
9. Neša uogas ir obuolius,
Samdo muzikantus [uolius].
10. Sėdžia naktyj šuva juodas —
Mislij, kad piningų [puodas].

186. OI SESUTE, UŽ NAŠLELIO KO ĖJAI

1. Oi sesute, už našlelio ko ėjai?
Didį pulką našlaitėlių atradai.
2. Tu tarp savo broliukėlių laimėjai laimėjai,
Kaip lelija tarp rūtelių žydėjai žydėjai.

5. Ir bažnyčioj ant altoriaus
Vaškinė žvakelė
Ponui dievui garbę duoda
Nuo mažos bitelės.

6. Nebūk skūpus, bitninkėli,
Kūčių vakarėlį,
Nusiųsk biednam vargdienėliui
Medaus kielikėlį.

188. PAMISLYK, SŪNELI

1. Pamislyk, sūneli,
Koks dabar čėselis,
Tu myli panelę,
Kaimyno dukrelę.

2. Nemyli motutės,
Nemyli tetušio,
Tik myli šunelius,
Kad lotų piršlelius.

3. Šuneliai sulojo —
Prie lango pristojo,
Tik žiūri par langą,
Koks atjoj bernelis,—

4. Ar širmas žirgelis,
Ar skaistus bernelis.

5. Ant kermošių važiavo —
6. Par kermošių eidama,
Aukštyn rankas keldama
Kad žibėt žiedeliai,
Kad matyt berneliai.

7. Berneliai praeidami,
Karčemon vesdami,
Kur niekas nemato,
Butelį pastato.

8. Bėdojas matutė,
Bėdojas tetušis:
— Jau aušta aušrelė —
Kur mūsų dukrelė?

9. Pamislyk, ženteli,
Koks dabar čėselis:
Nugirdei dukrelę
Per visą naktelę.

189. AUGO MEDELIS ŽALIAM SODELY

1. Augo medelis žaliam sodely,
Leidė šakneles pagal upelį.
2. Žiedelius krovė, pats sav' augino,
Kožną praeivį prie sav' vadino.
3. Panele mano, tujei man meili,
Parvėrei širdį kaip aštriu peiliu.
4. Tujei nustojai mane mylėti
Ir nebenori ir kalbėti.

DAINOS APIE GAMTĄ

190. LEPŠĖ, GRYBĖ, UMĖDĖ

1. Lepšė, grybė, umėdė
Visus grybus suvedė.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.
2. — Baravyks baravyks,
Ko tu neini ant vainos?
— Ką aš eis', baravyks,
Visų grybių pulkaunyks.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.
3. — Raudoniki raudoniki,
Ko tu neini ant vainos?
— Ko aš eis', raudonikis,
Visom grybėm nepatikęs.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.
4. — Paąžuoli paąžuoli,
Ko tu neini ant vainos?
— Kam aš eis', paąžuolis,
Visų grybių pavyduolis.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.
5. — Oi umėde umėde,
Ko tu neini ant vainos?
— Ko aš eis', umėdė,
Kad man' kūtėn suvedė.

Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

6. — Oi paliepe paliepe,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ko aš eis', paliepė,
Kad man šokt neliepė.
Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

7. — Oi lepšiuke lepšiuke,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ką aš eis', lepšiukė,
Kad man galvą susukė.
Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

8. — Oi baltike baltike,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ką aš eis', baltikė,
Kad man akis išplikė.
Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

9. — Oi ruduoکه ruduoکه,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ką aš eis', ruduokė,
Kad aš nieko netuokiu.
Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

10. — Oi kelmine kelmine,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ką aš eis', kelminė:
Man' po kojom pamynė.
Ak džium, kazlēks
Tai tik maktigs čelovėks.

11. — Oi paliksne paliksne,
Ko tu nein' ant vainos?

— Ką aš eis', paliksnė,
Kad aš augu paunksnėj.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.

12. — Oi veršiaki veršiaki,
Ko tu nein' ant vainos?
— Ko aš eis', veršiakis:
Visi sako — verstakis.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.

13. — Veveruške veveruške,
Ko tu neini ant vainos?
— Ko aš eis', veverušké,
Kad mane visi sutriuškė.
Ak džium, kazlėks
Tai tik maktigs čelovėks.

191. UŽ VISUS PAUKŠTELIUS

1. Už visus paukštelius
Gegutė mandresnė,
Vėliau ji atskrenda,
Dėl to ji slaunesnė.	4. Ir tas starkelis —
Juokingas paukštelis:
Uodegėlė juoda,
Balselio neduoda.
2. Kai užkukavo
Sode obelėlė,
Smūtniai pranašavo
Biednai našlaitėlei.	5. O tas vanagėlis —
Paukščių ciecorėlis:
Nei jo paukštys gauda,
Nei jo strielčiai šauda.
3. Saulelė šviečia,
Leidžia bitės spiečių.
Šviečia saulytėlė,
Šilta vasarėlė.	6. Tasai strazdelis —
Juokingas paukštelis:
Kai vakarą gieda,
Ant rytojaus giedra.

192. IŠ MANO DARŽELIO TAI VISAS GRAŽUMAS

1. Iš mano darželio tai visas gražumas,
Mano kvietkelių visas patogumas,
Dobile, doble, doble, doble.
2. Rožės, našlaitės, aplinkui rūtelės,
Septynios rezetos vidury lovelės,
Dobile, doble, doble, doble.
3. Ir tie jurginai, kaip kokie galiūnai,
Vidury stovėjo, į visus žiūrėjo,
Dobile, doble, doble, doble.
4. O toj panavija pirm visų žydėjo,
Del to ji didžiavos, kad pirma pradėjo,
Dobile, doble, doble, doble.
5. Eičiau darželin, skinčiau kvietkelėlių,
Pinčiau vainikėlių žalių rūtelėlių,
Dobile, doble, doble, doble.
6. Vieną pyniau rūtų, antrą — mėtytėlių,
Trečią vainikėlių — baltų dobilėlių,
Dobile, doble, doble, doble.
7. Josim, broliukai, žirgelių ganyti,
Žirgelius ganysim, ugnelę kūrensim,
Dobile, doble, doble, doble.
8. Ant žirgelio sėdau, žirgas pašokėjo —
Rūtų vainikėlis šulnin įritėjo,
Dobile, doble, doble, doble.
9. Aš susikviesčiau iš sodžiaus mergaites,
Kad jos išsemtų šulny vandenėlių,
Dobile, doble, doble, doble.
10. Kad jos išsemtų šulny vandenėlių
Ir išritintų rūtų vainikėlių,
Dobile, doble, doble, doble.

11. Ir jos išsėmė šulny vandenėlį
Ir išritino rūtų vainikėlį,
Dobile, doble, doble, doble.
12. Stovi eglelė, stovi eglytėlė,
Stov ir mano bernužėlis, galvelę nuleidęs,
Dobile, doble, doble, doble.
13. Užė girelė, užė girytėlė,
Už ir mano galvelė už tavęs, bernelio,
Dobile, doble, doble, doble.

193. ĮĖJAU SODELIN

1. Įėjau sodelin —
Kaip čia gera būti:
Gieda paukšteliai
Visi pasipūtę. 2. Kur tik tankūs krūmai,
Ten paukšteliai gieda,
O toms našlaitėlėms
Ašarėlės rieda. 3. O tas vanagėlis
Paukščių ciosorėlis: | <ol style="list-style-type: none"> Nei jo paukščiai gaudo,
Nei jo strielčiai šaudo. 4. Bepig lakštingėlei
Girelėj giedoti:
Nei jai laukai arti,
Nei sėklą storoti. 5. O toj gegutėlė
Girelėj kukuoja,
Mums, jauniems
berneliams, Vargelius rokuoja. |
|--|---|

194. ČIR VIR VIR VIR, VIEVERSĖL

1. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksma diena.
Aš ant laukelio akėjau,
Tu paežėlėj sėdėjai.
2. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksma diena.
Iš rugienų po šiaudelį
Sunešiojai sau namelį.

3. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksma diena.
Sunešiojai sau namelius
Ir sudėjai kiaušinėlius.
4. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksma diena.
Ir sudėjai kiaušinėlius,
Išperėjai vaikelėlius.
5. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksma diena.

195. TU LAKŠTINGĖLĖ, LINKSMA PAUKŠTELĖ

1. — Tu lakštingėlė, linksma paukštelė, (2 k.)
Kodėl negiedi anksti rytelį? (2 k.)
2. — Ko aš giedosiu anksti rytelį, (2 k.)
Kad piemenėliai drasko lizdelį. (2 k.)
3. Ne tik jie drasko, ne tik jie plėšo — (2 k.)
Ir artojėliai po kojoms mina. (2 k.)
4. Žalioj lankelėj šienelį grėbiau, (2 k.)
Ant grėblio kotelio pasiremdama,
Ant juodą žemelę pasilenkdama:
5. — Oi žeme žeme, žemė juodoji, (2 k.)
Atėmei matutę, atimk ir mane,
Atimk ir mane jauną vargelyj.
6. Žemelė tarė atsakydama: (2 k.)
— Ar tau nubodo jaunos dieneles,
Ar jaunos dienos, ar vainikėlis?
7. — Ne man nubodo jaunos dieneles, (2 k.)
Ne jaunos dienos, ne vainikėlis,
Tik man nubodo vargelyj vargti.

8. Vargelyj gimiau, vargelyj augau, (2 k.)
Vargelyj būdama, už vyro teksiu. (2 k.)

196. PRAŠĖ KLEBONAS ŽIRGELIŲ KINKYTI

1. Prašė klebonas žirgelių kinkyti,
Žada važiuoti darželio lankyti.
2. Ir privažiavo prie rūtų darželio —
Patys nustojo klebono žirgeliai.
3. Klauso žirgeliai, auseles suglaudę,
Kas gi po darželį taipgi gražiai siaučia.
4. Pilkos bitelės po darželį siaučia,
Žalios rūtelės taipgi gardžiai kvopia.
5. Kas tas biteles čionai suvadino,
O kas tas rūteles čionai susodino?
6. Pilkos bitelės, jos pačios suėjo,
Matutės dukrelė rūteles pasėjo.

197. ŠILTUMAS GRAŽUMAS PAVASARĖLIO

Šiltumas gražumas pavasarėlio,
Iš beržų tek sula kaip krištolėlis.
Ankstyva ieva, žalioja pieva,
Purienos baloj žydžia geltonai.
Linksmas mėnuo stojo pavasarėlio,
Linksmas mėnuo stojo pavasarėlio.
Pragydo paukšteliai visokiais balseliais,
Vieversys užlėkdams lig padebesės.
Čiukšta čiukštutis, gied lakštingėlė,
Kukuot kukavo, tūtuot tūtavo.
Kukuoja kukuoja girios gegutėlė,
Bus mums čia ant žemės zobovėlė.
Ant švento Jono jau šeštas mėnuo —

Reiks dalges pustyti, eit pjauti šieno.
Saulė kaitina, šieną džiovina,
Žmonelės dirba šlapia čiupryna.
Nėr kada ieškot paunksnėlės,
Nėr kada ieškot paunksnėlės.
Septintan, aštuntan ruduo užstojo —
Reiks laukai kartoti, linai doroti,
Linai doroti, Rygo[n] važiuoti,
Rygo[n] važiuoti, kviečiai parduoti.
Būs' aš bagotas pinigėliais,
Bus pilnos kešenės pinigėlių.
Devintan, dešimtan snigti pradėjo,
Kažnas sau draugelės ieškot išėjo.
Aš apsirinkau del sav' draugele,
Del sav' draugele, jauną panele,
Kad ji nuramintų mano širdelę,
Kad ji nuramintų mano širdelę.

198. GERAI AŠEI SAKIAU

1. Gerai ašei sakiau
Ir gerai kalbėjau,
Kad Beržinius geri žmonės
Ir tiesūs keleliai.
2. Bagaslovyk, dieve,
Beržinių laukelį
Rugiams miežiams, linams žirniams
Ir visiems javeliams.

MORALISTINĖS DAINOS

199. PŪTĖ VĖJELIS VIS IŠ PAGADOS

1. Pūtė vėjelis vis iš pagados,
Melaišių sodžiuj nebėra zgados.
2. Kad nėra zgados, ir meilė nyksta,
Jauni berniukai del mergų pyksta.
3. Oi, jūs mylėkit jaunas paneles
Kaip ir daržely žalias rūteles.
4. Oi, jums mylėti nėra užginta,
Nuo jūsų meilė iš rojaus imta.
5. Stovi kaip rožės prieš jum panelės
Vis del patiekos jūsų širdelės.

200. KAI GIEDRI DIENELĖ, TAI BITELĖS SIAUČIA

1. Kai giedri dienele, tai bitelės siaučia,
Myliu tą panelę, kur pinigų jaučiu.
2. Mylėk tą panelę nor penkiolik' metų,
Katra dar neturi nė jokių necnatų,
3. Katrai vainikėlis rūtelių žaliųjų
Žalioj ant galvelės dienelių jaunųjų.
4. Nemylėk panelės, kuriai nēr vainiko,
Katra nepatogiai dieneles atliko.

201. MĒLYNI KARVELIAI KLUONELY TUPĒJO

1. Mēlyni karveliai kluonely tupėjo,
Ir jie tupėdami burkuoti pradėjo. (2 k.)
2. Jauni jaunikaičiai ant paneles jojo,
Ant paneles jojo, kelio nežinojo. (2 k.)
3. Oi, jokit jokit, jauni jaunikaičiai,
Jūsų panytėlė trotij vainikėlį. (2 k.)
4. Jūsų panytėlė karčemėlėj gėrė,
Karčemėlėj gėrė, vainiką pragėrė. (2 k.)
5. Kai vainiką gėrė, žemelė drebėjo,
Iš rūtų darželio saulelė tekėjo. (2 k.)
6. Iš rūtų darželio saulelė tekėjo,
O iš vainikėlio šviesus mėnuo ėjo. (2 k.)

202. SENOVĖS ŽMONĖS SUNKYBĖJ BUVO

1. Senovės žmonės sunkybėj buvo,
Seni ir jauni karčemon griuvo,
Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.
2. Kas ger arielką, tris griekus turi,
Par akiuliorius ant dangų žiūri,
Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.
3. Nežerk arielkos, mielas sūneli,
Būsi skaistesnis rojaus kvietkelis,
Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.
4. O jūs mergaitės, puikios patogios,
Neimkit rankon vyno čerkelės,

Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.

5. Neimkit rankon, kad ir raudonas,—
Brangesnis yra mergaičių stonas,
Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.
6. Daug vyno geria — kaip katės vemia,
Raudonos akys kaip pečius žėri,
Kompadridralo olo olalo,
Kompadridralo olo olalo.

203. ONYTYT JAUNOJI

1. Onytyt jaunoji,
Ko teip smūtni vaikščioji?
Še tau dujei muštinėliai —
Nusipirk sau kvartukėlį
Brangiausį.
2. Pas kaimyną bankietai —
Nepakviestam nér vietos.
Aš nuėjau į šinkorių,
Užustačiau savo skarą —
Pragėriau.
3. Oi Oniutė, par mierą,
Onytytė, par mierą —
Penkios alaus sklenytėlės,
Pusdešimtos čerkytėlės
Arielkos.
4. Oi Oniute, par mierą,
Oniutyte, par mierą —
Pasigėrus žalio vyno,
Atsigulus ant purvyno,
Nein né namie.

5. Atsikėlus parėjo,
Šeimynėlę išvarė.
Šeimynėlę išvarijo,
Kamaroje užsidarijo
Sau viena.
6. Motinėle įėjo,
Nuo girnelių nustūmė.
Ein per dureles tylomis,
Apsipylus ašaromis
Oniutė.
7. Motinėle, nesibark,
Geriau vieną pamokyk:
Nusipjauk beržo rykštėlę,
Mokyk savo dukterėlę
Oniutę.

204. SERGA TĖVO DUKTERĖLĖ

1. Serga tėvo dukterėlė,
Nebežad pagyti.
Klausia miela motinėle,
Kaip reiks aptaisyti.
2. Aptaisyti aprėdyti
Baltomsiom suknelėm,
Apipinti aptaisyti
Žaliomsiom rūtelėm.
3. Jau broliukas man padirbo
Klevinį grabelį,
Jau sesulė man nupynė
Rūtų vainikėlį.
4. Kai įdėjo man' grabely,
Veideliai bolavo,
Kai uždėjo vainikėlį,
Rūtelės žaliavo.

5. Kai pakinkė šešius žirgus,
Žirgeliai prunkštavo,
Kai įdėjo man' karietoj,
Karieta lingavo.
6. Kai man' vežė par ūlyčią,
Gaideliai giedojo,
Mano miela motinėle
Balseliu raudėjo.
7. Kai man' vežė par laukelį,
Laukelis trinksėjo,
Seni jauni ir mažučiai
Mane palydėjo.
8. Kai man' vežė par miestelį,
Miestelis blizgėjo,
Visas jaunas jaunumėlis
Mane palydėjo.
9. Kai man' vežė par šventorių,
Šventorius trinkėjo,
Kunigėlis, vargamistra
Man priešais paėjo.
10. Ir įnešė bažnytėlėn,
Ant morų padėjo,
Galu mano galvytėlės
Matutė stovėjo.
11. Ir uždegė šešias žvakes
Prie mano šalelės,
Ir uždėjo aukso kryžių
Ant mano širdelės.
12. Ir iškasė gilią duobę,
Stuomenes gilumo,—
Pakavokit mane jauną
Su visu gražumu.

13. Ir iškasė gilią duobę,
Stuomenes gilumo,
Pakavojo panytėlę
Su pačiu gražumu.

205. VISAŲ AMŽIŲ ULIAVOJAU

1. Visą amžių uliavojau,
Ant smerčio natbojau,
Ir atėjo ta dienele,
Kad reikia numirti.
2. Ir padirbo man broliukas
Sklepinį grabelį,
Ir nupynė sesytėlė
Rūtų vainikėlį.
3. Kai nupynė vainikėlį,
Rūtelės žaliavo,
Kai uždėjo ant galvelės,
Veidelis bolavo.
4. Kai man' dėjo tan grabely,
Tėveliai raudėjo,
Visos mano giminėlės
Labai želavojo.
5. Kai man' vežė jau iš gryčios,
Sesės rankom plojo,
Visi mano giminėliai
Balseliu raudėjo.
6. Kai man' vežė par ūlyčią,
Ūlyčia trinkėjo,
Visi mano kaimynėliai
Mane palydėjo.
7. Kai man' vežė par girelę,
Girelė trinkėjo,

Visos pilkos gegutėlės
Kukuoti pradėjo.

8. Nebetoli nuo bažnyčios
Varpai suskambėjo.
Ir įnešė bažnytėlėn,
Ant morų padėjo.
9. Ir iškasė duobytėlę
Stuomenes gilumo,
Ir įdėjo mane jauną
Su visu gražumu.
10. Mano mieli kaimynėliai,
Jūs visi pagrišit,
Mane vieną juodoj žemėj
Po kojų paminsit.

206. UŽU SODŽIAUS MARGI DVARAI, MEDŽIAIS APSODINTI

1. Užu sodžiaus margi dvarai, medžiais apsodinti,
Slauni mano panytėlė, kalbom apsunkinta.
2. Parašyčia gromatėlę par žalią girelę,
Par šią žalią girytėlę ant savo panelę.
3. Nuvažiuoka, bernužėli, pas man' į dvarelį
Ir ieškok tu pirmučiausiai rūtelių daržely.
4. Mano rožių ir lelijų nuvytę žiedeliai,
Ir įeini pakajėly: aš guliu grabely.
5. Užkabinka ant kaklelio aukso lenciūgėlį
Ir užmauka ant pirštelio auksinį žiedelį.
6. Sesytytės jaunuolytės, mane aptaisykit,
Viršuj mano šito grabo litarus rašykit.

7. Sesytytės jaunuolytės, jūs man' aptaisykit,
Gale mano šito grabo vainikėlį pinkit.
8. Kai man' vešit par ūlyčią, visi palydėkit,
Seni jauni, didi maži česo negailėkit.
9. Kai man' vešit vieškelėlin, egleles statykit,
Po žirgelio kojytėlėm rūteles barstykit.
10. Kai man' dėsit duobytėlėj, visi žemėm berkit,
Viršuj mano šito kapo rūteles sodinkit.

207. UŽTEKĖJO ŠVIESI SAULĖ

1. Užtekėjo šviesi saulė
Ant Gardino miesto.
Tenai buvo toki čėsai,
Klierikų sukviesta.
2. Ir išėjo pons klebonas
Klierikų vadinti,
Neturėjo tiek daug krėslų,
Kur jų susodinti.
3. Ir išrinko vargomistrą
Kaip iš kviečių grūdą —
Gražiai grajij ant vargonų
Kaip prūsai ant dūdų.

208. PAPILIO BAŽNYČIA

1. Papilio bažnyčia
Ant kalno statyta,
Baltais gražiais akmenėliais
Takeliai išgrįsti.
2. Papilio panytė,
Vardu Karusytė,

Prisodino darželėly
Visokių kvietkelių.

3. Saulelė tekėjo,
Kvietkeliai žydėjo,
Pats klebonas kamandorius
Ant gonkų stovėjo.
4. Mėlyni karveliai
Sodely burkavo,
Giedrią dieną, šiltą lietų
Žmonėm pranašavo.

HUMORISTINĖS DAINOS

209. MELAIŠIŲ ŪLYČIOJ

1. Melaišių ūlyčioj
Kas nedėlia šoka,
Seni jauni, didi maži
Poterių nemoka.
2. Melaišių berniukai
Mergaičių neturi,
Žėdną subatvakarėlį
Į beržinius žiūri.
3. Aš žinau, aš žinau,
Kur melaišiai guli:
Patvorėliais takelėliai,
Kiaulių kūtėj patalėliai —
Tai melaišiai guli.
4. Aš žinau, aš žinau,
Kur jie pinig's deda:
Šalmeny kesely,
Įvynioję kesely,
Tai jie pinig's deda.
5. Aš žinau, aš žinau,
Ką melaišiai valgo:
Šakelę keptą,
Degutu išteptą,
Tai melaišiai valgo.
6. Aš žinau, aš žinau,
Ką melaišiai geria:
Juodą savo vandenėlį
Tai melaišiai geria.

210. AŠ MERGYTĖ

Aš mergytė
Kaip rožytė,
Kaip ir žemuogė
Uogytė.
Apsirinkau
Sau bernelį

Kaip miške
Kelmelį.
Tegul peikia,
Kam nereikia,
O man jis patinka.

211. OI PANELE PANYTĖLE

1. Oi panele panytėle,
Nebijok sodžiaus bernelių,
2. Nebijok sodžiaus bernelių —
Nedirbsi sunkių darbelių.
3. Visas tavo bus darbelis —
Ant langų augint kvietkelius.
4. Užlaikysiu kaip paukštelį,
Gysiu net ir nuo muselių.
5. Eis' kaip poni ant bažnyčią,
Nesušaldys' sau rankyčių.
6. Nevaikščiosi ilgų kelių,
Nepriplūksi sau kojelių.

212. SUK MERGYTĖ TANKIAI RATA

1. Suk mergytė tankiai ratą,
Kad berniukai padabotų.
2. Padabojo ir atjojo,
Pas kačergos atsistojo.
3. Pasilenkęs pasižiūri,
Žiūr — panelė pečių guli.
4. — Lįsk, panele, iš po pečiaus,
Priimk savo mielą svečią.

213. ŠOK, SESULE, SU JONU

1. Šok, sesule, su Jonu,
Dengk's kvartuku raudonu.

Juoz Juoz, pas mane,
Aš gražesnė, ne kaip ji.

2. Man suknelė juodo šilko,
Per purvynę led išvilkau.
Juoz Juoz, pas mane,
Aš gražesnė, ne kaip ji.
3. Man kalmaška ant risorių
Ir žirgeliai nenustovi.
Juoz Juoz, pas mane,
Aš gražesnė, ne kaip ji.
4. Man galvijų penkios štukos,
Viršugalvy blizga šukos.
Juoz Juoz, pas mane,
Aš gražesnė, ne kaip ji.

214. TAS PETRIUKAS REMEIKIUKAS

1. Tas Petriukas Remeikiukas
Ant Emilę tankiai sukas.
Ir suplūkęs šimtą mylių
Ant Aukštikalnio Emilę.
2. — Leisk, Emile, man' į vidų,
Aš — Petriukas iš Kubilių.
O toj, iš miego pabudus,
Mislį, kad čia vagis, gudas.
3. — Petrai, Jonai! — ėmė rékti —
„Vagis“, „gudas“ — šalin bėgti.
Kaip jis šoko par tvorelę,
Nusilaužė sau kojele.

215. BE KEPURĖS STOVI

1. — Be kepurės stovi,
Tu mane daboji.
Aš tave nelabai,
Kad tu pipką rūkai.
2. Aš tau pipką sudaužys'
Ir taboką išbarstys',
Tada už tav' eisiu.
3. Tu man pipkos nedaužyk
Ir tabokos nebarstyk,
Geriau už man' neika.

216. BERNELI JAUNASAI

1. — Berneli jaunasai,
Kodėl manė[s]
nelankai?
Gal neturi žirgelio,
Kad tu manė[s]
nelankai?
2. — Man žirgeliai
yra du,
Stovi stainėj abudu.
Nėra man akvatos
Ant tavė[s] siratos.
3. — Berneli jaunasai,
Kodėl manė[s]
nelankai?
Gal neturi balnelio,
Kad tu manė[s]
nelankai?
4. — Man balneliai
yra du,
Pas rymorių abudu.
Nėra man akvatos
Ant tavė[s] siratos.
5. — Berneli jaunasai,
Kodėl tu manė[s]
nelankai?
Gal neturi čebatų,
Kad tu manė[s]
nelankai?
6. — Man čebatai
yra dveji,
Stov pas šiaučių abeji.
Nėra man akvatos
Ant tavė[s] siratos.
7. — Berneli jaunasai,
Kodėl manė[s]
nelankai?
Gal neturi kepurės,
Kad tu manė[s]
nelankai?
8. — Man kepurės
yra dvi,
Stov pas kriaučių
abidvi.
Nėra man akvatos
Ant tavė[s] siratos.

217. GAILU MAN, GAILU MAN

1. Gailu man, gailu man,
Kad aš jauna tekėjau:
Ašei einu bažnytėlėn,
Tas prakeiktas — karčemėlė[n].
2. Gailu man, gailu man,
Kad aš jauna tekėjau:
Aš bučiuoju šventą mūką,
Tas prakeiktas — žydo ranką.
3. Gailu man, gailu man,
Kad aš jauna tekėjau:
Ašei perku knygytėlę,
Tas prakeiktas — puskvartėlę.

218. RATAS RATAŲ VEJA

- Ratas ratą veja.
- Kad ir pavyt, nieko nedaryt.
- Turi merga žąsį.
- Kas tau darbo, kad ji turi.
- Kad ji turi, savo turi.
- Kepė pečiuj dešra juod.
- Uuūū,— *ir taip toliau.*

TALALINĖS. ŠOKIŲ DAINELĖS

219. GAL' TAUNIŪNŲ ŪLYČIOS

Gal' Tauniūnų ūlyčios
Stovi lempos ant varčios.
Kai iš lempų dūmai rūkst,
Tai Tauniūnų zenkiai dūkst.

220. ŠTAKIRIŲ ZENKIAI PENKI

Štakirių zenkiai penki,
Ir tie patys menki.
Padalytų nuodali —
Ir tie patys žabali.

221. KAD IR PLIKS

Kad ir pliks,
Kad ir bas's,
Bil tik kūrij
Poperos's.

222. KASIU KASIU PYLIMĄ

Kasiu kasiu pylimą
Ant panelę mylimą.
Ir iškasiau pylimėlį
Ant mieliausią panytėlę.

223. JEI NE ŠIANDIEN

1. Jei ne šiandien,
Tai rytoj
Ašei tave
Pamatau. | 2. Anei šiandien,
Anei ryt
Nebegaliu
Pamatyt. |
|---|--|

224. PANYTĖLE TU JAUNOJI

Panytėle tu jaunoji,
Kam veidelius maliavoji?
Veidelių nemaliavok,
Bernelių nepriviliok.

225. TOJ MERGYTĖ GRAŽAUS STONO

Toj mergytė gražaus stono,
Jai liežuvis kaip čigono.
Toj mergytė jauno vieko,
Jai liežuvis kaip ant čvieko.
Striukos kojos kaip antytės,
O liežuvis kaip kalytės.

226. DIEVS DAVĖ

Dievs davė,
Dievs davė,
Dievs dovanojo —
Baltą kūną,
Baltą kūną,
Juodą lopinėlių.

227. EK DUI ŠEVELY

Ek dui ševely
Krikščių mergos kesely.

228. MERGELĖ ROŽĖ.

Mergelė rožė
Kepė kiauš's ožio,
Mergelė lelija
Bekepdama prarijo.

229. TETIRVINAS BURBULIAKS

Tetirvinas burbuliaks,
Nebetoli zenkiam raks.

230. GERK ARIELKĄ KAIP IR BROGĄ

Gerk arielką kaip ir brogą —
Už pinigų nebus bloga.
Gert arielk' ne navyn',
Eit ant merg's ne pavydn.

231. DUJEI BĖG, KARTU PILIA

Dujei bėg, kartu pilia,
Kad berniukai mergas mylia.
Vienas myli, antras žiūri,
Del to žiūri, kad neturi.
Oi kuku, o dėl ko?
O kodėl ne taip?

232. MAN PATINKA TAS BERNIUKAS

1. Man patinka tas berniukas,
Kur kišenėj buteliukas.
Gal jis yra naminykas,
Kad ateina vis nedykas.
2. Oi tu mano mielas brolis,
Ein už nieką tavo nolis:

Kad Elzbutei nepatiko,
Nolis už nieką paliko.

3. Man patinka toj mergytė,
Katrai marga kepurytė.
Visom skaros šalinavo —
Nežinau aš, katroj mano.
4. Katrai skara yr baltoji,
Toj yr mano mylimoji.

233. JŪS BERNIUKAI

Jūs berniukai,
Jūs šalbieriai,
Jūs ne mūsų
Kavalieriai.

234. KUR TU EINI, PANYTĖLE

— Kur tu eini, panytėle,
Ką tu neši kešenėlėj?
— Nešu slyvų, obuolių
Del Melaišių bernelių.

235. ELENYT, NU NU NU

— Elenyt, nu nu nu,
Aš tav' lupt ketinu.
— To lupimo nebijoju,
Bil tik zenkį privilioju.

236. MARE ŽĄSĮ VARE

Marė žąsį varė —
Didžiaūsis pagavo.

Didžiaūsi, nedidžiuk,
Marės žąšį atiduok.

237. SINIVADAS AUGO

Sinivadas augo —
Petras Oną saugo.
Sinivadas linko —
Petras Oną rinko.
Sinivadas nuvyto —
Petras ant Onos papyko.

238. PETRAS, JONAS IR ONIUTĖ

Petras, Jonas ir Oniutė
Susitarę bulbes skutė.
Beskusdami ir apsnūdo,
Bėgo lovon — susigrūdo.

239. ŠOKO MERGA NAGINĖT'

Šoko merga naginėt'
Ir šeriko čiupinėt'.
Bepig jai šokinėt,
Kad ji duodas čiupinėt.
Vienas griebė už kvartuko,
Antras kaip biesas nurūko.

240. PANYTĖLE, KUR GULI

— Panytėle, kur guli?
— Aukštam svirne patale.

241. NUSISEG'S ANDAROKĄ

Nusiseg's andaroką,
Lipk ant šieno pas bernioką.

242. SU MERGAITE GULIU

Su mergaite guliu,
Du skatiku turiu.
Ji man' prašė keturių,
Aš nabagas neturiu.

243. EIN KASTANT' IŠ KLĖTELĖS

Ein Kastant' iš klėtelės
Be kepurės, be šalkelės.
Tai tau, šelmi, uliavot,
Su mergaitėm vandravot.

244. EIN MERGYTĖ IŠ KLĖTELĖS

Ein mergytė iš klėtelės
Be kvartuko, be skarelės.

245. AŠEI PATI KAIP GUBA

Ašei pati kaip guba,
Mano vyras kaip pupa.
Man vaikelių kaip žirnelių
Po kiemelį ritinėj.
Aš vaikeliu po baronką,
Savo vyru — pastaronką.

246. LAKU LAKU LAKUTĖ

Laku laku lakutė,
Mano pati zaputė.
Vakar vedžiau, neseniai,—
Kurių šunų pasenai?

247. OI TU SENI BESMAGENI

Oi tu seni besmageni,
Negadink duonos.
Kai suduosiu par šikinę —
Išbirės aguonos.

248. BOBUTĖ SENUTĖ

Bobutė senutė
Darže ropes sėjo,
Nagais priakėjo.

249. SENIS DIEDAS BARZDĄ KRATO

Senis diedas barzdą krato,
Barzdą krato, kad paprato.
Senis diedas barzdą krato,
Kad mergaičių nebemato.
Kad mergaites pamatyti,
Nustotų barzdą kratyti.

250. ŽYDAUKĖLĖ KANKA

Žydaukėlė Kanka
Nuplėšė padalką.
Ak vai vai vai gapšiulenki,
Ak vai vai vai gapšiulenki.

Žydaukėlė Kanka
Priiškė prie malkų.
Ak vai vai vai gapšiulenki,
Ak vai vai vai gapšiulenki.

251. AŠEI BUVAU SIBERIJOJ

Ašei buvau Siberijoje,
Pirkau aviniuką.

Tėvui ragai, močiai nagai,
Mergoms kankaliukai.

252. NUMIRĖ NUTIRENO

Numirė nutireno —
Po velėnom pakišeno.

253. GAILI VARŠKĖS

Gaili varškės,
Gaili žento,
Gaili medžio
Pagadinto.

254. PONE, AŠ TAVE GARBINSIU

Pone, aš tave garbinsiu,
Kol linelius išminsiu.
Pasikinkęs juodbėrėlį,
Nusiveš' į žydo smėlį.

255. DAINŲ DAINŲ DAINUŠKĖLĖ

1. Dainų dainų dainuškėlė —
Kodel nedainuoji,
Turi baltą kumelėlę —
Kodel nevažiuoji?
2. Aš turėjau baltą arklį,
Tik negaliu [su] juo arti.
3. Kad jau reikia kur važiuoti,
Reik ir peilį rankon duoti.
4. Duokit peilį kuo aštriausį —
Vilks' per kaklą kuo greičiausiai.

5. Aš, tą skūrą pasiėmęs,
Ein' į turgų įsirėmęs.
6. Aš tą skūrą ant garborių,
Kad išdirbt juodai raudoną.
7. Aš užgirdau skripkas dūdas —
Ir aš tenai nusigrūdau.
8. Vedė mane į kleboną,
Duoda su lazdoms per šoną.
9. Kai man' vedė pro balelę,
Susitikau aš panelę.
10. — Panytelė mano miela,
Gelbėk mane tik šią dieną.

256. AŠ INEINU PRIEMENĖN, PRIEMENĖN, PRIEMENĖN

1. Aš ineinu priemenėn, priemenėn, priemenėn,
Pasižiūriu palubėn, palubėn, palubėn —
2. Kabo palts lašinių, lašinių, lašinių,
Ir prilipau aš prie jų, aš prie jų, aš prie jų.
3. Nė man pjaut, nė man rėžt, nė man rėžt, nė man rėžt,
Nė man visą nusinešt, nusinešt, nusinešt.
4. Nieko nėra be vištos, be vištos, be vištos —
Buvo durys užkištos, užkištos, užkištos.
5. Turiu peilį be kriaunų, be kriaunų, be kriaunų,
Atsipjoviau lašinių, lašinių, lašinių.
6. Nieko nėra, tik gaidžiai, tik gaidžiai, tik gaidžiai —
Buvo durys palaidžiai, palaidžiai, palaidžiai.

257. DUOČ GUD KOPŪSTŲ

Duoč gud kopūstų,
Kad man dūda išpūstų.
Duoč gud burokų,
Kad grajytų kazoką.
Duoč gud batvinių,
Kad grajytų kadrilį.

258. PASĖJAU TABOKĄ

Pasėjau taboką,
Užaugo ledokė.
Suk, mano Raine,
Kad bernai dabotų.

259. OI PANELE, KO NEŠOKI

— Oi panele, ko nešoki:
Ar nedrįsti, ar nemoki?
— Kad ir drįstu, kad ir moku,
Bet su šitokiais nešoku.

260. ŪKA ŪKAKA

Ūka ūkaka,
Nė čia graž', nė čia ką.

261. VISI GREITAI

Visi greitai
Lep lep lep lep —
Dideli ir maži,
Ir apsiavę, ir basi.

262. EK TIRLITA, KAIP ANT RAGO

Ek tirlita, kaip ant rago —
Nei duonytės, nei pyrago.

NUOTRUPOS

263. NAKTIS TAMSI

Naktis tamsi,
Žaibai pilia,
Ant paneleę
Čiela mylia.

264. ŠVIESUS DANGAUS KRAŠTAS

Šviesus dangaus kraštas,
Kur saulė tekėjo,
Da labiau šviesesnis,
Kur panelė ėjo.

265. MANO PANYTĖLĖ

Mano panytėlė
Kaip pamaliavota,
Gal ji mažytėlė
Pieneliu mazgota?

266. MĖNESĖLIS ŠVIEČIA NAKTĮ

Mėnesėlis šviečia naktį,
Kad galėčiau aš nukakti
Ant mieliausią panytėlę
Šiuo tiesiuoju pylimėliu.

267. LIJO LIETELIS BE DEBESĖLIO

Lijo lietelis be debesėlio,
Troško žuvelė be vandenėlio.

268. MAN ŽIRGELIS VAŠKO

Man žirgelis vaško,
Kai užsėdu, braška.
Balnelis ridiko,
Kai uždėjau, pritiko.

269. VANDENĖLIS BĖGDAMAS

Vandenėlis bėgdamas,
Akmenėlius nešdamas,
Vieną į kitą barškina,
Žmonių bėdas nuramina.

270. EINA JAUČIAI BAUBDAMI

Eina jaučiai baubdami baubdami,
Juodą žemę kasdami kasdami,
Kazokėlį šokdami šokdami.

271. MŪSŲ TĖVAI DAUG KENTĖJO

Mūsų tėvai daug kentėjo,
Kits ir duonos neturėjo.

272. EIK ŠALIN, NU NU NU

— Eik šalin, nu nu nu,
Aš tav' bart ketinu.
Kalba žmonės ūlyčioj,
Kad tu ger' karčemoj.

— Aš barimo nebijau,
Kaip sau noriu, taip darau.

273. BE KEPURĖS, BE ČEBATŲ

Be kepurės, be čebatų,
Aplink klėtį sukė ratų.

274. OI DIEVULI, KĄ DARYS'

Oi dievuli, ką darys':
Siaurs langas — neišlįs'.
Man broliukas yr mažesnis —
Iškirs langą dar didesnį.

275. ČIA DURELĖS MARMOLINĖS

Čia durelės marmolinės,
Gul dukrelė gaspadinės.
Gal jos buvo ant risorių,
Kad jos pačios atsidarė.

276. PANYTĖLE, MYLĖK MANE

Panytėle, mylėk mane,
Bo aš labai myliu tave.
Ir kaip žadu tav' mylėt,
Nebegaliu nei kalbėt.

277. TIEK TOS IR BĖDOS

Tiek tos ir bėdos,
Kad berniukai kalėdos:
Rudenį — mergelių,
Pavasariį — rugelių.

278. JONIUKAI SŪNIUKAI AŽUOLĒLI

Joniukai sūniukai ažuolēli,
 Nulūžai sulūžai ne savo čēsely.
 Gal savo tēveliui nusidėjai,
 Kad niekur pagalbos neieškinēj'?

279. ČERŠKU BARŠKU PUPULĒLIAI

Čeršku baršku pupulēliai,
 Jūs mažieji vaikelēliai,
 Paminēsīt
 Mano seno šokimā
 Ir lašinių vogimā.

PASAKOS

280. [GILTINĖ — KŪMA]

Gyveno biedni žmonės. Jiems dievas davė sūnų. Eina jis kūmų ieškot. Jis pasiėmė bačkelę, užsidėjo ant pečių ir eina. Susitinka tokį senelį. Jis klausia:

— Kur tu eini?

Jis sako:

— Einu kūmų ieškot. Dievas davė sūnų — nėra kas pakrikštija.

— Imk mane.

— Kas tu esi? — klausia žmogus.

Sako:

— Dievas.

— O,— sako,— tai tu neteisingas, tavę[s] neimsiu par kūmą: vienam duodi daug gėrybių, kitam viškai nė kiek. Ir aš pats viškai biednai gyvenu.

Eina jis ir vėl tolyn. Susitinka tokią moterį. Sako:

— Kur tu eini?

— Kūmų ieškot. Dievas davė sūnų — nėra kas pakrikštija.

— Imk mane.

— Kas tu esi?

— Laimė.

— O, tai tu neteisinga: vienam paskiri gerai, kitam biednai, aš tavę[s] nenoriu.

Eina vėl tolyn. Susitinka vėl moterį.

— Kur tu eini?

— Kūmų ieškot. Dievas davė sūnų — nėra kas pakrikštija.

— Imk mane.

— Kas tu esi?

— Giltinė.

— O, tai tu teisinga, bo nežiūri nė biedno, nė bago-
to, nė seno, nė jauno. Tave jemu. Lįsk šitoj bačkelėj.

Ir įlenda, ir jis parneša namie ir užumeta ant pečiaus.
Ji viškai baigia džiūti ir prašo, kad žmogus išleistų.
Ji sako:

— Aš tave padarysiu bagotą, tik paleisk manė. Serga
karaliaus duktė, tai tu prisipilk butelį kopūstų skystimo,
antrą butelį burokų skystimo, trečią — batvinių skystimo
ir nueik ant tenajos. Kad aš būsiu gale kojų, tai tu apsi-
imk gydyt, o kad gale galvos, tai nebeapsimk.

— Kad tu pažadėsi gale kojų būt, tai aš tave išleisiu.

— Būsiu.

Jis ją išleidžia. Prisipila, kaip ji liepė, tuos tris bute-
lius ir eina. Nueina jis — visokių daktarų, net iš kitų
karalysčių privežtų. Niekas negali išgydyti. Jis ar įeina.
Visi juokias:

— Kad mes negalim, mat toks ubagas išgydys. . .

Žiūri — giltinė stovi gale galvos. Jis jau liepia padirbt
tokią lovą, kad tokie kaip skrutuliai gale galvos būtų.
Kaip ji stovi, jis prisuka ją prie lovos ir prispaudžia.
Paskui palaukus ji pasisuka ant šalį, bet palaukus ir vėl
eina gale galvos. Jis ir vėl ją prisuka. Ateina jau ji gale
kojų. Kaip ji gale kojų, jis užduoda tai panytei batvinių
skystimo — jau ji truputį pasikrutina (pirma net pasikru-
tyt negalėjo). Užduoda burokų skystimo — jau atsisėda.
Užduoda kopūstų skystimo — jau pradeda ir vaikščiot.
Jau pradeda vaikščiot — tam žmogui žada, kiek tik jis
nori, pinigų duot. Sako:

— Duokit man dvi tarbu.

Duoda jam dvi tarbu ir įleidžia pinigų sklepe. Jis pri-
sipila jas pilnas pinigų ir sako:

— Kad man negera išlipt iš sklepo. Kad man būtų vėl
dvi tarbos, būtų geriau išlipt.

Jam paduoda, jis prisipila visas keturias ir eina namie.
O tuos butelius jis paliko. Tie visi daktarai labai dyvijos,
kad jie negalėjo išgydyt, o čia koks tai žmogus išgydė.

Jis eina su tom tarbom. O neina keliais, eina mišku.
Pasiklysta. Užeina jam naktis. Jis vaikščioja, vaikščioja,
pamato žiburį mažą. Žiūri tas — giltinės namai. Ji kitą
žvakę dega, kita padegus, kita jau gęsta. Jis klausia:

— Kam tos žvakės?

— Čia,— sako,— katras gimsta, tai to žmogaus gyvenimas da tik degs, o kur miršta — gęsta.

Jis prašo:

— Parodyk, katra mano žvakė.

Parodžia — jau viškai nebedaug jo žvakės bėra.

Jis pareina namie su tais pinigais, pasidirba tokią lovą, kur labai supas, ir guli toj lovoj atsigulęs. Ateina giltinė ant jį. Jis supas — teip, kad giltinė negali prie jo prieit. Kad jau nebegali prieit, ji eina tolyn.

— Tai,— sako,— sudiev, palik sveikas.

Jis šmakš ir nustoja krutint lovą. Ji kapt už kaklo ir nusmaugė.

281. [VELNIAI KAPŠYJE]

Vienas maskolis slūžijo, slūžijo vaiske. Paleidė jį namie. Jis eina ir mislija: „Žiūr, aš pareisiu namie, tėvas, broliai klaus, koks karalius, o aš nemačiau karaliaus“. Jis sugrižta atgal ant karalių. Karalius klausia jo:

— Ko tu nori?

Sako:

— Aš pareisiu namie, klaus mane, koks karalius, o aš nežinau.

Tai karalius jam paduoda penkias kapeikas ir tokią pyrago bulkelytę. Ir eina jis ant namus. Pamato du ubagu einant. Jis parlaužia tą bulkelytę ir ataduoda tiem ubagam. Jis eina toliau, vėl pamato penkis ubagus. Jis išdaliuja penkias kapeikas tiem ubagam. Dievas mato, kad jis taip daro, ir siunčia savo aniolą ant jį. Aniolas jam sako:

— Gal tu nori dangaus, kad tu gerus darbus darai, daliji ubagam?

Maskolis sako:

— Ne, man nereik dangaus, aš nenoriu. Man reikia tik kapšio ir kortų.

Aniolas nueina ant dievą ir sako:

— Jam nereikia dangaus: jis prašo kapšio ir kortų.

Dievas duoda jam kapšį ir kortas. Eina maskolis vėl, prieina jis didelį dvarą. Jau vakaras. Tam dvare — didelis palocius, bet tam palociuj nieks negyvena: viškai tokioj sugriuvusioj trobelėj dvaro ponai gyvena. Jis prašos naktagulto. Jam atsako, kad nėra vietos.

— Mat, toks didelis palocius,— jis sako.

— Niekas negali tam palociuj gulėt: kaip tik koks atsigula, tuoj jį pasmaugia.

— Aš eisiu, pergulėsiu,— jis sako.

— Nemožna: kad eisi, tai prapulsi.

— Aš nebijau.

Nuveda jį ant tą palocių. Atsigula jis ir guli. Apie dvylikę adyną ateina du tokie ponaičiai ir sako:

— Ko tu čia nori, tu čia mūsų vietą užujėmei!

Maskolis sako:

— Nepykit, geriau pagrajukim kortom: jeig jūs mane nugrajysit, tai jūs mane galėsit, kur norėsit, dėti, o kad aš jum, tai aš jum įkišiu šitan maiše,— ir parodo kapšį.

Tie sutinka. Pradeda grajyt. Grajija, grajija, ir nugrajija maskolis ponaičiu, ir įkiša abudu kapšy, kur aniolas davė, ir pakabina ant sienos. Paskui ateina dešimt ponaičių. Pamatę maskolį, jie sako:

— Ko tu čia nori? Kur tu mūsų brolius padėjai?

Jis sako:

— Grajukim kortom. Aš išleisiu ir tuos dujei.

Išleidė. Vėl taipos pat suderėjo: kad ponaičiai maskolį nugrajys, tai jie jį, kur norės, padės, o kad maskolis ponaičius nugrajys, tai jis juos kapšy įkiš. Pradeda grajyt. Grajija, grajija — ir vėl maskolis nugrajija juos. Jis sukiša visus tan kapšy ir pakabina ant sienos. Paskui jis atsigula ir miega.

Rytą ponas liepia liokajui eit išmest to žmogaus, kur gulėjo palociuj, kaulus. Nueina liokajus, žiūri — jis gyvas, miega. . . Liokajus pareina ant poną ir sako:

— Jis — gyvas, miega. . .

— Eik tu nieks,— ponas sako.

— Davadniai gyvas.

Nueina pats ponas pažiūrėt: gyvas. Ponas jo klausia:

— Kaip tu palikai gyvas? Čia niekas nepalikdavo gyvas, o tu palikai. . .

— Aš suderėjau,— maskolis sako,— su tais ponaičiais, kur žmones nusmaugdavo, kortom grajyt: jeig jie mane būtų nugrajiję, tai jie mane būt galėję, kur norėję, padėt, o kad aš juos nugrajijau, tai sukišiau visus šitan maiše ir pakabinau ant sienos. . .

Jis prašo pono duot jam tris priekalus ir tris kūjus. Ponas duoda. Maskolis ištraukia iš kapšio po ponaitį, uždeda ant priekalo, padaužo, padaužo, rankas, kojas išsukinėja ir led gyvą paleidžia. Visus taip pakalė, pakalė ir paleidė. Paskui jis išeidamas sako ponui:

— Kai aš numirsiu, tai tas kortas ir tą kapšį įdėkit mano graban.

Jis neužilgo ir numiršta. Ponas, užgirdęs, kad maskolis numirė, nuvažiuoja ant jį ir įdeda kortas ir kapšį graban. Maskolio dūšia su visom kortom ir kapšiu eina ant dangų, bet ją danguj neprijema. Dievas apsimarkatnijęs sako:

— Kai aš tave kviečiau danguj, tai tu nėjai, o dabar man tavę[s] nereikia — eik sau ant peklą.

Eina jis ant peklą. Pamatę jį, velniai (o jie buvo tie ponaičiai) iš tolo sako:

— Nereikia jo prijimt, bo jis labai mum primūčijo.

Jam:

— Eik sau, kur nori, mum tavę[s] nereikia.

Jis sako velniam:

— Gal kortom pagrajysim?

— Nenorim — negrajysim. . .

— Tai nors už tų putų pagrajysim.

O tos putos buvo griešnų žmonių dūšios. Velniai sutinka. Pradedą grajyt. Maskolis nugrajija. Jis nusigraibo nuo katilo putas ir supila savo kapšy. Paskui eina su visom dūšiom ant dangų. Prieina prie dangaus ir pradeda leist dūšias iš kapšio danguj. Jis vėl klausia švento Petro, ar jį danguj prijims. Šventas Petras atsako, kad griešnųjų dūšias tai prijims, o jo neprijims. Maskolis sako dūšiom:

— Aš viens jum išgelbėjau, o jūs visos manę[s] vjeno negalit išgelbėt. . .

Visos dūšios buvo po porį, tik ant galo paliko viena Adelė — karalienė. Ji kapt maskolį už rankos ir įtraukė danguj.

282. [JAUNIKIS — NUMIRĒLIS]

Gyveno bagotas gaspadorius. Jis turėjo dukterį. Ant tą jo dukterį ėjo labai daug piršlių, bet ji nė už vieno neteka. Sako:

— Kai ateis su aukso barzda, tai už [to] tekėsiu.

Šmakš ir ateina su aukso barzda jaunikis. Už to ji teka. Sutaiso veselijas ir veselioja. Veselijos baigės. Jaunieji važiuoja ant jaunojo namus. Močia, tėvas jaunosios sako:

— Broliai paleis.

O jaunikis kalba:

— Nereikia. Mes vėl greitai atvažiuosim pasikieminėt.— Jis nebuvo jiems sakęs, nei kas jis, nei iš kur.

Jaunieji išvažiuoja. Jie važiuoja pro kapus. Ant kapų stovėjo koplyčia. Jaunasai išlipęs iš ratų ir sako:

— Lauk tu manę[s]. Čia mano močia pakavota. Aš eisiu ant jos kapo poterių sukalbėt,— ir nuėjo ant kapų.

Pati laukia, laukia, nebegali sulaukt. Eis ir ji pasižiūrėt. Nueina ir žiūri (vyras jos nemato): jis išsikasęs iš duobės grabą ir drasko numirėlį. Mato — jau jis apsišluosto barzdą, ūsus ir eina važiuot. Ji greitai nubėga ant ratus, įlipa ir sėdžia, lyg nieko nebūtų atsitikę. Vyras ar atėjo. Važiuoja jie tolyn. Jai taip baisu, taip baisu. Parvažiavo ant vyro namus ir gyvena.

Po kiek čėso nuleidžia žinią ant jos močią, parašo savo adresą ir užkviečia kieme atvažiuot. Močia atvažiuoja. Duktė taip smūtni, taip smūtni, bet prie vyro gryčioj nieko jai nesako. Paskui ji išsivadina močią oran pasivaikščiot ir pasivaikščiojant sako jai:

— Kai mes po veselijų važiavom, privažiavom kapus su koplyčia. Vyras man sakė, kad ant tų kapų esanti pakavota jo močia ir jis turįs nueit sukalbėt ant jos kapo poterius, o man liepė ratuos palaukt. Aš laukiu, laukiu,

nesulaukiu jo ir einu pasižiūrėt, ką jis daro. Nueinu ir žiūriu — mano vyras išsikasęs numirėlį graužia.

O te[n] jos vyras te[n] pat klausėsi. Kaip tik ji pasako: „. . . numirėlį graužia“, — jis kaip rėks, rėks:

— Aš ir jum sudraskysiu!

Ir sudraskė ir pačią, ir jos močią.

283. VĖŽELIS

Gyveno senelis su bobute. Jiedu neturėjo vaikų ir buvo visai neturtingi. Senelis išėjo žūklautų. Jis žūklavo ir sugavo vėželį. Parėjęs namo, senelis padėjo vėželį ant stalo. Jiedu pradėjo stumdyti vėželį vienas į kitą: senelis į bobutę, bobutė į senelį. Jiedviem bestumdant, vėželis pradėjo kalbėti:

— Seneli seneli, leisk mane laukan.

Senelis atidarė jam duris ir išleido jį laukan. Rytą seneliui su bobute ką tik atsikėlus, — vėželis vėl atėjo ir sako:

— Bobute bobute, iškepk man pyrago.

Bobutė jam atsako:

— Ką gi, vėželi, iškepsiu: nei miltų, nei ko nėra.

Vėželis sako:

— Eik pažiūrėk kamaron, klėtin, vis maž kur gausi.

Bobutė išeina, pasižiūri — visi aruodai, kanikai, kubilai pilni miltų. Ji iškepa pyrago.

Vėželis pavalgęs sako:

— Seneli seneli, eik man piršliu ant karalių.

Senelis nueina.

Karalius, išklausęs jį, sako:

— Jei tavo vėželis nori mano dukterį į pačią gautų, tai par naktį teužverčia ežerą, kurį su vaisku devynis metus jau verčiu ir negaliu užversti, ant to ežero tepasėja kviečius, teužaugina juos, tenupjauna, iškulia, sumala ir iš tų miltų man pusryčiui iškepa šilto pyrago. Jei jis šitą visą padarys, tai aš savo dukterę duosiu jam į pačią.

Parėjęs namo, senelis sako:

— Ką gi, vėželi, vieni niekai. Karalius tiktai tada žada savo dukterę tau į pačią duoti, jei tu vienoje naktyje

užversi ežerą, kurio karalius su visu vaiku per devynis metus negali užversti, ant to ežero pasėsi kviečius, užauginsi juos, nupjausi, iškuls, sumalsi ir iš tų miltų karaliui pusryčiui šilto pyrago nuneši.

Vėželis jam taria:

— Nebijok, seneli, bus gerai.

Vakare vėželis vėl prašo:

— Seneli seneli, išleisk mane laukan.

Senelis jį išleidžia.

Rytą ateina vėželis, atneša šilto pyrago, paduoda seneliui ir sako:

— Seneli seneli, eik ant karalių man piršliu.

Senelis išeina.

Karalius atsikelia, žiūri — ežeras jau užverstas ir ant jo tik kvietiena beriogso. Jis mano: „Kas tai galėtų būti tas vėželis: aš su vaiku visą savo karaliavimo laiką verčiau, verčiau ir negalėjau užversti ežero, o jis viena naktimi užvertė ir dar ant jo paspėjo užauginti ir nupjauti kviečius“.

Senelis, nuėjęs pas karalių, paduoda jam šiltą pyragą ir taria:

— Na, šviesiausias karaliau, mano vėželis jau išpildė tamstos paliepiimą.

Karalius sako:

— Jei jis toks geras, tai tepastato viena naktimi prieš mano pilį bažnyčią ir, man keliantis, toje bažnyčioje jau turi skambinti dvylika varpais.

Senelis parėjęs sako:

— Blogai, vėželi, karalius liepia viena naktimi prieš jo pilį pastatyti bažnyčią ir, jam keliantis, skambinti toje bažnyčioje dvylika varpais.

— Nebijok, seneli, bus gerai.

Vakaro sulaukęs, vėželis vėl prašo:

— Seneli seneli, išleisk mane laukan.

Senelis jį išleidžia.

Antrą dieną ateina vėželis ir sako:

— Seneli seneli, eik vėl piršliu ant karalių.

Senelis nueina. Bažnyčia pastatyta, ir dvylika varpų joje zvanija, net visas miestas skamba.

Karalius sako:

— Jei tavo vėželis toks geras, tenutiesia nuo tavo grintelės ant mano pilį paaukuotą kelią ir teatvažiuoja juo dvylika nevažinėtų kumelių.

Senelis, parėjęs namon, sako:

— Ką gi, vėželi, blogai, karalius šidija: jis sako, kad vėželis toks geras esąs, tai tenutiesiaš nuo mano grintelės ant jo (karaliaus) pilį paaukuotą kelią ir teatvažiuojas juo dvylika nevažinėtų kumelių. Tada tai jis duosias savo dukterį tau į žmoną.

— Nebijok, seneli, bus gerai,— sako vėželis.

Vakaro sulaukęs, vėželis vėl prašo išleisti jį laukan. Senelis išleidžia.

Rytą atsikelia — nuo grintelės ant karaliaus pilį veda tiesas, paaukuotas kelias. Ateina ir vėželis ir sako:

— Seneli seneli, eik dabar man piršliu pas karalių. Pasiimk tik gerą lazda.

Led nuslidinėjo senelis, pasiremdamas lazda, paaukuotu keliu ant karaliaus pilį. Karalius sako:

— Teatvažiuoja dabar dvylika nevažinėtais kumeliais, jau dabar duosiu dukterę.

Parėjęs namo, senelis sako:

— Dabar jau žada karalius savo dukterę duoti, liepia tik nuvažiuoti dvylika nevažinėtais kumeliais.

Vakaro sulaukęs, vėželis vėl prašo išleisti jį laukan. Senelis jį išleidžia.

Rytą atvažiuoja vėželis dvylika nevažinėtais kumeliais ir sako:

— Seneli seneli, sėsk, važiuosiva dabar abu pas karalių.

Nuvažiuoja. Dabar jau karalius leidžia savo dukterę. Ji labai nuliūdusi, bet, kad tėvas liepia, noromis nenormis turi eiti. Taiso vestuves. Naujojoje, vėželio pastatytoje, bažnyčioje suvenčiavojo. Paguldo jaunavedžius. Jaunasis, prieš gulsiant, nusivelka vėžio odelę ir palieka neišpasakytai gražiu jaunikaičiu.

Rytą atsikeldamas jis apsivelka odelę ir vėl pastoja vėželiu. Antrą naktį jis vėl taip pat padaro: ant nakties pastoja gražiu jaunikaičiu, o atsikėlęs — vėželiu.

Trečią dieną jo žmona pasisako savo seseriai, kad jos vyras, vėželis, naktį nusivelkęs savo odelę ir pastojas

neišpasakytai gražiu jaunikaičiu, o rytą atsikeldamas apsisivelkęs vėl odelę ir paliekąs vėl vėželiu. Sesuo ją pamokina:

— Žinai ką. Jei nori, kad tavo vyras visados būtų gražiu jaunikaičiu, tai paklausk manęs: pasidėk palovvyje žarijų puodą, paskui, vyrui miegant, užmesk jo odelę ant žarijų ir sudegink. Jam nebebus odelės, ir jis ant visados paliks jaunikaičiu.

Vėželio žmona jos paklausė: ji naktį, vyrui miegant, ėmė ir sudegino jo odelę. Jos vyras, rytą atsikėlęs, neberanda savo odelės ir ima gaudžiai raudoti:

— Kam tu taip padarei? Aš būčiau per tris devynias dienas pavirtęs visai į jaunikaitį kaip naktį, taip ir dieną, o dabar manęs nebematysi: aš eisiu už devynių marių, už devynių girių, kur aukso gegužės kukuoja, sidabro karveliai burkuoja. Jei tu kuomet norėtum pas mane ateiti, tai nusikaldink tris poras (kiekviena po du birkavų) geležinių čeverykų ir trijų birkavų lazda.

Tuos žodžius pasakęs, išeina. Jo žmona gailisi savo pasiūlymo ir pyksta ant sesers. Bet veltui po laiko gailėsis.

Pabuvus kiek, ji sumano eiti pas vyrą, su tuo tikslu nusikaldina tris poras (kiekvieną po du birkavų) geležinių čeverykų ir trijų birkavų lazda ir išeina. Ji eina eina, eina eina. Sudyla ir viena pora čeverykų, ir antra, ir trečia baigia jau dilti. Lazdos jau ir ženkle nebėra. Ant galo palieka jau visai basa, bet užtat jau pradeda rodytis po kokią aukso gegutę ir sidabro karvelį. Vėžienė vis eina. Vakare viename dvare ji paprašo naktigulto pas kokią tai poniją. Dvaro ponija išklausinėja ją, kur, ko ir kaip ji eina. Ji pasako poniai visą teisybę. Ponija jai duoda aukso obuolį, kur pats šokinėja, ir sako:

— Dar du naktigultu turėsi, iki kol prieisi savo vyro dvarą. Jis šios šalies karalius.

Vėžienė padėkoja poniai už naktigultą ir aukso obuolį ir išeina. Vakare ji prieina antrą dvarą ir prašosi priimti ją naktigulto. Ją priima.

Rytą dvaro ponija išklausinėja ją, kur, ko ir kaip ji eina. Sužinojusi viską, dvaro ponija duoda vėžienei smuikėlį, kurs pats griežia, ir sako:

— Dar naktigultą turėsi, iki kol prieisi savo vyro dvarą. Jis šios šalies karalius.

Vėžienė padėjoja poniai už naktigultą ir smuikelį ir eina toliau. Vakare ji prieina trečią dvarą. Vėl ji prašosi naktigulto. Ją priima. Rytą dvaro ponias išklausinėja ją, iš kur, kur ir ko ji eina. Vėžienė pasisako viską, net kaip jai aukso obuolį ir smuikelį davė. Dvaro ponias duoda jai verptuvą, kurs pats verpia, ir sako:

— Šiandieną tu prieisi savo vyro dvarą. Jis šios šalies karalius. Bet jis dabar neseniai vedė šioje šalyje žmoną. Todėl tu, nuėjus pas jo dvarą, neik tiesiai pas jį, bet apsimesk ubage. Kai tavo vyro tarnai tau almužnos išneš, tai paleisk aukso obuolį šokinėti. Tarnai labai stebėsis, kaip tai obuolis pats šokinėja, ir įėję pasakys apie tave savo ponias, tavo vyro antrai žmonai. Ji išeis pasižiūrėtų to obuolėlio. Jis jai labai patiks. Ji panorės jį nupirkti ir klaus tavęs, kiek tu nori už tą obuolį. Tu sakyk, kad nieko kito nenori, kaip kad ji leistų tave pas savo vyrą pergulėti. Ji tave leis su savo vyru gulėti, bet nugirdys jį taip, kad jis tave palaikys už ją, ir tu negalėsi su juo pasikalbėti. Antrą dieną tu vėl ateik, apsimetus elgeta, pas savo vyro dvarą. Kai tau išneš almužną, tai tu liepk smuikui griežti. Tarnai labai stebėsis ir pasakys apie tave savo ponias. Ji išeis pažiūrėti tavęs. Smuikas jai labai patiks. Ji norės jį nuo tavęs nupirkti ir klaus, kiek tu nori už jį. Tu sakyk, kad nieko kito nenori, kaip tik kad ji leistų tave pas savo vyrą gulėti. Ji sutiks, bet nugirdys jį taip, kad jis tave palaikys už ją, ir tu su juo negalėsi susikalbėti. Trečią dieną tu vėl nueik, apsimetus ubage, pas savo vyro dvarą. Kai tau atneš almužną, tai tu liepk verptuvui verpti. Tarnai labai stebėsis, kaip tai pats verptuvas gali verpti, ir pasakys apie tave savo ponias. Ponia išeis pasižiūrėtų; verptuvas jai labai patiks; ji norės jį nuo tavęs nupirkti ir klaus, kiek tu nori už jį. Tu sakyk, kad nieko kito nenori, kaip kad ji leistų tave pas savo vyrą pergulėti. Ji tave leis, bet vakare norės vėl savo vyrą nugirdyti. Tačiau, patėmijęs, kad kodėl tai žmona jį jau porą vakarų kaip nugirdo, nebegers ir, jai nematant, išlies iš taurės vyną ant žemės. Naktį jis tave pažins,

ir tu su juo galėsi susikalbėti. Abudu nutarsita, ką toliau daryti.

Vėžienė padėkoja poniai už naktigultą, verptuvą ir gerą patartį ir išeina. Pavakaryje prieina savo vyro dvarą. Ap-simeta ubagė. Slūgos išneša jai almužnos. Ji paleidžia aukso obuolį šokinėtu. Tarnai labai stebiasi, kaip tai pats obuolis šokinėja. Jie nueina ir pasako savo poniai, kad atėjo kokia tai ubagė, kuri turi aukso obuolį, kurs pats šokinėja. Ponia išeina to obuolio pasižiūrėtu. Obuolis jai labai patinka. Ji nori nupirkti obuolį ir klausia ubagės:

— Kiek tu nori už tą obuolį?

Ubagė atsako:

— Nieko kito nenoriu, kaip tik atvelijimo su ponu per-gulėti.

— Ateik vakare.

Ponia ima ir nugirdo savo vyrą taip, kad, kai su juo atsigula ubagė, jis mano, kad tai jo ponia, ir ji su juo negali susikalbėti. Rytą ji išeina.

Pavakaryje ir vėl ateina ubagė. Tarnai išneša jai almužnos. Ubagė liepia smuikui griežti. Jis taip gražiai griežia, kad net ponia užgirdus išėjo pasiklausytų. Ji pa-matė, kad smuikas pats griežia. Smuikas jai taip patiko, kad ji panorėjo jį nupirkti. Ji klausia ubagės:

— Kiek tu nori už tą smuiką?

— Nieko kito, kaip tik su ponu pergulėti.

— Gerai, ateik vakare.

Vakarą ponia ima ir nugirdo savo vyrą taip, kad, kai ubagė su juo atsigula, jis mano, kad tai jo žmona, ir ji su juo negali susikalbėti.

Trečią dieną pavakaryje ubagė ir vėl nueina į dvarą. Tarnai išneša jai almužnos. Ubagė liepia verptuvui verpti. Jis ima verpti. Tarnai labai stebiasi, kad verptuvas pats verpia. Jie įbėga ir pasako poniai, kad atėjusi ubagė, tu-rinti verptuvą, kurs pats verpia. Ji išeina pasižiūrėtu. Verptuvas jai labai patinka; ji nori jį nuo ubagės nu-pirkti ir klausia jos:

— Kiek tu nori už tą verptuvą?

— Nieko kito, kaip tik su ponu šią naktį gulėti.

— Gerai, ateik vakare.

Vakare ponias ir vėl girdo savo vyrą vynu, bet vyras, patėmijęs, kad kodėl tai jau porą vakarų ponias jį girdo vynu, negeria, bet išpilia jį, ponias nematant, ir paskui apsimeta pasigėrusiu. Naktį ponias paguldo ubagę pas savo vyrą. Šiąsyk jis nepasigėręs ir pažįsta savo pirmąją žmoną. Jiedu susikalba.

Rytą jis pakelia didelę puotą. Ant puotos suvažiuoja didelė daugybė svečių: karalių, ponų ir jiems panašių. Į puotą ateina ir jo pirmoji žmona.

Suvažiavus svečiams, jis jų klausia:

— Pasakykite man dabar, su kuria žmona gyventi?

Daugumas svečių buvo antrosios pačios giminės. Jie suriko:

— Su pirmąja! — Mat jie manė, kad jų giminitė — pirmoji žmona.

Karalius paima pirmąją žmoną už rankos, o antrajai sako:

— Tu eik tolyn: aš gyvensiu su pirmąja žmona.

Antroji žmona ir jos visi giminės nelaukė puotos galo ir tuojaus išvažiavo. Pasilikusieji gi svečiai dar ilgai puotavo.

284. [VILKUI PAŽADĖTA DUKTĖ]

Gyveno liesvinčius. Jis buvo da nelabai seniai ženięsis ir da neturėjo vaikų. Kartą jis eina apie mišką ir pamato: vilkas neša labai gražią karūną. Liesvinčius prašo vilko, sako:

— Duok man tą karūną.

Vilkas jam sako:

— Pažadėk man, ką tu, namie parėjęs, pirmutinį sutiksi, tai aš tau duosiu.

Liesvinčius mislija, ką jis pirma sutiks. Jis turėjo mažą šuniuką, kur vis jam priešais išbėgdavo, ir dėl to jis mislijo, kad jam tas šuniukas priešais išbėgs ir jis jį sutiks. Jis pažada. Vilkas jam atiduoda karūną ir nubėga.

Pareina namo — bobutė priešais išneša jam dukterį. Nu, jau jam labai širdis nusiminė. Toj duktė auga. Jis labai

liūdnas, bet ką padarys pažadėjęs? Duktė užauga. Dabar tėvas jai pasako, kad jis ją pažadėjęs vilkui.

Vilkas atleidžia žinią, kad jai reikia eit. Ji išeina. Ant lauko priveja ją vilkas, pajema, užsideda ant nugaros ir neša. Parneša par vieną upę, išpurto, išpurto, kad ji nieko su sav' neturėtų, ir vėl neša. Parneša par antrą ir vėl išpurto. Taip jis ją parnešė par septynias upes ir vis, par kožną upę parnešęs, išpurtė. Ant galo, parnešęs par septintą ir gerai iškratęs, paleidė ją tokiam miške. Ten toli matės namai. Ji eina ant tuos namus. Pilna žemė varlių, rupūžių, gyvačių, driežlų ir kitoniškų bjaurybių, taip, kad ji led ne led par jas išbrenda ir nueina ant tuos namus. Įeina gryčioj, te[n] stovi lova. Ji atsigula toj lovoj ir užmiega. Vidunaktį ateina meška, atsigula šalia jos, apkabina ją ir turi apkabinius lig ryto ir tik dienai auštant paleidžia. Ji išeina iš namų. Ją pajema vilkas, užsideda ant nugaros ir parneša ant tėvus. Tėvai pradeda klausinėt, kaip jai te[n] ėjo. Ji visaką pasako. Tėvai, sužinoję, kaip jai ėjo, paliko labai smūtnūs. At-eina ir bobutė, kur ją tada tėvui priešais išnešė. Ji, pamčius, kad tėvai kažin ko nuliūdę, pradėjo klausinėt, ko jie taip nuliūdę. Jie visaką jai pasako. Bobutė duoda rodą — ji sako:

— Tu susišukuok plaukus, pastatyk košiką ir po košiku pakavok britvą. Kai vėl vilkas tavę[s] pareikalaus, tai tu eik, ir, nors jis purtys, kiek norės, bet britvos ne-atras.

Ji taip ir padaro: susišukuoja čiupryną, pastato košiką ir po ja pakavoja britvą.

Vakarą vėl vilkas paduoda žinią, lei ji eina. Ji išeina. Ant lauko vilkas pribėga prie jos, užsideda ją ant nugaros ir neša. Parneša par vieną upę, iškrato, išpurto, bet nieko neranda. Neša ir vėl. Taip jis parneša ją par visas septynias upes ir vis, par kožną parnešęs, išpurto, iškrato. Paskui paleidžia miške. Ji vėl par tas visas bjaurybes — varles, gyvates, driežlus, rupūžes — pareina ir nueina ant tuos namus. Atsigula lovoj ir guli. Apie vidunaktį ateina ir toj meška, atsigula šalia jos lovoj, apkabina ir taip kietai turi apkabinius, kad ji net pasijudyt

negali. Meška užminga, pradeda kriokt. Kaip meška užminga, toj merga ištraukia iš po košiko britvą ir papjauna mešką. Kaip tik papjauna mešką, tuoj tie namai pavirsta par labai gražų palocių. Paskui ji nupjauna meškai visas keturias kojas. Atbėga vilkas. Ji pagriebia vieną meškos koją ir kaip duos su ja vilkui — vilkas pavirsta par labai gražų jaunikaitį, o su antra kaip šers par medžius — medžiai paliko par maskolius; su trečia kaip šers — iš medžių pasidaro arklių, o su ketvirta — raguočių. Privažiuoja prie jų kučierius su labai gražia karieta. Ji su tuo jaunikaičiu atsisėda karietoj, važiuoja ant jos tėvus, nuo jų pasijema karūną ir užvadina juos ant savo veselijų.

285. [STEBUKLINGA VIŠTA]

Gyveno viena našlė. Ji turėjo du vaiku: Joniuką ir Oniutę. Ji nieko daugiau neturėjo, kaip tik vieną vištą. Vienąkart toj višta padėjo kiaušinį su litarom. Nė ji, nė jos vaikai negalėjo išskaityt, kas te[n], ant to kiaušinio, buvo parašyta. Pas ją ateidavo dvaro urėdas. Ji padavė tą kiaušinį urėdai, kad perskaitytų. Jis sau vienas perskaitė: „Kas tos vištos jaknas ir širdį suvalgys, tas bus karalius“, — o našlei pasakė, būk negalėjęs perskaityt.

Paskui jis prašo tą moterį, kad ji nukirstų tą vištą ir išvirtų jam jos jaknas ir širdį. Toj moterė paklauso jo: nukerta vištą, išverda jos jaknas ir širdį, padeda pečių ir pati kažin kur išeina. Jos sūnus, Joniukas, ateina pietų ir sako seseriai:

— Aš noriu valgyt.

Sesuo sako:

— Nieko nėra. Mama tik nukirto vištą, išvirė jos jaknas ir širdį, įdėjo pečių ir liepė, kai urėdas ateis, paduot jam.

Bet brolis pajema iš pečiaus ir suvalgo ir tas jaknas, ir tą širdį. Ateina močia. Paskui ateina ir urėdas. Močia nori duoti urėdai jaknas ir širdį, žiūri pečių — nebėra. Ji klausia dukteries (sūnus pavalgęs išėjo):

— Kur paliko jaknos ir širdis?

Toj atsakė, kad brolis išvalgęs. Urėdas, išgirdęs, kad jaknas ir širdį Joniukas suvalgė, prašo močios, kad ji savo sūnų papjautų. Mergytė, užgirdus, kad urėdas prašo močios papjaut Joniuką, išeina ir pasako broliui, kad urėdas nori, kad jį močia papjautų. Joniukas išbėga. Bėga, bėga, bebėgant preina naktis. Jis tokiuos krūmuos pernakvoja. Rytą atsikėlus jam labai noris valgyt. Jis nusispjauna — ir iš burnos išdrimba jam aukso pinigas. Jis tą pinigą įsideda kešenėj ir vėl eina. Eina eina, eina eina, preina miestą. Įeina pekarnėj, nusiperka pyragą. Paskui jis apsiijema tenai, toj pekarnėj, pyragų nešiot po miestą. Pyragus jis išdalija biedniem, o pinigų prispjauna, prispjauna ir atiduoda piekariui.

Urėdas, kaip Joniukas išbėgo, pradėjo jo ieškot. Ilgai jis ieškojo, be jokių pasekmių, kol ant galo pasigadijo jam būt tam mieste, kur jis Joniuką pamatė. Joniukas jį ar pamatė. Pamatęs urėdą, jis mislija: „Dabar blogai. Jei urėdas mane pamatys, tai jis mane papjaus, ir todėl aš turiu pasikavot“. Teip pamislijęs, jis pameta ant žemės pyragus ir, nubėgęs ant tokios salos, pasikavojo.

Tam čėse numirė miesto karalius. Joniukas, pabuvęs ant salos tris dienas, išgirdo kažin kokį ūžimą mieste. Parūpo jam sužinot, kas te[n] par ūžimą. Jis nueina ant miestą ir pamato, kad žmonės vaikščioja pulkais ir rėkina. O te[n] jie renka karalių. (Tam mieste karalius rinkdavo.) Daug privažiavo visokių ponų, kur norėjo par karalių pastot. O te[n] buvo taip nutarta: tas bus karaliūm, kam pati žvakė užsidegs. Iš karto vien ponai pajėmė žvakes ir laukė, bet nė viena žvakė neužsidegė, o paskui leidė visiem žmonėm rinkti. Policija išdalė visiem žvakes. Joniukas ar gavo žvakę. Visi stovi ir žiūri, kam žvakė užsidegs. Nė vienam kitam žvakė neužsidega, kaip tik Joniukui. Ponai labai papyko, kad žvakė užsidegė ne ponui, o prastam mužikui. Jie nesutiko, kad Joniukas būtų par karalių, ir reikalavo, kad antrąkart rinktų. Rinko antrąkart — vėl puolo Joniukui. Ponai vėl nesutiko. Rinko trečiąkart — ir vėl Joniukas buvo išrinktas par karalių. Dabar visi sutiko, ir paliko jis par karalių. Jeig ne-numirė, tai ir dabar da karaliauja.

Gyveno kupčius, turėjo vieną sūnų. Jis labai jį mylėjo. Jis važiuodavo kupčiovot. Kai jis parvažiuodavo, sūnus jam priešais vis paeidavo.

Pas tą kupčių buvo slūga. Tas slūga, kai kupčiaus nebūdavo namie, dažnai išeidavo ant miestą. Kupčiaus sūnus klausė jo:

— Kur tu vis eini? Ir aš noriu eiti su tav' kartu.

— Gerai. Eisim.

Kaip kupčius išvažiavo, ir išėjo. Nuėjo mieste pas tokią paną. Jie pradėjo dažnai nueiti pas ją. Kad tėvas atvažiuoja, sūnus nebeišaina jam priešais. Jis neberanda sūnaus namie. Pradėjo tėvas klaust:

— Kur tu eini?

Tėvas pradėjo bartis, o jis tėvo nebeklausyt. Tėvas padarė bankietą, sukvietė gimines, ponus ir klausia jų rodos, kaip atpratint sūnų nuo jos. Vieni sako: reikia jis nulupti labai su rykštėms, jis ir nebeis. Kiti sako: reikia supirkti tavoro ir leist jį kupčiovot. Kiti sako: reikia duoti jam apsiženyt. Tėvas paklauso ir duoda jam apsiženyt. Bet jis pačios nekenčia, nei už ką neturi. Superka tėvas daug tavoro ir leidžia jį kupčiovot. Pareina jis ant paną ir klausia:

— Ko tau reikia nupirkt?

Sako:

— Nupirk man suknią už penkias dešimtis rublių.

Įeina pas tėvą, klausia:

— Ko tau reikia nupirkt?

— Nupirk man baltą kaunierių.

Įeina pas močią, klausia:

— Ko tau reikia nupirkt?

— Man baltą kepeliusą nupirk.

Nueina pas pačią:

— Ko gi tau reiks nupirkt? — sako piktai.

— Nupirk man zgađą, meilę.

Jis išvažiuoja. Ir nuvažiavo ant miestą. Pardavė tavorą, nuėjo nupirko suknią už penkias dešimtis rublių. Nuėjo nupirko baltą kaunierių. Nupirko močiai baltą kepe-

liušių. Eina ieškot zgados, meilės. Įeina vienoj vietoj, paklausia — nėra, įeina kitoj — nėra, įeina trečioj — sako: — Palauk. Ateik par kokią adyną.

Nueina par kokią adyną. Paduoda jam tokį nuplyšėlį maišą ir kas ten, tam maiše, įkišta. Nueis jis ant savo stancijos. Apsivelka suknią, pasižiūri zerkolan — gražu. Nusivelka suknią, apsideda kaunierių, pasižiūri — gražu. Nusijema kaunierių, užsideda baltą kepeliusių, pasižiūri — gražu. Pasižiūrės, kas te[n] par tą zgadą, meilę. Išjema, žiūri — tokios nuplyšėlės drapanos: kelnės ir ploščiuukas. Apsivelka — nebegali jis jų nusivilkt. Ir parvažiuoja jis namo su tom suplyšėlėm drapanom. Parvažiauvęs nueina ant pana. Toj pana sėdžia kavalieriui ant kelių ir šneka. Kavalierius sako:

— Tai tik kupčiaus sūnus.

— A,— sako,— man jo nereikia, tik aš noriu jo mantas išviliot.

Paduoda jam kokią kapeiką. Jis išeina. Nueina ant tėvą. Tėvas paduoda kapeikų, sako:

— Prašyk dievo — sūnus išvažiavo kupčiovot, kad dievas duotų jam gražiai namie pargrįžti.

Įeina pas močią. Močia atsako:

— Prašyk dievo, kad sūnus iš kelionės iščėslyvai sugrižtų.

Nueina ant pačią. Pati paduoda griviną pinigų ir sako:

— Prašyk dievo — mano vyras išvažiavo kupčiovot. Nors jis man ir nekenčia, bet visgi prašyk dievo, kad laimingai sugrižtų.

Kaip ji teip pasakė, jam nubirėjo tos drapanos, ir jo širdis paliko meilinga prieš ją. Tuo j jis pačiai tą suknią atadavė. Tėvui — kaunierių, močiai — kepeliusių. Ir nuo to česo pradėjo gyvent zgadoj su savo pačia. O ant panos ir žiūrėt nebežiūrėjo.

287. [ŽMOGUS APGAUNA VELNIAJ]

Vieno gaspadoriaus išėjo keturi kult, trūksta penkto kūlėjo. Liepia bandininkui eit ieškot. Tas neina. Liepia

mergei — ta ar neina. O buvo vienas susiedas nuėjęs padėt kult. Sako:

— Aš eisiu, kad nė vienas neina.

Gaspadorius sako:

— Eik, kol mes pritrinsim klojimą, tu ir ateisi.

Ir išėjo jis pakluone. Jis susitinka velnią. Tas velnias stovi pas tokią bačką. Velnias sako ant tą žmogų:

— Ar tu galėsi šitą bačką pakelt?

O toj bačka pilna pinigų pripilta. Kur tas žmogus galės! Jis negali nė pakrutyt jos. Jis apsižergia ant tos bačkos ir stovi ir žiūri aukštyn ant dangų. Velnias sako:

— Ko tu žiūri aukštyn?

Žmogus sako:

— Aš laukiu, kad praeis tas debesėlis, tai kad aš mesiu tą bačką, tai ji danguj nudribs, ir tu jos nebematysi.

— Oi,— sako,— susimildamas nemesk. Aš tau, ką tu nori, padarysiu, tik tu nemesk šitos bačkos.

Kūlėjai laukia laukia, laukia laukia — nebesulaukia savo nė kūlėjo, kur išėjo ieškot kūlėjo, nė to, katras eis kult.

Tas velnias su žmogum eina, atranda su visom šaknim išverstą eglę. Velnias sako:

— Būtų čia gerų malkų.

Žmogus sako:

— Imsim ir parnešim. Tu imk, kur vienas galas (drūtgalį), bo jis kur kas lengvesnis už visus tuos,— jis parodo viršūnę.

Velnias pajema drūtgalį, o tas žmogus ant viršūnės atsisėda. Velnias veža jį su visa egle. Tas velnias viškai priilsta, numeta eglę, tas žmogus ar būktai nuo pečių numeta viršūnę.

— Oi, kaip priilsau! — sako velnias.

— Tau tilt — tu vieną neši, o aš kiek daug nešiau! Kad tu paimtum tuos visus, tai būtum da labjau priilsęs.

Pabuvę ir vėl eina. Velnias ir vėl neša tą eglę už drūtgalio. Tas žmogus ir vėl sėdžia ant viršūnės. Nueina ant to velnio namus. Numeta velnias tą eglę, ir žmogus, greitai nušokęs, ar būktai numeta viršūnę. Tas žmogus sako:

— Atanešėm malkų, dabar iškūrink pirtį.

Iškūrinu pirtį. Nueina tas žmogus. Jis aptaiso tokį stuką, padeda ant lentų, o pats užulipa ant pirties. Velnias ateina su geležine kūle. Jis mislija, kad te[n] žmogus gu-li. Jis tą stuką primuša, primuša ir išeina. Velnias parėjęs sako savo namiškiams:

— Užumušiau tą žmogų.

Žmogus nulipa nuo pirties, nutaiso stuką, išmeta, o pats apsivelka savo drapanas, pareina ir sako velniui, kad viškai šilimos nebuvo. Iškūrina antrądien vėl:

— Žiūrėkit,— sako,— kad būt gerai šilimos!

Velnias iškūrina — teip labai šiltai, teip labai šiltai. Žmogus aptaiso stuką, padeda ant plautų, o pats ir vėl užulipa ant pirties. Velnias vėl ateina su geležine kūle ir vėl primuša, primuša tą stuką ir parėjęs sako:

— Nu, dabar aš jį jau užmušiau.

Tas žmogus apsivilkęs vėl pareina:

— Ko teip viškai šilimos nebuvo?

Velniui teip paliko baisu, teip paliko baisu. Jis sako:

— Tu susimildamas atstok nuo man', aš tau užmokėsiu, kiek tik tu nori.

— Duok man puspūrį pinigų, ir tu turi jų parnešt ant mano namus.

Velnias įpila [i] maišą puspūrį ir neša ant jo namus. Jie eina, užaina ant lauko — pamato veleną, kur kočioja. Velnias sako:

— Kas čionai?

Žmogus sako:

— Čia kočélėlis, kur lakšinus taiso.

Velnias sako:

— Ar negalėtum man dovanot?

— Pasiimk, kai atgal eisi,— dovanoju.

Pamato akėčias. Velnias klausia:

— Kas čionai?

Žmogus atsako:

— Čia šukos, kur galvą šukuoja.

Velnias sako:

— Ar nedovanotum man?

Žmogus sako:

— Dovanosiu, ko gi ne,— kai atgal eisi, pasiimk.

Preina — melnyčia stovi.

— Kas čionai?

— Medis.

— Ar nedovanotum man?

— Ko gi ne, kai atgal eisi, pasiimk.

Te[n] buvo daug šunų.

— Kas čionai?

— Mano bitės.

— Ar negalėtum man dovanot?

— Ko gi ne — kai atgal eisi, pasiimk.

Įnešė gryčion, padėjo tuos pinigus. Velnias eina oran, tas žmogus išleidžia. Žmogus užplūdė velnią su šunim, o šunes sudraskė tą velnią.

288. [ŽMOGUS IR VELNIAS SIUVA BATUS]

Kartą suderėjo žmogus su velniu, katras greičiau čebatus pasiūs. Pradėjo siūti. Žmogus pasijema po šmotelį drotvos ir siuva. Kai išsiuva tą šmotelį, tai priduria vėl. Velnias mislija padaryt geriaus; jis mislija: „Žmogus nuolat turi pridurt drotvą“,— ir dėl to, kad nereiktų durt drotvą, jis pasijema drotvą trijų verstų ilgumo. Pradeda siūt — ištraukia galą drotvos par skūrą ir bėga tris verstus, kad išvertų visą drotvą. Kol jis tik kelis šūvius išvėrė, žmogus ir pasiuvė čebatus. Taip žmogus ir laimėjo derybas.

289. [TINGINĖ PATI]

Gyveno Petras. Jis turėjo nelabai gudrią ir tinginę pačią. Ji išeina linų rauti ir sako:

— Čia rytdienai, čia — poryt, o šiai dienai nebėr.— Paskui sako ant savę[s]: — Gulk, Petrien!

Atsigula ir miega. Nubunda. Žiūri — jai čiupryna nukirpta. Apsiverčia ant kito šono ir vėl užminga. Pabunda — andarokas nusegtas. Ji be čiuprynos ir be andaroko nebežino, ar ji — Petrienė, ar ne. Naktis. Tamsu. Nubėga ant savo namus, pribėga prie lango ir klausia:

— Petrai Petrai, ar Petrienė namie?

Jis, ją išjuokdamas, sako:

— Namie.

Ji mislija, kad ji ne Petrienė, ir bėga keliu. Bėga, bėga, priveja vagis. Ji klausia:

— Kur jūs einat?

— Vogt.

— Prijimkit ir mane, ir aš eisiu su jum.

— Gerai, eisim visi.

Nueina, išplėšia bagoto gaspadoriaus klėtį ir neša iš jos viską. Užaina ji riešučių rėčkytę. Kaip rėks, rėks labai:

— Oi, ką riešučių radau!

Vagys nusigando, sako:

— Kad tu kiaurai, mes tyliai vagiam, o ji rėkia.

Jie valiai bėgt. Ji prisisemia sterblę riešučių ir ar bėga. Prisiveja juos. Jiems labai pikta, kad ji vis kartu su jais eina. Visi jie preina miestą (jie dideli labai vagys buvo: turėjo daug visokių raktų), atrakina bažnyčią, įleidžia ją bažnyčio[n], sako:

— Tu čia pabūk. Mes eisim, kunigo peniukšlą jaučią atvesim,— o jie užrakina bažnyčią ir patys nueina tolyn.

Ji laukia, laukia, nebesulaukia jų su tuo jaučiu.

Dienai auštant, ateina zvanininkas zvanyt, atrakina bažnyčią, praveria duris, pamato — po bažnyčią vaikšto moterė. Jis labai nusigąsta, nubėga ant kleboniją ir sako (klebonas tada sirgo):

— Po bažnyčią vaikščioja moterė. Reikia bažnyčią pašventyt.

Kunigas atsikelia. Jį apivelka, aptaiso, apgaubia kaip ligonį talūbu ir veda du vyrai. Atidaro duris, įveda bažnyčio[n]. Toj moteris mislija, kad tie jos draugai — vagys ataveda kunigo jaučią. Kaip ji puls, puls ant kunigo, rėkdama:

— Ar riebus jaučias?! Ar riebus jaučias?! — parvelia kunigą ant šono.

Vyrai, katrie kunigą vedė, nusigąsta ir išbėga, o ji, užgulus ant kunigo, tik rėkia:

— Ar riebus jaučias?!

290. [MEITELIUKO SKERSTUVĖS]

Aš su savo žmona gyvenau, nupirkau pusantro maišo pelavinių; nupenėjau meiteliuką. Dievo loska meiteliukas. Skerdžiu, skerdžiu — negaliu paskerst. Pamačiau — ateina ubagas ant keturių lazdu. Paprašiau. Padėjo. Paskerdžiau. Dievo loska paršiukas. Nuvežėm, nusvilinom. Atavežėm — negalim vidun įvežt: nelenda par duris. Pajėmiau grėbli- nį gražtelį, išgrėžiau sienoj skylę. Įtraukėm. Dievo loska paršiukas: taukų kaip vandens, meiteliukas kaip vandeninė pelytė. Nupenėjau su pusantro maišo pelavinių, da pusė maišo ir paliko.

291. [GYVENO SENELIS IR SENELĖ]

Gyveno senelis ir senelė. Jiems buvo pilka avelė. Toj avelė kaip avelė — ir vėl pradėsime nuo galo.

Gyveno senelis ir senelė. Jiems buvo pilka avelė. Toj avelė kaip avelė — ir vėl pradėsime nuo galo.

Gyveno senelis ir senelė. . . ir t. t.

292. [EINA BOBA PAŠALE]

Eina boba pašale pašale, neša vyžų kirbinę kirbinę. Ar sakyt, ar nesakyt balabano pasaką?

Jeį vaikas sako „Sakyk“, — tai sakosi:

Tu sakai: sakyk, aš sakau: sakyk. Eina boba. . . ir t. t.

Jeį vaikas sako: „Nesakyk“, — tai sakosi:

Tu sakai: nesakyk, aš sakau: sakyk. Eina boba pašale. . . ir t. t.— *Ir vėl klausia:* — Ar sakyt, ar nesakyt balabano pasaką?

SAKMĖS, PADAVIMAI

293. [DĖL KO VORAI KUPROTI]

Kartą artojas valgė pietus. Jam nudribo duonos trupinys. Voras pajėmė tą trupinį, parodė jį dievui ir apskundė, kad artojas meta duoną. Dievas labai papyko ant voro, kad jis apskundė artoją, ir sakė jam:

— Artojas dirba duoną ir dėl to jis ją gali mėtyt. O tu nevertas nė šio duonos trupinio,— rėkė jis ir metė duonos trupiniu ant jį.

Trupinys uždribo vorui ant nugaros, kur ir prilipo. Dėl to dabar visi vorai kuproti.

294. [KODĖL KURMIS NEGALI PER KELIĄ PERBĖGTI]

Kurmis negali par kelią parbėgti todėl, kad, kai dievas liepė visiems gyvuliams kelius kasti, jis nekasė.

295. [DĖL KO VANAGAS NEGALI GERTI IŠ UPĖS]

Vanagas negali gerti iš upės dėl to, kad, visiems paukščiams upes kasant, nekasė. Jis gali gert tik nuo akmenų ir medžių lapų. Ir dėl to jis, kai nori gerti, rėkia:

— Prilyk, prilyk! — kad lapai būtų šlapi.

Kartą dudutis pasižičiojo no grieželės tris kantus duonos. Paskui jis jai atiduoda tik du kantu. Grieželė sako jam, kad pažičiojo jam tris kantus, rėkia:

— Trys, trys, trys...

O dudutis sako, kad du,— rėkia:

— Du, du, du, du...

Užtat, kad jis apmonijo grieželę, dievas paskyrė jam skraidžiot po beržų viršūnes, o grieželei — po rugius. Kaip dievas paskyrė, taip ir yra: dudutis skraidžioja po beržo viršūnes ir rėkia:

— Du, du, du...

O grieželė gyvena rugiuose ir rėkia, parodydama dučiui, kad jis žičijo tris kantus:

— Trys, trys, trys...

297. KILUČIŲ EŽERAS

Kame dabar riogso Kilučių ežeras (2 verstu nuo Biržų), kadaise buvęs didelis miškas. Ilgą laiką tame miške girdėję kokį tai ūžimą. Tame laike tenai piemenė ganusi bandą. Jautis atsiskyres nuo kitų galvijų, piemenė ant jo rėkusi:

— Kur tu eini, kyluoninke?

Tame akimirksnyje įgriuvusi žemė. Pasidariusi nuo žemės įgriuvimo duobė prisipildžiusi vandenimi, kuriame paskendę ir piemenė, ir banda, ir miškas, ir niekas jų daugiau nematęs. Vietoje, kame buvęs miškas, pasidaręs ežeras. Jis tapęs pavadintas Kilučių ežeru. Jo vardas paeinąs nuo paskutinio paskendusios tame ežere piemenės žodžio — „kyluoninko“.

Biržuose yra pilies griuvėsiai. Pasakoja, kad tos pilies ilgai negalėję pastatyti: ką dieną pastatydavę, naktį sugriūdavę. Ilgai jos negalėję pastatyti, kol ant galo sužinoję, kad tą pilį galima pastatyti tik gyvą žmogų į ją įmūrijus. Kartą jaunavedžiams iš bažnyčios einant, užpuolę ant jų pilies statytojai, sugriebę juos, nuvedę į pilį ir įmūriję į ją. Nuo to laiko mūras daugiau nebegriūdavęs, ir pilį pastatę. Dar ir dabar kai kurie seni žmonės rodo tą vietą, kame esą įmūryti nelaimingi jaunavedžiai.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

299. Pažiūrėk į akis, klausk ir sveikatos.
300. Tada išmoks, kai akys iš kaktos iššoks.
301. Tos akys verkia, tos juokiasi.
302. Ir akmuo su akmeniu susitinka.
303. Devyni amatai, dešimtas badas.
304. Arklas su akėčia — neturtingas, bet visą pasaulį peni.
305. Kai arklį pavagia, uždėk ir balną.
306. Varyk arklį avižoms, o ne botagu.
307. Ant arklio joja ir arklio ieško.
308. Arklys ant keturių kojų ir suklumpa.
309. Ne tam arkliui balnas.
310. Ant aruodo ir kiaulė gera šeiminkė.
311. Anksti atsikėlęs, nesigailėsi.
312. Terp dviejų auklių vaikas be nosies.
313. Aukšas ir pelenuose žiba.
314. Ne viskas aukšas, kas žiba.
315. To jam kaip savo ausų nematyti.
316. Geriau po seno barzdai, nekaip po jauno botagu.
317. Kuo turtingas dyvijasi, tuo beturtis žyvijasi.
318. Turtingas — kaip nori, beturtis — kaip gali.
319. Ir sena boba žino, kad nedėlia šventadienis.
320. Še tau, boba, ragaišis.
321. Nuo tolo būbnas, pašalyje vokelė.
322. Ne čėsas šunes lakyti, kai jau reikia medžioti.
323. Geras darbas į amžius užsilaiko.
324. Greitas darbas aklas gimsta.
325. Koksai darbas, tokia ir mokestis.
326. Gera darydamas, klausk, kada tau bloga atadarys.

327. Ką gali šiandien, nepalik kitai dienai.
328. Duok dieve duotum, o ne prašytum.
329. Po dievo stogu visi patogūs.
330. Su juo prasidėk, tei ir druskos maišą pasidėk.
331. Dulki prieš vėją neatpūs.
332. Nekask kitam duobės — pats į ją įkrisi.
333. Už vieną luptą du neluptu duoda.
334. Alkanam ir sausa duona už medų skanesnė.
335. Juoda duona — ne badas, stora danga — ne nuogas.
336. Netingėdamas kalėdoti, valgysi duoną kaip pyragą.
337. Nė vienas nenori degančio galo.
338. Viena galva, du liežuviai.
339. Genys margas, žmogaus gyvenimas dar margesnis.
340. Geriaus su geru, o ne su piktu.
341. Nei giltinė be priežasties nepjauna.
342. Gyrūno puodas niekada netaukuotas.
343. Ilgiau gyvendams, daugiau ir mokykis.
344. Gyvenk, kaip gali, o ne kaip nori.
345. Nėra grinčios be dūmų.
346. Ilgas iešmas greitai lūžta.
347. Kaip yla maiše.
348. Su iščėsti grybių rauti.
349. Nuo vieno jaučio dviejų skūrų nelupk.
350. Valig Jurgio ir kepurė.
351. Abu lygūs — neparsisvers per kartį.
352. Kas kasa, tas lesa.
353. Kad ir mažas kąsnelis, bile skanus.
354. Krapštosi kaip su kaškiu.
355. Juo labiau katę glostysi, juo labiau ji kuprą statys.
356. Kaip katė ir šuo tarp savęs gyvena.
357. Kaip katė pelė.
358. Katei žaislas, pelei mirtis.
359. Ir mažas kelmas vežimą apverčia.
360. Kešeniuje įkiši, o maiše neparein.
361. Gera kiaulė, pro žmogų eidama, sukriuksi.
362. Kad kiaulė ragus turėtų, visą žemę išbadytų.

363. Kiaulė buvus, kiaulė ir paliks.
 364. Kiaušis vištą mokina.
 365. Iš mažos kibirkštėlės didelė ugnis pasidarė.
 366. Tegul bus ir tavo kieme kermošius.
 367. Kaip kirvis su akmeniu.
 368. Kirvis kotą sutiko.
 369. Į klaną puolęs, sausas nesikelsi.
 370. Ne tai kužei kamos.
 371. Nesigirk pirma laiko.
 372. Vėlai susiprasi — laiko neberasi.
 373. Lig laikui su uzbonu semsi: ąsa truks, ir
 <...>.
 374. Po laikui ir žydo vaikas gudrus.
 375. Gudrus kaip lapė.
 376. Ant liežuvio ir blyną iškeptumei.
 377. Kam liežuvis, tam pyragas, kam darbas, tam
 botagas.
 378. Kas pirmas maišan, tas paskutinis iš maišo.
 379. Keps ir mano matutė pyragus.
 380. Įvijęs į medį su botagu, neišvysi ir su pyragu.
 381. Ant palinkusio medžio visos ožkos lipa.
 382. Medžio be skiedos nenukirsi.
 383. Melui trumpios kojos.
 384. Pigią mėsą šunės ėda.
 385. Mešką gal išmokyti, žmogaus nebeišmokin.
 386. Nuliūdai kaip miesčionis, žemes pardavęs.
 387. Mintis už jūrų, mirtis ant nosies.
 388. Po mirčiai ligos atsimena.
 389. Nėra mirties be priežasties.
 390. Miško paukštis į mišką ir veizdi.
 391. Vienam patinka močia, kitam — duktė.
 392. Nė vienas mokėdamas negimsta.
 393. Kaip moku, taip šoku.
 394. Neik su stipriu į muštynes ir su turtingu į
 bylą.
 395. Kiekvieno nagai į save linę.
 396. Kur niežčia, ten nagai.
 397. Kur gyveni, ten namai, kur numiršti, ten kapai.
 398. Nebūk saldus — prarys, nebūk kartus — išspjaus.
 399. Jei girtas nebus bagotas, tai ir dvės, neturės.

400. Sauso nieks neklauso.
401. Kvailus nekvaile — dar kvailesniu pastos.
402. Pats nemokėdamas, kito nemokyk.
403. Sotus alkanu nenuvartoja.
404. Savo nepamesk, kito nenorėk.
405. Nėra blogo be gero.
406. Nesikelk aukštai, kad žemai nepultum.
407. Kam niežčia, tas kasos.
408. Daug nori, maža turi.
409. Save nuklojęs, kito neapklok.
410. Nurijęs nebeišpjausi.
411. Koki obelė, toks ir obuolys.
412. Obuolys nuo obelies netoli krinta.
413. Kad ir ožys, bil čebatuotas.
414. Kaip pasiklosi, taip ir išmiegosi.
415. Pasitaiko ir girtam parpulti.
416. Raudonas ir durnam patinka.
417. Ankstyva paukštelė krapšto dantelius, o vėlyva — akeles.
418. Kur paukštis skrenda, ten ir plunksna krinta.
419. Pelė ant aruodo nemiršta.
420. Pigiai perkamas brangiai apsimoka.
421. Pagalinčiam — pievos dirvos, o negalinčiam nieko nėra.
422. Nors mažas piningas, bet visiems patinka.
423. Vanojas kaip po pirtį.
424. Nors ilgi plaukai, bet trumpa išmintis.
425. Plėšk, kol plyšta.
426. Poteriai — nekleckai, nesurūgs.
427. Siūlijame prekę ne per daug gerą.
428. Ranka ranką mazgoja — abi balti pastoja.
429. Dyvinas, tik be ragų.
430. Iš didelio rašto išeina iš krašto.
431. Ratas ratą veja.
432. Saldus — skanu, raudona — gražu.
433. Koki sėkla, toks ir vaisius.
434. Kur siūlo galas, ten kamuolėlis.
435. Skola ne rona, neužgis.
436. Nuo kvailo atsitrauk ir skverną nusipjauk.
437. Lig smerčiai mokosi.

438. Nevalgęs s v o g ū n o, nesmirdėsi.
439. Kokia šalis, tokia mada, koksai laukas, tokia giesmė.
440. Kaip šaukia, taip ir atsiliepia.
441. Skęstantis ir šiaudelio griebiasi.
442. Nauja šluota čysčiau šluoja.
443. Nespjauk į šulinį — patsai atsigeri.
444. Šunį glostyk, tai jis plaukus statys.
445. Kas šuniui uodegą pakels, jei jis pats nepasikels.
446. Šuns balsas neina dangun.
447. Ir šuo ėstų mėsą, bet piningų nėra.
448. Kur šuo laka, ten ir loja.
449. Raston tarbon žuvys eina.
450. Nuo tarbos neatsisakysi.
451. Siūlijamas tavoras pigus.
452. Ne mano teliukai, ne mano telėtninkas.
453. Gerai tepk, tai gerai ir važiuosi.
454. Kaip tėvas del vaikų, taip dievas del žmonių.
455. Sušilau kaip tėvą mušęs.
456. Ne tėvo arklys, ne sūnus važiuoja.
457. Nėra tėvo be vaikų.
458. Su durnu du turgu, su plaukuotu peštis.
459. Nesakyk „op“, neperšokęs per tvorą.
460. Kaip aklas tvoros.
461. Užkūręs ugnį, negailėk malkų.
462. Uodega galvą mokina.
463. Dar daug upėje vandens pratekės.
464. Duok vaikui valią, pats būsi nevalioje.
465. Išlaikiau kaip varlę putrose.
466. Kur eis varlė be kelio.
467. Varnas varnui akies nekirs.
468. Gaili varškės, gaili žento.
469. Negreitam vėjas užpučia, greitas pats užbėga.
470. Šiandien sveikas ir raudonas, ryt — velionis.
471. Bijo kaip velnias kryžiaus.
472. Jodo kaip velnias dūšią.
473. Ant kokio vežimo sėdi, tokią ir giesmę giedok.

474. Ir vilkas sotas, ir avis sveika.
475. Vilkas su lokiu abudu tokiu.
476. Terp kokių vilkų gyvenį, teip ir kauk.
477. Višta kasinėja, kad ką iškasti.
478. Kokią vyzą apsiavei, tokią ir nešiok.
479. Del visų vyzočių nėra paslūgočių.
480. Bagotam — vogti, senam — meluoti.
481. Geriaus šiandien zylė, o ne ryt tetirva.
482. Kaip žaidžia, teip ir šoka.
483. Nori gauti iš žąsies avižas.
484. Giriasi kaip žydąs kaškiu.
485. Nebus iš žydo kunigo.
486. Kas žiemą rankose, vasarą kojose.
487. Daug žinok, o maža kalbėk.
488. Pilia it žirnius į sieną.
489. Nėra to žmogaus, kurs nenorėtų dangaus.
490. Ir menkas žodelis didelį barnį pakelia.
491. Išstartą žodį nebsugražinsi.
492. Žuvis žuvį ėda.

MĮSLĖS. MINKLĖS

MĮSLĖS

GAMTA

493. Po prieklėčiu kamuoliukas ridinėja. (Saulė)
494. Šulinyje torielius. (Mėnuo)
495. Be adatos susiūtas, be peilio išardytas. (Ledas)
496. Kiek ant dangaus žvaigždelių, tiek ant žemės sky-
lelių. (Rugienos)
497. Galvos linksta, žuvys verkia, ubagas elgetauja. (Li-
nai)
498. Šimtalopis per tvorą žiūri. (Kopūstas)
499. Po žemėmis raudoni gaidukai gieda. (Burokas)
500. Merga pirty, kasos lauke. (Morka)
501. Žali žolė, bet ne žolė, uodeguota, bet ne pelė.
(Morka)
502. Sviru viru, aš pakėliau šimtą vyrų. (Aguona)
503. Be rankų, be kojų į medį įlipa. (Apynys)
504. Liemu sausas, lapai žali. (Apynys ant karties)
505. Mažoje puodyneje skani košelė. (Riešutas)
506. Nuėjau į mišką be kirvio, be peilio, atsinešiau dvi
geldeli, dvi pliauskeli. (Riešutys)
507. Balta karvė, juodas pienas. (Beržo sula)
508. Keturiems vyrams barzdos pakaušyje. (Arklio ko-
jos)
509. Mėsinė stirta, geležims paspirta. (Arklys pakaus-
tytas)
510. Mėsiniam puode geležis verda. (Arklys įžabotas)
511. Kai kerta, girdžias, kai krinta, nesigirdžia. (Avis
kerpa, vilnos krinta)
512. Be rankų namus pastato. (Paukštis)
513. Sklepas be durų, be langų, tame sklepe mėsa au-
ga. (Kiaušinis)

514. Mažas vyrutis, kaulo burna, mėsos barzda. (Gaidys)
515. Namie palikęs, lauke sutikęs, savo gero nepažįs-
ta. (Bitis)

ŽMOGUS, JO VEIKLA. DARBO ĮRANKIAI

516. Stovia du stulpu, ant tų stulpų bačka, ant tos bač-
kos kamuolys, ant to kamuolio giria, toje girioje vokie-
čiukas vaikščioja ir žvėrelius medžioja. (Žmogus)
517. Dvi maži pupyti visą lauką apšėja. (Akys)
518. Po gojeliu du rateliu. (Ausys)
519. Pilna lakta baltų vištyčių. (Dantys)
520. Pečiuje nuodėgulis. (Liežuvis)
521. Mėsinis kubilas, geležinis lankas. (Žiedas ant
piršto)
522. Raudonas, mažas, visiems patinka. (Piningas)
523. Vandenyj gimęs, vandens bijo. (Druska)
524. Be rankų, be kojų, marškinių prašo. (Pagalvė)
525. Balta pieva, juodos avys, kas išmano, tas jas ga-
no. (Knyga)
526. Septynios tilto mylios, gale to tilto trys lelijos.
(Velykos)
527. Pusė geležies, pusė medžio, medį ėda. (Peilis)
528. Gaidys ant laktos, žarnos kaba. (Laikrodys)
529. Eina lokys maurodamas, baltą pusnį pustydamas.
(Girnos malant)
530. Šimtaakis stirtą meta. (Sietas sijoja)
531. Maža mergelė visą pasaulį aprėdo. (Adata)
532. Geležinė kiaulė, linų uodega. (Adata)
533. Linienoje mėnuo. (Guzikas)
534. Šonas šyla, šonas šąla, galva džiūsta, kojos pūsta.
(Ušotas)
535. Striukas bukas vokiečiukas girioje medžioja. (Še-
petys)
536. Du bėga, du veja. (Ratai)
537. Po žemėmis žąsyttės plauko. (Žagrės)

538. Lokys stovi, žarnos kruta. (Žmonės kambaryje)
 539. Kampe trupinys. (Pečius)
 540. Ožka viduj, uodega lauke. (Pečius su kaminu)
 541. Kunigo rankovė midų geria. (Kaminas dūmus traukia)
 542. Pernai lokys gulėjo, šiomet guolis žymi. (Ugnia-kuras)
 543. Pernai ponas važiavo, šiomet vėžos žyma. (Ugnia-kuro vieta)
 544. Plumpė plumpeno po variniu tiltu. (Ugnis po katilu)
 545. Sėdi čigonas ant auksinio krėslo. (Katilas ant ugnies)
 546. Pilna kūtelė raudonų gaidžiukų, bet vienas juodas visus nukapoja. (Kačerga traukiant anglis)
 547. Jautis kūtėje, o ragai lauke. (Boliakė)
 548. Ant mažo arkliuko visi joja. (Slenkstis)
 549. Du gaidžiu už sienos kapojasi. (Langinės)
 550. Višta nupešta, tvoron įkišta. (Kartis)
 551. Sudegė ažuolas be anglių, be pelenų. (Žvakė)
 552. Pakluonėj begėdė. (Pirtis)
 553. Ubago nosis taukuota. (Apšalusi svirtis)
 554. Ažuolas krito per visą svieta, geniai kapoja per visą vieką. (Kelias)
 555. Kad atsistotų, dangų paremtų, kad kalbėti mokėtų, daug ką pasakytų, kad rankas turėtų, vagį sugautų. (Kelias)
 556. Geležinis jautis, linų uodega. (Varpas)
 557. Kai jautį už uodegos laikai, tai jis mauroja (baubia). (Varpas)

MINKLĖS

558. Kas už viską greitesnis? (Mintis)
 559. Kokie akmenys vandenyje? (Šlapi)

GARSŲ PAMĖGDŽIOJIMAI

KREGŽDĖ

560. Atsinešč [v]andenėlio,
Išsivirč kruopytėlių.
Tai tik gardžios kruopytėlės —
Su pieneliu gurrkkšt!
561. Del tų blėnių, del tų blėnių
Negadink vyro!
562. Tai man dyvai, tai man dyvai,
Kaip tie zenkiai myža.
Kad turėč tokiuos dyvus,
Ir aš taip daryč!

LAKŠTINGĖLĖ

563. Jurgi Jurgi,
Kinkyk kinkyk,
Vadelėk vadelėk,
Važiuok važiuok,
Plak plak.

VIEVERSYS

564. Čir vir vir vir, pavaseris pavaseris,
Man mamutė nelesino nelesino,
Man kelnėlių nepasiuvė nepasiuvė.
Plikapilviai juodanosiai po pašalius,
po pašalius.
Palikau klojim's daržin's pilnus, pilnus,
Atradau dykus, dykus.

TETIRVINAS

565. *Rudenį:*

Bur bur bur,
Parduos' pačią, pirks' talūbą,
Parduos' pačią, pirks' talūbą.

Pavasariį:

Bur bur bur,
Parduos' talūbą, pirks' pačią,
Parduos' talūbą, pirks' pačią.

GEGUTĖ

566. *Padėjus svetimon gūžton kiaušius, varo paukštę perėti:*

— Tiš tupėt, tiš tupėt.

Paukštė sako:

— Tu pati.

Gegužė vėl:

— Kas kukuos, kas kukuos?

ŽVIRBLIS

567. Čyge, dirbk,
Čyge, dirbk!

GAIDYS

568. Kad tu sudegtum!

569. Tėtė Rygoj, moč Pasvaly, vaikai Pandėly.

VIŠTA

570. Kapa kapa su dešimčial

AVYS

571. *Ēriukas:*

— Maž maž žolė.

Avis:

— Lab, lab, lab. . .

OŽELIS

572. Kiku kiku, mee mee!

Aš nuėjau ant poną dievą,

Atradau dievą alų darant.

Aš nepasakiau „padėkdievs“,—

Dievs man' išvijo iš dangaus,—

Me, me!

[SPRAGILAI]

573. Ašei tujei, bernai dujei,

Senis, senė ir piemenė.

JUOKAVIMAI

ĮVAIRIOS SITUACIJOS

574. Kas čia buvo,
Kad sugriuvo,—
Atsikėlo
Ir nuėjo.
575. — Iš kur tujei?
— Iš Dukarnių.
— Ko tu ieškai?
— Tokių durnių.
576. — Iš kur tujei?
— Iš Lebedžių.
— Ko tu ieškai?
— Sausų medžių.
— Ką tu dirbs'?
— Grabeliuką.
— Ką kavos'?
— Vaikeliuką.
577. — Eima, boba, kulti.
— Negaliu.
— Eima, boba, malti.
— Negaliu.
— Eima, boba, karčemon.
— Kur mano skrebeliai?

578. *Pirmą kartą kokį nors valgį valgant, muša šaukštu kakton ir sako:*
 — Navyn' kakte!

NESUSIKALBĖJIMAI

579. — Padėkdiev, Jedž.
 — Pastarnok's bedu.
 — Agar tu negirdi?
 — Nelabai ilgi.
 — Ar namie Čeps?
 — Su visais lapais dedu.

GREITAKALBĖS

580. Šikšna šikšnelė šikšniškai režta.
 581. Važiavo ponas per tarpugubį.

TIKĖJIMAI, BURTAI

582. Nereikia degti šakalio abiejų galų, kad raganoms nebūtų kuo mėnulio badyti. (Kai raganos ima badyti šakaliu, kurio abu galu yra buvę uždegti, mėnulį, tai išbėga jo kraujas, nuo ko paeina užtemimas.)

583. Jei išvirksčius marškinius prieš šventą Joną apsiliksi — neprieis raganos.

584. Kūčiose negalima malti, kad perkūnas nespirtų.

585. Dar kalbėti nemokančiam vaikui negalima veidrožio rodyti, bo jis jame velnią mato.

586. Gultų einant, reikia palikti uždegtą šakalį, kad skenduolių dūšios galėtų atėję susidžiovinti.

587. Jei, žmogui numirus, tame pat ūkyje nudvesia koks gyvulys, tai velionis savo dalią atsiima.

588. Peilio negalima laikyti aukštiekninko (ašmenimis aukštyn), nes toje valandoje gimusioji dalis nusipjauna.

*

589. Jei valgius iš bliūdų visai išvalgyti, gyvuliai žinion eina.

590. Po vestuvių pirmą dieną jaunavedžiai mėsos neturi valgyti, kad gyvuliai žinion eitų.

591. Apnešus apie stalą duoną, reikia duoti ją gyvuliui, kad pargenant namon eitų.

592. Niekad nereikia sakyti į gyvulį, kad gražus, nes paliks blogas.

593. Jei šiukšles naktį išpilsi laukan ir jei per tą vietą pereis gyvuliai, tai jie apaks.

594. Jei nuo rykštės yra atžagariai atplėštos šakos ir jei ta rykšte šerti gyvulį — krauju myš.

595. Jei gyvuliui ant kryžiaus plaukus atžagariai peš — krauju myš.

596. Jei, pjaunant gyvulį, jo gailėsi, tai ilgai nenusi-
baigs.

597. Senus pavalkus reikia užmesti ant arklidės stogo,
kad arkliai žinion eitų.

598. Arklys, paglostytas kurmio koja, žinion eina.

599. Jei perkant arklys nusišika, tai eina gerai žinion,
o jei nusimeža, tai tas arklys neis žinion.

600. Arklių pirmą kartą pavasarį laukan vedant, reikia
pastatyti ant spynos, tai bus kaip užrakytas.

601. Jei arklys, per slenkstį kūtėn vedamas, prunkščia
ar purtina, tai to arklio vagis tykoja.

602. Pirmą kartą pavasarį galvijus pargenant, piemenį
apipilia vandenimi, kad karvės daug pieno duotų.

603. Kad karvei ragas nustumka, tai reikia tan ragan
įpilti avižų, kad karvei pienas nesumažėtų.

604. Kai telyčia pirmutinę karvytę atsiveda, tai nereii-
kia augyti, nes kai ji atsives, tai jos motina mažai pieno
duos.

605. Jei iš vieno kiemo į kitą nešti pieną, tai reikia
į jį įpilti druskos, kad nepagestų.

606. Jei karvės pienas pagenda (pradeda greitai rūg-
ti),— iškošiamas per kelines.

607. Jei pienas kraujuotas pradeda tekėti, tai reikia
melžti per medžio skylę, iš kurio išdribusi šaka.

608. Jei, šakaliui sudegus, anglis rangosi, tai tų metų
avinas bus rangytais ragais.

609. Jei milo geinį, tai yra apmestą, bet dar neišauštą
milą, nešti iš vieno kiemo į kitą, tai reikia skiemenis
surakinti, kad vilkai avių nedraskytų.

610. Pirtyje [v]antos negalima palikti, kad avys namon
nebėgtų.

611. Ketvergo vakarais negalima verpti, kad avys kai-
tuliu nesisuktų.

612. Jei kas pasiskolina žirkles avims kirpti, tai par-
nešdamas turi įdėti tarp jų vilnų šmotelį, kad žirkles ne-
pagestų.

613. Jei avis vaiko nemyli, tai reikia jai duoti vogto
šieno.

614. Jei avis vaiko nemyli, tai reikia, pamačius einant
gatve žmogų, sakyti jam:

— Palauk, palauk, ką aš tau pasakysiu: avis vaiko nemyli.

Jei žmogus atsakys:

— Tegul myli,— tai ji ims mylėti.

615. Atsivedus avelei, negalima gryčioj inėjus balsiai sakyti, kad ėriukas labai nebliautų.

616. Nuo kalėdų lig trims karaliams drabužiai nelopomi, kad ėriukai margūs nebūtų.

617. Pirštinėn žirnių negalima pilti, kad ėriukai margūs nebūtų.

618. Jei vakarą galvą šukuotų — kiaulės žinion eis.

619. Papjautos kiaulės galvą deda ant krosnies, kad kiaulės didelės augtų.

620. Nupirkę paršą, priveda jį prie krosnies ir liepia krosnį „bučiuoti“, kad didelis augtų.

621. Kalės pirmų šuniukų negalima auginti, bo jų inkastos žaizdos nebesugyja.

622. Maži šuniukai reikia par stebulę iškišti, tokie nepasiunta.

623. Kas rykštes traukia, to vištos deda.

624. Šviežiai išperėtus vištelius ant akmens lesina, kad stiprius kiaušinius dėtų.

625. Kalėdų rytą reikia visos vištos tarp lanko lesyt, tai visos vienoj gūžtoj dės.

626. Vištas reikia leisti perėti žirnius sėjant, kad višteliai nuolatos kiaušius dėtų.

627. Vištą perėti reikia leisti naktį, visiems miegant, kad vištyčiai nekapstyti.

628. Šviežią vištą atnešus į namus, reikia per langą įkišti, tai niekur neprapuls.

629. Pirmą kartą genant laukan, žąsiukus rūko dūmais upių sąnašų.

630. Jei žvejojant dėti žuvis raston terbon, tai daug žuvų galima prižvejoti.

631. Jei pelių namuose yra, tai prieš velykas reikia troboje dalgį pustyti, kad išnyktų.

632. Ubago botagu iššvaistomos trobos, kad pelės išnyktų.

633. Jei iš svetimo kiemo eini namo valgydamas, tai to kiemo pelės nueina į tavo namus.

634. Verdamojo (kuriame kai ką nors verda) puodo negalima dėti ant stalo, kad kurmiai daržų nekeltų.

635. Kūčių vakare verda „kūčias“, t. y. tokį kaip ir šiupinį visokių grūdų, kad javai gerai augtų.

636. Kūčių vakare šeimininkas pilia visokius grūdus. Koks grūdas ant kiekvieno šeimos nario užkrinta, toks tam pasėlis augs.

637. Rugiai 29 rugpjūčio negalima sėti.

638. Jei sėkla semti par tą daiktą saiko, kame sudūrimas, nedygs.

639. Leidžiant sėti, reikia įdėti duonos ir druskos, tai niekad duonos nepritrūks.

640. Duoną iškepus, reikia pagalys po pečium pamesti, kad rugių varpos būtų didelės.

641. Miežius pasėjus, valgoma kiaulės uodega, kad ilgos varpos augtų.

642. Jei ant alksnių yra daug gurgučių, tai žirniai gerai auga.

643. Žirnius pasėjus, valgoma kiaulės koja, kad drūtos ankštys augtų.

644. Sodinant kopūstus, ant ežios uždeda didelį akmenį, kad kopūstų gūžės augtų tokio didumo.

645. Agurkai reikia sodinti vyrams pirtyj vanojantis, kad geriau megztųsi.

646. Atrastų pančių mazgai mėtomi ant agurkų ežių, kad agurkai gerai megztųsi.

647. Norint eiti linų sėti, reikia išvirti kiaušinis ir lupiti, tai jei gerai nusilups, tai sėti tą dieną, o jei ne, tai nesėti.

648. Kokiame aukštume pavasarį pirmą kartą kielę pamatai, tokio aukštumo ir linai auga.

649. Skolintų adatą reikia su siūlu, kad dideli linai augtų.

650. Užgavėnėse čiuzinėjančius reikia apipilti vandeni, kad linai didesni augtų.

651. Einant linų sėti, reikia gryčia čystai iššluoti, kad linai tyrūs būtų.

652. Jei, kokį gyvulį papjovus, ateina kas nors, tai reikia nei į gryčią neišileisti, kad skalsos neišneštų.

653. Pirmą kartą arti išėjus, galvijus išvarius, sėti pradėjus, jei koks kaimynas ateina ko pasiskolinti, tai negalima paskolinti, kad laimės neišneštų.

654. Duoną kepant, nereikia durys valioj laikyti, bo skalsa išeis.

655. Audžiant audeklą, jei neina gerai, tai reikia su pagaikščiu rūkyti.

656. Audeklą riečiant, reikia įdėti duonos ir druskos, kad blogos akys neužkerėtų.

657. Audeklą išaudus, reikia traukt per stakles ir sakyti:

— Čiuč, per kur įlindai, per te[n] ir išlįsk! — tai bus stiprus.

658. Penktadienyje vytu botagu šeriant gyvulį, labai žymu šerimo vieta.

659. Penktadienyje vytos naginių auklės trina kojas.

660. Norint pradėti kirsti sienojus del trobų, reikia pradėti kirsti senagalyj mėnesio, kad pastačius iš jų trobos būtų stiprios.

661. Kanklėms medžias reikia kirsti motinai numirus, kad garsiau skambėtų.

662. Jei kumunią iššausi iš šautuvo, tai tuo šautuvu visuomet taikysi.

663. Kokią kūno dalį, pirmą kartą vaiką vanojanč, vanti, toki dalis ir drabužių plyšta.

664. Krikštijant vaiką, turi būti jo drabužiuose įsiūta duonos, druskos, sidabro žiedas ir piningas, kad būtų turtingas.

665. Po vestuvių pirmą sykį sveikina [jaunavedžius] su pirštinėmis arba su skvernu, kad dalingi būtų.

666. Nuvežę kraičius ir taisydami jauniesiems patalą, kraičvežiai padeda pagalvėje rugių pėdą arba duonos kepalą, kad jaunieji būtų turtingu.

667. Jaunoji prie šliūbo turi su savimi duonos ir druskos ir paskui, iš bažnyčios išėjus, valgo ją su vyru, kad būtų turtinga.

668. Kas pirmą kartą pavasarį gegutę kukuojant užgirsta neturėdamas su savimi piningų, tas visus metus neturės piningų.

669. Kas ant sykeliu sėdi, tas skolosna įpuola.

670. Nereikia numirėlį aprėdyti kiauroms drapanoms, nes niekad skolų negalės atlyginti.

671. Kas kalėdų rytą anksti atsikelia, tam darbai sekasi.

672. Kalėdų rytą reikia duot katei duonos ir mėsos, tai jei katė ės pirma mėsa, tai ateinanti metai bus blogi.

673. Nereikia sakyti, kad kokio daikto daug, tai paliks maža.

*

674. Vaiką pirmą kartą per akis vanoja, kad gėdingas būtų.

675. Jei mažam vaikui pilti valgyti iš verdančio puodo, tai jis bus labai sprečnas (visados prieštaraus).

676. Jei vaikas verkia, tai sako, kad klyną traukia, ir kad nustotų raudojęs, reikia gauti kokią ar pirm, ar pas-kui gimusį, atsistoti už durų ir kalti ir sakyti:

— Kalvi kalvi, ką kali?

— Klyną kalu.

— Kalk kalk, kad nukaltum.

(Taip kalba tris sykius.)

677. Jei mergina, uždėjus ant stalo valgi, aplink bliū-dą apmaišo, dabos ją vaikinai.

678. Zenkis (arba mergina) prieš jonines nusimaudę tu-ri žiūrėti į vandenį: ką pamatys, tą apsiženys arba už to ištekės.

679. Mergos arba zenkiai išrauna pluoštelį smilgų ir viršūnes jų ir šaknis suriša po porą. Ir jei, kai suriša, iš visų pasidaro vienas begalinis diržas, tai tie asmenys, apie kuriuos dūmoja, susives, o jei ne, tai ne.

680. Merginos, nenušluostančios tyrai stalo, gaus vyrą apsiseiliojusį.

681. Merginos, neiššluojančios tyrai gryčios, gaus vyrą su barzda.

682. Mergina, suvalgiusi 29 kampelius, gaus šeiminin-ko sūnų už vyrą.

683. Merginos, norėdamos sužinoti, iš kurios pusės bus piršliai, žiūri prieš velykas, pildamos šiukšles: į kurią pusę vėjas jas neša, iš ten ir piršliai atvažiuoja.

684. Jei du varnu lekia kranksėdamu, tai bus vestuvės.
685. Jei, važiuojant prie šliūbo, jaunasai prisėda jaunios drabužius (arba priešingai), tai jis turi ant jos valią (arba priešingai).
686. Jaunieji prie šliūbo turi susiglaudę stovėti, kad žmonės negalėtų gyvenimo ardyti.
687. Po vestuvių pirmą naktį atsigulus, jaunoji reikalauja nuo jaunojo gerti atnešti, kad jis visados jos klausytų.
688. Marti, suvalgiusi pirmą kampelį, gaus pirmą sūnų.
689. Marti, suvalgiusi pirmą riekę, gaus pirmą dukterę.
690. Jei nevedęs vaikinys yra dirbęs geldą, tai pirmas jo kūdikis bus duktė.
691. Mergaitei gimus, reikia ją iškišti per kelnių kišką, tai geriau vaikinai mylės.
692. Jei nori, kad kūmuos pavadytų, tai reikia, kaip duoną pakepa, ližė laukan išnešti.
693. Pirmą kartą išgenant, piemeniui akis purkščia, kad ganydamas neužmigytų.
694. Kur nors iškeliaujantį žmogų apveda tris sykius aplink stalą, kad namon sugrįžtų.
695. Jei eidamas kur nor nieko nesutinki, tai gerai.
696. Jei kas nors eina ar važiuoja kur nors, nereikia priešais eiti, nes jo laimę atimsi.
697. Jei važiuojant arkllys prunkščia, tai kas nors labai laukia.
698. Jei du ar daugiau žmonių kartu ištars tą patį žodį — bus svečias.
699. Katė laižosi — bus svečias.
700. Jei stalas braška — pokylis bus.
701. Jei išvirkščius marškinius apsivilksi — pasigersi.
702. Kas žagsi, tai kas nors tą mini. Kad nustotų žagsėti, reikia spėti, kas mini. Jei įspės — nustos žagsėti, o jei ne, tai ne.
703. Jei eidamas durimis koją prisiveri — naujieną išgirsi.
704. Jei gaidys ne tupėdamas, bet stovėdamas ant laktos gieda — naujieną užgirsi.
705. Jei nosies viršus niežti, tai užgirsi užgimusį.

706. Jei apavalas atsiriša, tai žmonės apkalba.
707. Kad liežuvis apipuškuliuoja (liežuvį nuberia), tai žmonės apkalba.
708. Nereikia ant slenksčio sėdėti, kad žmonės neapkalbėtų.
709. Nereikia rakto ant stalo dėti, kad gospadoriai nesibartų.
710. Šaukštų nereikia barškinti, kad šeimyna nesibartų.
711. Puotoje nereikia su šakaliu pastalėj žiūrėti, kad svečiai nesibartų.
712. Jei, iš kur nors išeidamas, palieki valgant, tai nuėjęs tenai, į kur eini, atrasi barantis.
713. Du žmonės, valgą su vienu šaukštu, susimuša.
714. Jei, aslą šluojant, šluoti viršų ant žmogaus, tai ant to žmogaus šunes puola.
715. Prapuolus kokiam daiktui, stalo kojas reikia supančioti, kad vagis susipančiotų.
716. Jei, pirštu badant ties akimi, žmogus mirkčioja, yra vištą vogęs, jei ne, tai ne.
717. Višta gieda — nelaimė bus.
718. Pas kieno namus gegutė kukuoja, tupėdama ant sauso medžio (pavyzdžiui, ant baslio), to namuose atsitiks koki nors nelaimė.
719. Miegančio vaiko negalima bučiuoti dėl to, kad jis bėga paskui jį bučiavusį.
720. Knyga turi būti suvalgoma, kad skaityti mokėtų.

*

721. Katras verboj verbavoja, tas greitas, o kurį verbavoja — sveikas.
722. Vaiką junkiant, reikia ant akmenio atsisėsti, kad būtų stiprus ir kietas.
723. Savo kąsnio, kurio atsikandai, negalima duoti kitam valgyti, kad jis nepastotų stipresnis už tą, kurs pirmas jį pradėjo valgyti.
724. Penktadienyje negalima duonos kepti, kad nebūtų dažnai ligonių.
725. Pirtyj inėjus, reikia sakyti: „tpru“, kad ligos nepriliptų.

726. Nereikia vaiko iki metų žindyti, nes neturės geros atminties.

727. Penktadienyje galvos negalima šukuoti, kad neso-pėtų.

728. Mažam vaikui negalima duoti smegenų valgyti, kad galva nešašotų.

729. Sieto arba kokios pintinės negalima apvožti ant galvos dėl to, kad nebūtų galvoje šašu.

730. Degančio šakalio negalima laikyti dantyse, kad dantų neskaudėtų.

731. Mažam vaikui negalima duoti žuvies valgyti, bo švepliuos, tai yra negalės gerai kalbėti.

732. Mažam vaikui negalima duoti vilkėti lopytus dra-bužius, kad nešvepliuotų.

733. Jei moteris bučiuojas su kąšniu, jei dar vaikas nėra užgimęs, tai švepliuos.

734. Krikštynose kūma turi gerdama nepalikti degtinės taurelėje, kad vaikas nesiseiliotų.

735. Vaikui seilėjant, nušluostomas krikšto tėvo ke-pure.

736. Jei nekrikštytam dar vaikui motina nugarą atgrę-žia, tai jis bus gelonas.

737. Jei, pirmą kartą ariant, įsipilti užantyje žemių, tai ūsai neaugs.

738. Negalima šluota mušti, kad nesikeltų sopuliai.

739. Valgio negalima peiliu maišyti, kad diegliai neba-dytų.

740. Jei suvalgysi duoną, kurią buvo mislyta duoti šu-niui arba katei, tai rėmuo es.

741. Jei, dar kūdikiui neužgimus, motina deda į užantį obuolių arba jiems panašių, tai kūdikį sopuliai beria.

742. Jei vaikas patale apsimyža, tai reikia, paguldžius ant slenksčio, viedro ryšiu mušti arba liepti kiaulių migyj myžti.

743. Kad šerpetos prapultų, pirštai šluostomi kelinėmis.

744. Kas liežuvio galą valgo — meluoja.

745. Kas širdies nevalgo — širdingas.

746. Kas uodegą valgo — snaudžia.

747. Kelinių nereikia po pagalve dėti, kad nesisapnuo-tų blogi sapnai.

748. Jei vaikai gieda, numirėlis bus.

749. Kepale duona pertrūks — numirėlis bus.

750. Jei, lyginant duonos bakaną, pirštas įsibeda, tai užgirsi numirėlį.

751. Jei valgant trupinys iškrinta iš burnos — užgirsi numirus.

752. Jei apačią nosies niežti, tai užgirsi numirėlį.

753. Aplink kokį namą varnos krankia, tame kas nors mirs.

754. Kūčių vakare reikia papilti tiek krūvų kviečių, kiek toj stuboj yra žmonių, ir katram vienam paskirti po krūvą. Tai katro krūvą gaidys pirma les, tai tas pirmiausias mirs.

755. Kas kūčių vakarą girdžia trinkint arba dunksint, tas tą metą numirs.

756. Kas numirusį laidojant paveja, tas taipgi turi greitai mirti.

757. Jei mirusiojo ne visai užmerktos akys, tai iš tos šeimos dar vienas mirs.

758. Negalima eiti viena koja basa, kita apauta, kad motina nenumirtų.

759. Nereikia atžagariam eiti, kad motina greitai nenumirtų.

760. Pirmgimusiam sūnui mirus, motina negali ant kapinių eiti, kad kiti nemirtų.

761. Vištų plunksnų negalima dėti priegalvėse (pakuose) todėl, kad, ant tokių priegalvių gulint, ligoniui sunku numirti.

LIAUDIES MEDICINA

762. Bruknių uogynų arbata gydo ramatą (reumatizmą).
763. Liepos žiedų arbata — nuo persišaldymo, kad prakaitas išmuštų.
764. Ramunėlių arbata — prakaitui išmušti.
765. Ugniažolių arbata — nuo trūkio.
766. Pūkuočių arbata — nuo trūkio.
767. Katriušyčių (trūkiažolių) arbata — nuo trūkio.
768. Ažuolų, uosių atžalų arbata — nuo trūkio.
769. Rūtų arbata — nuo trūkio.
770. Sidabrėlių žiedų arbata — nuo trūkio.
771. Miro arbata — nuo priemečio.
772. Judrelių arbata — nuo priemečio.
773. Širdelių žiedų arbata — nuo priemečio.
774. Našlaitėlių arbata — nuo vočių.
775. Raskažnikų arbata — nuo vočių.
776. Šalavijėlių arbata — nuo kaklo ligų.
777. Kaklažolių (jokūbėlių, juodagalvėlių) arbata — nuo kaklo ligų.
778. Šarkakojų (diegliažolių) arbata — nuo dieglio.
779. Šaltamėčių arbata — vidurių sukietinimui.
780. Gyslalapių arbata vartojama vidurių sukietinimui.
781. Arkliadančių arbata — vidurių sukietinimui.
782. Šepetėlių šaknių arbata — vidurių sukietinimui.
783. Ratilėlių arbata — vidurių suminkštinimui.
784. Čiobrelių arbata — nuo kosulio.
785. Čebatėlių šaknys — nuo dantų skaudėjimo.
786. Rožės lapeliai — nuo rožės.
787. Cukrinis poperys, avių taukais apteptas ir rugių miltais apibarstytas, — nuo rožės.
788. Lupata, kuria girnas šluosto, — nuo rožės.

*M. Janonienės
užrašyta tautosaka*

DARBO DAINOS

789(1). AŠ NEKALTA, JAUNAS BERNUŽĖLI

1. Aš nekalta, jaunas bernužėli,
Kam pastatei tamsų svirnelėlių:
2. Aš nemačiau saulelės tekančios
Nei piemenėlių išgenančių.
3. Aš paprašyčia savo brasutėlių,
Kad man iškirstų svirne langelėlių.
4. Aš pažiūrėčia, kur bernelis aria,
Aš pamatyčia savo bernužėlių.
5. Aria bernelis lauke pašilėlėję
Su šėmaisiais jautelėliais.
6. Tai aš nuneščiau jam pusrytėlių,
Šėmaisiam jauteliam abrakėlio.
7. Valgyk, bernužėl, pusrytėlių,
Duoki jauteliam abrakėlio.

790(2). AŠ, ATSIKĖLĘS ANKSTI RYTELĮ

1. Aš, atsikėlęs anksti rytelį,
Einu aš pjauti žalią šienelį.
2. Einu keleliu aš dainuodamas,
Plieno dalgelį aš pustydamas.
3. Da neišpjočiau nė pradalgėlio —
Atneš panelė man pusrytėlio.

4. — Sėskis, panele, ant pradalgėlio,
Pasisilsėki kojas rankytėles.
5. — Dėku, berneli, dėku, jaunasai:
Pasisilsėjau pas motinėlą,
Pasiuliojau pas tetušėlį.

791(3). LIULIA, PANEL MANO, LIULIA

1. Liulia, panel mano, liulia,
Liulia, tinginėl mano, liulia.
2. Vienas dirvonus iškėliau,
Vienas dirvonėlius iškėliau,
Liulia, panel mano, liulia,
Liulia, tinginėl mano, liulia.
3. Vienas linelius pasėjau,
Vienas linelėlius pasėjau,
Liulia, panel mano, liulia,
Liulia, tinginėl mano, liulia.
4. Vienas linelius nuroviau,
Vienas linelėlius nuroviau,
Liulia, panel mano, liulia,
Liulia, tinginėl mano, liulia.
5. Vienas linelius paklojau,
Vienas linelėlius paklojau,
Liulia, panel mano, liulia,
Liulia, tinginėl mano, liulia.

Ir t. t.

792(4). MANO TĖVO SODELY

1. Mano tėvo sodely
Balti dobilėliai —
Pasileisk, bernužėli,
Juodbėrį žirgelį. | <ol style="list-style-type: none"> 2. Leist pasileidžiau
Ir pats atsiguliau —
Kukuoj marga gegutėlė
Prie mano galvelės. |
|--|--|

VESTUVINĖS DAINOS

794(6). MAN RŪTELES BERAVINT

1. Man rūteles beravint,
Man rūteles beravint,
Ir atjojo bernužėlis, ok lilio,
Ir atjojo bernužėlis,
[Ir atjojo bernužėlis,]
Skaistus gražus dobilėlis, ok lilio.
2. Klausė mane bernužėlis,
[Klausė mane dobilėlis,]
Ar aš skinsiu rūtytėles, ok lilio,
Ar aš skinsiu rūtytėles,
Ar aš skinsiu rūtytėles,
Ar aš pinsiu vainikėlį, ok lilio.
3. Aš atsakiau bernužėliui,
Aš atsakiau dobilėliui,
Kad neskinsiu rūtelių, ok lilio,
Kad neskinsiu aš rūtelių,
Kad neskinsiu aš rūtelių,
Nepinsiu vainikėlio, ok lilio.
4. — Lauk, berneli, dar metelius,
Lauk, berneli, dar metelius,
Tada skinsiu aš rūteles, ok lilio,
Tada skinsiu aš rūteles,
Tada skinsiu aš rūteles
Ir pinsiu vainikėlį, ok lilio.

795(7). BUVO SUBATVAKARĒLIS

1. Buvo subatvakarēlis,
Buvo smūtnas bernužēlis.
2. Smūtnias dūmas jis dūmojo,
Kad panelēs nežinojo.
3. Kad žinotų, ji dabotų,
Toj panelė, kur nujotų.
4. Buvo seniai jam pažintų,
Tik nebuvo pakalbintų.
5. Kai nujojo, pakalbėjo —
Panelė pasižadėjo.
6. Eisiu meiliai klaust tėvelių,
Ar galėsiu būt ženteliu.
7. — Tetušėliai senutėliai,
Ar galėsiu būt ženteliu?
8. Man atsakė tetušėliai:
— Jeigu myli dukterėlę.
9. — Myliu jūsų dukterėlę,
Noriu būti žentelėliu.

796(8). PRISIVERPSI LINELĖLIŲ

1. Prisiverpsi linelėlių,
Prisiausi drobytėlių,
2. Prisiausi drobytėlių,
Prisirinksi rinkinėlių.
3. Abrūsėliai baltūs plonūs,
Del bernelio bus malonūs.

4. Bernužėli, nedidžiukai,
Pas man' jauną tu atjoki.

797(9). ANT EŽERĖLIO

1. Ant ežerėlio
Rymojau,
Baltąsias rankeles
Mazgojau.
2. O jūs rankelės
Mano baltosios,
O kam jūs pateksit,
Meiliosios?
3. Jei už gero vyro,
Dėkavos' dėkavos',
Jei už kokio balamūto,
Priraudos' priraudos'.
4. Už gero vyro
Veidai raudonuoju raudonuoju,
O už kokio balamūto
Paakėliai mėlynuoju mėlynuoju.

798(10). VERKIA VAIKAI MOTINĖLĖS

1. Verkia vaikai motinėlės,—
Našliui rūpi mergužėlės.
2. Už našlelio neik, mergele,
Neturėsi tu meilelio.
3. Našlio lova išgulėta,
Meiliej žodžiai iškalbėti.
4. Nemylės tav' našlaitėliai,
Visi sakys — močekėlė.

5. Už našlelio vargas sunkus,
Daug girdėsi tu notrunkos.
6. Lauk, mergele, rudenėlio —
Ateis jaunas bernužėlis.

799(11). MANO DUKRELĖ

1. Mano dukrelė
Didžiadarbėlė
Žlugė žlugtelį
Ant ežerėlio. 2. Kol vandenėlis
Nusistovėjo,
Ji su berneliu
Meiliai kalbėjo. | <ol style="list-style-type: none"> 3. Jaunas bernelis
Tolei kalbėjo,
Kol jinai jamui
Pasižadėjo. 4. Kai jinai jamui
Pasižadėjo,
Baltas rankeles
Jisai pajėmė. |
|--|---|

800(12). ŠIAŲ NAKTELĘ PER NAKTELĘ

1. Šią naktelę per naktelę
Aš miegelio nemiegojau,
2. Aš miegelio nemiegojau,
Daug dėmelių sudūmojau.
3. Daug dėmelių sudūmojau,
Kol panele privileiojau.
4. Priviliojau panytelę
Su saldinais obuolėliais,
5. Su saldinais obuolėliais,
Su riešutų brindulėliais,
6. Su riešutų brindulėliais,
Su meiliaisiais žodelėliais.

801(13). AŠ MERGELĖ SIRATĖLĖ

1. Aš mergelė siratėlė,
Nėr man tėvo motinėlės.
2. Nėr kas kraun man kraitelio,
Nėr kas augin man dalelę.
3. Aš subatos vakarėliais
Verpiaudžiausau kraitelius.
4. Aš kraitelius susikrausiu,
Bet dalelės aš negausiu.
5. Aš mergelė siratėlė,
Nėr man tėvo motinėlės,
6. Nėr man mielo broliukėlio,
Kas tvers rūtų darželėlio.
7. Aš neturiu sesiutėlės,
Kas man pintų kasytėles.
8. Kad aš gaučiausau bernelį,
Kas ramintų man širdelę,
9. Kas ramintų man širdelę,
Tartų meilų man žodelį.
10. Pasitikau sau bernelį,
Skaistų gražų kaip kvietkelį.
11. Klausė mane bernužėlis,
Ar aš būsiu draugužėlė.
12. — Oi berneli bernužėli,
Aš neturiu pasogėlio.
13. Ašei biedna siratėlė,
Nėr man tėvo motinėlės.

14. — Mergužėle tu meiliausia,
Aš pasogos tav' neklausiu.
15. Bil man' myli iš širdelės,
Žadi būti man draugelė.
16. Pasogėlis tai yr niekas,
Man draugelė visam viekui.

802(14). SĖJAU RŪTĄ, SĖJAU MĖTĄ

1. Sėjau rūtą, sėjau mėtą,
Sėjau lelijėlę,
Sėjau savo jaunas dienas
Drauge su rūtelėm.
2. Dygo rūta, dygo mėta,
[Dygo] lelijėlė,
Dygo mano jaunos dienos
Drauge su rūtelėm.
3. Laisčiau rūtą, laisčiau mėtą,
Laisčiau lelijėlę,
Laisčiau savo jaunas dienas
Drauge su rūtelėm.
4. Augo rūta, augo mėta,
Augo lelijėlė,
Augo mano jaunos dienos
Drauge su rūtelėm.
5. Skyniau rūtą, skyniau mėtą,
Skyniau lelijėlę,
Skyniau savo jaunas dienas
Drauge su rūtelėm.

803(15). RŪTEL RŪTEL

<p>1. Rūtel rūtel,
Rūtele žalioji,
Ko nuvytai, ko nuvytai,
Žalia bebūdama?</p>	<p>3. Žiemel žiemel,
Žiemele šaltoji,
Kam nušaldei, kam
nušaldei
Žalią rūtytėlę?</p>
<p>2. Panel panel,
Panele jaunoji,
Ko nuliūdai, ko
nuliūdai,
Jauna bebūdama?</p>	<p>4. Bernel bernel,
Berneli jaunasai,
Kam išvedei, kam
išvedei
Jauną panytėlę?</p>

804(16). OI RŪTA RŪTA

<p>1. Oi rūta rūta,
Aš tave pasėjau,
Nedavė matutė,
Už katro norėjau.</p>	<p>Kam tu nudavei
Man' už girtuoklėlio?</p>
<p>2. Nudavė matutė
Už girtuoklėlio,
Katras pragėrė
Visą turtelėlį.</p>	<p>6. — Dukrele mano,
Mano myliamoji,
Aš tą padariau,
Kad aš nežinojau.</p>
<p>3. Katras pragėrė
Visą turtelėlį,
Pragers ir mano
Margas skrynytėles.</p>	<p>7. Žmonių liežuviai
Vis tai teip padarė,
Piršlys melagis
Tiesos nepasakė.</p>
<p>4. Margas skryneles,
Plonas drobytėles,
Nes jis pragėrė
Šėmus jautelėlius.</p>	<p>8. — Oi tu ženteli,
Tu balamūtėli,
Kam tu pragėrei
Visą turtelėlį?</p>
<p>5. — Matute mano,
Mano sengalvėle,</p>	<p>9. Kam tu pragėrei
Ne tiktai turtelį,
Bet ir auksinį
Šliūbinį žiedelį?</p>

805(17). ATJOJO BERNUŽĖLIS

<p>1. Atjojo bernužėlis
Nedėlios rytelėlį,
Pririšė juodbėrėlį
Prie rūtų darželėlio.</p>	<p>3. Numynė juodbėrėlis
Kvepiančią mėtytėlę,
Palaužė juodbėrėlis
Geltoną lelijėlę.</p>
<p>2. Išlaužė juodbėrėlis
Uosinę tvorytėlę,
Nuėdė juodbėrėlis
Žaliąją rūtytėlę,</p>	<p>4. Už rūtelę — balnelis,
Už mėtelę — žirgelis,
Už šią trečią kvietkelę
Stok ir patsai bernelis.</p>

806(18). SUBATĖLĖS VAKARĖLĮ

<p>1. Subatėlės vakarėlį,
Nedėlios rytelį
Suvažiavo visi svečiai
Į tėvo namelį.</p>	<p>4. Šok, mergyte, šok,
rožyte,
Pakol vainikuota,
Nuims tavo vainikėlį —
Būsi kai parduota.</p>
<p>2. Ir tas senas našlužėlis,
Jisai atvažiavo,
Atsivežė su sav' drauge
Dieverėlius savo.</p>	<p>5. Šoki šoki šokinėčia —
Bijau pikto vyro:
Piktas vyras kai šunelis
Už stalelio nyro.</p>
<p>3. Aš sukviečiau
jaunumėlį,
Kad atsisveikinti —
Dar norėjo, kol mergelė,
Mane pašokinti.</p>	<p>6. Nyrėk nenyrek —
Dar šiandien ne tavo,
Žalių rūtų vainikėlis
Ant galvelės mano.</p>

807(19). DAINUOK, SESIULE, DABAR ČĖSELIS

1. Dainuok, sesiule, dabar čėselis,
Pakol nesėdi šalia bernelis.
2. Kai atsisėsi šalia bernelio,
Nebeturėsi dainuot čėselio.

3. Verksi, sesiule, kožną dienele,
Prisikukuosi kai gegutėlė.
4. Nebūsi linksma kai pas tėvelį,
Neis' in darželį kožną rytelį.

808(20). OI SESIUTE SESYTĖLE

1. Oi sesiute sesytėle,
Ką tu pamislįjai —
Del to vieno bernužėlio
Visus nutrotįjai. 2. Tu žinai, kaip buvai,
Nežinai, kaip būsi, | <ol style="list-style-type: none"> Kai pateksi už bernelio,
Kai žolelė džiuši. 3. Verks' rytą, verks' rytą,
Verks' ir vakarėlį,
Verks' visą savo vieką,
Pakolei numirsi. |
|--|--|

809(21). STOVI EGLELĖ

1. Stovi eglelė,
Stovi eglytėlė,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio, 2. Stovi už stalo
 bernužėlis,
Galvelę nuleidęs,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio. 3. Stovi eglelė,
Stovi eglytėlė,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio. | <ol style="list-style-type: none"> 4. Stovi šalia panytėlė,
Galvelę nuleidus,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio. 5. Ūžia girelė,
Ūžia girytėlė,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio, 6. Ūš ir tavo galvytėlė
Už jauno bernelio,
Oi lilio, oi lilio,
Oi lilio, oi lilio, oi. |
|---|--|

810(22). SUBATVAKARĖLĪ

<p>1. Subatvakarēļi
Jaunos sesytēlēs
Skynē žalias rūtas
Del man' jaunuolēlēs.</p>	<p>4. Nedēlios rytēļi
Ējau par kiemeļi —
Reik pasiklonioti
Tēvui motinēlei.</p>
<p>2. Atjojo bernelis,
Baltas doobilēlis,
Vedē man' už stalo
Mano brasutēlis.</p>	<p>5. Stovi žirgeliai
Kieme sukinkyti,
Tetušiui matutei
Reik sudiev sakyti.</p>
<p>3. Už stalo sēdējau,
Nuliūdus žiūrējau —
Mainē sesytēlē
Rūtų vainikēļi.</p>	<p>6. Tetušis matutē,
Bagaslovyk ščyrai,
Kad dievas padētų
Gyvent iščėslyvai.</p>

811(23). ŠĖMI JAUČIAI PAJUNGTI MAUROJO

1. Šėmi jaučiai pajungti maurojo,
Panytėlė balseliu raudojo.
2. Neraudoki, mano panytėlė,
Tu lankysi savo tetušėlius.
3. Pakinkysi savo juodbėrėļi,
Palydėsi par savo klonėļi.
4. Kai sugrįši nuo savo tėvelių,
Aš patiksiu prie kluono vartelių.
5. Nelankysiu aš žėdną dieneļę
Motinėlės savo sengalvėlės,
6. Kas augino mane mažutėlę
Ir nešiojo an baltų rankelių.
7. Sudiev, mano miela motinėlė,
Sudiev, mano senas tetušėlis.

812(24). AUGO DUKRELĖ PAS MOTINĖLĖ

1. Augo dukrelė pas motinėlą,
Augo dukrelė kaip lelijėlė,
Augo dukrelė ir jos dalelė.
2. Pasikloniočia ir tetušėliui,
Kad man atskirtų didžią dalelę,
Kad man atskirtų didžią dalelę.
3. Pasikloniočia ir motinėlei,
Kad man sukrovė didį kraitelį,
Kad man sukrovė didį kraitelį.
4. Pasikloniočia ir brasutėliui,
Kad man suliuobė širmą žirgelį,
Kad man suliuobė širmą žirgelį.
5. Pasikloniočia ir sesytėlei,
Kad man pasėjo žalias rūteles,
Kad man pasėjo žalias rūteles.

813(25). ATVAŽIAVO SESYTĖLĖ

1. Atvažiavo sesytėlė
Nuo šventos bažnyčios,
Pasitiko motinėlė
Su vyno sklenyčia.
Kur tu gražiai
išnešiojai
Par jaunas dieneles.
2. Prašau prašau,
dukterėle,
Stiklinėlę imti,
Visas savo jaunas
dienas
Berneliui paskirti.
3. Visas savo jaunas
dienas
Ir žalias rūteles,
4. Žalios tavo rūtytėlės
Gražiai išžaliavo
Ir tu, jauna dukrytėlė,
Gražiai išmergavai.
5. Myli tave bernužėlis,
Myli ir brolelis,
Džiaugias jauna sesytėlė
Ir seni tėveliai.
6. Dabar būsi tu viešnelė,
Kai pas mus lankysi.

7. Nebegrėbsi tu šienelio 8. Tu gyvensi, dukrytėle,
Žalioje lankelėj,
Neberiši tu rugelių Ar savo bernelį
Aukštajam kalnely. Ar džiaugsmely,
ar vargely
Par visą viekelį.

9. Tujei, miela dukrytėle,
Mus visus palieki,
Tavo mielos draugžėlės
Bus visa patieka.

814(26). KLYKIA GULBELĖS DAUGUVOJ DAUGUVOJ

1. Klykia gulb[el]ės Dauguvoj Dauguvoj,
Verkia panelė nevalioj nevalioj.
— Neverk, panele, neraudok neraudok,
Ateis tetušis, išvaduos išvaduos —
Šėmuosius jautelius ataduos ataduos.
— Geriau dukrelės nematyt nematyt,
Nei šėmūs jauteliai prapuldyt prapuldyt.
2. Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj,
Verkia panytelė nevalioj nevalioj.
— Neverk, panele, neraudok neraudok,
Ateis matutė, išvaduos išvaduos —
Margąsias skryneles ataduos ataduos.
— Geriau dukrelės nematyt nematyt,
Nei margas skryneles prapuldyt prapuldyt.
3. Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj,
Verkia panytelė nevalioj nevalioj.
— Neverk, panele, neraudok neraudok,
Ateis broliukas, išvaduos išvaduos —
Širmuosius žirgelius ataduos ataduos.
— Geriau sesiulės nematyt nematyt,
Nei širmūs žirgeliai prapuldyt prapuldyt.
4. Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj,
Verkia panelė nevalioj nevalioj.
— Neverk, panele, neraudok neraudok,
Ateis sesiulė, išvaduos išvaduos —
Žaliąsias rūteles ataduos ataduos.

— Geriau sesiulės nematyt nematyt,
Nei žalios rūtelės prapuldyt prapuldyt.

5. Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj,
Verkia panelė nevalioj nevalioj.
— Neverk, panele, neraudok neraudok,
Ateis bernelis, išvaduos išvaduos —
Porį šimtelių ataduos ataduos.
— Poris šimtelių tai yr nieks, tai yr nieks,
Panytėlė — visam viekui, visam viek.

815(27). VERK MATUTĖ, VERK SENUTĖ

1. Verk matutė, verk senutė,
Mane jauną išleisdama,
Man dalelę atskirdama.
2. Verk tetušis, verk senutis,
Mane jauną išleisdamas,
Man karvytes atskirdamas.
3. Verk brasutis, verk jaunasai,
Mane jauną išleisdamas,
Man žirgelį atskirdamas.
4. Verk sesiutė, verk jaunoji,
Mane jauną išleisdama,
Man rūteles nuskindama.

816(28). NEŠ MANO KRAITELĮ

1. Neš mano kraitelį
Devyni vyrai —
Da mano matutei
Da vis da yra.	Dar davė tetušis
Dujei šimteliu.
2. Vež mano kraitelį
Keturiais žirgeliais —	3. Dar davė tetušis
Dujei šimteliu,
Dar skyrė del manę[s]
Porį karvelių.

817(29). KO LIŪDI, PŪTINĖLI, OI OI OI

1. — Ko liūdi, putinėli, oi oi oi,
Ko liūdi, žaliasai, oi oi oi?
2. — Kaip aš neliūdėsiu, oi oi oi,
Kaip smūtnus nebūsiu, oi oi oi:
3. Pakirs šalna žiedelius, oi oi oi,
Iškrės vėjas lapelius, oi oi oi.
4. — Ko liūdi, panele, oi oi oi,
Ko liūdi, jaunoji, oi oi oi?
5. — Kaip aš neliūdėsiu, oi oi oi,
Kaip smūtni nebūsiu, oi oi oi:
6. Neš kraitelį iš svirnelio, oi oi oi,
Mane jauną už bernelio, oi oi oi.
7. Vež kraitelį par ūlyčią, oi oi oi,
Mane jauną ant bažnyčią, oi oi oi.
8. [— Ko liūdi, panele, oi oi oi,
Ko liūdi, jaunoji, oi oi oi?]
9. — Kaip aš neliūdėsiu, oi oi oi,
Kaip smūtni nebūsiu, oi oi oi:
10. Nebebūsiu mergužėlė, oi oi oi,
Ašei būsiu moterėlė, oi oi oi.

818(30). SEPTINTŲ METŲ RŪTĄ PASĖJAU

1. Septintų metų rūtą pasėjau,
Kai pasiaugo, nusiravėjau.
2. Išdyg rūtelė žalioji
Penkiom šešiom šakelėm.

3. Kur šakytėlė, vis gegutėlė
Kas rytelį kukavo.
4. Tol kukavo, kol iškukavo
Man vargas dienytėles.

819(31). PANELE JAUNOJI, KĄ SUDŪMOJAI

1. Panele jaunoji, ką sudūmojai,
Kad jauną bernelį pasidabojai?
2. Tu nedūmoki — kai pas tėvelį
Ilgai gulėsi aukštam svirnely.
3. Budino motutė kožną rytelį,
Kai pusrytėliai, eit ing darbelį.
4. Tu kelsies rytelį nebudinama,
Tu eis' ing darbą nerūpinama.

820(32). PALAUKĖKI, BERNUŽĖLI

1. Palaukėki, bernužėli,
Eis' aš pasikloniot
Savo senai motinėlei,
Savo senai motinėlei,
Kad sukrovė man
kraitelį.	3. Palaukėki, bernužėli,
Eis' aš pasikloniot
Savo mielam
broliukėliui,
Savo mielam
broliukėliui,
Kad man davė
juodbėrėlį.
2. Palaukėki, bernužėli,
Eis' aš pasikloniot
Savo senam tetušėliui,
Savo senam tetušėliui,
Kad man davė pasogėlę.	4. Palaukėki, bernužėli,
Eis' aš pasikloniot
Savo jaunai sesytėlei,
Savo jaunai sesytėlei,
Kad nupynė vainikėlį.

2. Gerki gerki uliavoki,
Savo pačią šėnavoki.
3. Žiemą basos nelaikyki,
Čeverykom aptaisyki.
4. Pagalėliais nesvaidyki,
Aplink gryčią nevaikyki.
5. Savo pačią apkabinki
Ir ant pečiaus pasodinki.
6. Apkabinęs pabučiuoki,
Gražiai meiliai pamyluoki.
7. Tujei, žente, teip daryki,
Savo pačią teip laikyki.
8. Mylėk savo pačiutėlę,
Kaip tu myli arielkėlę.

824(36). MOTUTE SENUTE

1. Motute senute,
Tai tau, tai tau,
Užūgei dukrelę
Ne sau, kitam.	4. Tetuši senuti,
Tai tau, tai tau,
Užūgei dukrelę
Ne sau, kitam.
2. Sukrovei kraitelį
Par viekelį,
Išvežė svočiulės
Par rytelį.	5. Suluobei žirgelį
'Juodbėrėlį,
Atduosi dukrelei
Pasogėlį.
3. Sukrovei kraitelį
Dūsaudama,
Nešioja dukrelė
Puikaudama.	6. Suluobei juodbėrį
Dūsaudamas,
Važiuoja žentelis
Puikaudamas.

ŠEIMOS DAINOS

825(37). NEVILIOK, SŪNELI, MIESČIONKOS PANELĖS

1. Neviliok, sūneli, miesčionkos panelės.
Miesčionkos panelės — didžios tinginėlės:
Po miestą vaikščioja, bernelius vilioja.
2. Tu viliok, sūneli, sodietes mergeles.
Sodietės mergelės — didžios darbininkės:
Jos grėbia šienelį, jos rauna linelius.
3. Jos audžia drobeles, baltas kai tošeles,
Išrašo raštelius kai bičių korelius.

826(38). BAGOTOJI PANYTĖLĖ

1. Bagotoji panytėlė
Tingi darbo dirbti,
O toj biedna
vargdienėlė
Dirba prakaitauna.	3. Bagotoji panytėlė
Turteliais raminas,
O toj biedna
vargdienėlė
Saulute dabinas.
2. Bagotoji panytėlė
Seklyčioj dejuoja,
O toj biedna
vargdienėlė
Dirbdama dainuoja.	4. Bagotosios panytėlės
Išblyškę veideliai,
O tos biednos
vargdienėlės
Skaistūs kai roželės.

827(39). O KAI AŠ AUGAU

1. O kai aš augau
Pas tetušėlį,
Aš nežinojau,
Kas vargelėlis. | 2. O kai patekau
Aš už bernelio,
Tada pažinau,
Kas yr vargelis. |
|--|--|

3. Reikia man keltis
Anksti rytelį,
Reikia man dirbti
Sunkų darbelį.

828(40). KAM TU ĖJAI UŽ JAUNO BERNELIO

1. — Kam tu ėjai už jauno bernelio,
Kad bijojai didžiojo vargelio?
2. — Aš mislijau, kai pas motinėle
Vidur dienos rūteles ravėsiu,
3. Vidur dienos rūteles ravėsiu,
Aukštam svirne galvelę šukuosiu.
4. — Bus nuvytę žalios rūtytėlės,
Neravėtos tavo jaunuolėlės.
5. Nešukuosi teip gludžiai galvelės,
Nesiprausi teip baltai burnelės.

829(41). TU SAKEI, BERNELI

1. Tu sakei, berneli,
Kad tu ne gėrėjas,
Turi vieną klėtį,
Ir toj švilpia vėjas.	Kad žydo kešenė[n]
Jie visi nuėjo.
2. Pasakyk, berneli,
Kur turtus padėjai,	3. Pasakyk, berneli,
Ar tu nebegersi
Ir mano kraitelio
Karčemo[n] neneši.

830(42). ŽEMUOGĖLĖS BALTI ŽIEDELIAI

1. Žemuogėlės balti žiedeliai,
Siratėlės skaišti veideliai.

2. Žemuogėlė — pirma uogelė,
Siratėlė — biedna panelė.
3. Žemuogėlė — gardi uogelė,
Siratėlė — slauni panelė.
4. Žemuogelę nusirašysiu,
Siratėlę apsiženysiu.

831(43). MAN MAŽIUTEI, MAN JAUNUTEI

1. Man mažiutei, man jaunutei
Motinėle mirė,
Kai aš augau ant svietelio,
Daug vargų datyriau.
2. Kas tik auga siratėlė
Be tėvo matutės,
Tegul žino žėdnas vienas,
Kad reiks varguos būti.

832(44). JAU SAULUTĖ LEIDOS ARTYN VAKARĖLIO

1. Jau saulutė leidos artyn vakarėlio,
Uždengė šviesumą tamsus debesėlis.
2. Žmonės darbinykai, nuo darbo eidami,
Prakaitus nuo veido savo šluostydami.
3. Žmonės procaunykai, nuo darbų parėję,
Po prakaitų dienos saldžiai atsilsėję.
4. Sugulė žvėreliai ant sausų kelmelių,
Sutūpė paukšteliai ant medžių šakelių.
5. Ant visų ramumas nukrint anioliškas,
Sumigo paukšteliai, saldžiai snaudžia miškas.

6. Tik aš siratėlė viena neužmiegu,
Negaliu užmigti nei akių užverti.
7. Liūdnums spaudžia širdį, reikia gaudžiai verkti.
Kaip man neliūdėti, kaip gailiai neverkti.
8. Nėra man matutės anei tetušėlio,
Nėr kas užtarytų mane siratėlę.

833(45). AŠ VERKIAU, AŠ VERKIAU

1. Aš verkiau, aš verkiau
Kas balta diena,
Kad ašei sirata
Ant svieto viena. 2. Neturiu matutės
Nei tetušėlio,
Kas padėtų vargti
Man vargelėlio. 3. Užgirdau užgirdau —
Kukuoj gegutė,
Mislįjau dūmojau,
Kad šauk matutė. 4. Nešaukė nelaukė
Manę[s] matutė,
Tik gražiai kukavo
Girios gegutė. | <ol style="list-style-type: none"> 5. Nešaukia matutė
Man iš kapelių,
Negali pakelti
Baltų rankelių. 6. Užgirdau užgirdau —
Burkuoj karvelis,
Mislįjau dūmojau,
Kad šauk tėvelis. 7. Nešaukė nelaukė
Manę[s] tėvelis,
Tik gražiai burkavo
Girios karvelis. 8. Nešaukia tėvelis
Man iš kapelių —
Negali pakelti
Baltų rankelių. |
|---|--|

834(46). KAI AŠ AUGAU SIRATĖLĖ

1. Kai aš augau siratėlė
Ant šio balto svieto,
Mano žalios rūtytėlės
Ašarom aplieta. | <ol style="list-style-type: none"> 2. Kur ašėjau vaikštinėjau,
Ašaros riedėjo,
Kas man biedną nuramintų,
Ašei neturėjau. |
|--|---|

<p>3. Nėra tėvo motinėls,
Nėra nei brolelių,
Kas užstotų, pagodotų
Nuo visų šalelių.</p>	<p>5. Aš, užėjus ant kapelių,
Glaudžiaus prie kryželio,
Aš ten verkiau
poteriau
Del mielų tėvelių.</p>
<p>4. Kai ašėjau ing
bažnyčia
Pro aukštą kalnelį,—
Stovi kryžius pastatytas
Anta jų kapelių.</p>	<p>6. Kad galėčia aš prikelti
Mielus tetušėlius,
Jie paguostų suramintų
Mane siratėlę.</p>

835(47). KATRAM TIK YRA

<p>1. Katram tik yra
Tikra matutė,
Tam visad šviečia
Šviesi saulutė.</p>	<p>Ant šio svietelio
Del našlaitėls.</p>
<p>2. Miela matutė —
Šviesi saulutė:
Ji nuramina
Kožną adyną.</p>	<p>4. Matutė mano
Ūgintojėlė,
Matutė mano
Nešiotojėlė.</p>
<p>3. Nėr motinėls,
Nėr saulytėls</p>	<p>5. Ėmė tėvelis
Man močekėlę,
Kas neapkenčia
Man' našlaitėlę.</p>

836(48). TIKRA MATUTĖ

<p>1. Tikra matutė
Kai žolynėlis,
O netikroji
Kai erškėtėlis.</p>	<p>Kai atsigrįžia —
Rūstūs veideliai.</p>
<p>2. Tikros matutės
Meilūs žodeliai,
Kai atsigrįžia —
Skaistūs veideliai.</p>	<p>4. Tikra matutė
Kai aniolėlis,
O netikroji —
Kai griustinėlis.</p>
<p>3. O netikrosios
Piktūs žodeliai,</p>	<p>5. Tikra matutė
Kai užuvėjėlė,
O netikroji —
Kai vėtrytėlė.</p>

837(49). MOČEKĖLĖ RAGANĖLĖ

1. Močekėlė raganėlė
Vis tai mums padarė —
Svirno duris užrakino
Su aukso rakteliu
Ir raktelius pakabino,
Kur negalim preiti.
2. Oi matute motinėle,
Kad tujei girdėtum,
Ką man daro močekėlė,
Kad tujei regėtum.
3. Drasko plaukus nuog galvelės
Mum siratėlėm
Ir neduoda juodos duonos
Valgyt pusrytėliam.

VAIKŲ DAINOS

838(50). O KUR TUJEI BUVAI

1. — O kur tujei buvai,
Vaikuti mano?
— Melnyčioj melnyčioj,
Dėduti mano.
2. — O ką tu te[n] darei,
Vaikuti mano?
— Rugius miežius pitliavojau,
Dėduti mano.
3. — Ar tau te[n] nepavogė,
Vaikuti mano?
— Pavogė pavogė,
Dėduti mano.
4. — Kas gi tau te[n] pavogė,
Vaikuti mano?
— Melnykas melnykas,
Dėduti mano.
5. — Ar tu jį nutvėrei,
Vaikuti mano?
— Juodas ponas kaip čigonas,
Jam nuplyšęs tas žiponas,
Dėduti mano.
6. — O kur jį padėjai,
Vaikuti mano?
— Ant dvarelio pas ponelį,
Dėduti mano.

7. — O ką jam ten darė,
 Vaikuti mano?
 — Dvylik, trylik, keturiolik,
 Lygiai varė lig penkiolik,
 Dėduti mano.

839(51). GALE LAUKO AŽUOLAS

<p>1. Gale lauko ažuolas,
Tan ažuolan mašalas.
Ataskrido uodelis
Ir išstūmė mašalą.
Kas tenojais zvimterėjo,
Po ažuolu bimeterėjo?
Mašalas.</p>	<p>Reikia šaukti žiogelis,
Gerasai daktarėlis,
Mašalui.</p>
<p>2. Ataskrido muselė,
Gailestinga seselė,
Apžiūrėti nabago
Sudaužyto mašalo.</p>	<p>3. Atvažiavo žiogelis,
Gerasai daktarėlis.
Atabėgo vorelis
Pagelbėti žiogeliui.
Žiogas darė liekarstas,
Voras rišė kojeles
Mašalui.</p>

840(52). IŠLEIDŽIAU OŽKĄ

1. Išleidžiau ožką,
 Ožką riešutauti.
 Ožka karklo nenugraužė.
2. Išleidžiau vilką,
 Kad papjautų ožką.
 Vilkas ožkos nepapjovė,
 Ožka karklo nenugraužė.
3. Išleidžiau strielbą,
 Kad nušautų vilką.
 Strielba vilko nenušovė,
 Vilkas ožkos nepapjovė,
 Ožka karklo nenugraužė.

4. Išleidžiau ugnį,
Kad uždegtų strielbą.
Ugnis strielbos neuždegė,
Strielba vilko nenušovė,
Vilkas ožkos nepapjovė,
Ožka karklo nenugraužė.

5. Išleidžiau tvaną,
Kad užlietų ugnį.
Tvanas ugnies neužliejo,
Ugnis strielbos neuždegė,
Strielba vilko nenušovė,
Vilkas ožkos nepapjovė,
Ožka karklo nenugraužė.

6. Išleidžiau jautį,
Kad sugertų tvaną.
Jautis tvano nesugėrė,
Tvanas ugnies neužliejo,
Ugnis strielbos neuždegė,
Strielba vilko nenušovė,
Vilkas ožkos nepapjovė,
Ožka karklo nenugraužė.

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

841(53). DAINŲ DAINŲ DAINUŠKĖLĘ

1. Dainų dainų dainuškėlę
Kodel nedainuoji,
Kad nereikia vargt vargelio,
Kodel aimanoji?
2. Kad nereikia rytą keltis,
Eiti prie darbelio,—
Atsikėlus, apsiredžius,
Eini ing darželį.
3. Ašei, rytą atsikėlus
Prieš saulelei tekant,
Einu dirbu prakaitaunu,
Kitiems tebemiegant.
4. Man rankelės kietos juodos
Nuo sunkių darbelių,
Nėra laiko man nueiti
Į rūtų darželį.
5. Aš pasėjau rūtytėles
Prieš saulelei tekant,
Nuravėjau rūtytėles
Saulei nusileidus.
6. Lakštingėlė kai čiulbėjo,
Aš buvau daržely,—
Stovi rasa sidabrinė
Ant mano rūtelių.

842(54). VIDURY GIEDRIOS DIENELĖS

<p>1. Vidury giedrios dieneelės
Sėka žaliąsias rūteles,
Panele jaunoji,
Rūtytėle žalioji.</p>	<p>3. Vidury giedrios dieneelės
Žydžia žaliosios rūtelės,
Panele jaunoji,
Rūtytėle žalioji.</p>
<p>2. Vidury giedrios dieneelės
Išdygo žalios rūtelės,
Panele jaunoji,
Rūtytėle žalioji.</p>	<p>4. Ūkanioje dienytelėj
Stov nuvytę rūtytelės,
Panele jaunoji,
Rūtytėle žalioji.</p>

843(55). SIUNTĖ MANE MOTINĖLĖ

<p>1. Siuntė mane motinėle
Ing upelį vandenėlio.</p>	<p>4. Nebark manę[s], motinėle,
Nebark, senas tetušėlis.</p>
<p>2. Aš nėjau ing upelį,
Aš nuėjau ing darželį.</p>	<p>5. Kol aš būsiu pas tėvelius,
Man tik rūpi vis darželis.</p>
<p>3. Barė mane motinėle,
Barė senas tetušėlis.</p>	<p>6. Kai pateksiu už bernelio,
Nelankysiu aš darželio.</p>

844(56). OI, ŽINAU ŽINAU

<p>1. Oi, žinau žinau,
Tiktai nesakau,
Kur auga mano panelė,
Kur sėja žalias rūteles.</p>	<p>4. Oi, žinau žinau,
Tiktai nesakau,
Kur auga mano bernelis,
Kur sėja žalius linelius.</p>
<p>2. Oi, toli toli,
Nelabai arti —
Už du šimtu mylelių,
Už žaliųjų girelių.</p>	<p>5. Oi, toli [toli],
Nelabai arti —
Už du šimtu mylelių,
Už žaliųjų girelių.</p>
<p>3. Nei pėsčiam eiti,
Nei raitam joti,
Nei važiuotam važiuoti,
Tik par mareles
Laiveliu plaukti.</p>	<p>6. Nei pėsčiai eiti,
Nei raitai joti,
Nei važiuotai važiuoti,
Tik par mareles
Laiveliu plaukti.</p>

845(57). ŠVIESUS DANGAUS KRAŠTAS

<p>1. Šviesus dangaus kraštas,
Kur saulelė teka,
Tenai dar šviesesnis,
Kur panelė šneka.</p>	<p>3. O kai ji dainuoja,
Gražus jos balselis,
Kaip čiulba lakšutė
Po žalius medelius.</p>
<p>2. Mano panytelė
Už visus meilesnė,
Kaip aušros žvaigždėlė
Už visus šviesesnė.</p>	<p>4. Nėr nieko ant svieto
Užu ją brangesnio —
Ir šviesi saulutė
Del man ne šviesesnė.</p>

846(58). STOVI OBELELĖ

<p>1. Stovi obelėlė
Vidury sodelio,
Stovi mano panytelė
Vidury darželio.</p>	<p>Toks ir mano panytelės
Skaistumas veidelių.</p>
<p>2. Žydi obelėlė
Raudonais žiedeliais —</p>	<p>3. Nukris žiedelėliai,
Užaugo obuolėliai,
Išbals mano panytelės
Skaistumas veidelių.</p>

847(59). PŪTĖ VĖJELIS NUOG PIETŲ

1. Pūtė vėjelis nuog pietų,
Krėtė lapelius nuog medžių.
2. Pūtė vėjelis nuog rytų,
Krėtė rasebę nuog rūtų.
3. Gieda gaideliai anksčiausiai,
Budin bernelį mieliausį:
4. — Eik in stainelę greičiausiai,
Balnok žirgelį mandriausį,
5. Balnok žirgelį mandriausį,
Jok ant panytelę greičiausiai.

6. Kaip tik panelė pamatė,
Baltas rankeles nuleidė.
7. — Berneli mano jaunasai,
Kodel teip anksti atjojai?
8. — Panele mano jaunoji,
Šiąnakt aš miegot negaliu.

848(60). ATJOJO BERNELIS

1. Atjojo bernelis,
Juodbėris žirgelis,
Pastatė žirgelį
Prie rūtų darželio. 2. Išėjo panelė
Iš rūtų darželio,
Klausinėjo žirgelio,
Koks bernelio būdelis, | <ol style="list-style-type: none"> Koks bernelio būdelis
Ir koks razumėlis. 3. Atsakė žirgelis,
Atsakė bėrasai:
— Kad galėčia kalbėti,
Daug turėčia sakyti,
Daug turėčia sakyti
Tau, jaunoji panele. |
|--|--|

849(61). KAD BŪČIA KARVELIS

1. Kad būčia karvelis
Arba volungėlis,
Sparnelius turėčia,
Kad skristi galėčia,
Skrisč pas panytėlę
Kožną dienytėlę. | <ol style="list-style-type: none"> 2. Skrisčia aš rytelį,
Kad ją pabudinčia,
Vėlai vakarėlį,
Kad ją užmigdyčia. |
|--|--|

850(62). MĖNESĖLIS ŠVIEČIA NAKTĮ

1. Mėnesėlis šviečia naktį,
Kad galėčia aš nukakti
Ant myliamą panytėlę
Šiuo tiesiuoju vieškelėliu. | <ol style="list-style-type: none"> 2. Saulytėlė šviečia dieną,
Aš panelę myliu vieną.
Myliu myliu ir mylės'
Ir širdelėj da turės'. |
|---|---|

851(63). PANYTĖLE MANO MIELA

1. Panytėle mano miela,
Man be tavęs ilga
diena.
2. Ar aš ariu, ar akėju,
Tave vieną aš minėju.
3. Kai sulauksiu
subatėlės,
Jos' lankyti panytėlės.
4. Panytėle jaunuolėle,
Ar pasėjai rūtytėles?
5. Tegul žaliuoj rūtytėlės,
Kol dar šilta vasarėlė.
6. Ateis šaltas rudenėlis
Ir nušaldys rūtytėles.

852(64). SUDIEV, PANYTĖLE

1. Sudiev, panytėle,
Pasilik sau viena:
Gied ir lakštingėlė,
Nebetoli diena.
2. Čėsas namo eiti,
Kol dar gul tėvelis,
Kad tik nesulotų
Margasai šunelis.
3. Jeigu tik sulotų
Margasai šunelis,
Tada išbudintų
Ir senus tėvelius.
4. Palydėk, panele,
Lig kiemo vartelių,
Gal neišbudinsim
Senųjų tėvelių.

853(65). KLAUSĖ MANE TETUŠĖLIS

1. Klausė mane tetušėlis,
Klausė mane senutėlis,
Kur aš buvau šią nakteleį.
2. Neklausk manę[s], tetušėli,
Neklausk manę[s], senutėli,
Kur aš buvau šią nakteleį.
3. Atsiminki, tetušėli,
Atsiminki, senutėli,
Savo jaunas dienytėles,

4. Kad buvojai uliavojai
Tu pas jaunas panytėles.
5. Nebark manę[s], tetušėli,
Kad aš buvau šią naktelę
Pas myliamą panytelę.
6. Nebark manę[s], senutėli,—
Laukia manę[s] panytelė,
Laukia manę[s] myliamoji,
Nebark manę[s], motinėle.

854(66). OI BERNELI BERNUŽĖLI

1. Oi berneli bernužėli,
Koks tu esi šalbierėlis:
Myli vieną panytelę,
Kitos nori širdužėlės.
2. Viso svieto nenorėk —
Vieną turi ir turėk.
Aš kitam širdies netraukiu,
Katrą myliu, to ir laukiu.

855(67). NEDĖLIOS RYTELĖ

1. Nedėlios rytelį
Žiūriu par langelį
Ir pamačiau bernužėlį
Rūtelių daržely. 2. Ašei iš namelio —
Bernelis iš darželio,
Pasitiko mane jauną
Prie rūtų darželio. | <ol style="list-style-type: none"> 3. — Oi tu bernužėli,
Šelma šalbierėli,
Ką tu veiki šitam laike
Rūtų darželėly? 4. — Žaliają rūtėlę
Ašei jau nuskyčiau
Ir geltoną lelijėlę
Po kojom pamyniau. |
|--|--|

5. — Atstok, bernužėli,
Nuog man' jaunuolėlės —
Tu užkirtai man kelelį
Nuogi jaunumėlės.
6. — Kad ir aš atstosiu,
Tu nebūs' mergelė,
Nebus žalias vainikėlis
Ant tavo galvelės.

856(68). TYKI NAKTIS BE VĖJO

1. Tyki naktis be vėjo,
Svirno duris pravėrė,
Bernelis jaunasai
Su panel kalbėjo.
2. Kolei prikalbėjo,
Ir širdį padėjo:
— Kad aš nepaimsiu,
Karos mane dievas.
3. O kai prikalbėjo,
Imti nenorėjo,
Jis kitas paneles
Mylėti pradėjo.
4. — Berneli jaunasai,
Ko tujei kalbėjai,
Kad tu mane jauną
Mylėti žadėjai?

857(69). NEVIERYK, SESIULE

1. Nevieryk, sesiule,
Bernelio žodeliam:
Bernelio žodeliai
Tručyzne mirkyti,
Bernelio meilumas
Lyg tulžies kartumas.
2. Apvils tav' bernelis,
Kad tu juom tikėsi,
Rūtų vainikėlio
Daugiau neturėsi.
3. Daug yra apviltų
Jaunųjų mergelių,
Katros jau neturi
Žaliųjų rūtelių.

858(70). OI DIEVE MANO

1. Oi dieve mano,
Man galvą sopa:
Mano mergelė
Su kitu šoka.
2. Tegul ji šoka,
Tegul ulioja —
Mano širdelė
Nieko neboja.

<p>3. Oi dieve mano,
Man galvą sopa:
Mano bernelis
Su kita šoka.</p>	<p>5. Oi dieve mano,
Kas reiks daryti —
Šiandie knygelę
Negal skaityti.</p>
<p>4. Tegul jis šoka,
Tegul ulioja —
Mano širdelė
Nieko neboja.</p>	<p>6. Kaip tik paėmiau
Aš knygytėlę,
Par skaistų veidą
Ried ašarėlės.</p>

859(71). PASKUTINĮ KARTĄ

<p>1. Paskutinį kartą
Pasikalbėjau,
Panelės žodelius
Atmint turėjau.</p>	<p>3. Verkė panelė,
Man' išleisdama,
Meiliausiais žodeliais
Man tardama:</p>
<p>2. — Sudiev, panytėlė,
Daugiau nematys',
Vėlai vakarėlį
Aš nebelankys'.</p>	<p>4. — Sudiev, berneli
Mano mieliausias,
Sudiev, kvietkeli
Mano brangiausias.</p>

860(72). ATSIGULĘS MARGOJ LOVOJ

<p>1. Atsigulęs margoj lovoj,
Susapnavau didį sapną,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>	<p>4. Nenujojau pusę lauko —
Užkukavo gegutėlė,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>
<p>2. Anksti rytą atsikėlęs —
Pabalnokit juodbėrėlį,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>	<p>5. — Oi gegute gegutėle,
Kokią sakai navynėlę,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>
<p>3. Pabalnokit juodbėrėlį —
Jos' lankyti panytėlę,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>	<p>6. — Sakau tamstai
navynėlę, —
Serga tamstos panytėlė,
Ok daililio, ok daililio,
Ok daililio daililia.</p>

7. Skubinos jinai prie ežerėlio
Saulutei tekant patikt myliamo.
8. Kai ji pamatė prie ežerėlio —
Tuščias laivelis, nėra bernelio,
9. Pradėjo jinai balsu raudoti,
Kai gegutėlė girioj kukuoti.
10. — Oi dieve mano, mans dievulėli,
Ką aš darysiu, žuvus berneliui?
11. Žuvo bernelis, neturiu kito —
Gal teip jau buvo nuo dievo likta.
12. Puolė panelė į vandenėlį,
Dūmojo gelbėt jauną bernelį.
13. Jauno bernelio neišgelbėjo,
Tiktai jin savo galvą padėjo.

862(74). IŠĖJAU MEDŽIOTI IN ŽALIĄ GOJELĮ

1. Išėjau medžioti in žalią gojelį,
Pasijėmiau lygiai ir savo šunelius.
Leidžiau šunis loti, po gojų lakioti.
2. Su ukvata šunys lakiojo,
Neilgai trukę, balsu sulojo.
Pamačiau — mergelė stovi prie eglelei.
3. — Iš kur, mergele, taip graži?
Pazvalyk artintis man pamaži.
4. — Aš esmi mergelė iš ano sodelio,
Turiu senus tėvelius,
Tik ne puikius namelius.
5. — Aš nežiūriu puikumo anei bagotumo.
Bil tik tikrų tėvelių
Ir slaunių giminėlių.

ŽAIDIMŲ DAINOS

863(75). AUGO LIEPELĖ, TUTO

1. Augo liepelė, tuto,
Tėvelio kiemely, tuto,
Oi liepele, tuto tuto,
Liepytėle, tuto.
2. Nukirsčia liepele, tuto,
Tėvelio kiemely, tuto,
Oi liepele, tuto tuto,
Liepytėle, tuto.
3. Padirbčia važelį, tuto,
Liepelės medelio, tuto,
4. Kinkyčia žirgelį, tuto,
Liepelės važely, tuto,
Oi liepele, tuto tuto,
Liepytėle, tuto.
5. Sodinčia panele, tuto,
Liepelės važely, tuto,
Oi liepele, tuto tuto,
Liepytėle, tuto.

VAIŠIŲ DAINOS

864(76). KAM NĖR MATUTĖS, TETUŠĖLIO

1. Kam nĖr matutĖs, tetušĖlio,
Nenor paŹinti giminĖlĖs.
2. Saldų alutį kai padarĖ,
Visi giminĖlĖm pasidarĖ.
3. Saldų alutį kai jie gĖrĖ,
Tada siratĖles jie pagyrĖ.
4. Saldus alutis aviŹĖlių,
Slaunios giminĖlĖs siratĖlių.
5. BerŹo ŹakelĖs nulinko,
Visos giminĖlĖs susirinko.
6. BerŹo ŹakelĖs svyravo,
Visos giminĖlĖs suvaŹiavo.

865(77). VIS GERIA, VIS GERIA

1. Vis geria, vis geria, } 2 k.
Vis nedainuoja. }
Tada dainuosim, } 2 k.
Kai girtūs būsime. }
2. Vis verpia, vis audžia, } 2 k.
Vis nevelĖja. }
Tada velĖsim, } 2 k.
Kada paspĖsim. }

Gersim čerką pilną,
Rasim galan vilną,
Neverpamą, neskutamą,
Su rageliu praduramą.

867(79). UZBONE MANO

1. — Uzbone mano,
Palivone mano.
— Aš tau duosiu gaidžių porį,
Tik man duoki tą uzboną.
— Man nereikia gaidžių porio,
Tik man reikia to uzbono.
Uzbone mano,
Palivone mano.
2. — Aš tau duosiu jaučių porį,
Tik man duoki tą uzboną.
— Man nereikia jaučių porio,
Man tik reikia to uzbono.
Uzbone mano,
Palivone mano.
3. — Aš tau duosiu arklių porį,
Tik man duoki tą uzboną.
— Man nereikia arklių porio,
Man tik reikia to uzbono.
Uzbone mano,
Palivone mano.
4. — Aš tau duosiu vyrų porį,
Tik man duoki tą uzboną.
— Kad man duosi vyrų porį,
Aš tau duosiu tą uzboną.
Uzbone mano,
Palivone mano.

868(80). NE AŠ GERT ATĖJAU

1. Ne aš gert atėjau,
Ne uliot atėjau —
Savo mielos kaimynkėlės
Prilankyt atėjau.
2. Ne aš dyka atėjau —
Silkės galvą atnešiau,
Silkės galvą atnešiau
Ir ant stalo uždėjau.
3. — Ar sveika,
Kaimynkėle mano,
Ką beveikia
Vaikelėliai tavo?
4. — Visi sveiki
Vaikelėliai mano:
Kur didesni, bėginėja,
Kur mažesni, ropinėja,
Uošvytėle mano.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

869(81). ATEIS RUDENĖLIS

1. Ateis rudenėlis,
Šaltas vandenėlis,—
Bus nuliūdimas,
Motinų verkimas.	3. Ateis rudenėlis,
Pūs šaltas vėjėlis,—
Bus nuliūdimas,
Panielių verkimas.
2. Ateis rudenėlis,
Šaltas vandenėlis,—
Bus nuliūdimas,
Berniukų verkimas.	4. Ateis žiemužėlė,
Snigs baltas sniegėlis,—
Bus nuliūdimas
Ir visiem verkimas.

870(82). DĖKU, MATUTE

1. Dėku, matute,
Už auginimą,
Tik nematysi
Mano mirimo.	Ir atsiskirti
Nuogi tėvelių.
2. Gal ne laimingas
Aš ant svietelio,
Kad reik išeiti
Iš šio kraštėlio.	4. Neverk, matute,
Senas tėvelis,
Gal dievas padės,
Maž aš da sugriš'.
3. Turiu išeiti
Iš šių namelių	5. Melsim perkūną,
Kad jis gelbėtų,
Tavo gyvybę
Vainoj saugotų.

871(83). NE TIK TIE DAINUOJA

1. Ne tik tie dainuoja,
Katrie uliavoja, | Ir aš padainuosiu,
Nors sunkiuos varguose. |
|---|---|

<p>2. Ne del to dainuoju —
Del žmonių gražumo,—
Kad visi regėtų
Vargdienio linksmumą.</p>	<p>4. Vis aš būsiu linksmas,
Aš visad dainuosiu,
Sunkiuose varguose
Niekad nedejuosiu.</p>
<p>3. Pamislyti reikia —
Kada smūtkas yra,
Tankiai par veidelį
Ašarėlės byra.</p>	<p>5. Nors varguos aš būsiu,
Bet vis neliūdėsiu,
Sunkiuosius vargelius
Lengviau pergalėsiu,
Dainuot nenustosiu,
Kol dainuot galėsiu.</p>

872(84). SUDIEV, PANYTĖLE

<p>1. Sudiev, panytėle,
Daugiau nelankysiu,
Tav' baltų rankelių
Daugiau nesveikinsiu.</p>	<p>3. Kai žūsiu aš vainelėj,
Tav' širdy turėsiu,
Kol širdis plakt nestosis,
Vis tave minėsiu.</p>
<p>2. Reikia išvažiuoti
Turkų vainytėlę,
Turėsiu palikti
Mielą panytėlę.</p>	<p>4. Kai akis uždarysiu,
Daugiau neregėsiu,
Tada tave, mieloji,
Daugiau neminėsiu.</p>

873(85). OI BERNELI BERNUŽĖLI

1. — Oi berneli bernužėli,
Imk rūtų kvietkelį,
Kad tu manę[s] neužmirštum
Svetimam kraštely.
2. — Cit, neverki, panytėle,
Aš tav' neužmiršiu,
Nors trečiuosius metelėlius
Gromatą rašysiu.
3. Parašysiu gromatėlę
Baltam popierėly,
Užrašysiu žodelėlius
Aukso litarėlėm,
Pečėstysi pečėstėlį
Rūtų vainikėlį.

874(86). SAULĖ NUSILEIDĖ

1. Saulė nusileidė,
Vakarėlis vėlus,
Panelė jaunoji
Bernelį lydėjo,
Bernelį lydėjo
Ir smūtniai kalbėjo:
2. — Tu nemirk, berneli,
Svetimam kraštely,
Bet tu mirk, berneli,
Ant mano rankelių.
3. Aš tav' pakavosiu
Rūtelių daržely,
Rūtelių daržely
Po žaliom rūtelėm.
4. Kai rūtą ravėsiu,
Tave paminėsiu,
Kai rūtą laistysiu,
Tave pamatysiu.

875(87). AR JIS BIEDNAS, AR BAGOTAS

1. Ar jis biednas, ar bagotas,
Bil tik sveikas, neligotas.
2. Visus jema, mieroj stato,
Nežiūr to, kas tur akvatą.
3. Kai paėmė, kiek tik reikia,
Kitiem liepė namo eiti.
4. Katrie buvo išmieruoti,
Tiem reikėjo prisieg' duoti
5. Karaliui viernai slūžyti,
Savo galvas paguldyti,
6. Paskutinį kraują duoti,
Savo kraštą kad vaduoti.

876(88). AŠ KARALIAUS ŽAUNIERĖLIS

1. Aš karaliaus žaunierėlis,
Aš Lietuvos bernužėlis,
To to to to, to to to to.

878(90). VILNIAUS MIESTE ŽALŪS BROMAI

1. Vilniaus mieste žalūs bromai (2 k.)
Žirgeliam balnoti. (2 k.)
2. Pabalnojau ir išjojau (2 k.)
Vaisko traktavoti. (2 k.)
3. Ir prijojau karčemėlę — (2 k.)
Randu šinkarkėlę. (2 k.)
4. — Šinkarkėle randarkėle,
Duok arielkos puskvortėlę
Vaiskui traktavoti.
5. Da arielkos nesugėrė —
[— — — — — — — —]
Pūčkas riktavoja. (2 k.)

879(91). KAI AŠ JAUNAS VAISKAN JOJAU

1. Kai aš jaunas vaiskan jojau,
Nuog berželio rykštę pjoviau.
2. Atsigrižęs pasižiūriu —
Kas teip gailiai manę[s] verkia.
3. Verkia tėvas motinėlė,
Labiau verkia panytėlė.
4. Kad turėčiau tokią valią,
Kaip karalio jenerolai,
5. Nusivesčia panytėlę
Ant turecką gronytėlę.
6. Tegul mato panytėlė,
Kokiu smerčiu reiks man mirti.

7. Zvimb kulipkos kai bitelės,
Griūna kūnai kai šiekstelės.

8. Bėga kraujas kai upelis,
Kai šaltinio vandenėlis.

880(92). OI DIEVE MANO

1. Oi dieve mano,
Mans dievulėliau,
Kas mums išrašė
Vaiskelin joti?	7. — Broliukas mūsų,
Jaunasai mūsų,
Ką mum parneši,
Kai tu sugrįši?
2. Tetušis senas,
Broliukas jaunas —
Reiks mum pačiom
Padabniai joti.	8. — Vienai sesiulei
Rūtų vainiką,
Antrai sesiulei
Šilkų kasnyką,
3. — Neverk, sesiutės,
Nesirūpinkit,
Aš pats jaunas
Vaiskelin josiu.	9. Šiai trečiojai,
Šiai jaunesniojai,
Aukso žiedelį,
Meilų žodelį.
4. Atveskit žirgą
Man juodbėrėlį,
Uždėkit ty mo
Jam balnelėlį —
Aš pats jaunas
Vaiskelin josiu.	10. Atbėg žirgelis,
Atažvinguoja,
Aukso kilpelės
Atablizguoja.
5. Viena sesiulė
Kamanas movė,
Antra sesiulė
Žirgą balnojo,	11. — Žirgelis mūsų,
Juodbėris mūsų,
O kur padėjai
Broliuką mūsų?
6. Ši trečioji,
Ši jaunesnioji,
Vartus atkėlė
Ir palydėjo.	12. Saulė tekėjo —
Brolių nušovė,
Saulelė sėdo —
Brolių kavojo.
	13. Par šimtą mylių
Už Vilniaus miesto,
Tai tenai guli
Jūsų broliukas.

881(93). GULI GULI ŽAUNIERĖLIS

1. Guli guli žaunierėlis Tegul liubia sesytėlė
Vainelėj pašautas, Žaliom rūtytėlėm.
2. — Bėka bėka,
 juodbėrėli,
Lietuvos šalėlėj,
Tegul veda motinėlė
Naujoje stainelėj.
3. Tegul veda motinėlė
Naujoje stainelėj,
4. Tegul liubia sesytėlė
Žaliom rūtytėlėm,
Tegul girdžia motinėlė
Gailiom ašarėlėm.
5. Nepritrūko motinėlė
Gailių ašarėlių,
Tik pritrūko sesytėlė
Žalių rūtytėlių.

LITERATŪRINĒS KILMĒS DAINOS

882(94). KUR PALIKO TAS TAKELIS

1. Kur paliko tas takelis,
Kur pro kryžiu ējo,
Kur paliko tas bernelis,
Kur mane mylējo?
2. Tas takelis jau išartas,
Žagrēm išvartytas,
Mano mielas bernužēlis
Vaiskan išvartytas.
3. Jau pasētūs ant takelio
Žalieji linēliai,
Pristatytas bernužēlis
Toliman krašteli[n].
4. Jis pramynē tā takelī,
Ant mane eidamas,
Kas subatos vakarēlī
Mane lankydamas.

DAINOS APIE GAMTĄ

883(95). LIETUVOS ŠALELĖJ

1. Lietuvos šalelėj
Žalioje girelėj,
Ten paukšteliai
 ir žvėreliai
Turėjo kalbeļę.
2. Vilks ženyts ketino,
Visus suvadino,
Ir paukštelius,
 ir žvėrelius
Visus sukviestino.
3. Pelės grūdus malė,
Žvirblis alų darė,
O tas garnys
 ilgasparnis
In bačką suvarė.
4. Atabėgo ožka,
Pamergiuos ji troško,
O toj stirna visų pirma
Buvo užprašyta.
5. Kiškėlis pilkasai
Bus svotas pirmasai,
O lapelė geltonoji
Bus svočia didžioji.
6. Meškytė maurojo,
Vilkėlis raudėjo,
Jis raudodams
 ašarodams
Graudžiai pasakojo.
7. Gana jau raudoti —
Čėsas šliūban stoti.
— Tu kiškėli, tu
 pilkasai,
Sėskis važnyčioti.
8. Briedis kelią skynė,
Levas taką mynė,
O lapelė kaipo svočia
Jaunuosius vedino.
9. Šernas suknia juoda
Vilkui šliūbą duoda,
O lapelė kaipo svočia
Jaunuosius ramina.
10. Vanags gaidį peša,
In torielką neša,
O lapelė kaipo svočia
Visus valgyt prašė.
11. Dienelė išaušo —
Vilkėlis įkaušo
Ir pradėjo kabavoti,
Ožką vesti šokti.
12. Ožka susiraukė,
Šalin pasitraukė:
— Kad tu manė[s]
 neklausysi,
Aš tav' sudraskysiu.

884(96). VISI JAU SAKĖ

<p>1. Visi jau sakė —
Žiema ateina,
Įsipūstėjo
Kaip koki vaina.</p> <p>2. Paukščiai ir žvėrys
Nesipulkuoja,
Girioj gegutė
Nebekukuoja.</p> <p>3. Girioj gegutė
Nustoj kukuoti,</p> | <p>Sena matutė
Praded dejuoti.</p> <p>4. Sena matutė
Praded dejuoti,
Kad sūnaiteliui
Reiks vaiskan stoti.</p> <p>5. Žalia žolelė
Nebežaliuoja,
Mana širdelė
Jau markatnuoja.</p> |
|--|--|

885(97). VISI JAU DŽIAUGIAS

<p>1. Visi jau džiaugias —
Pavasarielis,
Tur stot ant lauko
Jau artojėlis.</p> <p>2. Ankstyva ieva
Žydžia kai pieva,
Purienos baloj
Žydžia geltonai.</p> | <p>3. Mergelės laukia
Sėdant saulelės,
Jos eis daržely
Sėti rūtelės.</p> <p>4. Eina daržely
Kas vakarėlį
Laistyt rūtelės
Ir lelijėlės.</p> |
|--|--|

886(98). VIEVERSĖLIS ŠALIA KELIO

1. Vieversėlis šalia kelio
Linksmi gieda del bernelio,
Kad pasiklausytų,
Žagrelę taisytų.
2. — Tu berneli artojėli,
Ar pavargo juodbėrėlis?
Leisk pasiganyti,
Žagrelės taisyti.

3. Tu neark pagal eželę,
Tegul stovi te[n] gūžtelė,—
Kiaušinėlius dèsiu,
Vaikelius perèsiu.

887(99). ČIR VIR VIR VIR, VIEVERSĖL

1. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.
Kai aš buvau mažutėlis,
Ašei ganiau gyvulėlius.
2. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.
Kai paaugau berniukėlis,
Ašei buvau artojėlis.
3. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.
Aš ant laukelio akėjau,
Tu po ežele tupėjai.
4. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.
Tu giedojai rytelėlį,
Kai aš pjoviau šienelėlį.
5. Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.
Ateis šalta žiemužėlė —
Nebegirdės' vieversėlio.
Čir vir vir vir, vieversėl,
Man su tavim linksmi dien.

1. Kai graži dienele,
Renk medų bitelės,
O kai apsinaukus,
Tai korelius daro.
2. Žydžia vyšnytėlės
Žaliajam sodely,
Duoda saldų kvapą
Del pilkų bitelių.
3. Sesiulės daržely
Kvepiančiūs kvietkeliai,
Del pilkų bitelių
Yra daug žolelių.

HUMORISTINĒS DAINOS

889(101). KAI AŠ AUGAU BERNUŽĒLIS

1. Kai aš augau bernužēlis,
Pas tēvelī sūnaitēlis,
2. Padabojau panytēļ
Kai daržely lelijēļ.
3. Padabojau ir atjojau,
Pas kačergos atsistojau.
4. Pasilenķes pasižiūriu —
Kad mergelē pečiuj guli.
5. — Līsk, mergele, iš po pečiaus,
Priimk savo mielā svečią.
6. Užklok stalā staltiesēle,
Aš uždēsiu butelēļi.
7. Uždēk sūrio, kilbasēliu,
Aš uždēsiu arielkēļ.
8. Gersim, valgysm, uliavosim,
Kitu žmoniū neatbosim.

890(102). OI JONELI, NU NU NU

1. Oi Joneli, nu nu nu,
Aš tav' barti ketinu.
Kalba žmonēs ūlyčioj, | Kad tu geri karčemoj.
— Aš barimo nebijau,
Kaip sau noriu, teip darau. |
|---|--|

2. — Oi Joneli, nu nu nu, Aš [tav'] barti ketinu.
Kad tu ilgai teip darys',
Sau mergelės neingys'.
— Aš mergelių nepaisau,
Kaip aš noriu, teip darau.
3. — Oi sūneli, paklausk, Motinėlės nerūstyk.
Neika daugiau karčemoj,
Tai nekalbės ūlyčioj.
— Aš matutės paklausys',
Karčemėlės nelankys'.

891(103). GAILI MAN, GAILI MAN

1. Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
Mano vyras užu stalo —
Aš nabagė ant zoslano.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
2. Mano vyras čiru čiru,
Man pačiai duoda
pipirų.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
3. Man vaikelių kai
žirnelių
Po kiemelį ridinėja.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
4. Mano vyras karčemėlėj,
Aš nabagė pašalėlėj.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
5. Kaip jis gėrė tris
dienes,
Nėra vaikam nei
duonelės.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
6. Mano vyras darbinukas,
Ein karčemon vis
nedukas.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
7. Neša rugių puspūrėlį
Ir arielkos puskvortėlę.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
8. Ir ateina šalta žiema —
Nėra malkų nei tai
dienai.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
9. Nėra vaikam naginėlių
Nei man pačiai
kailinėlių.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
10. Žydo pačią pamylėjo,
Savo vaikų negailėjo.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.
11. Kad kur tujei galą
gautum,—
In karčema
nebetrauktum.
Gaili man, gaili man,
Kad aš jauna tekėjau.

892(104). AŠ SU SAVO ŽMONA

1. Aš su savo žmona
Išėjau grybauti,
Atradau lepšę —
Negaliu išrauti.	Duosim šeimynai,
Katrie dirba laukus.
2. Išvirsim lepšę,
Nugraibysim taukus,	3. Kepsim ragaišio
Ant miežio akuoto,
Tepsim su lepše,
Valgysim taukuotą.

893(105). OK, MYLIU SAVO VYRĄ

1. Ok, myliu savo vyrą,
Moku šėnavoti:
Tris metelius išnešiojo —
Marškinėliai balti.	Aš pasiuvau marškinėlius
Iš palaikio maišo.
2. Ok, myliu savo vyrą,
Moku šėnavoti:	3. Ok, myliu savo vyrą,
Moku šėnavoti:
Ir pridūriau rankovėles
Iš avėto auto.

894(106). VYREL DOBILĖL

1. Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?	4. Paguldžiau pašalėj —
Apipuolė mašalai.
Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?
2. Sodinau ant krasės —
Palikau be dvasios.
Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?	5. Paguldžiau ant lovos —
Palikai be slovos.
Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?
3. Paguldžiau ant suolo —
Musės apipuolo.
Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?	6. Paguldys' ant pečiaus —
Būsi tu kaip svečias.
Vyrel dobilėl,
Kur aš tave dėsiu?

STEBUKLINĖS, NUOTYKIŲ PASAKOS

895(107). [ŽALČIO ŽMONA]

Gyveno viena pamilija: tėvas, motina, devyni sūnūs ir viena duktė ir senas senelis, tėvo tėvas. Toj duktė visuomet tam seneliui ieškodavo galvon utėlių ir visuomet tą vieną didžiausią palikdavo. Vėliau senelis negalėdavo galvos užulaikyt. Ta duktė sakydavo:

— Kai bus teip didelė, kad man galės čeverykas pasiūt, tai aš išimsiu iš senelio galvos.

Teip ir padarė — išėmė ir davė šaučiui, kad pasiūtų čeverykas. Ir pradėjo piršliai pirštis. Bet jin sako:

— Aš su tuo ženysiuos, kas įspės, kokios skūros mano čeverykos.

Niekas negali įspėti. Atvažiuoja vienas su puikia karieta — tas ir įspėja. Sako:

— Ut utėlės.

Tai ji ir ženikas (jis buvo žaltys) po veselijų ir išvažiavo. Privažiavo upę ir inėjo, invažiavo ton upėn. Broliai palydėję labai supyko ant to švogriaus.

Jai buvo gerai gyvent. Susilaukė sūnaus. Tai ji nori važiuot kieminėt pas savo tėvus. Vyras sako jai:

— Kada suverpsi kuodelį, [tada galėsi važiuot kieminėt.]

Bet ji verpia ir verpia ir niekad negali kuodelio suverpt. Sulaukė ir kito sūnaus — ir vis negali to kuodelio suverpt. Sulaukė ir dukteres — ir vis negali to kuodelio suverpt. Jau tie vaikai paaugo. Užaina sena sena moterė. Ji ir kalba su ta motere — sako:

— Teip noriu važiuot kieminėt pas brolius, ale vyras sako: „Kai suverpsi tą kuodelį, tai tada galėsi“. Jau teip daug gijų priverpiau, ale kuodelio nesuverpiu.

Ta moterė sako:

— Kai pakursi pečių, tai prieš pečių pakaitink, iškra-
tyk — išpuls rupūžė, tai tu tada ir suverpsi.

Antrą dieną ji teip ir padarė: lig vakarui, kol jos vy-
ras parėjo, ji jau beveik ir pabaigė. Tai sako:

— Rytoj leisk važiuoti.

Vyras sako:

— Gerai, būk gatava.

Tai jin klausia:

— Kaip aš tave pašauksiu, kai aš sugrįšiu?

Sako:

— Šiteip:

Žalty vyrel, žalty vyrelėl,
Jei tu gyvas — pieno burbuls, pieno burbuls,
Jei negyvas — kraujo burbuls, kraujo burbuls.

Tei jei [išsikels] pieno burbulas, tei tu žinok, kad aš gy-
vas, bet jei kraujo burbulas, tai aš jau negyvas.

Tai jis juos visus keturis par tą upę perkėlė. Motina
sako tiem savo vaikam:

— Jūs nesakykit dėdėm, kaip aš šauksiu savo vyrą, jū-
sų tėvą.

Vaikai sako:

— Gerai, nesakysim.

Parvažiavo — jau tėvai numirę. Broliai labai apsidžiau-
gė, seserį pamatę, par tiek laiko nematę. Jiems buvo
linksma. Bet jiems noris žinot, kaip ji savo vyrą vadina.
Jie jos klausia, bet ji jiems nesako.

Trys broliai eina arklių ganyt — pasijema jos vyresnį
vaiką. Jie viseip klausinėja, ali jis nesako. Jau ir muša,
ir peša — jis verkia, bet jiems nieko nesako.

Rytą, kai pareina namo, motina klausia:

— Kodel tavo akys raudonos, ko tu verkei?

Jis sako:

— Dėdytės sukūrė ugnį, tai dūmai man padarė raudon-
nas akis.

Kitą naktį ėjo kiti trys broliai ir paėmė kitą vaiką. Jo
vėl klausė, kaip mama šaukia tėvą, — jis nesakė. Tai jie
jį muša, peša, [į] ugnį stumia, ale jis vis nesako.

Rytą, kai pareina namo, motina klausia:

— Kodel tavo akys raudonos?

— Dėdės sukūrė ugnį — dūmai ėjo, ir paliko raudonos.

Trečią naktį jie pasijema tą mergaitę ir klausia:

— Kaip mama tėvą šaukia?

Mergaitė sako:

Žalty vyrel, žalty vyrelėl,

Jei tu gyvas — pieno burbuls, pieno burbuls,

Jei negyvas — kraujo burbuls, kraujo burbuls.

Kai ji pasakė, tai vienas nuėjo su šautuvu ir šaukia:

Žalty vyrel, žalty vyrelėl,

Jei tu gyvas — pieno burbuls, pieno burbuls,

[Jei negyvas — kraujo burbuls, kraujo burbuls].

Pamatė, kad atplaukia didelis pieno burbulas,— pokšt ir nušovė tą burbulą.

Kai parėjo namo, motina sako:

— Kodel tavo akys ne raudonos?

Ji sako:

— Aš nėjau, kur dūmai eina.

Kitą dieną ji važiuoja namo. Privažiavo prie upės ir šaukia:

Žalty vyrel, žalty vyrelėl,

Jei tu gyvas — pieno burbuls, pieno burbuls,

[Jei negyvas — kraujo burbuls, kraujo burbuls].

Pamatė, kad atplaukia kraujo burbulas. Ji jau nusigando. Ji klausia:

— Katras pasakėt?

Berniukai sako:

— Mes nesakėm, dėl to mes turėjom verkt.

Klausia mergaitę. Ji sako:

— Aš pasakiau.

Motina sako:

— Kam tu sakei?

— Kad dėdės prašė.

Motina inkėlė vieną sūnų uosin, antrą — ažuolan, o mergaitę — epušėn, o jin pati — liepon. Ir šitokius žodžius sako:

Vienas sūnus ažuolėlis,
Antras sūnus uosytėlis,
O ta kekšta kurva epušėlė
Tegul dreba kratos dieną naktį,
O aš pati liepytėlė.

Tiem visiems broliam tam name buvo po langą. Atbėgo devyngalvis ir griaužia tą liepą. Atskridus gegutė ir kukuoja pas vyresnio brolio langą:

Kukū, jūs devyni broliai,
Kukū, jum viena sesiulė,
Kukū, devyngalvis griaužia.

Brolis nuvaiko:

— Tiš, ką tu čia pliauški!

Paskui prie antro brolio... , kol pas visus.

Atbėga kiškis, mato, kad jau baigia devyngalvis nugriaužt. Kiškis sako:

— Tu gulk pasilsėt, aš tau padėsiu — matai, kokie mano dantys!

Devyngalvis užmigo, o kiškelis, aplink liepą bėgdamas, ir sako:

— Ratul, liepytėl, ratul, sedulėl... .

Ir ta liepa dar storesnė, nekaip pirma buvo.

Kai jau gegutė pas jaunesnio brolio langą užkukavo:

Kukū, jūs devyni broliai,
Kukū, jum viena sesiulė,
[Kukū], devyngalvis griaužia,—

tai tas brolis suprato, nes jis mat nušovė jos vyrą. Jis pasiėmė šautuvą ir išbėgo. Ale jau buvo per vėlu — jau jie visi buvo pavirtę medžiais: vienas sūnus ažuolu, antras sūnus — uosiu, duktė — epušė, motina — liepa. Tas brolis labai gailėjęs, kad teip padarė, ale jau negalėjo gelbėt.

Gyveno senelis ir senelė. Jie buvo labai biedni, tik turėjo vieną vištelę. Ta vištelė padėjo tris dešimtis tris kiaušinius ir vieną mažutį. Senelė patupdė vištelę perėti tuos kiaušinius. Betupint ta vištelė nusprogo. Senelė sako:

— Tūpk tu perėt, senel, tą kiaušinių.

Senelis ir atsitūpė ir išperėjo tris dešimtis tris sūnus ir vieną mažutį. Tas mažutis buvo Petrukas vardu. Ir užaugo jie visi. Sako [senelė]:

— Senel, pasamdyk pievos tris dešimtis tris dešimtinas ir vieną mažutę.

Senelis teip ir padarė: pasamdė tris dešimtis tris dešimtinas ir vieną mažutę. Sako:

— Nupirk tris dešimtis tris dalgius ir vieną mažutį dalgelį.

Ir pradėjo toj pievoj kieno arkliai ganytis ir žolę nuėst ir išmint — jų nemato, kai dienom nueina. Petrukas sako:

— Reikia eit naktį pasaugot, tai pagausim.

Išėjo pirmą naktį trys broliai. Iš vakaro laukė, laukė, po dvylikei ir sumigo. Atbėgo arkliai ir ganos, o jie miega ir nieko nemato. Rytą pabudę žiūri, kad būta arklių, ale jų nematė. Parėjo namo, sako:

— Visą naktį budėjom, ale nieko nematėm.

Kitą naktį eina kiti trys ir teip pat iš vakaro nemiega, po dvylikei suminga, ir vėl tie arkliai ganos. Ir jie parėję sako, kad nieko nematė... Visi išėjo, ale nė vieni nieko nepagavo. Petrukas juokias.

— Tai jau,— sako,— tai eik tu, kad tu toks kytras, ir pagauk.

Ir išėjo Petrukas. Jis iš vakaro atsigulė ir miega. Po dvylikei jis atsikėlė, nuėjo pas didelį medį ir inlipa in medį, kur dar daugiau žolės. Jis ir žiūri — atbėga atbėga viena kumelė ir trys dešimtys trys arkliai ir vienas mažutis tuoj po medžiu ir ėda. Jis — iš medžio ant tos kumelės nugaros. Ta kumelė jį po miškus, po balas — visur nešiojo, norėjo numesti, ale negalėjo. Jau saulė užtekėjo, ir ta kumelė pavargo, jau Petrukas galėjo valdyti. Ir joja namo. Kur ta kumelė bėgo, ten ir visi kiti bėgo paskui ją. Parjojo namo — broliai valgo pusrytį. Petrukas šaukia:

— Atdarykit, broliai, kiemo vartus!

Bet jie juokias — sako:

— Sušalęs — negali nė vartų atadaryti.

Senelis išėjo, vartus atadarė. Jis injojo kieme — ir visi arkliai suėjo kieman — trys dešimtys trys arkliai ir vienas mažutis arkliukas ir ta kumelė. Jis padalė visiem broliam po arklį, seneliui — kumelę, sau pasiėmė tą mažutį arkliuką. Ir sako:

— Dabar, broliai, jokim darbo ieškot.

Ir išjojo visi, tik senelis su senele paliko. Padien jojo ir vakare prijojo dvarą. Turėjo ten nakvoti. Tam dvare buvo ragana. Ji turėjo tris dešimtis tris dukteris ir vieną mažutę. Ir tie arkliai buvo tos raganos. Ji dabar labai apsidžiaugė, kad jos arkliai čia. Ji davė vakarienės ir suguldė tuos vaikus su savo dukterim. Petrukas išėjo pasižiūrėti savo arkliuko. Tai arkliukas jam tarė:

— Žinai ką, Petruk, bus blogai, nes nori jums visus šianakt nužudyti. Kai ji ineis vieną sykį ir vėl išeis, tai nieko nedarykit. Kai vėl ineis ir išeis, tai tada jūs visi savo galvas padėkit, kur kojos.

Broliai sumigo, bet Petrukas neminga: jis saugo tą raganą, nes ji buvo prisakius savo dukterims galvas grįžt in kojų galą. Kaip ji antrą kartą išėjo, Petrukas savo brolius pabudino ir sako:

— Grįžkit galvas in kojas.

Ji inėjo trečią kartą — žiūri, kad yra galvos, kur kojos. Ji su kirviu nukirto visas savo dukteris ir nuėjo atsigulė ir užmigo. Tada Petrukas sako:

— Kelkit, broliai, ir jokim!

Jie greitai atsikėlė ir išjojo. Ji pabudus eina žiūrėti. Žiūri, kad jos visos dukterys negyvos. Ji — vytis. Ale ji baigė vytis — jie parjojo par rubežių, ji negalėjo privyti.

Tada jie nujojo pas karalių ir apsiėmė ten jie visi. Ir karalius labai pamylėjo Petruką. O broliam buvo pikta, kad karalius teip labai myli jį. Tai broliai susitarė meluot ant jo. Broliai sakė karaliui, kad Petrukas žadėjo del karaliaus gaut tokius karvelius, kur torielkas maino. Petrukas labai nusiminė. Jis nuėjo pas savo arkliuką ir apsikabinęs kaklą ir verkia. Arkliukas klausia:

— Ko tu verki?

Jis sako:

— Karalius liepė man gauti tokius karvelius, kur torielkas maino.

Arkliukas sako:

— Neverk — gausim. Tik tu daryk, ką aš tau sakysiu. Tu jok pas tą raganą. Kai tu nujosi, ji tau atneš valgyt tris valgius ir vėl tris ir išeis vėl atnešt, karveliai mainys torielkas. Bet vienas poris nemainys. Tai tu tada imk tą porį, kur nemainė, ir sėsk ir jok.

Petrukas teip ir padarė. Nujojo pas tą raganą, katroj norėjo juos nužudyt. Ale jis labai bijodamas, ale daro, kaip jam arkliukas sakė. Innešė tris valgius, išėjo ir vėl tris innešė ir vėl išėjo. Tada greitai griebė Petrukas tuos karvelius, kur nieko nedarė, ir sėdo greitai ant arkliuko, ir, kiek tik gali, arkliukas bėga. Ji inneša vėl tris valgius — žiūri, kad jo nėra. Ji greitai vytis. Ale Petrukas spėjo par rubežių parjot — ji negalėjo pavyt.

Petrukas parnešė tuos karvelius. Jie karaliūm mainė torielkas, kai karalius valgydavo. Karalius dar labiau pradėjo mylėti Petruką. Broliam buvo labiau pikta. Broliai vėl sako karaliūm, kad Petrukas žadėjo gauti kankles, kur pačios kankliuoja. Karalius ir liepė gauti. Petrukas ir vėl nusimena ir vėl eina pas arkliuką ir verkia. Arkliukas klausia:

— Kas yra, kad verki?

Petrukas sako:

— Karalius liepė gauti kankles, kur pačios kankliuoja.

Arkliukas sako:

— Nebijok, bus viskas gerai. Jok vėl ten, pas tą raganą, ir ji inėš tris valgius, vėl išeis. Ale tu griebk tas kankles, kurios nekankliuoja, ir lėk, kiek tik gali, prie man'.

Petrukas ir jojo. Nujojo ir arkliuką pas duris pastatė ir inėjo vidun. Ragana liepė sėstis ir išėjo valgio atnešt. Atnešė tris valgius ir išėjo. Jis griebė tas [kankles], kurios nekankliavo, ir greitai bėgo par duris. Ji įeina — žiūri, kad jo nėra. Ji — vytis. Ir negalėjo [pavyt], nes jis per rubežių parjojo. Ji teip pikta labai sugrižo.

Petrukas parnešė karaliui tas kankles. Karalius dar labjau jį myli. Broliam dar labjaus nepatinka. Broliai sumislijo — sako karalium, kad Petrukas žadėjo gauti pana, už saulę gražesnę. Karalius ir liepė gauti. Petrukas labai nusiminė ir nuėjo pas savo arkliuką ir verkia. Arkliukas sako:

— Neverk, bus gerai. Tu sakyk, tegul tau duoda tris dešimtis tris kančiukus ir vieną mažutį kančiuką. Tai kai tu nujosi pas tą raganą, ji įneš vieną valgį. Kaip tik tu pradėsi valgyt, ji griebės tave už krūtinės. Ale tu griebk ją už plaukų ir mušk su tais kančiukais, kol trys dešimtys trys sutrupės. Tai pasidarys toks kamuolys iš jos. Tai su tuo mažučiu kančiuku sumušk tą kamuolį, kad perpus persiskirtų. Tada iš to kamuolio išeis visokios kirmėlės, vabalai ir visokie, kokie tik yra, gyvūnai. Ir tada ji paliks labai graži pana. Ir ji tau dėkavos, kad tu ją išgelbėjai. Tai tu ir parneši karaliui.

Petrukas sako karalium:

— Man reikia trijų dešimčių trijų kančiukų ir vieno mažučio kančiuko.

Karalius ir liepia nupirkt tris dešimtis tris kančiukus ir vieną mažutį ir paduoda Petrukui. Jis ir joja pas raganą ir daro, kaip jam arkliukas liepė. Kai padėjo valgį, ji jam už krūtinės. Jis jai — už plaukų ir su kančiukais kapot ją tol, kol trys dešimtys trys sutrupėjo kančiukai, tik dar tas mažutis dar buvo. Tai iš jos pasidarė toks kamuolys. Jis su tuo mažučiu kai mušė — kamuolys ant pusės persiskyrė, ir visokios gyvatės, dėlės, varlės, rupūžės ir kas tik kokių yra ant pasaulio — visi ten buvo. Ir pas-kui kad pasidarė graži pana — užu saulę gražesnę. Ji griebė Petruką bučiuot, sakydama:

— Dėku, kad tu mane išgelbėjai.

Petrukas ir parneša karalium tokią gražią pana. Karalius dar labiau myli jį. Broliam labiau pikta.

Karalius nori ženytis tos panos. Ale ji sako, kad ji negali be vainiko savo eit ant šliūbo, nes jos vainikas ten — vidur marių akmuo, tam akmeny antis, toj antėj kiaušinis, tan kiaušinin vainikas. Broliai, pykdami ant Petruko, sako karaliui, kad Petrukas žadėjo gauti vainiką. Ka-

ralius ir liepia gauti. Petrukas dar labjau nuliūdo. Nuėjęs pas savo arkliuką ir verkia. Arkliukas klausia:

— Kas yra, kad tu verki?

Jis sako:

— Karalius liepė gauti panos vainiką, tai kaip aš gau-siu, nes vidur marių akmuo.

Arkliukas sako:

— Nebijok, bus viskas gerai. Tu prašyk, kad tau nu-kaltų lenciūgo tris dešimtis tris sieksnius ir vieną mažutį sieksnelį. Tai kai turėsi lenciūgą, atėik pas mane.

Petrukas sako karaliui:

— Man reikia lenciūgo trijų dešimčių trijų sieksnių ir vieno mažučio sieksnelio.

Karalius tuoj liepė nukalt. Ir nukalė ir atanešė. Petrukas pasiėmęs atėjo pas arkliuką ir užsėdęs nujojo pas marias. Arkliukas liepė mest tą lenciūgą marios. Ir iš-traukė tą akmenį. Ir arkliukas spyrė tą akmenį — ir išėjo antė. Arkliukas spyrė antę — išriedėjo kiaušinis. Arkliukas spyrė kiaušinį — ir išėjo vainikas. Petrukas paėmė vainiką ir parnešė.

Tada karalius dar labjau mylėjo Petruką. Broliam dar labjau darės pikta. Tada karalius ženijos tą paną ir Petruką šalia pasodino. Broliai supyko, nuėjo ant šiaudų stirtos šalinėj, padegė stirtą, ir jie sudegė. O Petrukas dar ir šiandien pas karalių gyvena, su karalium ir kara-liene valgo ir geria sykiu visuomet.

897(109). [JONUKAS IR SESERYS]

Buvo pamilija, turėjo keturis vaikus: tris mergaites ir vieną berniuką, vardu Jonukas. Tėvai išvažiavo in miestą. Dukterys, žinodamos, kad tėvai greitai nesugriš, jos pradėjo virt virtinius ir kitokius gardumynus ir valgyt, bet Jonukui neduot. Vyresnioji sesuo Jonuką išvarė į mišką. Jis inlipė in medį didelį ir rado voverės gūžtą. Ten buvo daug riešutų, gilių. Jis ten ir gyvena.

Tėvai parvažiavo, klausia, kur Jonukas. Seserys sako, kad nežinom. Tėvai rūpinas per naktį, rytą eina ieškot. Ir atrado medy. Jį kviečia, ale jis nelipa. Jis sako:

Pastatykit rimtą svirną
Ir atveskit širmą žirgą
Ir paklokit šalavijų lovą.

Tėvas teip ir padarė: pastatė rimtą svirną ir atvedė širmą žirgą. Motina ir seserys paklojo šalavijų lovą. Bet kaip jis nelipa, teip nelipa. Vyresnioji sesuo nuėjo naktį ir atsigulė — mislija, maž naktį jis nulips. Bet jis nelipo. Jis klausia:

Kam pastatėt rimtą svirną,
Kam atvedėt širmą žirgą,
Kam paklojot šalavijų lovą?

Sesuo atsako:

Tau pastatėm rimtą svirną,
Tau atvedėm širmą žirgą,
Tau paklojom šalavijų lovą.

Antrą naktį antroji sesuo atėjo, atsigulė. Jis vėl klausia:

Kam pastatėt rimtą svirną,
Kam atvedėt širmą žirgą,
Kam paklojot šalavijų lovą?

Šita sesuo ar teip pat, kaip anoj, atsako:

Tau pastatėm rimtą svirną,
Tau atvedėm širmą žirgą,
Tau paklojom šalavijų lovą.

Jis ir vėl nelipa. Trečioj ateina jaunesnioji sesuo, kurią jis labai mylėjo. Ji atsigula toj lovoj, jis ir vėl klausia:

Kam pastatėt rimtą svirną,
Kam atvedėt širmą žirgą,
Kam paklojot šalavijų lovą?

Bet ji nieko nesako. Tai jis nulipa nuo medžio ir prieina prie lovos ir pabučiuoja myliamą sesutę. Ji apsika-

bino ir neleidžia daugiau in medį lipti. Rytą jį parsiveda namo. Bet Jonukas, pripratęs prie miško valgių, užvalgo namų valgio ir rūgščios duonos, ir Jonukas numiršta. Tėvai ir seserys labai gailino Jonuko.

898(110). [PO APSINIAUKIMO SAULĖ UŽTEKĖJO]

Kai gudai eina ant Surdegį melst. Vieną kartą ėjo pulkas gudų. Vienai gudei sutrūko šerštike šniūrelis. Ji graibo linų pluoštus, kur ant krūmų užsikabinę. Kol ji pasitaisė ryšį, kiti jau nuėjo toli. Pasigadijo, važiavo razbainykai. Ir paėmė ją, nuvežė ant savo namus. Tenai ją saugo, kad ji neišbėgtų. Ji iš karto labai smūtni buvo, bet potam mato, kad nieko nepadeda jos smūtnybė — pradėjo būt linksmi. Pradėjo jos nebesaugot.

Vieną kartą jie visi išėjo tuoj nuo ryto. Jinai apsiliko blogas viškai drapanas. Ir ji jau buvo užtikėta, kad jai palikdavo visus raktus, kur buvo pinigai. Jinai pasikišė už lopinių pinigų ir išbėgo iš tų namų. Nu ji bėgt, nu ji bėgt, kiek tik gali! Nubėgo — tam mieste jos nieks nepažino, kad ji su tokiais ryzais apsikarsčius. Jos vyras jau kitą sukalbėjo pačią. Jos vyras smūtnus, o sūnus vėl smūtnesnis. Buvo daug svečių susirinkę jo namuos, ir ji įėjo. Jos nieks nepažino. Visi svečiai bagaslovija tą namų gaspadorių, kožnas kitaip. Preina ir toj ubagė bagaslovyt. Ji teip bagaslovija, kad dievas duotų tamsiam debesiui nueit ir užtekėtų skaisti saulelė. Nė vienas negalėjo suprast tos jos mįslės. Visi išėjo — ji pradėjo pasisakyt, kaip jai buvo nusidavę. Tie labai apsidžiaugė. Teip išsipildė jos bagaslovenstva, kad po apsiniaukimo saulė užtekėjo.

BUITINĖS PASAKOS, ANEKDOTAI

899(111). [TIK PER TVORĄ NEMESK]

Vieną sykį nutvėrė čigono vaiką sode obuolius raškant. Čigonėlis sako:

— O pone, ką daręs, tai daryk, tik per tvorą nemesk.

Ūkinykas negalėjo taip greitai dasiprotėti ir išmetė per tvorą. Čigonėlis sako:

— Gerai tau sode mane sugaut. . .

900(112). KAIP VOKIEČIUI DAVĖ KIAUŠINIŲ

Kai vokiečiai inėjo Lietuvoj, inėjęs vokiečių kareivis prašo „ajer“—kiaušinių. Moterė, manydama, kad tai airių, ji greitai išbėgo iš stubos. Vokiečių laukia — jin atneša airių. Vokiečių sako:

— Ajer.

Ji sako:

— Ar dar mažai?

Ji dar nueina, atneša dar daugiau. Vokiečių supykęs išėjo keikdamas.

901(113). [NAŠLA]

Vienas rusas jodamas pametė nosinę. Sugrižęs pasitinka einant moterę. Jis ir klausia jos:

— Što ty našla platok?

Moterė, nesuprasdama rusų kalbos, ji manė, kad jis klausia: „Ar tu našlė?“ Ta moteris buvo našlė, tai ji sako, dar galvą palenkdamą:

— Našla, ponaičiuk, našla, ponaičiuk.

Rusas, nesuprasdamas jos kalbos, sako:

— Jesli našla, davai.

902(114). [KAIPGI BUS SALDUS]

Vieną sykį motina, eidama ing darbą, pabučiavo savo trijų metų vaikutį. Vaikutis pribėgęs prie tėvo ir sako:

— Aš gavau bučkį.

Tėvas klausia:

— Ar buvo saldus bučkis?

Vaikas atsako:

— Juk bučkis tai ne valgis — kaipgi bus saldus.

903(115). [MAIŠAS]

Ėjo du draugai ir nespėjo nueit ing gyvenamai vietai, bet turėjo nakvot miške. Pirmas atsigulė ir guli, antras klausia:

— Ką tu turi po galva?

Pirmas sako:

— Maišą.

Antras:

— Ką tu turi pasiklot?

Pirmas:

— Maišą.

Antras:

— Ką tu turi apsiklot?

Pirmas:

— Maišą.

Antras:

— Tai duok ir man vieną maišą.

Pirmas:

— Kad aš tik vieną teturiu maišą, tai ką aš tau duosiu.

Tėvas, sūnų išleisdamas ing aukštą mokslą, davė jam pinigų del pragyvenimo. Bet sūnus nuvažiavęs tuoj nueina pas draugus ir lošia iš pinigų. Ir pralošia visus pinigus. Siunčia tėvui tiligramą: „Pamečiau pinigus — atsiųsk“. Bet, vėl lošdamas, išlošė — siunčia kitą tiligramą: „Atradau — nesiųsk“. Ir vėl lošia — ir vėl pralošia. Muša trečią tiligramą: „Atradau piniginę tuščią — pinigai išimtūs. Atsiųsk“.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

- 905(117). Geros akys dūmų nebijo.
- 906(118). Ir akys išties, kol gaili rasa nukris.
- 907(119). Kai mano akys užsidarys, tai jūsų atsidarys, bet bus per vėlu.
- 908(120). Kol akys plačios, tol vis nor'.
- 909(121). Gali mėtyt akmenim par galvą — bil galvos nesieks.
- 910(122). Neduos ir akmenio galvai prasimušt.
- 911(123). Ant akmens niekad samanų nebus, katrus visad valais.
- 912(124). Teip greitas, kai akmuo po vandenį.
- 913(125). Akvata pikčiau nevalios.
- 914(126). Apseik su visais draugiškai — būsi visų myliamas ir gerbiamas.
- 915(127). Gali pristat arklį prie vandens, bet negali prive[r]st gert.
- 916(128). Kai arklį pajema, tai avižas rodo.
- 917(129). Ant arklio sėdėdams, zuikio nepagaus'.
- 918(130). Nėr to arklio, katras avižų nemylėtų.
- 919(131). Valig arklio ir pakinklūs.
- 920(132). Arklys negreitas nuo botago.
- 921(133). Katras arklys dirba, tam botagu drožia, o katras stainėj, tam avižų duoda.
- 922(134). Ir neverkiant ašaros bėga.
- 923(135). Nė vienas negali žinoti, kas ateity bus, ale visi žino, kas praėjo.
- 924(136). Aukšas žiba ir purve, taip ir žmogaus garbė: kas gerai daro, visur matoma.
- 925(137). Kur mūsų nėra, ten aukso kalnai yra.
- 926(138). Kad būt avė be galvos ir audeklas be pradžios.

- 927(139). Nenorék nuo vieno avino dviejų kailių.
- 928(140). Avižos neina ant arklius, ale arkliai ant avižas.
- 929(141). Tuščia bačka labiau skamba.
- 930(142). Bargas tei vargas.
- 931(143). Kam bažnyčia arti, dievas toli.
- 932(144). Girdėjo, kad skamba, ale nežino, kokioj bažnyčioj.
- 933(145). Kas prie bažnyčios arti gyvena, visuomet bažnyčioj vėlai nueina.
- 934(146). Viena bėda tai ne bėda, dvi trys tei žmogų suėda.
- 935(147). Ir bitės be barnio nebūsta.
- 936(148). Teip puolo, kai bitės prie medaus.
- 937(149). Sausas braška, žalias lūžta.
- 938(150). Oi tu burna, nebūk durna: mokėk loti — būsi soti.
- 939(151). Ką par burną išleisi, tai par nosis sutrauksi.
- 940(152). Iš tavo burnos ant tavo paties galvos.
- 941(153). Iš tavo burnos dievo ausys'.
- 942(154). Vienam dalyke visi lygūs esam: visi nuogūs gimstam, kitam — visi turim mirtingumą.
- 943(155). Visų dantys balti, bet kas už dantų yra, tei nieks nežino.
- 944(156). Kad visus darbus mokėtum, ne visus dirbtum.
- 945(157). — Kas gerai daro? — Aš. — Kas blogai? — Nežinau.
- 946(158). Kas pats blogai daro, tas vis mislij ant kito.
- 947(159). Ne mano daržas, ne tam darže aš galiu sodint.
- 948(160). Diena — viekas, naktis — močia.
- 949(161). Nėra dienos be vakaro, nėra žmogaus be klaidų.
- 950(162). Visos dienos tur vakarus, visos merginos tur vaikus, visos naktys tur rytus, visi vaikinai turi merginas.
- 951(163). Geriau tylėk ir dievą mylėk, bus geriau.

- 952(164). Dievas davė, dievas ir atsiėmė.
- 953(165). Kai dievas duoda, nei velnias neatima.
- 954(166). Kas daug turi, tam ir dievas duoda.
- 955(167). Saugokis pats — ir dievas padės.
- 956(168). Dievo keliai nepavejami ir mislės neištiriamos.
- 957(169). Dievs ne ūmus, ale ir nemaršus.
- 958(170). Ką dievs myli, tam ir kryžių duoda.
- 959(171). Dovana dantų nežiūri.
- 960(172). Jei nenori draugo trotyt, tai neskolink jam pinigų.
- 961(173). Svetimi dūmai ne teip akių graužia.
- 962(174). Nėra dūmų be ugnies.
- 963(175). Kai duoda, tei imk, o kai muša, tei bėk.
- 964(176). Duona ne marti, suvalgysim.
- 965(177). Vaikų duona karti del tėvų.
- 966(178). Nemokėjo geros duonos valgyt — turės priprast prie blogos.
- 967(179). Ryt duos ir tau, ko tu man duodi šian-die, — atsimink.
- 968(180). Geriau duoti, ne prašyti.
- 969(181). Kas už durų klausos, pats savo sarmatą girdžia.
- 970(182). Jei nenori bučiuoti, tei ir dvasia smirdi.
- 971(183). Ir dvėš, neišmoks.
- 972(184). Nors iš kito ėmęs, bil tik įsirėmęs.
- 973(185). Kai esi laimingas, tai visi tave mato, bet nelaimėj tai nieks nemato.
- 974(186). Kad perplaukė ežerą, nori perplaukt ir upelio.
- 975(187). Teip smarkus, kaip gaidys terp vištų.
- 976(188). Kiekviens gali pasakyt, bet ne kiekviens padaryt.
- 977(189). Tai kad piktos ano galo bobos: vargiai vienai devyniom atsilaikėm.
- 978(190). Ant galvos gali ir kuolą tašyt, bil galvoj neįkirsi.
- 979(191). Už durnos galvos kojom pakūta.
- 980(192). Neteisiai inžesta garbė labiau skaudi neg mūšis.

- 981(193). Svetima garbe niekad nesidžiauk, nes visi žino, kieno ji yra.
- 982(194). Vis naktinė gegužė parkukuojo.
- 983(195). Kalk geležį, kol karšta.
- 984(196). Tyli kai geležytę radęs.
- 985(197). Geriau vėliau negu niekad.
- 986(198). Koks laukas gimė, toks ir dvės.
- 987(199). Žinia, kur gimėi, nežinia, kur mirsi.
- 988(200). Taip greitas, kaip girnų akmuo.
- 989(201). Suėdė gyvenimą be duonos, be druskos.
- 990(202). Koks gyvenimas, tokia ir mirtis.
- 991(203). Iš didelio griausmo mažas lietus.
- 992(204). Tiek daug, kai grybų po lietum.
- 993(205). Prapultam daugiau grieko.
- 994(206). Kaip rajina, teip ir šoka.
- 995(207). Dėk grūdą prie grūdo, pripildysi aruodą.
- 996(208). Anksti gulk, anksti kelk — būsi sveiks, išmintings ir turtings.
- 997(209). Nė vienoj gūžtoj dvi porį paukščių neperi.
- 998(210). Kas ko ieško, tas ir randa.
- 999(211). Ylos maiše nepaslėpsi.
- 1000(212). Voliojas kai inkstas taukuose.
- 1001(213). Tas yra teisingiausias, kuris visad teisiai elgias.
- 1002(214). Kaip išmano, teip save gano.
- 1003(215). Jaunystė — kvailystė.
- 1004(216). Gali juoktis iš girto, bet ne iš kolieko.
- 1005(217). Ne teip lengva prieš kalną lipti, kai pakalnėj.
- 1006(218). Ant kalno sunku akmuo rist, pakalnėn pats nurieda.
- 1007(219). Permesk per kartį, tei viena kitos neat-svers.
- 1008(220). Rėkia kaip karvė teliuko.
- 1009(221). Duokdiev su pirmutiniu kąsniu užsiryt.
- 1010(222). Išleidė katę iš maišo.
- 1011(223). Katė iš namų, pelės iš kampų.
- 1012(224). Žino katė pieną paliejus.
- 1013(225). Žiūri kai katė į lašinius.

- 1014(226). Teip įsūdytas — ligi kaulų.
- 1015(227). Prapultam vienas kelias, o vagiui daug kelių.
- 1016(228). Aptaisyk kelmą, ir kelmas bus kito-niškas.
- 1017(229). Par kešenę ir karalium gali špygą rodyt.
- 1018(230). Katra kiaulė dieną nekniša, tai ta naktį kniša.
- 1019(231). Tyki kiaulė visuomet gilesnę šaknį at-randa.
- 1020(232). Atėjai įng kiemą, baik eit ir įng stubą.
- 1021(233). Teip džiūsta, kaip kirmėlė ant lapo.
- 1022(234). Tas yra tvirčiausias, kurs visados prisirengęs visas kliūtis pergalėti.
- 1023(235). Da nė kojų nesušilo, o jau visa daro,— kas bus toliau?
- 1024(236). Ant kito ir krislą pamato, ale pats ant sav' ir sienojų nemato.
- 1025(237). Kad ne krūmai, būtum kiškį pagavęs.
- 1026(238). Klausyk, ką kunigas sako, ale nedaryk, ką jis daro.
- 1027(239). Vėlai paregėsi — laiko neturėsi.
- 1028(240). Negali pats sau laimės nulemt.
- 1029(241). Teip prilipo, kai lapas pirtyj prie subinės.
- 1030(242). Kas laukas, tai giesmė, kas šalis, tai mada.
- 1031(243). Kam gi lazda imtum, kad nepasiremtum.
- 1032(244). Ant pažiūro — kai lelija, ant natūro — kai bestija.
- 1033(245). Ir priėjo liepto galą.
- 1034(246). Švelnus liežuvėlis, kai lapės.
- 1035(247). Liežuvis kelią randa.
- 1036(248). Liežuvis mažas daiktas, ale didelius dalykus padaro.
- 1037(249). Maskatuoj su liežuviu kai vilks po aketę.
- 1038(250). Nereikia sirgt svetima liga — užteks savo.
- 1039(251). Ligonis sveikus peni.
- 1040(252). Kai smetonuotos lūpos, tai visi laižo, kai kruvinos, tai nieks nenor.

- 1041(253). Vienam maiše dvi katės vis pjaujas.
1042(254). Su malding dangų, su darbais ing peklą.
1043(255). Nedėk malkų, kur ugnis nereik degt.
1044(256). Lenk medį, kol dar palenkiamas.
1045(257). Ant vieno medžio nevienodi lapai, vienu tėvų nevienodi vaikai.
1046(258). Tas yra myliamiausias, kurs visiem savo meilę parodo.
1047(259). Su melu netoli eisi.
1048(260). Su savo melu nors kiaurai svieto.
1049(261). Nudvėšė meška — mesk ir trūbas per tvorą.
1050(262). Savo mėslais kitus drabsto.
1051(263). Duokdiev geroj minutėj kalbėt, o blogoj tylėt.
1052(264). Miškas su ausim, sienos su akim — viską girdi ir mato.
1053(265). Miške gimęs, in mišką ir žiūri.
1054(266). Kas moka vogt, moka ir kavot.
1055(267). Motinos balso neklausys', tei šunes skūros turės' klausyt.
1056(268). Kas mušė, mirė, kas muš, da negimė.
1057(269). Gėresnis myliamo mūšis, neg nekenčiamo bučkis.
1058(270). Mūšis ant mūšio pareina, teip ir valgis ant valgio.
1059(271). Už vieną muštą dešim nemuštų.
1060(272). Kur gyvensi, te[n] namai, kur numirsi, te[n] kapai.
1061(273). Namų vagies niekad nenusaugosi.
1062(274). Jaunas nebuvęs, senas nepaliks.
1063(275). Negailėk anksti atsikėlęs arba jaunas apšivedęs.
1064(276). Negirk kvailo — bus dar kvailesnis.
1065(277). Kad žinotum savo nelaimę, par tris laukus atsilenktum.
1066(278). Tas yra laimingiausias, kurs nelaimėj nenusimena.
1067(279). Nelaimės neina terp medžių, bet terp žmonių.

- 1068(280). Blogo nematęs, gero neatsieks'.
- 1069(281). Nemokės' gyventi — neturės' nieko.
- 1070(282). Ko pats sau nenori, tei ir kitam nedaryk.
- 1071(283). Blogo nepraleidęs, gero nesulauksi.
- 1072(284). Ir savo neprietelio negali išsižadėti.
- 1073(285). Tiek nereikia žiot, kiek negali atkąst.
- 1074(286). Savo neturėdams, kur nusižiūrėdams.
- 1075(287). Jei nori gyvent, turi prie viso priprast.
- 1076(288). Su noru viską padarai, jei nėr noro, tai negali.
- 1077(289). Nuo rūgščių obuolių dantys atšimpa, nuo rūščių žodžių širdį skauda.
- 1078(290). Ne taip greitai padaryt, kaip pasakyt.
- 1079(291). Pagaliui du galai.
- 1080(292). Su pakara danguj, su uparu pekloj.
- 1081(293). Negimusį pakrikštija, nemirusį pakavoja.
- 1082(294). Kad ir sena, bili pana.
- 1083(295). Pasamdytas — ne gimdytas, teip nedarys, kaip savas.
- 1084(296). Ką pasėsi, tą ir pjausi.
- 1085(297). Ant tokių pasistojęs, ant geresnius žiūri.
- 1086(298). Lengva paskolint, bet nelengva atgaut.
- 1087(299). Neklausyk visų patarimų, kad potam nereiktų gailėtis.
- 1088(300). Viena paukštė geriau rankoj, o ne dvi medyj.
- 1089(301). Kur paukštelė nutupia, ten plunksnelę palieka.
- 1090(302). Koki paukštis, tokie ir paukštukai.
- 1091(303). Koki paukštis, tokios plunksnos.
- 1092(304). Kai mažas paverks, geriau dainuot mokės.
- 1093(305). Papjovė be peilio.
- 1094(306). Surūgęs kai devynios pėtnyčios.
- 1095(307). Pinigai galvažudžiai.
- 1096(308). Negal' atsigint, kaip pikto pinigų.
- 1097(309). Neskaityk pinigų, kol neparduos' tavoro.
- 1098(310). Teip ilgūs pirštai, kad viskas prisikabina.

- 1099(311). Dešim pirštų — katrą kandi, tą skauda.
- 1100(312). Pirtų nebuvęs, pirties karštumo nežinosi.
- 1101(313). Žilas plaukas galvoj, biesas uodegoj.
- 1102(314). Labai pavargusiam poilsis geresnis ir už valgį.
- 1103(315). Graži pradžia gyvenimo — kad ir pabai-ga būt tokia.
- 1104(316). Namie pragarai, be namų negerai.
- 1105(317). Nenor gero daryt, tai ir pričinia atranda.
- 1106(318). Norédams priežasties gauti, ir iš panagės gali išimti.
- 1107(319). Tada būsi ramybėj, kai tarp šešių lentų gulės'.
- 1108(320). Susitepęs rankas, nusimazgosi, ale susitepęs savo vardą, nenumazgosi.
- 1109(321). Rankos dreba — kai vištą vogęs.
- 1110(322). Nė viens netur keturių rankų.
- 1111(323). Rastas valgyt neprašo.
- 1112(324). Taip voliojas rėdoj, kaip akmuo po vandenį.
- 1113(325). Sveikas kai ridikas.
- 1114(326). Ką gali šiandien atlikt, nelauk rytdienos.
- 1115(327). Teip meluoj, kaip ropę graužę.
- 1116(328). Aklam ir saulė nešvieč.
- 1117(329). Ne visad saulė švieč, ne visad lietus lyj.
- 1118(330). Su saule negyvens', su savim nenusineš'.
- 1119(331). Jei nebuvo skaisčios saulės pietų laike, tei nenorék, kad būt vakare.
- 1120(332). Nesijuok iš seno — pačiam ateis senatvė.
- 1121(333). Pilk ant sienos žirnius — ar jie laikysis?
- 1122(334). Vieną sykį klaidą padaręs, visą amžių neatataisys'.
- 1123(335). Teip lipšni, kaip smala.
- 1124(336). Stumia nuo sav' kaip smertį.
- 1125(337). Velka kai smertį.
- 1126(338). Kiekvienoj stuboj dūmų yra, — bil ne par daug.
- 1127(339). Du susėję — trečias atlieka.
- 1128(340). Su kuom sutapsi, tokiu patapsi.

- 1129(341). Gera sveikata geresnė, nei daug turto.
- 1130(342). Šarka te[n]ė mėšlo nenuneš.
- 1131(343). Jei pajėgtų, ir šaukšte vandenio nuskan-
dintų.
- 1132(344). Išpažins šikšna degutą.
- 1133(345). Viršuj šilkai, apačioj vilkai.
- 1134(346). Kad galėčia, širdį parodyčia.
- 1135(347). Tu jam širdį rodai, o jis tau subinę.
- 1136(348). Ko širdis pilna, tą ir burna kalba.
- 1137(349). Sušlavęs šiukšlių nepilk ant vėjo iš-
nešiot.
- 1138(350). Šnipštąs namus gadina.
- 1139(351). Paršokai šunį, šok ir uodegą.
- 1140(352). Pirmą šunį reikia pakart.
- 1141(353). Verks, šunį apkabinęs.
- 1142(354). Neužmes' šuns ant kiaulės.
- 1143(355). Bagotas kaip šuva su blusom.
- 1144(356). Kaip šuva su kate.
- 1145(357). Loj kai šuva mėnesienoj.
- 1146(358). Pirktų šuva mėsa — kad pinigų nesa.
- 1147(359). Prarijo kai šuva muilą.
- 1148(360). Šuva ant uodegos nunešė visą gyvenimą.
- 1149(361). Nešauk vienu šūviu dviejų zuikių.
- 1150(362). Ot neviernas Tamošius, netiki, ir gana.
- 1151(363). Kas savo tavorą peikia, tą iš turgaus
varo.
- 1152(364). Nesiskubink kitų teisti, kad pačiam nepreit
in teismą tekti, kad pats nebūtum teisiamas.
- 1153(365). Kas tepa, tas važiuoja.
- 1154(366). Ne teip lengva tėvam turtas sutaupyti, kaip
vaikam praleisti.
- 1155(367). Tėvam nuplyšta kešenės, vaikam nešant,
o vaikam — nuo tėvų kavojant.
- 1156(368). Kai prie tėvų stalo, tei viskas neskanu,
kai bus prie savo, tei bus [skanu].
- 1157(369). Tyla gera byla.
- 1158(370). Tinginys talką tur, girtuoklis talkoj ein.
- 1159(371). Kur trumpa, ten trūksta.

- 1160(372). Kad neprivalgęs, tai trupinių neprilaužysi.
- 1161(373). Kaip tu man, taip aš tau.
- 1162(374). Važiudams in turgų, nevežk su savim cenios.
- 1163(375). Geriau maž turto su ramybe, ne daug turto su neapykanta.
- 1164(376). Kas nor daug turto turėti, tam niekad negana, nors ir daug turi.
- 1165(377). Neteisiai paimtu turtu niekad nepralobsi.
- 1166(378). Ir turtuolis daugiau nesuvalgo, kaip tik tiek, kiek jis sotus.
- 1167(379). Prapuolė, kaip ugnys sudegė.
- 1168(380). Nežaisk su ugnia, tai nesudegsi.
- 1169(381). Pamaliavota ugnia niekad nesušilsi.
- 1170(382). Kaip ugnis su vandeniu.
- 1171(383). Ugnis neprisotinama.
- 1172(384). Užeis ant geresnio.
- 1173(385). Rašyk užrašą skolos ant ledo.
- 1174(386). Negirk savo užsiėmimo, nes nežinai, kaip tau seksis.
- 1175(387). Kai vagis vagia, tai nors sienas palieka, bet kai ugnis — nieko nelieka.
- 1176(388). Vagis vagiui neužsitiki.
- 1177(389). Maži vaikai kelius spaudžia, dideli širdį spaudžia.
- 1178(390). Vaikai dėl skiedelių, tėvai dėl vaikelių.
- 1179(391). Negimdyts ne vaikas, nesamdytas ne tarnas.
- 1180(392). Vaikui burnos neužriši — pasakė, ir gana.
- 1181(393). Vakaras gudresnis už rytą.
- 1182(394). Nesigirk, kad bagotas, — gali palikt biednas par vieną valandą.
- 1183(395). Ne visuomet, gardžiai valgęs, negražiai nešios.
- 1184(396). Ne mano valia, ne mano dalia.
- 1185(397). In vandenį inpuolęs, sausas nebūsi.
- 1186(398). Išlieto vandens nesusemsi.
- 1187(399). Kur vanduo gilesnis, ten žuvys didesnės.
- 1188(400). Trečias vanduo nuo kieseliaus.

1189(401). Vanduo tykus, kai nėra vėjo, gyvenims mielas, kai nėra barnių.

1190(402). Kuo bagotas dyvijas, tai vargdienis žyvijas.

1191(403). Geriau būtų negimus, nei tokiam varge papuolus.

1192(404). Tas yra bagočiausias, kuris savo vargų ir rūpesčių kitiems neišreiškia.

1193(405). Pučias kai varlė prieš lietų.

1194(406). Ką vasarą padėsi, tai žiemą atrasi.

1195(407). Vėjas ne taip greit vandenyje vilnį sukels, kaip žmogus savo pikta paroda.

1196(408). Inleisk velnią į bažnyčią — užlips ir ant altoriaus.

1197(409). Neik su velniu riešutaut.

1198(410). Atbuls visuomet, kai vėžys.

1199(411). Kur vienybė, ten galybė.

1200(412). Vilką mini — vilkas čia.

1201(413). Nuo vilko bėgo, ant meškos užbėgo.

1202(414). Vilkas neštas ir pamestas.

1203(415). Jei aš nematys, tai mano vyžą patvoryje matys.

1204(416). Zopostas — ne nopostas.

1205(417). Nerokuok žąsiukų, kol neišperėti.

1206(418). Nusimineš kai žemę pardavęs.

1207(419). Bijo kai žydas kryžiaus.

1208(420). Kai žydas — pats muša, pats rėkia.

1209(421). Neapgaus — kytras kaip žydas.

1210(422). Kad žinotum, kad puls, atsisėstum.

1211(423). Nėra žmogaus ant pasaulio, kuris žinot visas savo laimes ir nelaimes.

1212(424). Nėra žmogaus be klaidų, bet ne visi prie savo klaidų prisijįsta.

1213(425). Žmogaus mintis už marių.

1214(426). Greitas žmogus tankiai pats ant nelaimės užbėga, negreitam pati nelaimė užėina.

1215(427). Kožnas žmogus tikis geresnės ateities, bet ne visi sulaukia.

1216(428). Žmogus vivulis, dievas godulis.

1217(429). Terp gerų žmonių ir blogas neprapuola.

1218(430). Žmonių žmoniška, o mūsų kitoniška.

1219(431). Bil žodelio, ir par dievelį maža bėda.

1220(432). Vienas žodis ne šnekta, vienas vyras ne talka.

1221(433). Su žodžiais labiau užgauna, ne su pagaliu.

1222(434). Žuvis kelią randa.

BURTAI, PRIETARAI

1223(435). Kai valgai varškę ar sviestą, tai reikia čystai išvalgyt, kad karvės būt riebios, gražios.

1224(436). Jei pieną parduodi, tai reikia kokią kruopą druskos inmesti, kad pas karves pienas negestų.

1225(437). Jei karvei pradeda kraujas iš tešmens tekėt, tai sako, kad kregždė parskrido pagal pilvą karvei. Tai reikia gaut, kur medžio šaka išpuolus, ir par tą skylę melžt, tei pagis; arba gaut žalioji varlė ir parkišt par papilvę karvei.

1226(438). Kai avis pirmą sykį laukan leidi, tai reikia apie girnas duonos apsukt ir duot avim, kad visuomet namo norėtų.

1227(439). Kai avis kerpa kalėdų laike, tei reikia ant galvos kryžius [padaryt], kad raganos nenupeštų vilnų nuo avies nugaros, nes pasitaiko, katra turi du vaiku, tei nugara pradeda nuplikt arba [yra] nesveika.

1228(440). Jei kiaulė atsiveda pirmus paršus, tei ant turgaus niekas nenori pirkt. Tei kas nori parduot, turi meluot, kad ne pirmutiniai, nes negalės parduot.

1229(441). Kai duona iškeps, tei reikia mest pagalį [i] pečių, tai didelės varpos auga.

1230(442). Agurkų sėklą reikia nešt su nagine, kad būtų dideli kaip naginė.

1231(443). Jei nėra agurkų, tei reikia mest terp agurkų, kur arklių pančiai sutrūkę, tuos mazgus, tei bus daug agurkų.

1232(444). Kai eini sėt ar sodint ką, tei nereikia nieko kaimynam skolyt, nes nebus geras derlius.

1233(445). Jei gramnyčių dienoj saulė šviečia, nors tiek ilgai, kol arklių pabalnoji, tei bus graži šienpjūtė, ir jeigu

toj dienoj yra daug sniego ant stogų, tai bus šieno daug, gerai augs žolė.

1234(446). Kalėdų rytą reikia katei duot duonos ir mėšos. Kad katė ės duoną pirm, tai bus blogi metai.

1235(447). Jei kurmis meta savo šešėlį, tai dar šešias nedėlias bus šalta ir negražus oras.

*

1236(448). Kai jaunieji bažnyčioj prie altoriaus stovi, tai turi labai susiglausti — stovėt, kad tarp jų tarpo niekas nežiūrėtų, tai bus geras gyvenimas.

1237(449). Jei žvakės ant altoriaus dega skaisčiai, tai bus geras, bet jei tamsiai, tai bus blogas [jaunųjų] gyvenimas.

1238(450). Jei, kokių reikalu eidamas, patiksi vilką, tai laimė, o jei zuikį, tai nelaimė.

1239(451). Jei zuikis skersai kelią parbėgo, tai bus nelaimė.

1240(452). Kai eini kur iš namų, jei sutinki moterį, tai bus nelaimė.

1241(453). Nesišlapink ant kelio — savo laimei akis užšlapinsi.

1242(454). Kai vaiką tik užgimusį guldo, tai reikia padėt knygą po galva, kad vaikas mokėtų skaityti.

*

1243(455). Kai artojas pirmą sykį pavasarį aria, tai kai pirmą vagą išaria, tai reikia žemių ažantų įsipilt, tai blusos nekąs.

1244(456). Kai dantis skauda, tai kai pamatai jauną mėnesį, tai reikia tris sykius „Tėve mūsų“ sukalbėti, ir nustos skaudėti.

1245(457). Kai kūmai sėdžia prie stalo, tei turi sėdėt susiglaudę, kad vaikui būt dantys tankūs.

1246(458). Kai vaikas gauna pirmutinius dantis, tei krikšto motina turi užrišt juostą ant vaiko, kad dantys būtų tvirtūs.

1247(459). Kai pirmutinis dantis išpuola, tei reikia sakyti:

— Pel pel, še tau kaulinis dantis, duok man geležinį! — ir numest ant pečiaus.

E. Janonytės
užrašyta tautosaka

1248(1). GIRDŽIAM, ŽMONYS APKALBA MUS

1. Girdžiam, žmonys apkalba mus,
Kad mes senos paliksim.
2. Ar mes ne mergaitės būsim,
Kad berniukų nedabosim?
3. Antai pulkas vaikščioja,
Apie mumus dūmoja.
4. Štai ateina gražs berniukas,
Aš prieš jįnai keliais klup.
5. — Oi berneli tujei mano,
Ar tu girdi balsą mano?
6. — Ašei girdžiu balsą tavo —
Žadėk širdį tu man savo.
7. — Tau širdelę pažadėsiu,
Kol gyvensiu, tol mylėsiu.
8. Duok rankelę, pakelk mane,
Pasveikinsiu ašei tave.
9. — Ašei tave pasveikysiu,
Savo vietoj pastatysiu.

Sustoja ratuos, ir visi vaikinai ir merginos susijema rankomis, o viena (arba ir keletas merginų) eina į vidurį rato ir dainuoja, joms pritaria visi. Kada sako: „Štai ateina...“, tai merginos, rate esančios, atsiklupia prieš vaikus ir tol klūpi, pakol sako: „Duok rankelę...“ Tai tada vaikinai paima merginas už rankų, pakelia, pasisveikina ir tada eina į vidurį rato, o merginos stoja vaikų vietoj. Ir vėl dainuoja nuo pradžios, tiktai jau dabar sako:

10. Girdžiam, žmonys apkalba mus,
Kad mes senūs paliksim.

11. Ar mes ne berniukai būsim,
Kad mergaičių nedabosim,—

ir t. t.,— pakol nusibosta.

1249(2). DIEVULIS PAVELIJO

Sykį užėjo kareivis pas vieną ūkininką ir prašė duoti valgyti. Tądien šeimnininko nebuvo namie. Bet šeimnininkė atsakė, kad neturinti ko duoti. Kareivis, pamatęs ant langų kryželį, pasiėmė jį ir sako:

— Dievuli dievulėli, pasakyk, kur to šeimnininko viskas stovi.

Bernas, gulėdamas ant pečiaus, atsakė plonu balseliu:

— Jaujoj.

Kareivis vėl klausia:

— Dievuli dievulėli, ar galima imti?

Bernas ir vėl atsako:

— Galima.

Nenorėdama šeimnininkė, kad kareivis pats eitų į jaują, prižadėjo pati atnešti.

Ateina šeimnininkas namo — kareiviui duota visokių valgių. Šeimnininkas ir sako šeimnininkei:

— Kam tu jam davei?

Šeimininkė sako:

— Ugi kaipgi neduosi, kad dievulis jam pavelijo pačiam pasiimt, tai aš, nenorėdama, kad jis eitų, pati atnešiau.

Šeimininkė, išėjus kareiviui, pasakė viską, kas nutiko. Šeimininkas, papykęs ant dievulio, kad jis pasakė, kame viskas stovi, ir pavelijo imti, įmetė tuojaus kryželį — dievulį pečiuje.

PAAIŠKINIMAI

Šiame leidinyje skelbiama visa išlikusi J. Janonio ir jo motinos užrašyta tautosaka. Pirmiausia pateikiama J. Janonio surinkta tautosaka. Toliau — tai, ką yra užrašiusi M. Janonienė. Kai tas pats kūrinys užfiksuotas ir J. Janonio, ir M. Janonienės, ištaisai skelbiamas tik J. Janonio užrašymas, o M. Janonienės rinkiniuose esantis variantas aptariamas skelbiamojo teksto paaiškinyje (po sutrumpinimo MJ). Bet kai variantai labiau nutolę vienas nuo kito, spausdinami abu (paaiškinimuose jie susiejami nuorodomis).

Vertingiausią savo surinktą tautosaką J. Janonis siuntė į Vilnių — iš pradžių „Aušrinės“ redakcijai, o kiek vėliau — ir Lietuvos mokslo draugijai.

Pirmasis rinkinys, kurį „Aušrinė“ gavo iš J. Janonio, — LMD I 764. Tai nedidelė (10,5×11,5 cm) 12 lapų užrašų knygutė. Rinkinio viršuje užrašyta: „J. Biržietis. 16 dainų“. Paskutiniame puslapyje — pastaba: „Visas šias dainas pasakojė X, 40 metų moteriškė, nepanorėjusi pavadinti save“. Ta moteriškė — būsimos poeto motina. Pabaigoje pateikiamas J. Janonio adresas: „Kovenskaja gub., Poneviežsky ujezd., Biržy, Slobodskaja, d. A. Čigasa. Julėsisu Janonisu“. Redakcija rinkinį gavo kovo 12 d. — tai rodo jo pradžioje mėlynu pieštuku užrašyta data. „Aušrinės“ 1911 m. Nr. 2(9) (balandžio 4 d.) redakcija J. Biržiečiui atsakė: „Šešiolika dainų gavom. Labai, labai ačiū. Suvartosim „Vasaros Darbams“. Prie kiekvienos dainos esanti data (nuo 1911.III.3 iki III.8) rodo, kada ji buvo nurašyta į rinkinį iš juodraščių. 6 dainos iš šio rinkinio išspausdintos „Aušrinės“ priede „Vasaros darbuose“.

Po trijų mėnesių „Aušrinės“ redakcijai J. Janonis atsiuntė antrą savo užrašytą tautosakos rinkinį — LKLI BR F — 1 2033. Tai mažo formato (10,5×17,5 cm) 12 lapų užrašų knygutė. Rinkinyje — šie skyriai: „Mįsliai“, „Patarlės ir priežodžiai“, dainelės (be pavadinimo), „Greitakalbiai“, „Prietarai“, „Tautiškos dainos“. Pradžioje užrašytas slapyvardis — „Vaidilos Ainis“, o pabaigoje — adresas: „М. Биржи (Ков. губ.), Слободская, д. Чигаса. Юлисис Янонис — „Vaidilos Ainis“. Redakcijoje rinkinys gautas, kaip rodo užrašyta data, birželio 13 d. „Vasaros darbuose“ — „Aušrinės“ 1911 m. Nr. 4 priede rašoma: „Iš Vaidilos Ainio [gauta] Biržų apylinkėje surinktos: 27 mįslės, 12 patarlių bei priežodžių, 3 piemenų dainuškos, 2 greitakalbiai, 3 prietarai, 2 liaudies dain.“ „Vasaros darbuose“ buvo išspausdintos piemenų „dainuškos“ (prie „Aušrinės“ 1911 m. Nr. 13) ir 4 mįslės (prie „Aušrinės“ 1911 m. Nr. 4).

Trečias „Aušrinei“ siųstas J. Janonio užrašytos tautosakos rinkinys — **LKLI BR F—1 2037** (antrasis pluoštas). Mažo formato (10,5×17,5 cm) 24 puslapių užrašų knygutėje surašyta 1 pasaka ir 8 burtai („prietaringi tikėjimai“). Pabaigoje — „Vaidilos Ainio“ adresas: „Biržai (Kauno gub.), Slobodskaja. Čigo Adomo n. Julisiui Janoniui; arba: Biržai (Kauno gub.), kunigui P. Jakubėnui, perduoti Julisiui Janoniui. „Vaidilos Ainis“ — J. Janonis. Biržai“. Rinkinio pirmame puslapyje užrašyta gavimo „Aušrinės“ redakcijoje data — 1912 m. sausio 28 d. Kad šis rinkinys gautas, nurodoma ir „Vasaros darbuose“ — „Aušrinės“ 1912 m. Nr. 15 priede. Pasakos pabaigoje — pastaba: „Ši pasaka užrašyta Melaišių sodžiuje (Biržų valsčiuje). „Vaidilos Ainis“. Skyrelio „Prietaringi tikėjimai“ pabaigoje: „Šie prietaringi tikėjimai užrašyti Biržų apylinkėse. „Vaidilos Ainis“.

Nemažą tautosakos rinkinį „Aušrinės“ redakcija gavo iš J. Janonio 1912 m. kovo 28 d. (tokia data redakcijoje užrašyta jo pradžioje). Ilgainiui jis buvo suskaidytas į atskirus keturis pluoštus. Visą rinkinį sudaro (eilės seka): **VVU BR F—119 33+LMD I 378** (pirmas pluoštas, vidaus Nr. 1—71)+**LKLI BR F—1 2039+LKLI BR F 1—2040**. Tautosaka čia rašyta į užrašų knygutes, pasidarytas iš perpus perkirptų sąsiuvinų (17×10,5 cm). Jame šie skyriai: „Paukščių pamėgdžiojimai“, „Nesusipratimas“, „Vaikų bovėjimai“, „Vaikų pasakos“ (2 pasakos be galo), „2 lopšini daini“, „Žaislai“, „2 padavi“, „Prietaringi tikėjimai“. „Vasaros darbuose“ — „Aušrinės“ 1912 m. Nr. 17 priede redakcija atsako Vaidilos Ainiui gavusi „70 talaluškų, 27 vaistus, 9 patarles bei priežodžius, 1 dainą, 75 burtus ir prietarus, 8 paukščių pamėgdžiojimus, 10 vaikų žaislų, 2 padavimus ir kt. mažmožiai“. Tame pačiame numeryje randame išspausdinta 2 „talaluškas“. Rinkinio „Talaluškų“ skyriuje iš tikrųjų yra 71 dainelė: du kūrinėliai per apsirikimą pažymėti tuo pačiu 36 numeriu. Kiekvieno pluoštelio pabaigoje nurodyta medžiagos rinkimo vieta — Melaišių sodžius (Biržų valsčiuje) ir pasirašyta „Vaidilos Ainis“. Paskutiniame pluošte: „Antrašas: м-ко Биржи (Ков. губ.), Виленская ул., д. Христофора Варякоиса. Юли-сису Яновису. „Vaidilos Ainis“ — J. Janonis. 1912 m. 21 sausio. Melaišiai“.

„Aušrinė“ 1912 m. Nr. 19 (rugsėjo 29 d.) keliems tautosakos rinkėjams, tarp jų ir Vaidilos Ainiui, atsako: „Dainų, pasakų, mįslių ir kt. gavome. Skaitysime. Kas tiks, dėsime „Vasaros Darbuosna“, kita gi atiduosime L.M.Dr. Archyvan“. Tuo tikriausiai paliudijama gavus iš J. Janonio 1 pasaką ir 5 dainas — **LMD I 818** ir **LMD I 378** (antras pluoštas, vidaus Nr. 72—76). Čia greičiausiai būta vieno rinkinio: nedidelėje (10,5×17,5 cm) užrašų knygelėje buvo surašyta minėtoji tautosaka ir pluoštas eilėraščių (žr. J. Janonis. Raštai, t. I. V., 1957, p. 365—366). Iš galo atplėšus eilėraščius, nuo likusios pluošto dalies atsiskyrė ir priekyje buvusios pasakos. Abiejuose tautosakos pluoštuose sutampa medžiagos užrašymo (1912 m. gegužės 12 d.) ir perrašymo į rinkinį (gegužės 16 d.) datos. Prie pasakos — pastaba: „Šią pasaką užrašiau 13 gegužio dieną Melaišių sod. (Kauno g., Panevėžio apskr., Biržų valsč.). Ji užrašyta biržiečių tarpe, žodis žodin, kaip man ją pasakotojas sakė. Biržai, 16.V.1912 m. Vaidilos Ainis“. Po dainų: „Biržai,

1912.V.16. P. S. Visas šias dainas užrašiau Melaišių sodž. (Kauno gub. Panevėžio apskr. Biržų valsč.) 1912.V.13. Vaidilos Ainis. Meldžiu man išsiųsti „Trumpą folklorui rinkyti programą“ šiuo adresu: Biržai (Kauno g.) Vilenskaja g. Kryšiaus Varekojo n. Julesiui Janoniui. P. S. tik meldžiu paskubėti, nes nuo birželio 8 dienos bus kitoks antrašas. J. Janonis. Programa, matyt, buvo išsiųsta, nes rankraštyje prie to pageidavimo uždėtas antspaudas: „Atlikta“.

Kai „Aušrinės“ redakcija 1912 m. rugsėjo mėn. visą gautąją folkloro medžiagą atidavė Lietuvių mokslo draugijos archyvu (žr. „Viltis“, 1912.X.12(25)), ten pateko ir J. Janonio siųstoji tautosaka.

Pačioje 1912 m. pradžioje J. Janonis ima ir pats siųsti tautosaką Lietuvių mokslo draugijai. Pirmasis jai skirtas rinkinys — VVU BR F — 119 520. Jo pradžioje — užrašytojo pavardė ir pavadinimas: „Julisis Janonis. 25 biržiečių dainos“. Viršuje užrašyta rinkinio gavimo Lietuvių mokslo draugijoje data — 1912 m. sausio 25 d. Tų pat metų vasario 23 (kovo 7) d. „Lietuvos žinios“ ir vasario 26 (kovo 10) d. „Viltis“ pranešė, jog sausio mėnesį Lietuvių mokslo draugijai J. Janonis atsiuntęs 25 biržiečių dainas.

1912 m. kovo 5 d. J. Janonis iš Biržų pasiunčia Lietuvių mokslo draugijai antrą tautosakos rinkinį — LKLI BR F — 1 2037 (pirmas pluoštas). Išsiuntimo data ir vieta matyti iš pašto antspaudo išlikusiame popieriniame įmovėlyje. Jame užrašytas adresas: «Рукопись. В город Вильно. Лидский переулоч, д. № 7, «Литовское Научное общество». Rinkinys pavadintas: „Biržiečių pasakos“. Jame — 7 pasakos. Viršuje užrašyta jo gavimo draugijoje data — 1912 m. kovo 7 d. Rinkinio pabaigoje pastaba: „Šias pasakas užrašiau Melaišių sod. (Biržų valsč.) biržiečių tarme. Pasakė man jas Marė Janonienė, ir, žodis žodį jos pasakymą sekdamas (net barbarizmų nepakeisdamas lietuviškais žodžiais), užrašiau. Mano antrašas: Biržai (Kauno gub.), Vilniaus gatvė, Kryšiaus Varekojo namai — Julisiui Janoniui. Su pagarba Julisis Janonis. Melaišių sod. 1912.II.9.“ 1912 m. balandžio 19 (gegužės 2) d. „Lietuvos žinios“ ir balandžio 20 (gegužės 3) d. „Viltis“ pažymėjo, kad Lietuvių mokslo draugija gavusi iš J. Janonio „7 biržiečių pasakas“.

1912 m. rugsėjo 8(21) d. „Lietuvos žiniose“ ir tos pat dienos „Viltyje“ pranešama, kad liepos ir rugpjūčio mėn. J. Janonis Lietuvių mokslo draugijai atsiuntęs „31 biržiečių dainą“. Tai — trečias ir ketvirtas jo siųsti draugijai rinkiniai.

Trečiasis rinkinys — LMD I 378 (trečias pluoštas, vldaus Nr. 77 — 89) — pavadintas: „Biržiečių dainos“. 13 dainų surašyta į nedidelę (10,5×17,5 cm) 16 lapų užrašų knygutę. Pabaigoje rinkinio sudarymo data — 1912 m. liepos 23 d. — ir kiti duomenys: „P. S. Šias visas dainas surinkau Melaišių sod. (Biržų vals.). Julisis Janonis. Antrašas: Biržai (Kauno gub.), Vilniaus gatvė. Kryšiaus Varekojo n. Julesiui Janoniui. Jul. Janonis“.

Tokio pat dydžio 24 puslapių užrašų knygutėje surašyta ketvirtojo rinkinio — LKLI BR F — 2 389 — medžiaga. Šis rinkinys pavadintas: „Dainos“. Jame — 18 dainų. Paskutiniame puslapyje — metrika: „Šias visas dainas girdėjau Melaišių sodžiuje (Biržų valsč.) ir užrašiau jas biržiečių tarme. J. Janonis. 1912.VIII.14. Mano antrašas: Юлескы Яно-

нису, м-ко Биржи (Ков. губ.)» ir parašas — J. Janonis. Visos šios dainos pateko į bendrą stambų rankraštinių J. Basanavičiaus (ar jo iniciatyva) sudarytą tautosakos rinkinį „Paskuč[iausios] naujos dainos“. Jam panaudotos dainos, išimtos arba nurašytos iš įvairių rankraščių, siųstų J. Basanavičiui ar Lietuvių mokslo draugijai. Kiekviena daina užlipdyta ant atskiro popieriaus lapo ir prie jos pažymėta užrašytojo pavardė, užrašymo vieta. Prie J. Janonio dainų užrašyta: „J. Janonis [arba klaidingai — I. Jaunius], Melaišių sodž., Biržų valsč.“

Paskutinis, penktas J. Janonio siųstas Lietuvių mokslo draugijai rinkinys — **LKLI BR F—1 2041**. Jį sudaro dvigubas prašyminio popieriaus lapas (23×35,5 cm), kuriame surašyta 10 dainų (skyriuje „Dainos“) ir 1 pasaka. Pabaigoje — pastaba: „P. S. Čia surašytos dainos ir pasaka girdėtos Melaišių sodžiuje (Kauno gub., Panevėžio apskr., Biržų valsč.), kame ir užrašytos biržiečių tarme. Pasakė man jas Marė Janonienė, mano motina. Julėsis Janonis. Biržai, 1913.III.27.“ 1913 m. balandžio 2(15) d. „Lietuvos žiniuose“ ir balandžio 3(16) d. „Viltyje“ informuojama, kad Lietuvių mokslo draugija kovo mėnesį iš J. Janonio gavo 10 dainų ir 1 pasaką.

Taigi į Vilnių J. Janonis yra siuntęs 10 tautosakos rinkinių. Tik jie iki šiol ir tebuvo žinomi.

Nemaža J. Janonio tautosakos rankraščių neseniai Lietuvių tautosakos rankraštyną pasiekė iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Tai — ir juodraščiai, ir ranka perrašyti tautosakos rinkinėliai. Juodraščiai į atskirus rinkinius suskirstyti rankraštyne. Šis skirstymas yra gana sąlygiškas, atliktas stengiantis atspindėti tautosakos užrašymo chronologiją ir susieti to paties meto pluoštus.

Ankstyviausias išlikęs J. Janonio užrašytos tautosakos rinkinys tarp šių rankraščių — **LTR 4981**. Tai nedidelė (11×17 cm) užrašų knygutė, į kurios 16 lapų surašyta 17 dainų. Tituliniame puslapyje: „J. Janonis. Tautiškos dainos. Tomas II. Biržiai“. Po dainos „Man' matutė vargelyj augino“ yra data: „1910.II.6“. 9 dainas iš čia J. Janonis išrašė į trečiąją Lietuvių mokslo draugijai siųstą rinkinį.

Beveik tuo pat metu, sprendžiant iš rašysenos, sudarytas 9 lapų tokio pat dydžio rinkinys **LTR 4982** (tik dainos nuotrupa, atrodo, įrašyta kiek vėliau). Jame (skyriuje „Priežodžiai“) yra 17 patarlių (viena patarlė paties J. Janonio išbraukta). Toliau (vėl skyriuje, pavadintame „Priežodžiai“) surašyta 162 patarlės, pradedant tomis, kurios yra pirmajame skyriuje (nėra tik išbrauktosios, be to, kai kurios šiek tiek skiriasi, pavyzdžiui, vietoj „toli nekrinta“—„netoli krinta“). Nurodyta vieta, kur rašyta tautosaka,— Melaišiai. Į „Aušrinei“ siųstą antrą rinkinį J. Janonis iš šio rinkinio išrašė 12 patarlių (kai kurios kiek pavarijuotos) — visas, kiek jame yra.

„Tautiškų dainų“ ir „Priežodžių“ medžiagą J. Janonis papildydamas perrašė į bendrą rinkinį — **LTR 4987** (pirmoji, rašalu rašytoji dalis). Jo tituliniame puslapyje: „Priežodžiai, patarlės, mįslės ir dainos Biržių apylenkėje. J. Janonis“. Rinkinys pradedamas „Tautiškų dainų“ skyriumi, kuriame yra 28 dainos. Manytume, jog pirmosios 11 dainų per-

rašytos iš neišlikusio minėtojo „Tautiškų dainų“ I pluošto, nes 12—28 dainos — tos pačios, kaip „Tautiškų dainų“ II pluošte. Perrašytosios dainos vietomis kiek pardedaguotos — palietuvintos svetimybės. Po dainų — skyrius „Priežodžiai ir patarlės“ (jis ne visas išlikęs) ir 200 mįslių (šio skyriaus pradžia irgi neišlikusi). 14 dainų iš šio rinkinio perrašyta į trečiąjį Lietuvių mokslo draugijai siųstą rinkinį (9 dainos tos pačios, kaip ir išrašytosios iš LTR 4981). Keliolika tų pačių mįslių yra antroje „Aušrinei“ siųstame rinkinyje.

Prie ankstyvųjų užrašymų skirtinas ir maždaug 40 puslapių rinkinys LTR 4983, kuriame į du pluoštus (10,5×16,5 ir 11×17,5 cm) surašyta 67 dainos (neskaitant 2-jų, kurios buvo dvilapyje, dingusiame iš pirmo pluošto vidurio). Iš čia išrašytos visos pirmųjų dviejų „Aušrinei“ siųstų tautosakos rinkinių dainos. Be to, 7 dainos išrašytos į pirmąjį Lietuvių mokslo draugijai siųstą rinkinį.

1911 m. gruodžio 27 d. data užrašyta rinkinio LTR 4985 pradžioje. Šis rinkinys — nedidelio formato (10,5×17,5 cm) 24 lapų užrašų knygutė, kurioje pieštuku greitomis (galbūt tiesiai iš pateikėjos — savo motinos) surašyta 25 dainos (dauguma — trumputės), 2 pasakos, 15 burtų („prietarų“) ir 3 paukščių pamėgdžiojimai. 5 dainelės įrašytos M. Janonienės ranka.

Tokia pat užrašų knygutė — rinkinys LTR 4986. Jame esanti medžiaga — 5 dainelės, 7 pasakos, 2 patarlės, 4 garsų pamėgdžiojimai, 68 burtai — irgi bus rašyta maždaug tuo pačiu laiku. Prie rinkinio dar pritampa lapelis su jame užrašytais 2 burtais.

Šių dviejų rinkinių medžiagą J. Janonis panaudojo sudarydamas antrą, trečią ir ketvirtą „Aušrinei“ siųstuosius tautosakos rinkinius.

1912 m. rugpjūčio 14 d. J. Janonis į nedidelę (10,5×17,5 cm) užrašų knygutę — LTR 4989 — išrašė 10 dainų, 1 pasaką, užrašė 2-osios pasakos numerį, bet toliau nerašė — rinkinys liko nebaigtas. Po dainų — pastaba: „Dainos girdėtos ir užrašytos biržiečių tarme (Melaišių sodž. (Biržų valsč.)“. Vėliau, po 7 mėnesių, tą pačią medžiagą J. Janonis vėl perrašė ir išsiuntė Lietuvių mokslo draugijai (penktas jai siųstas rinkinys).

Galiausiai yra trys pluoštai, kurių medžiaga į Vilnių siųstuose rinkiniuose nepanaudota.

Pirmasis pluoštas — rinkinyje LTR 4987 iš kito galo pieštuku užrašytosios dainos. Antrasis, LTR 4988, — įvairi tautosaka, irgi pieštuku surašyta į didelius (22×36,5 cm) popieriaus lapus. Pastarajame rinkinyje didžioji dalis medžiagos užrašyta tiesiai iš pateikėjos, greičiausiai M. Janonienės; viena daina įrašyta jos ranka. Bet abiejų pluoštų kai kuriuose lapuose esančios dainos — LTR 4887(222—242), 4888(78—92) — bus užrašytos iš kitų pateikėjų. Manytume, kad tautosaka į šiuodu rinkinius rašyta kiek vėliau nei į kitus juodraščius, galbūt jau bebaigiant Biržų keturklasę mokyklą, — liovėsis siuntinėti tautosaką į Vilnių, J. Janonis šios medžiagos jau nepanaudojo.

5 dainos yra rašalu rašytame rinkinyje LTR 4984. Čia jos surašytos į vieną lapą (17,5×21,5 cm) ne eiliuotai, o ištisai. Lapas išliko defek-

tuotas: popierius pradėjęs dūlėti, pakraščiai aptrupėję. Kada dainos jame surašytos, sunku pasakyti.

Be tautosakos, rašytos J. Janonio ranka, Lietuvių tautosakos rankraštyne yra išlikę trys jo rinkinių nuorašai.

Pirmajame nuoraše — **LMD I 64** — perrašyta 10 dainų iš paskutiniojo Lietuvių mokslo draugijai siųsto rinkinio. Rašyta ant tokio pat popieriaus lapų, kaip ir originalas, neišlavinta ranka, greičiausiai mokinio. Rinkinys nurašytas jau gautas Vilniuje, o ne Biržuose J. Janonio draugų, kaip buvo linkstama manyti (žr. „Literatūra ir kalba“, VIII. V., 1966, p. 539). Mat ta pačia ranka nurašytų dainų yra ir minėtame rinkinyje „Paskuč[iausias] naujos dainos“. Prie pirmosios dainos nuorašo J. Basanavičiaus ranka užrašyta metrika: „Melaišių sodžiuje (Kn g. Pan. pav. Biržų valsč.) Marė Janonienė. Užrašė Julėsis Janonis. Užrašyta biržiečių tarmėj“. Ta pati metrika kita ranka pakartota prie kiekvienos dainos — tai rodytų, kad jas ketinta išskirstyti. Labai galimas daiktas, kad jos irgi buvo skirtos „Paskuč. naujų dainų“ rinkiniui.

Tvarkant 1960—1961 m. Lietuvių tautosakos rankraštyne esančius Lietuvių mokslo draugijos tautosakos nuorašus, aptikti du nurašyti J. Janonio surinktos tautosakos pluoštai. Tie nuorašai daryti šio amžiaus trečiojo dešimtmečio viduryje (plačiau žr. „Literatūra ir kalba“, VIII, p. 358). Pirmajame, **LMD I 1048**, nurašytos „25 biržiečių dainos“ — pirmutinis Lietuvių mokslo draugijai J. Janonio siųstas rinkinys. Antrajame, **LMD I 1049**, — 36 talalinės iš ketvirto „Aušrinei“ siųsto rinkinio. Originalai ilgą laiką buvo nežinomi. Lietuvių mokslo draugijos tautosakos fondų perrašymo metu jie atsidūrė pas vieną to perrašymo organizatorių I. Šlapelį. Drauge su kitais jo turėtais rankraščiais šiuo du rinkiniai neseniai atiteko Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos rankraščių skyriui ir, 1978 m. tvarkant tuos rankraščius, buvo surasti. Jų signatūra — atitinkamai VVU BR F — 119 520 ir VVU BR F — 119 33.

Dar vienas nuorašas — **LTR 4990** — gautas iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Tai J. Janonio sesers Emilijos į įvairius lapus, daugiausia didelius, perrašyti nedidelės apimties tautosakos kūriniai: dainelės, pararlės, mįslės, garsų pamėgdžiojimai, — iš viso 447 vienetai.

M. Janonienės užrašytos tautosakos gauta iš Jungtinių Amerikos Valstijų keturi stori (47—90 lapų) sąsiuviniai ir pluoštas į atskirus lapus surašytų kūrinių. Viename sąsiuvinyje — **LTR 4991** — užrašyta 126 dainos. Tos pačios dainos ir kitame sąsiuvinyje — **LTR 4992**, tik pabaigoje surašytos kita tvarka, be to, jame viena daina daugiau. Trečiame sąsiuvinyje — **LTR 4993** — dar 73 dainos (viena kita pasikartoją). Ketvirtame sąsiuvinyje — **LTR 4994** — yra 425 pararlės ir posakiai, 6 anekdotai, 33 burtai, 1 mįslė (ji užrašyta nepilna — tėra užmenamoji dalis, tad šiame leidinyje nepublikuojama). Atskiruose lapuose — **LTR 4995** — randame 1 dainą, 5 pasakojamosios tautosakos kūrinius, 14 pararlių, 25 burtus. Prie dviejų pasakų (vidaus Nr. 45 ir 46) nurodyta jų užrašymo vieta ir data: Pasadena, 1922 m. gruodžio 22 ir 23 d. Tai leidžia manyti, kad ir visą kitą šių rinkinių medžiagą M. Janonienė

užrašė maždaug tuo metu — trečiojo dešimtmečio pradžioje, nors vienas kitas kūrinys (esąs lapuose, kuriuose šis tas rašyta J. Janonio ranka) galėjo būti užrašytas dar gyvenant Lietuvoje.

Du tautosakos kūrinius yra užrašiusi ir Emilija Janonytė. Abu yra rinkinyje LTR 4990. Žaidimas užrašytas lape iš J. Janonio mokyklinio sąsiuvinio, anekdotas — ant blanko. Anekdotu pabaigoje — data: „10 geguž. 1919 metais“. Abu kūriniai rašyti maždaug tuo pačiu metu.

Leidinyje J. Janonio, M. Janonienės ir E. Janonytės užrašyta tautosaka dedama atskirais skyriais. Kūriniai numeruojami ištais, be to, M. Janonienės ir E. Janonytės užrašyti kūriniai dar (skliaustuose) gauti atskirus skyrių numerius.

Daugelis tų pačių tautosakos kūrinių pasikartoja kituose rinkiniuose. Šiame leidinyje ištais spausdinamas paskutinis to kūrinio užrašymas. Patys geriausi užrašymai — Lietuvos mokslo draugijai ir „Aušrinės“ redakcijai siųstuose J. Janonio tautosakos rinkiniuose, tad jais pirmiausia ir remiamasi. Kai tautosakos kūrinio į šiuos rinkinius nėra nurašyto, jis skelbiamas iš juodraščio. Ir galiausiai pasinaudojama nuorašais (vien juose tėra išlikęs tik vienas kitas tautosakos kūrinys). Kai ta pati daina yra ir rinkinyje LTR 4981, ir LTR 4987, pirmenybė teikiama pirmajam, autentiškesniam.

Išlaikomas J. Janonio užrašytų liaudies dainų eilučių ilgis, jeigu jis neiškreipia natūralaus tų dainų skambesio. Posmai taip pat paliekami tokie, kaip rankraščiuose, bet suposmuojamos tos dainos (jų pasitaiko juodraščiuose), kurios užrašant posmais nesuskirstytos. M. Janonienė dainas daugiausia rašė nežymėdama posmų, dažnai neskirdama ir eilučių, tad jas teko posmuoti.

Medžiaga leidinyje išdėstyta žanriniu-tematiniu principu. Liaudies dainos suskirstytos remiantis Lietuvos kalbos ir literatūros institute P. Jokimaitienės, B. Kazlauskienės, V. Misevičienės (darbo vadovas Ambr. Jonynas) sudarytu Lietuvos liaudies dainų katalogu (spausdintais skyriais ir kartoteka). Liaudies pasakos dedamos pagal tarptautinį A. Arnės ir S. Tompsono pasakų katalogą, sakmės — pagal J. Balio „Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogą“, padavimai — pagal B. Kerbelytės „Lietuvių liaudies padavimų katalogą“. Patarlės ir priežodžiai sudėta taip, kaip jie tvarkomi Lietuvos kalbos ir literatūros institute sudaromame (sudarytojas K. Grigas) šio žanro kūrinių kataloge, — abėcėliškai pagal iškeltąjį svarbiausiąjį žodį (leidinyje jis praretintas). Mįslės skirstomos tematiniu principu. Kai katalogas spausdintas, paaiškinimuose pažymimas kūrinio motyvo ar siužeto numeris jame. Toliau paaiškinimuose eina spausdinamo teksto šaltinis. Po jo nurodomi kiti to paties kūrinio užrašymai. Lygybės ženklas (=) tarp signatūrų dedamas, kai kūrinio užrašymai nesiskiria ar skiriasi labai nežymiai (rašyba, tarminėmis formomis, vienu kitu vaizdo ar motyvo nekeičiančiu žodžiu ir pan.), o dviguba tildė (≈) — kai yra koks svarbesnis skirtumas. Laužtiniuose skliaustuose prie kūrinio signatūros nurodoma, kur jis buvo spausdintas. Po žvaigždutės (*) pateikiamos pastabos, apibendrintai aprašomi ir konkrečiai nurodomi svarbesnieji to paties kūrinio užrašymų skirtumai. Dainose po skaitmenų, rodančių

posmą (jei daina posminė) bei eilutę, ir dvitaškio rašomas skirtingas žodis, vaizdas ar motyvas. Po tų skaitmenų praretintai parašius žodį iš skelbiamos dainos, nurodoma, kaip kitame variante tas žodis pakitęs. Nurodant kitų žanrų kūrinių pakitimus, paaiškinime pakitusi vieta tik retinama. Visa, kas tiksliai pateikiama iš kitų užrašymų, spausdinama kursyvu. Dainų citatose eilutės pradžia žymima didžiąja raide, o posmai atskiriami statmenu brūkšneliu (/).

J. JANONIO UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

DAINUOJAMOJI TAUTOSAKA

DARBO DAINOS

1. AUGIN TĖVAS DU SŪNELIU. LDK D 193.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/1/ [LK VIII, p. 368]=LTR 4987/1/.

MJ (LTR 4993/51/) nurodyta, jog tai „kariuomenės“ daina. Ji dar pratęsiamą: *Ateis greitai rudenėlis, Reiks man išvažiuoti, Tetušėliui motinėlei Reiks rankas bučiuoti. / Reiks bučiuoti panytėlė, Jos skais-tus veidelis — Gali būti paskutinis Jau šitas kartelis. / Gal aš žūsiu, nesugrįšiu Ing savo šalelę, Nematysiu tetušėlių, Mylimos panelės.*

2. OI, DAUGEL DAUGEL MŪSŲ SESULIŲ. LDK D 194.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/6/ [LK VIII, p. 370]≈LTR 4981/10/≈LTR 4987/21/.

MJ (LTR 4991/4/=LTR 4992/4/) 10.1: *Da nenuplaukė pus' dunojėlio.* 12.1: *Jūs nesakykit senam tėveliui.* 13.1: *Bet pasakykit senam tėveliui.*

3. AUGO SODE KLEVELIS. LDK D 195.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/20/≈LMD I 764/15/ [JnR II, p. 372—373]≈LTR 4983/6/. * LMD I 764/15/ ir LTR 4983/6/ 7.1 *dobily — avižų.*

MJ viename variante (LTR 4991/33/=LTR 4992/33/) yra 1—2 posmai ir po jų: *Tegul miega bernelis, Tegul silsi jaunasai.* Kitas varian-tas (LTR 4991/41/=LTR 4992/41/) prasideda: *Ašei jauna mergužėlė, Trijų brolių sesytėlė.* Toliau—3—5 posmai, 6 posmo 1—2 eilutės ir 7 posmas.

4. SIUNTĖ MANE TETUŠĖLIS.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/23/ [LK VIII, p. 377]=LTR 4983/9/.

MJ (LTR 4991/98/=LTR 4992/98/) nėra 2 posmo 2 eilutės—3 posmo 1 eilutės. 6.2 *Tetušėliui — Kaimynėliam.*

5. BROLIUKAI PASĖJO GELTONS LINELIUS. LDK D 635.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 361].

MJ (LTR 4991/96/=LTR 4992/96/) visur vietoj broliukai—*broliukas*, vietoj sesiulės—*sesiulė*. Nėra 6, 11—14 posmų, o pa-baigoj—naujas posmas: *Broliukas pardavė geltons linelius, Sindir vin-dir ir t. t.*

6. PASĖJO KANAPĖ ANT MARIŲ KRAŠTELIO. LDK D 663.—LMD I 378/87/ [JnR II, p. 397].

7. AUKŠTŪS KALNELIAI, MARGŪS DVARELIAI. *Plg. LDK D 202, 1395.—LTR 4987/240/.*

8. OI, JOJAU JOJAU. *LDK D 1428.—LTR 4981/12/≈LTR 4987/27/. * LTR 4987/27/ 10.3—4: Kas išmokė balandėlį Sodnelyj burkuoti? 11.3—4: Išsimokė balandėlis Nuo kitų balandžių.*

MJ (LTR 4991/73/=LTR 4992/73/) 10.3, 11.3 karvelėlis—karvelėliai. 10.4 j i — juos.

9. BERNELI BERNELI NEDARBININKĖLI. *LDK D 1482.—LTR 4987/8/. * Užrašyta netiksliai, neišlaikant posmų struktūros—plg. M. Janonienės užrašytą 793(5) dainą.*

10. SIJOJ MILT'S. *LDK D 1332.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/8/ [LK VIII, p. 379].*

11. NUVAŽIUOK, DEBESĖL. *LDK D 958.—LTR 4988/37/=LTR 4990/428/. * Pastabos: Saulės prašo (LTR 4998/37/); Kregždė prieš lietų sako (LTR 4990/428/).*

12. LYK, LIETELI, PALYNOK. *LDK D 972.—LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 421; VD 1911 Nr. 2].*

13. PALYK, LIETELI.—LTR 4988/38/.

14. DILIA DOLIA. *LDK D 1038.—LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 421—422; VD 1911 Nr. 2]. * Pabaigoje—pastaba: Taip taria visi piemenys ir pasakę nutyla, o tas, kurs pirmas prasijuokia arba pralkalba, sugarmi košę.*

15. KIAULĖ GRIKIUOS, KIAULĖ GRIKIUOS. *LDK D 1097.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/23/ [LK VIII, p. 381]=LTR 4986/84/=LTR 4990/432/.*

16. ČIUČIULIS MIEGELIS MANE. *LDK D 1356.—LTR 4983/52/.*

MJ (LTR 4993/69/) 1.5: Pūkų paduškėlė. 2.1: Čiučiulio miegelio aš.

KALENDORINIŲ APEIGŲ DAINOS

17. ČIUŽIO, VAŽIAVO.—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 465]. * Pastaba: Užgavėnėse čiužinėjas, t. y. važinėjas susėdę rogėse ir dainuoja [šią dainą]. Kaip tik pro kiemo nors kiemą važiuoja, koks nors tų namų žmogus laisto čiužinėjančius vandenimi, teip kad ant galo čiužinėjantieji parvažiuoja namon visai šlapiūs.

18. TATAI GEROS SŪPUOKLĖLĖS. *LDK KI 256.—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 464]. * Pradžioje nurodyta: Per velykas supdamiesi sūpuoklėse dainuoja.*

VESTUVINĖS DAINOS

19. PAKLYDOM PAKLYDOM. *LDK V 1.—LMD I 378/78/ [JnR II, p. 387].*

MJ (LTR 4991/48/=LTR 4992/48/) 2.1: Ir prijojom uošvės dvarą. 2.4: Atrakink vartelius. 3.1: Ir išėjo uošvytėlė. Vietoj 4—5 posmų: — Prabočyki, žentelėli, Mažos dukterėlės — Nei verpėjos, nei audėjos, Nei šieno grėbėjos. / — Man nereikia verpėjėlės Anei audėjėlės, Man tik reikia panytėlės Nuramint širdelėi. Šiais posmais užbaigiama J. Janonio užrašyta 24 daina.

20. SINDIR VINDIR ŽOLYNĖLIS. LDK V 20.—LMD I 378/82/ [JnR II, p. 392].

MJ (LTR 4991/61/=LTR 4992/61/) 1.1 žolynėlis—šalteksnėlis. Pabaigoje dar yra posmas: *Pasamdyčia mūrnykėlį, kad pamūravotų, Užmokėčia kunigėliui, Kad mum šliūbavotų.*

21. PANYTĖLE MANO JAUNOJI. LDK V 29.—LMD I 378/86/ [JnR II, p. 396].

MJ (LTR 4991/46/=LTR 4992/46/) tie patys tėra 1, 5, 6, 9, 10 posmai. Vietoj 2—4 posmų: *Pas man darbelio nereiks dirbti: Kalne rugėlių nereiks pjauti, Lankoj dobilėlių nereiks grėbti.* Vietoj 7—8 posmų: *Pas tav' darbelis reiks dirbti.*

22. ŠĖRIAU ŽIRGELĪ. LDK V 56.—LTR 4987/229/.

23. OI, NORIU NORIU. LDK V 111.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/2/ [LK VIII, p. 368]≈LTR 4987/3/. * LTR 4987/3/ 3.3—4: *Davė rankon čerkytėlę, Lygią stiklinėlei.* 4.3: *Vakar buvo labai toli.*

24. EISIM LAUKAN PAŽIŪRĖTŲ. LDK V 157.—LMD I 764/5/ [JnR II, p. 359—360; VD 1911 [Nr. 3(10)]≈LTR 4983/23/. * LTR 4983/23/ 3.4: *Vartų nerakino.*

MJ (LTR 4991/65/=LTR 4992/65/) 2.3 mums stoti—nejoti. Po 3 posmo 2 eilutės įterpta: — *Išeik išei, uošvytėlė, Atrakink vartelius.* 4—5 posmų nėra: jie atsidūrė kitoje (19-oje) dainoje.

25. AUGIN MATULĖ SAVO DUKRELĖ. Plg. LDK V 157.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 365].

Žr. 26 dainos paaiškinimą.

26. PRI LYGUMĖLEI ŽALIA ŽOLELĖ. LDK V 172.—LTR 4987/238/.

MJ (LTR 4991/59/=LTR 4992/59/) 1—2 posmai: *Žalia žolelė prie lygumėlei, Slauni dukrelė prie motinėlei. / Ateis šalnelė, pakąs žolelę, Atjos bernelis, kalbins panelę.* Toliau—25 dainos 6 ir 7 posmai.

27. KIKILI KIKILI LAIBAKOJI. LDK V 218.—LTR 4988/58/= LTR 4990/439/.

28. ANT KALNO EGLĖ. LDK V 239.—LKLI BR F—1 2041 [JnR II, p. 400—402]=LMD I 64/1/≈LTR 4989/1/. * LTR 4989/1/ 10.2 vert—verpt.

MJ (LTR 4991/1/=LTR 4992/1/) kita tvarka vardijami jaunikiai, nėra paminėto kriaučiuko, vietoj pono—bajoras.

29. TYKIAI GRAŽIAI MAN' MATUTĖ ŪGINO. LDK V 245.—LTR 4988/109/.

30. UŽ JŪRIŲ MARELIŲ. LDK V 376.—LTR 4988/82/.

MJ (LTR 4983/69/) pradžioje—posmas: *Kur eisiu, Kur būsiu, Kur pasidėsiu, Kur savo širdelę Nusiraminsiu?* Toliau—1, 3, 4 posmai. 1.3—4: *Te[n] augo dukrelė Pas motinėlę.* 3.1—2: *Pakločia tiltelį Par ežerėlį.* 4.1: *Sulūžo tiltelis.* Kitame variante (LTR 4991/14/=LTR 4992/14/) nėra 1—2 posmų. 3—4 posmai—kaip pirmajame variante. Nuo 5 posmo: — *Panele jaunoji, Kas atsitiko, Kad mano žodeliai Tau nepatiko? / Gal tujei jau turi Kitą bernelį, Nenori girdėti Mano žodelių?*

31. GERK GERK, BERNELI. LDK V 376.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 366].

32. SVEČIAI KIEME SUVAŽIAVO. LDK V 390.—LMD I 378/71/ [JnR II, p. 410—411]=LTR 4985/19/≈LTR 4988/108/. * LTR 4988/108/ posmai dveilčiai — nėra priedainio ir pakartotosios eilutės. 3.2: *Gražus mano bernužėlis*. 4: *Gers' alutį, gers' midutį, Valnikėlio da neduos'*. Vietoj 7—8 posmų: *Iš baltųjų dobilėlių, Primašyčių rezetėlių*.

33. PANYTĖLĖ MANO JAUNOJI. LDK V 494.—VVU BR F—119 520≈LMD I 1048/7/ [LK VIII, p. 370]≈LTR 4981/14/=LTR 4987/25/. * LTR 4981/14/ ir LTR 4987/25/ 2.2. net pabudau—*nepabudau*. 4.2: *Tegul ēda žalias rūteles*.

MJ (LTR 4991/27/=LTR 4992/27/) 2.2 net pabudau—*nepabudau*. 5.2 *mina—skina*.

34. EIČIAU SVIRNELĪ—KABO TRYS VAINIKAI. LDK V 539.—LTR 4983/36/.

MJ (LTR 4991/9/=LTR 4992/9/) užrašyta taip: 9, 10, 5, 6, 3, 4 posmai. 5.1 klėtele—*svirnelį*. 6.1 kartūnelė—*pirktinėle*. 10.2 kaip oželį—*oželį*.

35. UŽTEKA SAULELĖ PER DEBESĪ. LDK V 625.—LTR 4981/8/=4987/19/.

MJ (LTR 4991/20/=LTR 4992/20/) užrašytas tarmiškai (per rašyta par ir pan.); vietoj panelė—*mergelė*, tamstos—*tavo*. Vieno-desnis skiemenų skaičius eilutėse: 5.1, 13.1 tamstos tėvelį—*tavo tėvą*. 7.1 *Paleisk—Paleiski*. 7.2 *Nemesk—Nemeski*. 10.2 *Atrand—Atranda* ir pan. 10.2 pušynėlį—*beržynėlį*. 12: — *Tau dėku, tau dėku, jaunas berneli, Aš viena nurausiu tėvo linelius*. 16.2 *Blizgėjo—Žibėjo*.

36. PASAKYK, PANELE, PASAKYK, JAUNOJI. LDK V 981.—LTR 4988/106/.

37. NE PANELE BŪČIA, KAD AŠ NEŽINOČIA. LDK V 981.—LTR 4988/107/.

38. UPĖJ ŠILTAS VANDENĪS. *Plg.* LDK V 1001.—LTR 4988/90/.

39. NUSIKIRSC' APUŠĘ GUMBUOTĄ GUMBUOTĄ. LDK V 1102.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/1/ [LK VIII, p. 378].

40. KO LIŪDI, SESIULĖ, [KO NEVERKI]. LDK V 1201.—LTR 4988/78/.

41. ŠIOKĪ GAUČIA, TOKĪ GAUČIA. LDK V 1222.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 366].

42. NEGIVIERYK, PANYTĖLĖ. *Plg.* LDK V 1222.—LMD I 764/11/ [JnR II, p. 367]≈LTR 4983/13/. * LTR 4983/13/ teišlikę 4—5 posmai. 5.2 *Klausučių—Beržinių*.

MJ (LTR 4991/8/=LTR 4992/8/) 1.1 panytėlė—*sesytėlė*.

43. PŪTĖ VĖJELIS NUO VISŲ ŠALIŲ. LDK V 1234.—LTR 4987/234/.

44. KO TAIP SMŪTNI, PANELE. LDK V 1337.—LTR 4988/79/.

45. PULK PO KOJŲ MOTINĖLEI. *Plg.* LDK V 1365.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 364].

MJ (LTR 4993/14/) nurodyta, jog tai vestuvių daina. Tėra 1—4 posmai; 3 ir 4 posmai sukeisti. 2.1 *Pulk po kojų—Dėkavoku*. 2.2 *atskyrė—sudėjo*. 3.1, 4.1 *Dėkavoku—Pulk ant kaklui*. 4.2: *Kad suskynė rūtytėlę*.

46. AUGO DUKRELĖ PAS MOTINĖLĖ. LDK V 1383.—LTR 4983/54/. Plg. M. Janonienės užrašytą 812(24) dainą.
47. PAGAL MARIŲ KRAŠTĄ. Plg. LDK V 1400.—LTR 4983/14/.
48. VĖJELIS PŪTĖ. LDK V 1459.—LTR 4987/233/.
49. PASISĖJAU ŽALIAŲ RŪTĄ. LDK V 1466.—LTR 4988/82a/.
50. SUŽVENGĖ KIEME ŽIRGELIS. LDK V 1658.—LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 377]≈LTR 4983/16/. * LTR 4983/16/ 4.2: *Nupink sesei vainikėlj.*
51. O KĄ ATRASI, KAI TEN NUEISI. Plg. LDK V 1720.—LTR 4983/45/.
52. PAS MATUTĘ AUGAU. LDK V 1791.—LTR 4983/33/. Plg. M. Janonienės užrašytą 822(34) dainą.
53. AUGINO MATUTĖ MUS TRIS KAIP VIENA. LDK V 1808.—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/5/ [LK VIII, p. 369]=LTR 4981/9/=LTR 4987/20/. Plg. M. Janonienės užrašytą 833(45) dainą.
54. OI AŽUOLĖLI, ŽALIAS MEDELI. LDK V 1948.—LTR 4983/34/. MJ (LTR 4991/2/=LTR 4992/2/) 1.2, 2.1 šiam rudenėly—*žiem' vasarėlė.* 3.2 panai—*dirbsiu.*
55. UŽGIRDAU GIRDEJAU. LDK V 2014.—LMD I 764/1/ [JnR II, p. 353—354; VD 1911, Nr. [3(10)]=LTR 4983/22/. MJ (LTR 4991/74/=LTR 4992/74/) sukeistos šakos.
56. GEGUTE LAKŠTUTE. LDK V 2018.—LMD I 378/16/ [JnR II, p. 384]=LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 367]. MJ (LTR 4992/118/) 1.1, 2.1: *Lakštute čiulbute.* 2.4, 3.4 *Margąsias—Pilkąsias.* Toliau tęsiama: *Nors prašys' ir samdys' Margąjį genelį, Neatneš, neatduos Pilkųjų plunksnelių. / — Panele jaunoji, O kur tu vaikščiojai? — Vaikščiojau uliojau pas jauną bernelį. / — Panele jaunoji, O ką tu pamiršai? — Pamiršau užmiršau Rūtų vainikėlj. / Paprašys' pasamdys' Savo broliukėlj, Kad atnešt atvaduot Rūtų vainikėlj. / Nors prašys' ir samdys' Savo broliukėlj, Neatneš, neatduos Rūtų vainikėlj. / Nuvytęs nudžiūvęs Pas jauną bernelį,—Nežaliuos nežydės Rūtelių daržely.* Kitas variantas (LTR 4991/114/) prasideda: — *Oi tu sakal sakalėli, O kur tu lakiojai? — Lakiojau viliojau Jaunąjas panelės. / Oi tu sakal sakalėli, O kur tu tupėjai? .. 2.1: Oi tu sakal sakalėli. 3.2: Pilka gegutėle.*
57. KO NULIŪDAI, PANELĖ. LDK V 2019.—LMD I 764/2/ [JnR II, p. 355—356]≈LTR 4983/20/. * LTR 4983/20/ 7.2: *Nebalnojau žirgelio.* MJ (LTR 4991/26/=LTR 4992/26/) — kaip LMD I 764/2/.
58. KUR SAULELĖ TEKA. LDK V 2057.—LMD I 764/9/ [JnR II, p. 365; VD 1911 [Nr. 3(10)]]≈LTR 4983/17/. * LTR 4983/17/ 3.4, 6.4 *valandėlei—adynėlei.* MJ (LTR 4991/36/≈LTR 4992/36/) — kaip LTR 4983/17/, tik sukeistos šakos, nėra 1 ir 4 posmų (LTR 4991/36/ 1-mas posmas prirašytas vėliau).
59. APVYNĖL ŽALIASAI. LDK V 2106.—LTR 4984(5).

MJ (LTR 4993/9/) nurodyta, jog tai vestuvių daina. Ji labiau skiriiasi. 2.2 augino—virkdino. Nuo 3 posmo: *Tav' katilan virino, Man' tatutė virkdino. Nu tiktai... / Tav' uzbone inpylė, Man' už stalo sodino, Nu tiktai... Tav' inpylė sklenyčią, Man' invedė bažnyčią, Nu tiktai... / Tu sklenyčioj puojai, Aš bažnyčioj raudojau, Nu tiktai... / Tau putelė ištiško, Man veideliai išblyško, Nu tiktai...*

60. **KELKIS KELKIS, SŪNAITĒLI, KELKIS, MANO MIELAS.** LDK V 2121.—LTR 4983/35/.

MJ (LTR 4991/40/=LTR 4992/40/) pradžioje dar yra posmas: *Da gaideliai negiedojo, Kal matutė kėlė. Svirno durys pusvirėlės—Nebėr dukterėlės. Nėra paskutinio posmo. 3—5 posmuose vietoj Kai prijau—Privažiavau. 6: Privažiavau vieškelėlį—barstytos rūtelės. Tai te[n] mano sesytėlės pintas valnikėlis.*

61. **KOKIA ČIONAI MARTI, KOKIA NE MARTELĒ.** LDK V 2259.—LTR 4983/41/.

62. **KOKIA ČIA MARTI, KOKIA NE MARTELĒ.** LDK V 2259.—LTR 4983/46/.

63. **NUSIDENK, MARTELE, ARKLIŲ GŪNĒ.** LDK V 2285.—LTR 4983/42/.

64. **SAKĒ, MARTI LABAI GREITI.** LDK V 2296.—LTR 4983/44/.

65. **AŠ TĄ TĄ ŽENTELĮ PAŽINAU REGĖJAU.** LDK V 2295.—LTR 4983/47/.

66. **OK DAI, UŽ BIEDNO.** LDK V 2319.—LKL BR F—2 389 [LK VIII, p. 367].

MJ (LTR 3991/1/) sukeisti 3 ir 4 posmai. Nuo 5 posmo: *Dėl karvelės nėra šieno—Man karvelė neduod pieno. Ok dai... / Juodos kruopos kožną dieną—Abu valgom, ne aš viena. Ok dai...*

67. **PIRŠLYS MELAGIS, TIESOS NESAKĒ.** LDK V 2316+2317+2570.—LTR 4983/43/.

68. **DĒKU TAU, SVOČIUL.** LDK V 2454.—LTR 4983/48/.

69. **PATI PATI, SESYTĒL, PAMERGIUOS SIŪLEISI.** LDK V 2477+2405.—LTR 4983/49/.

70. **SVOTELIO KUMELĒLĒ DEVYNIAIS SIEKSNIAIS.** LDK V 2352.—LTR 4983/50/.

71. **ANOS ŠALIES SVOTAS BESOTIS BESOTIS.** Plg. LDK V 2651, 2653.—LTR 4983/51/.

72. **GAL PAŽ[IST].** LDK V 2506.—LMD I 378/12/ [JnR II, p. 415; VD 1912, Nr. 17].

73. **ŠIAŲ NAKTĮ PAR NAKTĮ MIEGO NEGAVAU.** LDK V 2606.—LTR 4983/39/. * Kitas variantas—LTR 4987/10/—taip pat nepilnas. 2.3: *Į viedrą kruopų įliejo. 3—4: Per kanapes takeliai, Kiaulių kūtėj patalai. Taipgi nėra tokių rasti, Kaip Beržiniai, jie neprasti. / Pas juos nuvažiavus, Yr kur atsisėsti, Yra ko valgyti, Nereik badu dvėsti. Tarp rūtelių takeliai, Aukštam svirne patalai.*

74. MANO TETUŠIS, SENAS BŪDAMAS. LDK Š 78.—LTR 4983/62/.
MJ (LTR 4991/3/=LTR 4992/3/) sukeisti vietomis 1 ir 2 posmai.
75. GYDO PRAGYDO. LDK Š 75.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/10/ [LK VIII, p. 371—372]≈LTR 4981/13/≈LTR 4987/24/. * LTR 4981/13/ 2.1 Tiktai—*Labai*. 3.1: Tur tetušėlis. 4.3, 6.3, 10.3, 12.3: Par vidurėlį. 9.4: *Darželio sodinti*. 11.3: *Kad gražiai žydėtų*.
MJ (LTR 4991/35/=LTR 4992/35/) artimas LTR 4981/13/ variantui: jame yra nurodytieji skirtumai. 1.1—2, 7.1—2: *Gieda gaideliai, Ryliuoja*. Vietoj 2.3—3.4: *Siuntė tėvelis Sodo sodinti*. 4.2, 10.2 *sodino—sodinom*. Vietoj 8.3—9.4: *Siuntė matutė Daržel' sodinti*. 12.2 *žydėjo—žaliavo*. Nėra 5 ir 11 posmų.
76. MAN NEREIKIA TOS ŽEMELĖS.—LTR 4983/66/.
MJ (LTR 4991/91/=LTR 4992/91/) 2—3: *Man nereikia tos panelės, Kur yr aukštos skrynios, Man tik reikia tos panelės, Kad būt gospadinė. / Man nereikia pasogėlio Nei didžių kraitelių, Man tik reikia panytelės, Kur tikrų tėvelių*.
77. OI, KAI AŠ BUVAU. LDK Š 497.—LTR 4981/7/≈LTR 4987/18/. * LTR 4987/18/ 2.1 *mano—mūsų*. 8.3 *mano—baltų*. 12.1: *Lupat-skarėliu*. 12.3 *Su—Ir*. 14.1 *Su—Aš*. 14.3 *Su—Ir*. 14.4, 16.4: *Ją nusišluosčiau*. 16.1: *Ašarėlėmis*.
MJ (LTR 4991/34/=LTR 4992/34/) 2.4 *kvėpėjo—žaliavo*. Kiti tokie posmai: 10: *Žaliu vyneliu Burnelę prausiau, Su rančnykėliu Nusišluosčiau*. 12: *Su vandenėliu Burnelę prausiau, Su rankovėlėm Nusišluosčiau*. 14: *Smidro šakelėm Kiemelį šlaviau, Baltom smittelėm Takelius pyliau*. 16: *Su šluotražėliu Kiemelį šlaviau, Su akmenėliais Takelius klojau*.
78. ŠALTS RUDENĖLIS KAD ATĖJO. LDK Š 218.—LTR 4987/222/.
79. ŠEMI JAUČIAI PAJUNGTI MAUROJO.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/4/ [LK VIII, p. 369]=LTR 4981/6/=LTR 4987/17/.
 Plg. M. Janonienės užrašytą 811(23) dainą.
80. GEGUTĖLĖ GIRELĖJ KUKAVO. LDK Š 326.—LTR 4983/31/.
MJ (LTR 4991/68/=LTR 4992/68/) nėra 1—3 posmų. 4.1 *Jis—Vyr*. 5.1 *Ein dukrelė—Eina jinai*.
81. AUŠTA DIENELĖ KAIP GELUMBĖLĖ. LDK Š 767.—LTR 4988/91/.
82. O JŪS NAŠLAITĖLIAI. LDK Š 801.—LTR 4983/58/.
83. NUKRIS LAPELIS—UŽAUGS IR KITAS. LDK Š 820.—LKL BR F—1 2041=LMD I 378/73/ [JnR II, p. 380]=LMD I 64/3/=LTR 4983/3/.
- MJ** (LTR 4993/56/) skiriasi nuo 2.2: *Oi, noriu eiti pas motinėlą. / Antroj pus' upės, ten ant kalnelio Guli matutė tenai smėlely. / — Matute mano, mieloji mano, Kam tu palikai man' siratėlė? / — Dukrele mano, mieloji mano, Aš negalėjau tav' užauginti*.
84. SESYTĖLĖ MIELA.—LTR 4983/55/.
85. SAULELĖ RAUDONA. LDK Š 905.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/8/ [LK VIII, p. 371]≈LTR 4981/15/≈LTR 4987/26/.

MJ (LTR 4993/57/) nėra 6—7 posmų. 2.2: *Didžių mislių turiu. 4.1, 5.1: Sunku tam akmeniui. 4.2 vietos—kelio. 4.3—4: Sunkiau naš-laitėlei, Kad ją apmeluoja.*

86. SUNKU NAŠLAITĖLIAMS. *Plg. LDK Š 904, 905.*—LTR 4983/37/.

87. IR ATSKRIDO GEGUTĖLĖ.—LTR 4983/56/.

88. ŠVIESI SAULUTĖ — MIELA MATUTĖ.—LTR 4988/114/.

MJ (LTR 4988/116/) — tokia pati. *Plg. M. Janonienės užrašytas 835(47) ir 836(48) dainas.*

89. LINKSMU YRA ULIAVOTI. *LDK Š 870.*—LTR 4988/78/.

VAIKŲ DAINOS

90. ČIUČIA LIULIA SŪNAITĖLĖ. *LDK V k 39.*—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 423; LTRn, p. 131].

91. ČIUČIA LIULIA DUKTERĖLĖ. *LDK V k 39.*—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 423—424; LTRn, p. 131].

92. ČIUČIA LIULIA BARBORUŠKĄ. *LDK V k 104.*—LTR 4988/39/=LTR 4990/437/.

93. GYDU GYDU KAKYTĖS. *LDK V k 112.*—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 428]=LTR 4985/29/. * *Prie dainos nurodyta: Vaikų bovi-jimas.*

94. ZIRU ZIRU BAMBA. *LDK V k 125.*—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/28/ [LK VIII, p. 381]=LTR 4985/27/.

95. ČIRU ČIRU. *LDK V k 130.*—LTR 4988/32/=LTR 4990/436/.

96. BŪŪŪ, ATVAŽIUOJA LUCĖ. *LDK V k 146.*—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 429]≈LTR 4985/26/. * *Pastaba: Pasodinę vaiką ant ke-lių, krato ir sako. LTR 4985/26/ 5—6: Bū, eikit, mergos, semtų, O zen-kiai — Įalžytų.*

97. ČIKU RIKU PADVARIKU. *Plg. LDK V k 147.*—LMD I 378/22/ [JnR II, p. 417].

98. CAK CAK TURGELIN. *LDK V k 161.*—LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 428]≈LTR 4985/30/. * LTR 4985/30/ tekste esama apsiri-kimų.

99. ŽEMAITI KUKUTI. *LDK V k 192.*—VVU BR F—119 33 [VD 1912, Nr. 17]=LMD I 1049/33/ [LK VIII, p. 382]=LTR 4985/22/≈LTR 4983/53/. * LTR 4983/53/ 11 *paspringęs—pasprogęs.*

100. AŠ MAŽAS VAIKELIS. *Plg. LDK V k 207.*—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/18/ [LK VIII, p. 380].

LTR 4985/43/ įrašyta M. Janonienės ranka.

101. TURIU KATĖ RAINUOŲĄ. *LDK V k 224.*—LMD I 378/19/ [JnR II, p. 417; V k D 359].

102. TUR LAMPATŪRIJA.—LTR 4988/59/.

103. VOVERYTĖ — GUDRI PONI.—LTR 4988/67/=LTR 4990/446/.

104. TILILILI, VANAGĖLI. *Plg. LDK V k 299.*—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/35/ [LK VIII, p. 382; VD 1912, Nr. 17].

105. EIK, OŽEL, VANDENIO. *LDK V k 241.*—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/17/ [LK VIII, p. 380].

LTR 4985/42/ įrašyta M. Janonienės ranka.

106. OI TU MOTERIŠKĖ. LDK V k 258.—LTR 4987/6/.

MJ (LTR 4991/120/=LTR 4992/125/=LTR 4993/72/) 1.3: — *Kiškis bėga par dirvoną. 2.1: Visas supašytas. 2.3—4: Atsisėdęs ant eželės, Save kutinėja. 3.1: Save kutinėja. Vietoj 3.3—6.1: — Gal iš balos tas gražumas Mano prigimimo? / Ausytėlės stačios, Akytėlės plačios, O dantelių tų ilgumas — Kai tikri vargonai. / Save kutinėja, Aplink dairinėja: — Kad nebūtų tų dirvonų, Kad čia būtų dvaras. / Aš dvarą valdyčia, Šunų nelaikyočia, — Nors par šiltą vasarėlę spakainiai gyvenčia. / Krūmai sušlamėjo.*

107. IŠĖJO TĖVELIS Į MIŠKĄ. LDK V k 305.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/11/ [LK VIII, p. 372]≈LTR 4987/7/. * LTR 4987/7/ nėra 2-ro posmo.

108. TINDI RINDI RIUŠKA. LDK V k 410.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/25/ [LK VIII, p. 381]=LTR 4985/24/.

109. VISI GRAŽIAI ŠOKA. LDK V k 432.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/13/ [LK VIII, p. 379]≈LTR 4985/38/≈LTR 4985/21/. * LTR 4985/21/ 1 gražiai—paukščiai. 3 pliką—pilviką. 4: Tilvikas išmoko.

110. SKRENDA UODAS PAR GIRIĄ. LDK V k 444.—LTR 4983/26/.

111. KAI AŠ MAŽAS BUVAU. LDK V k 447.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/12/ [LK VIII, p. 373; V k D 726]≈LTR 4987/9/. * LTR 4987/9/ 5: *Pinigėlius skaitliavau. 19 marelėms—jūrelėms. 20 marelės—jūrelės. 23—25: Pinti skrynelėms.—Kam tos skrynelės? — Duoti martelėms.*

112. KAS ČIA BUVO.—LTR 4990/443/.

113. AŠ NEKALTS, DOMINYKS. LDK V k 497.—LMD I 378/29/ [JnR II, p. 419].

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

114. NEDĖLIOS DIENELE.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/3/ [LK VIII, p. 368]≈LTR 4981/4/≈LTR 4987/15/.

MJ (LTR 4991/29/=LTR 4992/29/) nėra paskutinio posmo.

115. ANT KALNELIO LIEPYTĖLĖ.—LMD I 378/83/ [JnR II, p. 393].

MJ (LTR 4991/50/=LTR 4992/50/) 1: *Jojau dieną, jojau naktį, Nieko neprijojau, Tik žalią liepelę, tik žalią liepelę. Po tąj liepa šaltinėlis. Vietoj panelės—sesiulės. Vietoj 5—6 posmų: Tik žiedelius numautysim, Galionėlius nusegiosim.*

116. ŠIMPELIŠKIŲ LAUKE.—LMD I 378/79/ [JnR II, p. 388].

MJ (LTR 4991/88/=LTR 4992/88/) 1.3: *Par tą upę upytėlę. 2.3: Parvesk parvesk, bernužėli. 2.4 upelę—lieptelį. 3.2, 3.4 Parneš'—Parves'. 4.1, 4.2 čia—kur. 4.4 Niekur—Niekad.*

117. JAU BALNOJA SŪNAITĖLIS. Plg. LDK K 155.—LTR 4988/85/.

118. ŠIMTĄ MYLIŲ NUJOJAU.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/21/=LTR 4983/7/≈LMD I 764/13/ [JnR II, p. 369].

MJ (LTR 4991/47/=LTR 4992/47/) — kaip J. Janonio užrašytoji.

119. AŠ JAUNAS BERNELIS.—LTR 4987/226/.

120. KAD DIEVAS DUOTŲ ŪKANĄ DIENELE.—LKL I BR F—1 2041 [JnR II, p. 409]=LTR 4989/10/=LMD I 64/10/.

121. UŽSILEISK, SAKALĖL, ANT RŪTŲ DARŽELIO.— LTR 4983/67/. MJ (LTR 4991/66/=LTR 4992/66/) nėra 3 posmo. 1 posme vietoj motinėš — tetušėlis, 2 posme vietoj tetušėlio — motinėš.
122. PANELE MANO JAUNOJI.— LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 364]. MJ (LTR 4991/77/=LTR 4992/77/) 4.3—4: *Turiu dureles girgždančias, Turiu raktelius skambančius. 7.4 Kai bars — Nesibars.*
123. SUDIEU, PANYTĖLE.— LKLI BR F—1 2041 [JnR II, p. 403—404]=LTR 4989/4/=LMD I 64/4/. Plg. M. Janonienės užrašytą 852(64) dainą.
124. OI, NEROD NERODU.— LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 375—376]≈LTR 4983/12/≈LMD I 378/77/ [JnR II, p. 385—386]. * LTR 4983/12/ neišlikę, dingus iš pluošto vidaus 2 lapeliams, 6—7 posmai. 5.1 laukelį — lankelę. LMD I 378/77/, matyt, norint išvengti pasikartojimo, pakoreguotas: nėra 4 posmo 3—4 eilučių ir 5 posmo 1—2 eilučių, todėl spausdinamas ne šis, o anksčiau užrašytas, bet tikslesnis variantas. 2.3 žydžia — auga.
- MJ (LTR 4991/32=LTR 4992/32/) nėra 1 posmo, 5 posmas (pakeistas) nukeltas į galą. 2.1—3: *Eičia aš laukelį Pasivalkštinėti. Rugiai miežiai žydžia. 4.1 Eičiau — Ėjau. 4.4 Būt — Eit. 5.1—2: Pilna visur yra Baltų dobilėlių. 7.1: Pilni dobilėliai.*
125. EIČIAU EIČIAU ŠIĄ NAKTELĖ.— LTR 4983/18/.
126. ATSKREND SAKALĖLIS PER ŽALIĄ GIRELĖ.— LMD I 764/8/ [JnR II, p. 364; VD 1911 [Nr. 3(10)]≈LTR 4983/28/. * LTR 4983/28/ pažymėta, jog kiekvieno posmo 2 eilutė kartojama. 3.1: *Žiūriu per langą, žiūriu per kitą.*
- MJ (LTR 4991/51/=LTR 4992/51/) 3.1: *Žiūriu par langą, žiūriu par antrą. 5.2 bernužėlis — bernelis.*
127. ŪKANA NEGIEDRI.— LMD I 378/80/ [JnR II, p. 389—390].
128. ŠILTS PAVASARĖLIS. Plg. LDK D 12.— LTR 4981/5/≈LTR 4987/16/.
- MJ (LTR 4991/30/=LTR 4992/30/) tėra 1—5 posmai.
129. KAI AŠ JOJAU PER ŽALIĄ GIRELĖ.— LMD I 764/10/ [JnR II, p. 366]≈LTR 4983/15/. * LTR 4983/15/ 5.1 mielas — jaunas. 6.1 šautuvą — strielbelę. Pabaigoj priedainis: *Liuli liuli, liuli liuli liuli.*
- MJ (LTR 4991/75/=LTR 4992/75/) — kaip LTR 4983/5/, tik nėra priedainio.
130. VIDURY GIEDRIOS DIENELES.— LTR 4981/11/≈LTR 4987/22/. * LTR 4987/22/ 3.1—2: *Džiūsta vysta rūtytėlės Ir žaliosios šakytėlės. 4.2 upelio — šaltinio. 5.1—2: Aplastyčiau rūtytėles, Kad žaliuotų šakelėlės.*
- Plg. M. Janonienės užrašytą 842(54) dainą.
131. ANKSTI RYTA, KĖLIAUS.— VVU BR F—119 520=LMD I 1048/18/ [LK VIII, p. 375—376]≈LTR 4983/4/. * LTR 4983/4/ tarp 3 ir 4 posmų vėliau įterpta: *Pradėjo panelė Balseliu raudoti, Kaip ir girus gegutėlė Balseliu kukuoti.*
- MJ (LTR 4991/89/=LTR 4992/89/) variantas — 1—3, 6 ir LTR 4983/4/ esantis posmas, kurio 3—4 eilutės: *Kaip ir miško gegutėlė Girelėj ku-*

kuoti. J. Janonio užrašyto varianto 8 posmas atsidūręs M. Janonienės užrašytoje 856(68) dainoje.

132. EIČIAU EIČIAU Į GIRELĘ.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/22/ [LK VIII, p. 376]≈LMD I 764/14/ [JnR II, p. 370—371]≈LTR 4983/8/. * LTR 4983/8/ 3 posmas vėliau šalia prirašytas. LMD I 764/14/ perrašant pirma parašytas 3 posmas, po jo—2 posmas, be to, praleista 8 posmo 2 eilutė, 10 posmo 1—2 eilutės. Abiejuose variantuose: 10.4: Nušluostyk veidelį. 11.4: Atjoja bernelis. 14.3: Tartum tujenai teip būtum.

MJ (LTR 4991/57/=LTR 4992/57/) nėra 3—6 posmų. 1.4 žalio—saušo. 2.3 bernužėlio—jaunuolėlio. Tarp 9 ir 10 posmų: [sileidė gegutėlė Rūtelių darželin Ir padėjo dovanėlę Tarp žalių rūtelių. Tarp 10 ir 11 posmų: Kai pravėriau aš darželį, Nušvietė veidelį—Pamačiau jau, kad atsiųstas Bernelio žiedelis. Kitkuo sutampa su LTR 4983/8/.

133. ŠITOJE ŪLYČIOJ NEDORI ŽMONĖS.—LTR 4983/57/.

134. SAKĖ MANE—ŠIOKIA.—LKLI BR F—1 2041 [JnR II, p. 405]=LTR 4989/5/=LMD I 64/5/.

135. ATJOJ BERNELIS PER LYGIUS LAUKELIUS.—LMD I 764/4/ [JnR II, p. 358; VD 1911 [Nr. 3(10)]≈LTR 4983/21/. * LTR 4983/21/ 3.2 raudu—verkiu.

MJ (LTR 4991/52/=LTR 4992/52/) pabaigoje dar yra šie posmai: Kur aš vaikštinėjau, žolelė nuvyto, Po mano kojelių žemelė drebėjo. / Oi tu bernužėli, šelma šalbierėli, Suėdei tu mano visą gerumėlį.

136. ŽVENG ŽIRGELIS STAINELĖJ.—LTR 4987/5/.

137. KAI AŠ AUGAU PANELĖ.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 362].

MJ (LTR 4991/42/=LTR 4992/42/) sukeisti vietomis 3 ir 4 posmai. 4.4: Apie mane bekalbant.

138. OI TU PETRIUKĖLI.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/25/=LMD I 764/12/ [JnR II, p. 368]≈LTR 4983/11/. * LTR 4983/11/ 2.1: Ar tavim galli. 3.1: Nei manim galli.

MJ (LTR 4991/7/=LTR 4992/7/) 1.1—2: Oi tu Petruke, Baltas karveluke. Toliau—kaip LTR 4983/11/.

139. MARGIEMSIEM ŠUNELIAM.—LTR 4987/242/.

140. SAKIAU AŠ TAVI NE KARTA.—LMD I 764/3/ [JnR II, p. 357; VD 1911 [Nr. 3(10)]]≈LTR 4983/19/.

MJ (LTR 4991/62/=LTR 4992/62/) 1.2 vartų—nė vartų.

141. PANELE JAUNOJI.—LMD I 378/88/ [JnR II, p. 398].

MJ (LTR 4991/45/=LTR 4992/45/) pabaigoje dar yra šie posmai: Daug naktelių nemigau, Apie tave dūmojau, To liūdžiu... / — Berneli jaunasai, Mano mylimasai, To liūdžiu... / Aš širdelėj turėjau Ir tave mylėjau, To liūdžiu... .

142. PRAŠOM PAKLAUSYTI.—LTR 4987/230/.

143. OI TU PANYTĖLE, BALTOJI GULBELE.—LTR 4987/225/.

144. OI TU PILKAS KARVELĖLI.—LTR 4987/239/.

145. OI, ŽINAU ŽINAU.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/19/≈LMD I 764/16/ [JnR II, p. 374]≈LTR 4983/5/. * LMD I 764/16/ ir LTR 4983/5/ 1.4: Kur sėja žalias rūteles. 6.4: Aplink tave dūmoja. Ki-

tas variantas — tik 4—6 posmai. 6.3—4: *Ji gulédama, tav' mylédama, Apie tave dūmoja.*

Plg. M. Janonienės užrašytą 844(56) dainą.

146. ANKSTŲ RYTAŲ ATSIKĖLĖS.—LKL BR F—1 2041=LMD I 64/8/≈LMD I 378/72/ [JnR II, p. 378—379]. * LMD I 378/72/ 4.3 drebėti—raudoti.

MJ (LTR 4991/16/=LTR 4992/16/) 3.2 Žaliajam—Vyšnelių. 3.4 lapelių—vyšnelių. Nėra paskutinio posmo.

147. TAMSĪ NAKTELĖ—KAIP NAMON PAREISIU.—LTR 4983/32/.

MJ (LTR 4991/28/=LTR 4992/28/) 2.2 jaunų dienų—žalių rūtų.

148. KOŽNAS ŽINO, KOŽNAS ŽINO.—LTR 4987/237/.

149. ŽVENGIA ŽIRGAS LANKOJ.—LTR 4987/232/.

150. OI, NEBETOLI MELAIŠIŲ SODELIS.—LTR 4983/40/.

MJ (LTR 4991/44/=LTR 4992/44/) tėra 1—3 posmai. 1.1 Melaišiu—Štakiriu.

151. ŽALIAJAM MIŠKELY LAPELIAI GELTONI.—LTR 4988/87/.

152. OI BERNELI BALAMŪTAI.—LTR 4988/81/.

153. ATSIMINK, BERNUŽĖLI, SAVO JAUNAS DIENAS.—LMD I 764/7/ [JnR II, p. 363; VD 1911 [Nr. 3(10)]]≈LTR 4983/27/. * LTR 4983/27/ pažymėta, jog kiekvieno posmo 2 eilutė kartojama. 3.2 pasikalbėti—pasižiūrėti. 6.2 meilužėliu—už meilelę.

MJ viename variante (LTR 4991/6/=LTR 4992/6/) nėra 2 posmo, sukeisti vietomis 4 ir 5 posmai. 3.1 Ketinai tu—Tu žadėjai. 3.2 pasikalbėti—pasižiūrėti. 5.2 meiliosios kalbelės—didžiosios meilelės. 6.2 meilužėliu—už meilelę. Kitas variantas (LTR 4991/25/=LTR 4992/25/) prasideda 2 posmu. Nuo 3 posmo: *Misliavojai dūmavojai tu mane mylėti, Kai praėjo kiek laikelio, nenor nė žiūrėti. / Nebelankei tujei manęs subatvakarėlį—Gal tu gaval jau gesresnę už man' panytėlę?*

154. MOTINYTE ŠIRDELE.—LTR 4987/228/.

155. PADABOJAU PANYTĖLĘ.—LTR 4983/30/.

MJ (LTR 4991/76/=LTR 4992/76/) nėra 6 posmo (J. Janonio rankraštyje jis vėliau prirašytas). 1.2: *Penkiolikos metų. 5.2 išrašytas—risavotas.*

156. PASISĖJAU RŪTYTĖLĘ.—LTR 4988/83/.

ŽAIDIMŲ DAINOS

157. AUGO SODE SERBENTAI.—LMD I 764/6/ [JnR II, p. 361—362]=LTR 4983/29/.

MJ (LTR 4991/95/=LTR 4992/95/) yra tik 1—8 posmai. 4.2 mažieji—serbentai.

158. AUGO ŽILVYTIS, TUTO.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/16/ [LK VIII, p. 375]≈LTR 4983/2/.

Plg. M. Janonienės užrašytą 863(75) dainą.

VAIŠIŲ DAINOS

159. KAS TEIP PADARYS.—VVU BR F—119 520=LMD I 1048/9/ [LK VIII, p. 371]=LTR 4981/16/=LTR 4987/27/.
160. MŪSŲ JONIUKUI BĖDA YRA.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 362].
MJ (LTR 4991/122/) vietoj 3 posmo: *Risk risk ristinėlį, Versk ant šono stiklinėlę Netyčiom pakarčiom.*
161. GERK GERK, GARNY ILGAKAKLI.—LKLI BR F—2 389 [LK VIII, p. 362].
MJ (LTR 4993/73/) sutampa tik 1-mas posmas, toliau sudurstyta iš įvairių nuotrupų — žr. M. Janonienės užrašytas 864(76) ir 865 (77) dainas ir jų paaiškinimus. Šios dainos 2 posmas — kaip LTR 4991/122/ 3 posmas (žr. 160 paaiškinimą), o vietoj 3—5 posmų: *Nuo alaus galvą spaus, Nuo midaus da labjaus. Kad čia būtų arielkytės, Ar nebūtų geriaus? / Ne aš gersiu alaus, Ne aš gersiu midaus — Duokit man arielkytės, Tai aš gers' visados. / Alaus alaus Dainuotojoms, Cibulių pipirų, ridiko česnako Tylėtojoms.*
162. TU KATONĖLI JUODAAUSĖLI.—LTR 4988/60/=LTR 4990/440/.
163. PADAINUOSIM MES SUSTOJĖ, OI.—LTR 4985/3/.
- MJ** (LTR 4991/124/≈LTR 4992/112/) pradžioj yra šie posmai: *Paklausykite, seni jauni, Dainušnykė yra slauni. / Paklausykite, didi maži, Kaip dainelė yra graži. Vietoj 3—4 posmų: Mes dainuojam susiję / Kaip paukšteliai ten čiulbėję. Daina be refreno.*
164. [ŠOK] GĖRĖŠ, ŠOK NEGĖRĖŠ.—LTR 4984/3/.
165. EISIM, ZENKIAI, NAKTĮ.—LTR 4988/31/=LTR 4990/435/.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

166. KAI AŠ ĖJAU PAR LANKĄ. LDK K 209.—LTR 4987/241/.
167. SENOS KALBOS IŠKALBĖTOS. LDK K 498+V 159.—LTR 4981/2/=LTR 4987/13/.
- MJ** (LTR 4993/42/) 2.3: *Reik palikti seni tėvai. Vietoj 3—4 posmų: Neverk, tėvas motinėle, Mylima panelė, Gal sugrįšiu, neprაžūsiu Už tėvų šalele.*
168. OI JŪS MEDŽIAI AŽUOLĖLIAI. LDK K 515.—LTR 4983/64/.
169. KAI AŠ AUGAU RAŠKAŽĖLY. LDK K 525.—LTR 4981/3/≈LTR 4987/14/. * LTR 4987/14/ 1.1: *Kai aš, būdams laisvas, augau. 6.4 Vaiskelin — Kareiviuosn.*
- MJ** (LTR 4993/46/) nėra 6 posmo. 4.2: *Žaunierėliu būti.*
170. NE TIKT TIE DAINUOJA. LDK K 494.—LTR 4981/17/≈LTR 4987/28/. * LTR 4987/28/ 1.2: *Ką linksmi gyvena. 2.3—4: Bet kad smūtniū širdį Nuramint galėtų. 3.3 matytų — girdėtų. 4.1: Juk pagerbti reikia. 10.4: Rusijos žemelėn.*
- MJ** (LTR 4993/36/) nėra 2 posmo. 3.4: *Žaunieriaus linksmumą. 9.4: Vaisko žaunierėlis. 10.4: Turkijos žemelėn].*
171. ĖJAU PAR DVARELĮ, ŽIŪRIU PAR LANGELĮ. LDK K 520.—LTR 4983/25/.

MJ vieną variantą (LTR 4993/41/) sudaro 4, 5, 2, 9 posmai, kitą variantą (LTR 4993/50/) — 8, 9, 6, 7, 9 posmai. 8.1: *Iš dviejų brolių jema žaunierėlį.*

172. MAN' MATUTĖ VARGELYJ AUGINO. LDK K 146.—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/14/ [LK VIII, p. 373—374]≈LTR 4981/1/≈LTR 4987/12/. * LTR 4981/1/ 13.1 miestelį—upele.

MJ vienas variantas (LTR 4993/30/) — pirmieji 6 posmai. 1.2: *Niekas mane svieta nepažino.* 4.2 naujokų—navabrancų. Kitą variantą (LTR 4993/45/) sudaro 7—9 posmai ir po jų esą šie posmai: *Oi matute mano sengalvėle, Kam auginai man' ant vargelėlio? / Reikė mazgojant gelde prigirdyti, Nei ant šito vargo užaugyti.* 7.1 Kai važiavau—Kal aš jojau.

173. AŽŪGINO MAN' MATUTĖ. LDK K 194.—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/15/ [LK VIII, p. 374]≈LMD I 4983/1/.

MJ viename variante (LTR 4993/38/) nėra 1—3 posmų. Vietoj 5—6 posmų: *Reikė nešti dunojėli[n] Ir inmesti vandenėli[n]. Būčia plaukęs dunojėliu, Ne karaliaus žaunierėliu. Su žuvelėm aš plaukiočia, Muškietėlės nenešiočia.* Kitas variantas (LTR 4993/48/) — kaip J. Janonio užrašytasis.

174. MATUTE, MANO AUGINTOJĖLE. LDK D 194.—LKLI BR F — 1 2041=LMD I 64/2/=LMD I 378/74/ [JnR II, p. 381]=LTR 4982/2/.

175. PAKLAUSYKIT, BROLIAI MŪSŲ. LDK K 716.—LTR 4987/224/.

176. JAU PIEVELĖ SUŽALIAVO. LDK K 495.—LTR 4988/89/.

177. IŠ SVIRNELIO IŠVADINO. Plg. LDK K 625.—LTR 4988/92/.

178. ATEIS RUDENĖLIS, NEGRAŽIOS DIENELĖS. LDK K 516.—LTR 4988/86/.

179. PASĖJAU MIEŽIUS IR AVIŽĖLES. LDK K 320.—LTR 4988/112/. Plg. M. Janonienės užrašytą 880(92) dainą.

180. GULI GULI ŽAUNIERĖLIS VIDURY VAINELĖS. LDK K 331.—LTR 4988/111/.

Plg. M. Janonienės užrašytą 881/93/ dainą.

181. PAS TETUŠĖLĮ. LDK K 670.—LTR 4988/88/.

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS

182. GEGUTĖLE, KO TU VERKI.—LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 363]. * Daina virtęs A. Strazdo eilėraštis „Gegužėlė“.

183. BĖDA MANO PASKUTINĖ.—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/13/ [LK VIII, p. 373]≈LTR 4987/11/. * Daina sudaryta, pasinaudojant dviem eilėraščiais: K. Aleknavičiaus „Bernas ir juka“ ir nežinomo autoriaus (anksčiau priskirtu L. Ivinskiui). LTR 4987/11/ 2.3—4: *Man nutvėrė šeimininkė Ir ėmė daužyti.* 3.3—4: *Bet atradęs šeimininkas Vadžiomis vanojo.*

184. ŽIŪRĖK, KŪMAI, ŽIŪRĖK, JONAI.—LMD I 1049/20/ [LK VIII, p. 380]=LTR 4986/68/=LTR 4990/429/. * Daina virtęs K. Aleknavičiaus eilėraštis „Ragana ir avys be vilnų“.

MJ (LTR 4993/4) dar yra šie posmai: — *Oi klebone, pasakyki, Kas su avim reik daryti. / — Aš negaliu pasakyti: Pirma avis tur' matyti. / Turiu gauti dešimtinės Ir vilnų nuo gaspadinės.*

185. GERVĖS SUKA IR ULIOJA.—LTR 4984/2/. * Daina virtęs K. Aleknavičiaus eilėraštis „Gervės, marti, močia ir vyras tinginys“.

MJ (LTR 4993/26) nuo 4 p.: *Ant prieklėčio kal stovėjo, Tada tylom jie kalbėjo. / Mislij — niekas negirdėjo, Kad patylom jie kalbėjo.*

186. OI SESUTE, UŽ NAŠLELIO KO ĖJAI.—LTR 4987/236/. * Daina virtęs A. Vienažindžio eilėraštis „Ar negaili, sesiutėle, rūtelių, rūtelių“.

187. RAŠKIAU SODNE OBUOLĖLĪ.—LTR 4987/2/. * Daina virtęs U. Tamošiūnaitės eilėraštis „Bitelė“.

MJ (LTR 4991/80/=LTR 4992/80) nėra 4 posmo, 5 ir 6 posmai sukeisti vietomis. 6.4 kielikėlį — sklėnytėlę.

188. PAMISLYK, SŪNELI.—LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 365]. * Daina virtęs K. Stikliaus-Stiklelio eilėraštis.

MJ (LTR 4991/100/=LTR 4992/100) prasideda: *Neklauso tėvelio, Neklauso matutės, Tik žiūri par langą, Koks atjoj bernelis.* Tada — 2, 5, 6 posmai. 5.1: *Par ūlyčią važiavo.* 5.3 ž m o n y s — visi.

189. AUGO MEDELIS ŽALIAM SODELY.—LKLI BR F — 1 2041 [JnR II, p. 408] ≈ LTR 4989/9/.

S. Durskio-Akyžados eilėraščio pagrindu sukurta daina. LTR 4989/9/ 4.2 ir kalbėti — ne tik regėti.

MJ (LTR 4991/115/=LTR 4992/114) kiekvienas posmas turi priedainį *Oi lilio, oi lilio, oi lilio, oi lilio*, o po jo pakartojama antra eilutė. Nėra 4 posmo.

DAINOS APIE GAMTĄ

190. LEPŠĖ, GRYBĖ, UMEDE.—LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 363].

MJ (LTR 4993/7) nėra 1 ir 3 posmų, kiti posmai sukaitalioji. Kiekvieno posmo 6 eilutė: *Tas yr gers [arba geras] žmonėms.* 13.4: *Kad man visi šauk ruduške.*

191. UŽ VISUS PAUKŠTELIUS.—LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 362].

MJ (LTR 4991/64/≈LTR 4992/64) atitinka tik pirmieji 2 posmai. Nuo 3 posmo: *Gegute pilkoji, Kam gi tu kukuoji — Gal man' jaunuolėlio Vargelį rokuoji?* LTR 4991/64/ šalia prirašytas dar vienas posmas: *Nuskrisk, gegutėle, Ten ant to kalnelio, Pasakyk matutei Del mano vargelio.*

192. IŠ MANO DARŽELIO TAI VISAS GRAŽUMAS. *Plg. LDK D 1216.*—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/24/ [LK VIII, p. 377—378] ≈ LTR 4983/10/.

MJ (LTR 4991/11/=LTR 4992/11) vietoj 5 posmo: *Eisim, sesiulės, in mano darželį, Pasižiūrėsime mano kvietkelių. / Sinsim kvietkelius, pinsim valnikėlius — Ne tik del savę[s], bet ir bernužėliam.* 7—13 posmų nėra.

193. ĮĖJAU SODELIN.—VVU BR F — 119 520=LMD I 1048/17/ [LK VIII, p. 375] ≈ LTR 4983/3/. * LTR 4983/3/ našlaitėlėms —

šarkytėlėms. 2 posmo gale — papildomos eilutės: *Biedni našlaitėliai [darbelį rieda.*

194. ČIR VIR VIR VIR, VIEVERSĖL.— LTR 4983/60/.

Plg. M. Janonienės užrašytą 887(99) dainą.

195. TU LAKŠTINGĖLĖ, LINKSMA PAUKŠTELĖ.— LTR 4983/24/.

MJ užrašyta kaip dvi dainos. Vieną (LTR 4991/49/=LTR 4992/49/) sudaro 1—3 posmai, kitą (LTR 4993/59/) — 4—8 posmai. 1.1 link s m a — mandri. 8—2 už vyro tek siu — *ing grabą gul siu.*

196. PRAŠĖ KLEBONAS ŽIRGELIŲ KINKYTI.— LTR 4987/227/.

197. ŠILTUMAS GRAŽUMAS PAVASARĖLIO.— LTR 4988/105/≈LTR 4983/61/. * LTR 4983/61/—3—4, 1—2, 1 eil. ir: *Iš beržų tek sulos, sprogs pūpelėlė.*

Šiam variantui artimas MJ (LTR 4991/81/=LTR 4992/81/). 1: *Šiltumas gražumas jau saulytėlės, Išnešė ledus iš upytėlės.* Plg. M. Janonienės užrašytą 885(97) dainą.

198. GERAİ AŠEI SAKIAU.— LTR 4983/59/.

MORALISTINĖS DAINOS

199. PŪTĖ VĖJELIS VIS IŠ PAGADOS.— LTR 4987/235/.

200. KAI GIEDRI DIENELĖ, TAI BITELĖS SIAUČIA. Plg. LDK V 546.— LTR 4983/6/.

MJ (LTR 4991/78/=LTR 4992/78/) 1.1 siaučia — *siaudžia.* 2.1 nor — *nuog.* Vietoj 3—4 posmų: *Aš myl' tą bernelį, kad ir neturtingas, Nenoriu turtelio — bil tik išmintingas.*

201. MĖLYNI KARVELIAI KLUONELY TUPĖJO.— LMD I 378/81/ [JnR II, p. 391].

202. SENOVĖS ŽMONĖS SUNKYBĖJ BUVO.— LMD I 378/89/ [JnR II, p. 399].

MJ (LTR 4991/12/=LTR 4992/12/) sukeisti vietomis 2 ir 3 posmai. 3.1 mielas sūneli — *jaunas berneli.* Priedainis: *Camfedridrala olio uliolia.*

203. ONYTYT JAUNOJI.— LTR 4984/4/.

MJ (LTR 4991/19/=LTR 4992/19/) 1.5: *Gražiausį.* 6.3—5: *Nuo girnelių nustumdama Ir smarkiai išbardama Savo dukreleį.*

204. SERGA TĖVO DUKTERĖLĖ.— LTR 4987/223/.

205. VISĄ AMŽIŲ ULIAVOJAU.— LTR 4988/84/.

MJ (LTR 4991/5/=LTR 4992/5/≈LTR 4983/70/) dauguma posmų labiau pavarijuota, be to, kai kurie posmai praleisti ir įterpta naujų. 1: *Visą amžių pargyvenau, Nieko neregėjau. Kai sulaukiau to čėselio, Smerties adynėlės.*

206. UŽU SODŽIAUS MARGI DVARAI, MEDŽIAIS APSODINTI.— LTR 4988/110/.

207. UŽTEKĖJO ŠVIESI SAULĖ.— LTR 4983/63/.

208. PAPILIO BAŽNYČIA.— LTR 4987/231/.

HUMORISTINĖS DAINOS

209. MELAIŠIŲ ŪLYČIOJ.— LTR 4983/38/.
210. AŠ MERGYTĖ.— LMD I 378/1/ [JnR II, p. 412].
211. OI PANELE PANYTĖLE.— LMD I 378/85/ [JnR II, p. 395].
212. SUK MERGYTĖ TANKIAI RATAŲ.— LTR 4988/40/=LTR 4990/438/.
- Žr. M. Janonienės užrašytą 889(101) dainą.
213. ŠOK, SESULE, SU JONU.— LMD I 378/84/ [JnR II, p. 394].
214. TAS PETRIUKAS REMEIKIUKAS.— LKLI BR F — 1 2041 [JnR II, p. 407]=LMD I 64/7/≈LTR 4989/7/. * LTR 4989/7/ 3.4: *Parsiplėšė sermėgėlė*.
- MJ** (LTR 4991/93/=LTR 4992/93/) — kaip LTR 4989/7/.
215. BE KEPURĖS STOVI.— VVU BR F — 1 119 33=LMD I 1049/5/ [LK VIII, p. 379]=LTR 4985/33/.
216. BERNELI JAUNASAI.— LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 366]≈LMD I 378/75/ [JnR II, p. 382—383].
- MJ** (LTR 4991/53/=LTR 4992/53/) nėra posmų, kuriuose minimas balnelis, be to, pirma minima kepurė, po to — čebatai.
217. GAILU MAN, GAILU MAN.— LKLI BR F — 2 389 [LK VIII, p. 367].
- Pig. M. Janonienės užrašytą 891(103) dainą.
218. RATAS RATAŲ VEJA.— LKLI BR F — 1 2039 [JnR II, p. 464].
- * Pastaba: *Visi sėdžia apie stalą ir viena galda dainuoja. Bet dainuoja ne visi tuos pačius žodžius. bet kiekvienas savo. Toliau kaip pavyzdys pateikiama ši daina, nurodant, jog pirmą eilutę dainuoja vienas, antrą — kitas ir t. t.*

TALALINĖS. ŠOKIŲ DAINELĖS

219. GAL' TAUNIŪNŲ ŪLYČIOS.— VVU BR F — 119 33=LMD I 1049/24/≈LTR 4986/86/=LTR 4990/433/. * LTR 4986/86/ ir LTR 4990/433/ 1, 4 *Tauniūnų — Melalšių*.
220. ŠTAKIRIŲ ZENKIAI PENKI.— VVU BR F — 119 33=LMD I 1049/6/ [LK VIII, p. 379].
221. KAD IR PLIKS.— LMD I 378/7/ [JnR II, p. 413].
222. KASIU KASIU PYLIMĄ.— LMD I 378/16/ [JnR II, p. 416].
223. JEI NE ŠIANDIEN.— LMD I 378/6/ [JnR II, p. 413].
224. PANYTĖLE TU JAUNOJI.— VVU BR F — 119 33=LMD I 1049/31/ [LK VIII, p. 382]=LTR 4985/1/.
225. TOJ MERGYTĖ GRAŽAUS STONO.— LMD I 378/13/ [JnR II, p. 415].
226. DIEVS DAVĖ.— VVU BR F — 119 33=LMD I 1049/29/ [LK VIII, p. 382].
227. EK DUI ŠEVELY.— LMD I 378/24/ [JnR II, p. 418].
228. MERGELĖ ROŽĖ.— LMD I 378/33/ [JnR II, p. 420].
229. TETIRVINAS BURBULIAKS.— LMD I 378/5/ [JnR II, p. 413].

230. GERK ARIELKĄ KAIP IR BROGĄ.—LMD I 378/8/ [JnR II, p. 414].

231. DUJEI BĖG, KARTU PILIA.—LMD I 378/27/ [JnR II, p. 418].

232. MAN PATINKA TAS BERNIUKAS.—Lkli BR F—1 2041 [JnR II, p. 406]=LMD I 64/6/≈LTR 4989/6/. * LTR 4989/6/ 1.2 buteliukas—keseliukas.

MJ (LTR 4991/111/) tėra 1 ir 3 posmai. 3.2 kepurytė—nažutkytė. 3.3—4: *Gal ji yra naminykė, Kad jai graži nažutkytė.*

233. JŪS BERNIUKAI.—LMD I 378/2/ [JnR II, p. 412].

234. KUR TU EINI, PANYTĖLE.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/32/ [LK VIII, p. 382]=LTR 4985/2/.

235. ELENYT, NU NU NU.—LMD I 378/9/ [JnR II, p. 414].

236. MARĖ ŽAŠĮ VARĖ.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/2/ [LK VIII, p. 378]=LTR 4985/32/.

237. SINIVADAS AUGO.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/19/ [LK VIII, p. 380].

LTR 4985/45/ užrašyta M. Janonienės ranka.

238. PETRAS, JONAS IR ONIUTĖ.—LTR 4988/72/=LTR 4990/443/.

239. ŠOKO MERGA NAGINĖT'.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/12/ [LK VIII, p. 379]≈LTR 4985/35/.

240. PANYTĖLE, KUR GULI.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/36/ [LK VIII, p. 382].

241. NUSISEG'S ANDAROKĄ.—LMD I 378/30/ [JnR II, p. 419].

242. SU MERGAITE GULIU.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/14/ [LK VIII, p. 380]=LTR 4985/39/.

243. EIN KASTANT' IŠ KLĖTELĖS.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/4/ [LK VIII, p. 378].

244. EIN MERGYTĖ IŠ KLĖTELĖS.—LMD I 378/25/ [JnR II, p. 418].

245. AŠEI PATI KAIP GUBA.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/27/ [LK VIII, p. 381]=LTR 4985/25/.

246. LAKU LAKU LAKUTĖ.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/16/ [LK VIII, p. 380].

LTR 4985/41/ užrašyta M. Janonienės ranka.

247. OI TU SENI BESMAGENI.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/22/ [LK VIII, p. 381]≈LTR 4986/83/=LTR 4990/431/.

248. BOBUTĖ SENUTĖ.—LMD I 378/32/ [JnR II, p. 419].

249. SENIS DIEDAS BARZDĄ KRATO.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/11/ [LK VIII, p. 379]=LTR 4985/34/≈LTR 4987/4/. * LTR 4987/4/ nėra 1—2 eilučių. 5—6: *Mergos eina šokinėja, Senas diedas klupinėja.*

250. ŽYDAUKĖLĖ KANKA.—LMD I 378/4/ [JnR II, p. 413].

251. AŠEI BUVAU SIBERIJOJ.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/34/ [LK VIII, p. 382].

252. NUMIRĖ NUTIRENO.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/30/ [LK VIII, p. 382].

253. GAILI VARŠKĒS.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/9/ [LK VIII, p. 379].
254. PONE, AŠ TAVE GARBINSIU.—LTR 4988/66/=LTR 4990/444/.
255. DAINŪ DAINŪ DAINUŠKĒLĒ.—LTR 4984/1/.
- MJ (LTR 4993/5/) yra 2—6 posmai. 2.1 baltā — gerā.
256. AŠ INEINU PRIEMENĒN, PRIEMENĒN, PRIEMENĒN.—LKL BR F—2 389 [LK VIII, p. 367].
- MJ (LTR 4991/13/=LTR 4992/13/) nēra 5 posmo.
257. DUOČ GUD KOPŪSTŪ.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/26/ [LK VIII, p. 381].
258. PASĒJAU TABOKA.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/21/ [LK VIII, p. 380]=LTR 4986/81/=LTR 4990/430/.
259. OI PANELE, KO NEŠOKI.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/15/ [LK VIII, p. 380]=LTR 4985/40/.
260. ŪKA ŪKAKA.—LMD I 378/3/ [JnR II, p. 412].
261. VISI GREITAI.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/10/ [LK VIII, p. 379].
262. EK TIRLITA, KAIP ANT RAGO.—LMD I 378/15/ [JnR II, p. 416].

NUOTRUPOS

263. NAKTIS TAMSI. LDK V 558.—LMD I 378/18/ [JnR II, p. 416].
264. ŠVIESUS DANGAUS KRAŠTAS.—LMD I 378/21/ [JnR II, p. 417].
265. MANO PANYTĒLĒ.—LMD I 378/20/ [JnR II, p. 417, Lt II 258].
266. MĒNESĒLIS ŠVIEČIA NAKTĪ.—LMD I 378/17/ [JnR II, p. 416].
Plg. M. Janonienēs uzrašytā 850(62) dainā.
267. LIJO LIETELIS BĒ DEBESĒLIO. Plg. LDK V 172.—LKL BR F—1 2038 [JnR II, p. 421].
268. MAN ŽIRGELIS VAŠKO.—LTR 4982/18/≈LTR 4990/34/. * LTR 4990/34/ 4 uždējau — užsēdau.
269. VANDENĒLIS BĒGDAMAS.—LMD I 378/34/ [JnR II, p. 420].
* Daina virtusio A. Strazdo eilēraščio „Jau sniegelis ir nubēgo“ posmas.
270. EINA JAUČIAI BAUBDAMI.—LMD I 378/26/ [JnR II, p. 418].
* Daina virtusio A. Strazdo eilēraščio „Aušra“ posmas.
271. MŪSŪ TĒVAI DAUG KENTĒJO.—LMD I 378/12a/ [JnR II, p. 415]. * Dvieilis iš daina virtusio K. Aleknavičiaus eilēraščio „Jonas, dūdos ir veselios“.
272. EIK ŠALIN, NU NU NU.—LMD I 378/10/ [JnR II, p. 414].
Plg. M. Janonienēs uzrašytā 890(102) dainā.
273. BĒ KEPURĒS, BĒ ČEBATŪ.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/3/ [LK VIII, p. 378].
274. OI DIEVULI, KA DARYS'.—LMD I 378/14/ [JnR II, p. 416].
275. ČIA DURELĒS MARMOLINĒS.—LMD I 378/11/ [JnR II, p. 414].
276. PANYTĒLE, MYLĒK MANE.—LMD I 378/23/ [JnR II, p. 418].
277. TIEK TOS IR BĒDOS.—VVU BR F—119 33=LMD I 1049/7/ [LK VIII, p. 379].

278. JONIUKAI SŪNIUKAI AŽUOLĖLI.—LTR 4988/77/. * Raudos nuotrupa.

279. ČERŠKU BARŠKU PUPULĖLIAI. AT 1525Q*.—LTR 4988/61/≈ LTR 4980/441/. * Pastaba: *Čigono daina*. Ši dainelė — iš anekdoto apie vogti atėjusius čigonus. LTR 4980/441/ 3: Paminėsit neužmiršit.

PASAKOJAMOJI TAUTOSAKA

PASAKOS

280. [GILTINĖ — KŪMA]. AT 332+332A*.—LTR 4986/6/.

281. [VELNIAI KAPŠYJE]. AT 330B.—LMD I 818/1/ JnR II, p. 454].

282. [JAUNIKIS — NUMIRĖLIS]. AT 363.—LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 446]≈LTR 4986/3/.

283. VĖŽELIS. AT 425A.—LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 432; LTt III 126]≈LTR 4985/23/. * LTR 4985/23/ šiek tiek skiriasi, tekstas vietomis fragmentiškas. Vietoj paskutinės pastraipos: *Gėrė valgė. Ir aš ten buvau, per barzdą ūsus varvėjo, burnon nė lašas neinėjo. Baronkomis snigo, pieno lietus lijo. Pasilenkiau aš tų baronų rinkti — kažkas išstūmė mane, ir aš čia, prieš gerbiamuosius, atsidūriau.*

284. [VILKUI PAŽADĖTA DUKTĖ]. AT 425A.—LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 441; LTt III 128]≈LTR 4986/1/.

MJ (LTR 4995/15/) turinys — toks pat. Tik plačiau papasakotas epizodas, kaip duktė sužinojo, kad ji pažadėta vilkui, ir kaip vilkas ją paėmė: *Ta duktė teip greitai augo ir labai graži. Jo duktė penkiolikos metų, ale jis nieko nesako. Jo duktė aštuoniolikos metų — vieną sykį ji klausia tėvo:*

— *Kam toj karūna ir kur ją gavai?*

Tėvas teip labai apsismūtijo, ir duktė patėjimo ir daugiau nieko neklausė. Jau ji dvidešimties metų. Jis, eidamas savo tarnystę, patinka vėl tą patį vilką. Vilkas sako:

— *Sveikas gyvas, mano pažįstamas! Gal tu pamiršai savo prižadą? Aš jau turiu pasiimti, ką tu man žadėjai.*

Jis nieko daugiau nesakė ir nubėgo tolyn. Tėvas labai verkė, nes jam labai galli dukters, nes labai meili ir labai graži. Jis nežino nė ką daryti. Jis pareina namo — jo moterė sako:

— *Kas tau yra, kad tu toks nuliūdęs ir išverktos tavo akys?*

Tada jis sako savo moterei:

— *Aš dvidešimt metų atgal didelę klaidą padariau: aš tą karūną nuo vilko prašiau, kad jis man duotų. Jis man liepė pažadėt tą, ką aš patiksiu, namo parėjęs. <...>*

Motina ar nusiminė. Bet duktė pradėjo klausti savo tėvelių:

— *Kas yra, kodėl jūs teip nuliūdę?*

Tol prašė, kol turėjo pasakyt. Tėvas su ašarom pasakė, ali ji nė kiek nenusiminė. Ji ir savo tėvelius ramino:

— Jūs nebijokit, aš nežūsiu.

Antrađdien atbēgo vilkas ir klausia:

— O kur ta mergina?

Ji prisakē tėvam būt linksmiem ir išējo. Ir užsēdo ant vilko ir jojo...

285. [STEBUKLINGA VIŠTA]. AT 567.— LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 448; LTt III 183]≈LTR 4986/4/.

286. [KUPČIAUS SŪNUS IR ŽMONA].— LTR 4985/28/.

287. [ŽMOGUS APGAUNA VELNIA]. AT 1063+1052+1115; plg. AT 1149.— LTR 4986/5/.

288. [ŽMOGUS IR VELNIAS SIUVA BATUS]. AT 1096.— LKLI BR F—1 2037.

289. [TINGINĖ PATI]. AT 1383+1791.— LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 444]≈LTR 4986/2/.

290. [MEITELIUKO SKERSTUVĖS]. AT 1960A.— LKLI BR F—1 2041 [JnR II, p. 458]=LTR 4989/11/.

291. [GYVENO SENELIS IR SENELĖ]. AT 2320.— LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 430].

292. [EINA BOBA PAŠALE]. AT 2320.— LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 430].

SAKMĖS, PADAVIMAI

293. [DĖL KO VORAI KUPROTI]. LPK 3200.— LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 452].

294. [KODĖL KURMIS NEGALI PER KELIĄ PERBĖGTI].— LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/72/≈LTR 4990/61/.

295. [DĖL KO VANAGAS NEGALI GERTI IŠ UPĖS].— LTR 4986/73/≈LTR 4990/62/.

296. [DUDUTIS IR GRIEŽELĖ].— AT 235.— LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 451]≈LTR 4986/7/.

*

297. KILUČIŲ EŽERAS. KbpK 60A.— LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 460].

298. BIRŽŲ PILIS. KbpK 155.— LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 459].

SMULKIOJI TAUTOSAKA

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

299. LTR 4982/175/=LTR 4990/217/=LTR 4987/177/. * LTR 4987/177/.
Pažiūrėk—Pažiūrėjęs.

MJ (LTR 4994/148/) klausk—tei klausk.

300. LMD I 378/70/ [JnR II, p. 461].

301. LTR 4982/50/≈LTR 4987/60/≈LTR 4990/204/. * LTR 4987/60/
verkia—verkia (rauda). LTR 4990/204/ juokiasi—juokia.

- MJ** (LTR 4994/231/) juokiasi — juokias.
302. LTR 4982/134/=LTR 4987/144/=LTR 4990/322/.
- MJ** (LTR 4994/315/): Akmuo su akmeniu susieina.
303. LTR 4982/68/=LTR 4987/78/=LTR 4990/226/.
304. LTR 4982/137/≈LTR 4987/147/≈LTR 4990/331/. * LTR 4987/147/ neturtingas — neturtingi. LTR 4990/331/ neturtingas — biedni.
305. LTR 4982/90/≈LTR 4987/100/≈LTR 4990/247/. * LTR 4987/100/; Arkli pavogus, uždėk ir balną. LTR 4990/247/: Pavogė arkli—uždėk ir balną.
- MJ** (LTR 4994/15/): Prapuolė arklys — uždėk ir balną.
306. LTR 4982/104/=LTR 4990/271/≈LTR 4987/114/. * LTR 4987/114/ avižoms — avižomis.
307. LTR 4982/82/=LTR 4987/92/=LTR 4990/242/.
- MJ** (LTR 4994/313/) joja — joj.
308. LTR 4982/70/≈LTR 4987/80/≈LTR 4990/229/. * LTR 4987/80/; Arklys ir keturiomis kojomis suklumpa. LTR 4990/229/: Arklys ir ant keturių kojų suklumpa.
- MJ** viename var. (LTR 4994/208/) ir suklumpa — suklumpa; kitame var. (LTR 4994//382/) suklumpa — suklumpa, o žmogus ant vieno liežuvio.
309. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/171/=LTR 4987/173/=LTR 4990/219/.
310. LTR 4982/86/≈LTR 4987/96/≈4990/253/. * LTR 4987/96/ Ant aruodo — Aruode. LTR 4990/253/ šeimininkė — gaspadinė.
- MJ** (LTR 4994/325/) gera šeimininkė — gaspadinė.
311. LTR 4982/46/=LTR 4987/56/=LTR 4990/194/.
312. LTR 4982/108/=LTR 4987/118/≈LTR 4990/274/. * LTR 4990/274/ auklių — nenkų.
313. LTR 4982/121/=LTR 4987/131/=LTR 4990/336/.
- Plg. M. Janonienės užrašytą 924(136) patarlę.
314. LTR 4982/122/≈LTR 4987/132/≈LTR 4990/340/. * LTR 4987/132/ viskas — visa tai. LTR 4990/340/ kas — kas auksu.
315. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/172/=LTR 4987/174/≈LTR 4990/220/.
- MJ** (LTR 4994/217/): Tiek tą ir bematys', kiek savo ausis matei.
316. LTR 4982/143/≈LTR 4987/153/≈LTR 4990/327/. * LTR 4987/153/ Geriau po seno — Geriaus po senio. LTR 4990/327/ seno — seno vyro; ne kaip — ne.
- MJ** (LTR 4994/385/) barzdai, ne kaip — barzda, ne.
317. LTR 4982/110/=LTR 4987/120/≈LTR 4990/267/.
318. LTR 4982/166/=LTR 4987/168/=LTR 4990/299/.
319. LTR 4982/106/=LTR 4987/116/≈LTR 4990/272/. * LTR 4990/272/ šventadienis — šventė.
- MJ** (LTR 4994/384/): Sena boba žino, kad nedėlia šventė.
320. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/177/=LTR 4990/214/.
321. LTR 4982/146/=LTR 4987/156/≈LTR 4990/315/.
- MJ** (LTR 4994/108/): Nuo tolo būbinas, arti krattelė.

322. LTR 4982/83/≈LTR 4987/93/≈LTR 4990/244/. * LTR 4987/93/
časas — laikas.
MJ (LTR 4994/218/): *Ne laikas šunes lakyt, kai reikia medžiot.*
323. LTR 4982/59/=LTR 4990/239/≈LTR 4987/69/. * LTR 4987/69/
į amžius — amžinai.
324. LMD I 378/62/ [JnR II, p. 461]=LTR 4986/80/=LTR 4990/174/.
MJ (LTR 4994/226/) — tokia pat.
325. LTR 4982/60/≈LTR 4987/70/≈LTR 4990/241/. * LTR 4987/70/
tokia — toks. LTR 4990/241/ *mokestis — užmokestis.*
MJ viename var. (LTR 4994/312/) *tokia — toks;* kitame var. (LTR 4995/27/) *tokia ir mokestis — toki alga.*
326. LTR 4982/109/=LTR 4987/119/=LTR 4990/262/.
MJ (LTR 4994/182/≈LTR 4994/430/): *Kai gerai darai, klausk, kada bloga gausi.*
327. LTR 4982/127/=LTR 4987/137/≈LTR 4990/323/. * LTR 4990/323/
gali — gali padaryt.
328. LMD I 378/64/ [JnR II, p. 461].
329. LTR 4982/161/=LTR 4987/163/=LTR 4990/306/.
330. LTR 4982/3/=LTR 4982/21/=LTR 4987/31/=LTR 4990/177/.
331. LTR 4982/85/=LTR 4987/97/=LTR 4990/254/.
- MJ** (LTR 4994/210/) *neatpūs — negali atpūsti.*
332. LTR 4982/37/=LTR 4990/208/≈LTR 4987/47/. * LTR 4987/47/
į krįsi — įdribsi.
MJ (LTR 4994/144/) *pats į ją įkrįsi — kad pats neįpultum.*
333. LTR 4982/118/=LTR 4987/128/=LTR 4990/312/.
334. LTR 4982/7/=LTR 4982/25/=LTR 4987/35/=LTR 4990/181/.
- MJ** (LTR 4994/67/): *Alkanam ir duona skani.*
335. LTR 4982/69/=LTR 4987/79/=LTR 4990/228/.
336. LMD I 378/66/ [JnR II, p. 461].
337. LTR 4982/174/=LTR 4987/175/=LTR 4990/216/.
- MJ** (LTR 4994/126/ *galo — galo imti, bet jei priseina, turi imti.*
338. LTR 4982/71/=LTR 4990/227/≈LTR 4987/81/. * LTR 4987/81/
liežuviai — liežuvii.
MJ (LTR 4994/40/) — tokia pat.
339. LTR 4982/54/=LTR 4987/64/=LTR 4990/197/.
- MJ** (LTR 4994/198/) — tokia pat.
340. LTR 4982/73/=LTR 4987/83/=LTR 4990/243/.
341. LTR 4990/335/.
342. LKLI BR F—1 2030 [JnR II, p. 461]≈LTR 4982/179/=LTR 4990/212/. * LTR 4982/179/ *niekada — niekad.*
MJ (LTR 4994/310/) *niekada — niekad.*
343. LTR 4982/116/≈LTR 4987/126/≈LTR 4990/263/. * LTR 4987/126/: *Kuo ilgiau gyvensi, tuo daugiau ir mokykis.* LTR 4990/263/: *Ilgiau gyvendamas, daugiau ir mokinies.*
MJ (LTR 4994/291/): *Gyvenims — mokykla: ilgiau gyveni, daugiau mokinies.*
344. LTR 4982/49/=LTR 4987/59/=LTR 4990/202/.

345. LTR 4982/6/=LTR 4982/24/=LTR 4987/34/≈LTR 4990/180/.
 346. LTR 4982/159/=LTR 4987/161/=LTR 4990/305/.
MJ (LTR 4994/42/) *greitai lūžta—greit nulūžta.*
 347. LTR 4982/120/=LTR 4987/130/=LTR 4990/334/.
 348. LTR 4982/65/=LTR 4990/235/≈LTR 4987/75/. * LTR 4987/75/:

Su laime grybų rauti.

MJ (LTR 4994/355/): *Su iščėsčia ir grybų rinkti.*

349. LTR 4982/41/=LTR 4987/51/=LTR 4990/205/.

Plg. M. Janonienės užrašytą 927(139) patarlę.

350. LTR 4982/2/=LTR 4982/20/=LTR 4987/30/=LTR 4990/176/.

MJ (LTR 4994/237/) — tokia pat.

351. LTR 4982/176/=LTR 4990/215/.

Plg. M. Janonienės užrašytą 1007(219) patarlę.

352. LTR 4988/41/=LTR 4990/349/.

353. LTR 4982/144/≈LTR 4987/154/≈LTR 4990/324/. * LTR 4987/154/

mažas kąsnelis—mažas. LTR 4990/324/ bile—bil tik.

354. LTR 4990/308/.

355. LTR 4987/121/. * Plg. 444 patarlę.

MJ (LTR 4994/286/): *Juo katę glostai, juo kuprą stato.*

356. LTR 4982/16/=LTR 4982/33/=LTR 4987/43/≈ LTR 4990/190/.

357. LTR 4982/131/=LTR 4987/141/=LTR 4990/314/.

MJ (LTR 4994/247/): *Teip myli, kaip katė pelę.*

358. LTR 4982/94/=LTR 4987/104/≈LTR 4990/284/. * LTR 4990/284/:

Katei žerts, pelei smerts.

359. LTR 4982/40/=LTR 4987/50/=LTR 4990/207/.

MJ (LTR 4994/236/) *vežimą apverčia—didelį vežimą paverč.*

360. LTR 4982/130/=LTR 4987/140/≈LTR 4990/310/. * LTR 4990/310/:

Kišeniuje įkiši, nei maiše nepareis.

361. LTR 4988/50/≈LTR 4990/353/. * LTR 4990/353/: *Ir kiaulė, pro*

žmogų praeidama, sukriuksi.

362. LTR 4982/149/=LTR 4990/286/.

MJ (LTR 4994/162/) *žemę—pasaulį.*

363. KLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461/≈LTR 4982/178/=LTR 4990/213/. * LTR 4982/178/ *buvus—buvo.*

364. LTR 4982/14/=LTR 4982/32/≈LTR 4987/42/=LTR 4990/188/.

* LTR 4987/42/ *Kiaušis—Kiaušinis.*

MJ (LTR 4994/181/): *Kiaušinis vištos negal mokyt.*

365. LTR 4982/43/=LTR 4990/189/≈LTR 4987/53/. * LTR 4987/53/

Iš—Ir iš.

MJ (LTR 4994/233/) *pasidaro—pasikėlė.*

366. LTR 4988/71/=LTR 4990/343/.

367. LTR 4982/164/=LTR 4987/166/=LTR 4990/302/.

MJ (LTR 4994/192/) — tokia pat.

368. LTR 4982/169/=LTR 4987/171/≈LTR 4990/293/. * LTR 4990/293/

sutiko—atsitiko.

MJ (LTR 4994/191/) *sutiko—atatiko.*

369. LTR 4982/57/≈LTR 4987/67/≈LTR 4990/238/. * LTR 4987/67/

klaną—balę. LTR 4990/238/ nesikelsi—nekelsi.

- Plg. M. Janonienės užrašytą 1185(397) patarlę.
 370. LTR 4990/232/.
371. LTR 4982/102/=LTR 4987/112/=LTR 4990/279/.
372. LTR 4982/72/=LTR 4987/82/=LTR 4990/224/.
- MJ** (LTR 4994/131/) tokia pat. Plg. M. Janonienės užrašytą 978(190) patarlę.
373. LTR 4982/170/≈LTR 4987/172/≈LTR 4990/218/. * LTR 4982/170/ paskutinis žodis neįskaitomas. LTR 4987/172/: *Lig laikui su qsočiu semsi: qsa truks, ir qstis suduš.* LTR 4990/218/: *Lig laikui su uzbonu vandenį semsi: vis sykį qsa truks.*
- MJ** (LTR 4994/139/) *semsi—vandenį neši: kal; <...>—uzbonas suduš.*
374. **LKLI BR F—1 2038** [JnR II, p. 461]≈LTR 4982/156/=LTR 4990/295/≈LTR 4987/159/. * LTR 4982/156/ *laikui—čėsui.* LTR 4987/159/: *Po čėsui ir žydo vaikas protingas.*
- MJ** viename var. (LTR 4994/411/) *laikui—laiko; kitame var. (LTR 4994/130/) gudrus—gudrus,—teip ir katras vienas.*
375. LTR 4982/48/=LTR 4987/58/=LTR 4990/203/.
- MJ** (LTR 4994/256/=LTR 4994/361/) *Gudrus—Kytrus.*
376. LTR 4982/154/≈LTR 4990/292/.
- MJ** (LTR 4994/327/) *blyną—blynėlius.*
377. LTR 4982/77/=LTR 4987/87/≈LTR 4990/261/.
- MJ** (LTR 4994/214/) *kam—o kam.*
378. LTR 4982/126/≈LTR 4987/136/≈LTR 4990/338/. * LTR 4987/136/: *Pirmasis mašan, paskutiniai iš mašo.* LTR 4990/338/ *paskutinis—paskui.*
379. LTR 4988/70/=LTR 4990/344/.
- MJ** (LTR 4994/318/) *matutė—motina.*
380. LTR 4982/133/≈LTR 4987/143/≈LTR 4988/44/≈LTR 4990/318/.
- * LTR 4987/143/ *neišvysi—neiškvisi.* LTR 4988/44/: *[vysi dievą medin su botagu—neišvarysi ir su pyragu.* LTR 4990/318/ *ir—nei.*
381. LTR 4982/1/=LTR 4982/19/=LTR 4987/29/=LTR 4990/175/.
- MJ** (LTR 4994/177/) *medžio—karklo.*
382. LTR 4982/53/=LTR 4990/198/≈LTR 4987/63/.
- MJ** (LTR 4994/371/): *Nenukirs' medį be skiedu.*
383. LTR 4982/27/=LTR 4987/37/≈LTR 4982/9/≈LTR 4990/182/.
- * LTR 4982/9/: *Melams—trumpos kojos.*
384. LTR 4982/66/=LTR 4987/76/≈LTR 4990/233/.
- MJ** (LTR 4994/427/) — tokia pat.
385. **LMD I 378/69** [JnR II, p. 461].
386. LTR 4988/46/.
387. LTR 4982/100/≈LTR 4987/110/≈LTR 4990/227/. * LTR 4990/277/ *Mintis—Mintys.*
388. LTR 4982/157/=LTR 4987/160/≈LTR 4990/298/. * LTR 4990/298/: *Po smerčial ligos ieško.*
- MJ** (LTR 4994/136/): *Po mirties ligos nieieškok.*
389. LTR 4982/138/=LTR 4990/328/≈LTR 4987/148/. * LTR 4987/148/ *mirties—myrio.*

- MJ** (LTR 4994/77) — tokia pat.
390. LTR 4982/168/≈LTR 4987/170/=LTR 4990/296/. * LTR 4987/170/
veizdi — žiūri.
391. LTR 4982/155/≈LTR 4990/297/. * LTR 4990/297/ močia —
motina.
392. LTR 4988/69/=LTR 4990/347/.
393. LTR 4982/17/=LTR 4982/34/=LTR 4987/44/≈LTR 4990/192/.
- * LTR 4990/192/: *Kaip moka, taip šoka.*
394. LTR 4982/15/.
395. LTR 4990/341/.
396. LTR 4982/173/≈LTR 4990/221/≈LTR 4987/176/. * LTR 4987/176/:
Kur meilu, ten akys, kur ni[ežčia, ten nagai] (laužtiniuose skliaustuose
esanti dalis rinkinyje nuplėšta; ji atstatyta remiantis rinkiniu LTR
4982, kuriame patarlės sudėtos beveik ta pačia tvarka).
- MJ** (LTR 4994/149/=LTR 4994/423): *Kur meilu, ten akys, kur niež-
čia, ten nagai.*
397. LTR 4982/78/≈LTR 4987/88/=LTR 4990/259/. * LTR 4987/88/
numiršti — numirsi.
398. LTR 4988/47/=LTR 4990/352/.
- MJ** (LTR 4994/238/=LTR 4994/418) — tokia pat.
399. LTR 4982/64/=LTR 4987/74/=LTR 4990/225/.
- MJ** (LTR 4994/261) *nieks — niekas.*
400. LTR 4982/61/=LTR 4987/71/=LTR 4990/240/.
401. LTR 4982/62/=LTR 4987/72/=LTR 4990/236/.
402. LTR 4982/113/=LTR 4987/123/=LTR 4990/266/.
- MJ** (LTR 4994/69) *nenuvartoja — neatjauč.*
403. LTR 4982/148/=LTR 4987/158/=LTR 4990/311/.
- MJ** (LTR 4994/251) — tokia pat.
404. LTR 4982/10/=LTR 4982/28/=LTR 4987/38/=LTR 4990/184/.
405. LTR 4982/101/=LTR 4988/278/≈LTR 4987/111/. * LTR 4987/111/
žemai nepultum — nepultum žemai.
406. LTR 4982/115/≈LTR 4987/125/≈LTR 4990/265/.
- MJ** (LTR 4994/424) *kasos — pats pasikaso.*
407. LTR 4982/147/=LTR 4987/157/=LTR 4990/313/.
- MJ** (LTR 4994/264) *turi — turi, — teip visuomet yra.*
408. LTR 4982/124/≈LTR 4987/134/=LTR 4990/337/. * LTR 4987/134/
neapkllok — neapkllosi.
409. LTR 4982/139/=LTR 4987/149/=LTR 4990/329/.
410. LTR 4982/39/=LTR 4987/49/=LTR 4990/209/.
411. LTR 4982/26/=LTR 4987/36/=LTR 4990/183/≈LTR 4982/8/.
- * LTR 4982/8/ *netoli krinta — toli nekrinta.*
- MJ** (LTR 4994/72): *Obuolys nekrinta toli nuo obeles.*
412. LTR 4982/142/=LTR 4990/321/≈LTR 4987/152/.
413. LTR 4982/4/=LTR 4982/22/=LTR 4987/32/=LTR 4990/178/.
- MJ** (LTR 4994/70) — tokia pat.
414. LTR 4990/231/.
415. LTR 4982/13/=LTR 4982/31/=LTR 4987/41/=LTR 4990/187/.
416. LTR 4982/47/=LTR 4987/57/=LTR 4990/201/.

MJ (LTR 4994/271/): *Ankstyvi paukštelė dantelius, vėlyvi — akeles.*
417. LTR 4982/42/≈LTR 4987/52/≈LTR 4990/196/. * LTR 4987/52/
paukštis — paukštė; krinta — drimba. LTR 4990/196/ *ir plunksna — plunksnos.*

MJ (LTR 4994/133/) *paukštis — paukštelė; ir plunksna — plunksnelė.* Plg. M. Janonienės užrašytą 1089(301) patarlę.

418. LTR 4982/87/≈LTR 4987/95/≈LTR 4990/251/. * LTR 4987/95/:
pelė aruode nemiršta badu. LTR 4990/251/ *nemiršta — nemiršta badu.*

419. LTR 4982/91/=LTR 4987/101/=LTR 4990/248/.

420. LTR 4982/107/=LTR 4990/275/≈LTR 4987/117/. * LTR 4987/117/
o negalinčiam — negalinčiam.

MJ (LTR 4994/51/) *o negalinčiam nieko nėra — negalinčiam nieko nėra.*

421. LTR 4982/92/=LTR 4987/102/≈LTR 4990/246/.

422. LTR 4983/153/≈LTR 4990/290/. * LTR 4990/290/ *Vanojas — Vanoja.*

423. LTR 4982/98/≈LTR 4987/108/≈LTR 4990/280/. * LTR 4987/108/:
Ilgai plaukai, trumpi atmintis. LTR 4990/280/ *trumpa išmintis — trumpas protas.*

MJ (LTR 4994/266/): *Ilgas plaukas, trumpas razumas.*

424. LTR 4982/160/=LTR 4987/162/=LTR 4990/307/.

425. LTR 4988/45/=LTR 4990/351/.

426. LTR 4982/119/=LTR 4987/129/=LTR 4990/333/.

MJ (LTR 4994/235/≈LTR 4994/386/): *Nebūk kartus — išspjaus, nebūk saldus — praris.*

427. LTR 4982/145/=LTR 4987/155/. * Plg. 451 patarlę.

428. LTR 4982/68a/=LTR 4987/48/≈LTR 4982/38/=LTR 4990/210/.
* LTR 4982/38/ *balti — baltos.*

MJ (LTR 4994/240/) *abi balti pastoja — kad abi būt baltos.*
429. LTR 4988/68/.

430. LTR 4982/88/≈LTR 4987/98/=LTR 4990/252/. * LTR 4987/98/
iš — ant.

431. LTR 4982/55/=LTR 4987/65/=LTR 4990/222/.

432. LTR 4982/52/=LTR 4987/62/=LTR 4990/200/.

433. LTR 4982/96/=LTR 4987/106/=LTR 4990/283/.

434. LTR 4982/103/=LTR 4987/113/=LTR 4990/276/.

435. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 461]≈LTR 4982/167/≈LTR 4987/169/≈LTR 4990/294/. * LTR 4982/167/ *neužgis — neišgis.* LTR 4987/169/: *Skola ne žaizda, nesugis.* LTR 4990/294/ *neužgis — pati neišgis.*

436. LTR 4982/81/=LTR 4987/91/=LTR 4990/256/.

437. LTR 4988/43/.

438. LTR 4982/135/=LTR 4987/145/≈LTR 4990/325/. * LTR 4990/325/
svogūno — česnako.

MJ (LTR 4994/101/=LTR 4994/429/) *svogūno — česnako.*

439. LTR 4982/74/=LTR 4987/84/=LTR 4990/245/.

440. LTR 4982/95/=LTR 4987/105/=LTR 4990/285/.

- MJ viename var. (LTR 4994/160/) teip ir — teip; kitas var. (LTR 4994/193/): *Kaip šauksi, teip atsilieps.*
441. LTR 4982/56/≈LTR 4987/66/≈LTR 4990/237/. * LTR 4987/66/ šiaudelio — užu šiaudelio. LTR 4990/237/ šiaudelio — šiaudo.
- MJ (LTR 4994/95/): *Skęsdams ir už britvos griebias, kad tik neprigert.*
442. LTR 4982/132/=LTR 4987/142/≈LTR 4990/317/. * LTR 4990/317/ čysčiau — čystal.
443. LTR 4982/11/=LTR 4982/29/=LTR 4987/39/≈LTR 4990/185/. MJ (LTR 4994/138/): *Nespjauk in šulni, kad nereiktų gerti.*
444. LTR 4982/111/≈LTR 4990/273/. * LTR 4990/273/ statys — stato. Plg. 355 patarlę.
445. LTR 4982/151/=LTR 4990/287/. MJ (LTR 4994/317/) jis pats — pats.
446. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/152/≈LTR 4990/289/. * LTR 4990/289/: *Šunes balsas dangun neina.*
- MJ (LTR 4994/118/=LTR 4994/241/): *Šunes balsas nein ing dangų.*
447. LTR 4982/76/=LTR 4987/86/≈LTR 4990/260/. * LTR 4990/260/ bet pinigų — bėda, kad pinigų.
448. LTR 4982/84/=LTR 4987/94/=LTR 4990/250/. MJ (LTR 4994/213/) — tokia pat.
449. LMD I 378/63/ [JnR II, p. 461]≈LTR 4986/29/.
450. LMD I 378/65/ [JnR II, p. 461].
451. LTR 4990/320/. * Plg. 427 patarlę.
452. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/165/=LTR 4990/304/≈LTR 4987/167/. * LTR 4987/167/ teliukai — veršiukai.
453. LTR 4982/5/=LTR 4982/23/=LTR 4987/33/=LTR 4990/179/. Plg. J. Janonienės užrašytą 1153(365) patarlę.
454. LTR 4982/114/=LTR 4987/124/=LTR 4990/264/. MJ (LTR 4994/293/) — tokia pat.
455. LTR 4990/291/.
456. LTR 4982/112/=LTR 4987/122/=LTR 4990/270/. MJ (LTR 4994/318/=LTR 4994/406/) — tokia pat.
457. LTR 4982/129/=LTR 4987/139/=LTR 4990/316/.
458. LTR 4982/80/≈LTR 4987/90/=LTR 4990/258/. * LTR 4990/258/ plaukuotu — plikiu nēr ko.
459. LTR 4982/51/=LTR 4990/199/≈LTR 4987/61/. * LTR 4987/61/: *Nesakyk „jau“, neperšokęs per griovį.*
- MJ (LTR 4994/129/): *Neperšokęs per tvorą, nesakyk „opca“.*
460. LTR 4982/128/=LTR 4987/138/=LTR 4990/319/.
461. LTR 4982/117/=LTR 4987/127/=LTR 4990/309/.
462. LTR 4982/63/=LTR 4987/73/=LTR 4990/223/.
463. LTR 4982/140/≈LTR 4987/150/≈LTR 4990/330/.
464. LTR 4982/89/≈LTR 4987/99/=LTR 4990/249/. * LTR 4987/99/ nevalioje — nevalioj.
465. LTR 4988/62/.
466. LTR 4982/67/=LTR 4987/77/=LTR 4990/230/.
- MJ (LTR 4994/156/) — tokia pat.

467. LTR 4982/36/=LTR 4987/46/=LTR 4990/206/
MJ (LTR 4994/78/): *Varnas varnai in akį nekerta.*
468. LTR 4982/93/=LTR 4987/103/=LTR 4990/268/.
469. LMD I 378/68/ [JnR II, p. 461].
MJ (LTR 4994/52/): *Greitas pats užbėga, negreitam vėjas užpuč nelaimę.*
470. LTR 4982/125/=LTR 4987/135/≈LTR 4990/339/. * LTR 4990/339/
velionis — lavonas.
MJ (LTR 4994/22/): *Šiandien sveiks raudons, ryt gali būt lavons.*
471. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/180/=LTR 4990/211/.
472. LTR 4988/73/≈LTR 4990/346/. * LTR 4990/346/: *Juodas kaip velnio dūšia (iškreipta?).*
473. LTR 4982/35/=LTR 4987/45/=LTR 4990/195/.
- MJ** (LTR 4994/297/) — tokia pat.
474. LTR 4982/12/=LTR 4982/30/≈LTR 4987/40/=LTR 4990/186/.
- MJ** (LTR 4994/68/): *Daryk teip, kad vilkas būt sotus ir ožka sveika.*
475. LTR 4982/105/=LTR 4987/115/=LTR 4990/269/.
476. LTR 4982/75/=LTR 4987/85/=LTR 4990/225/.
477. LTR 4982/123/≈LTR 4987/133/≈LTR 4990/342/. * LTR 4990/342/:
Ir višta kasa, kad ką iškasti galėtų.
MJ (LTR 4994/122/): *Ir višta kasa, kad ką iškastų.*
478. LTR 4982/158/=LTR 4990/301/.
479. LTR 4988/42/=LTR 4990/350/.
- MJ** (LTR 4994/220/) *nėra — nēr.*
480. LTR 4982/97/=LTR 4987/107/=LTR 4990/282/.
481. LTR 4982/58/=LTR 4987/68/≈LTR 4990/234/.
- MJ** (LTR 4994/150/) — tokia pat.
482. LTR 4982/99/≈LTR 4987/109/≈LTR 4990/281/. * LTR 4987/109/
teip ir — teip. LTR 4990/281/: *Kaip groja, taip šoka.*
483. LTR 4982/141/≈LTR 4987/151/≈LTR 4990/326/. * LTR 4987/151/
avižas — avižų. LTR 4990/326/: *Iš žąsies avižų nebeatgausi.*
MJ (LTR 4994/137/): *Iš žąsies avižų niekad negausi.*
484. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/162/=LTR 4987/164/≈LTR 4990/303/. * LTR 4990/303/ *kaškiu — su kaškiu.*
485. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 461]=LTR 4982/163/=LTR 4987/165/≈LTR 4990/300/. * LTR 4990/300/: *Iš žydo nebus kunigas.*
MJ (LTR 4994/284/): *Nebus žydas par kunigą.*
486. LMD I 378/67/ [JnR II, p. 461].
487. LTR 4982/79/=LTR 4987/98/≈LTR 4990/257/. * LTR 4990/257/
maža — maž.
MJ (LTR 4994/176/): *Daug žinot, maž kalbėt — vis bus geriau.*
488. LTR 4982/136/=LTR 4990/332/≈LTR 4987/146/. * LTR 4987/146/
Piliait — Beria kaip.
489. LTR 4988/74/≈LTR 4990/345/.
- MJ** (LTR 4994/112/): *Nēr to žmogaus, kas nenorēt dangaus.*

490. LTR 4982/44/=LTR 4987/54/=LTR 4990/191/.
 491. LTR 4982/150/=LTR 4990/288/.
 492. LTR 4982/45/=LTR 4987/55/=LTR 4990/193/.
 MJ (LTR 4994/73/) è d a — è d a, žmogus žmogų.

MĪSLĒS. MINKLĒS

M i s l ě s

Gamta

493. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/359/.
 494. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]≈LTR 4990/360/.
 495. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 463]≈LTR 4987/204/=LTR 4990/404/. * LTR 4987/204/ i š a r d y t a s — n u a r d y t a s.
 496. LTR 4990/358/.
 497. LTR 4990/363/.
 498. LTR 4987/181/≈LTR 4990/378/. * LTR 4990/378/ š i m t a l o p i s — š i m t a l a p i s.
 499. LTR 4987/182/≈LTR 4990/379/.
 500. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]≈LTR 4987/179/≈LTR 4990/376/. * LTR 4987/179/ M e r g a p i r t y — M e r g i n a p i r t y j e.
 501. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/178/=LTR 4990/374/.
 502. LTR 4987/180/=LTR 4990/377/.
 503. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/197/=LTR 4990/394/.
 504. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/198/≈LTR 4990/395/.
 505. LTR 4987/190/≈LTR 4990/387/.
 506. LTR 4987/191/≈LTR 4990/388/.
 507. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 463]=LTR 4987/209/=LTR 4990/408/.
 508. LTR 4987/200/≈LTR 4990/401/.
 509. LTR 4990/367/.
 510. LTR 4990/375/.
 511. LTR 4987/196/≈LTR 4990/393/.
 512. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 463]≈LTR 4987/199/=LTR 4990/396/. * LTR 4987/199/ n a m u s — o n a m u s.
 513. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/185/=LTR 4990/382/.
 514. LTR 4987/192/=LTR 4990/389/.
 515. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 463]=LTR 4987/210/=LTR 4990/409/.

516. LTR 4987/202/=LTR 4990/413/.
517. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/354/.
518. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/361/.
519. LTR 4990/356/.
520. LTR 4987/193/=LTR 4990/390/.
521. LTR 4990/370/.
522. LTR 4987/188/≈LTR 4990/385/.
523. LTR 4987/216/≈LTR 4990/415/. * LTR 4990/415/ vandens — ir vandens.
524. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/369/.
525. LTR 4987/206/=LTR 4990/406/.
526. LTR 4987/211/=LTR 4990/410/.
527. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 463]=LTR 4987/220/=LTR 4990/400/.
528. LTR 4987/189/=LTR 4990/386/.
529. LTR 4990/373/.
530. LTR 4990/372/.
531. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/366/.
532. LTR 4987/219/=LTR 4990/399/.
533. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/362/. * LTR 4990/362/ Guzikas — Guzikas, įsiūtas drabužyje.
534. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 463]=LTR 4987/212/ ≈LTR 4990/411/. * LTR 4990/411/ Ušotas — Duryš.
535. LTR 4987/195/≈LTR 4990/392/. * LTR 4990/392/ Šepetys — Šepetys galvą šukuojant.
536. LTR 4987/221/≈LTR 4990/398/.
537. LTR 4987/183/=LTR 4990/380/.

Namai, aplinka

538. LTR 4987/214/=LTR 4990/414/.
539. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 463]=LTR 4987/205/=LTR 4990/405/.
540. LTR 4987/203/=LTR 4990/403/.
541. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/365/.
542. LTR 4987/194/≈LTR 4990/391/.
543. LTR 4990/355/.
544. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/186/≈LTR 4990/383/. * LTR 4990/383/ varinių — geležinių.
545. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4987/187/≈LTR 4990/384/. * LTR 4990/384/ Katilas — Puodas.
546. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]≈LTR 4990/357/.
547. LTR 4990/371/.
548. LTR 4987/201/=LTR 4990/402/.
549. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 463]≈LTR 4987/213/=LTR 4990/412/.

550. LTR 4988/93/=LTR 4990/419/
 551. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]=LTR 4990/364/
 552. LTR 4988/94/=LTR 4990/420/
 553. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 462]≈LTR 4990/368/
 554. LTR 4987/184/=LTR 4990/381/
 555. LTR 4987/215/≈LTR 4990/417/
 556. LTR 4987/218/=LTR 4990/397/
 557. LTR 4987/217/=LTR 4990/416/.

Minklės

558. LTR 4987/207/=LTR 4990/407/
 559. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 463]≈LTR 4987/208/≈LTR 4990/418/.

GARSŲ PAMĖGDŽIOJIMAI

- KREGŽDĖ.— 560. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 425]≈LTR 4985/20/≈LTR 4985/36/
 561. LTR 4998/36/=LTR 4990/427/
 562. LKLI BR F—1 2039.
 LAKŠTINGĖLĖ.— 563. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 426].
 VIEVERSYS.— 564. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 425]≈LTR 4985/37/. * LTR 4985/37/ 4 pašalus—pašalius. 5—6: *Palikau daržines pilnas, pilnas, Atradau dykas, dykas.*
 TETIRVINAS.— 565. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 426]=LTR 4986/85/=LTR 4990/424/
 GEGUTĖ.— 566. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 425—426]≈LTR 4986/66/≈LTR 4990/222/
 ŽVIRBLIS.— 567. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 425]=LTR 4986/65/=LTR 4990/421/
 GAIDYS.— 568. LTR 4998/33/=LTR 4990/425/
 569. LTR 4988/34/=LTR 4990/425a/
 VIŠTA.— 570. LTR 4988/35/=LTR 4990/426/
 AVYS.— 571. LTR 4988/52/
 OŽELIS.— 572. LKLI BR F—1 2039 [JnR II, p. 426]=LTR 4990/423/
 [SPRAGILAI].— 573. LMD I 378/31/ [JnR II, p. 419].

JUOKAVIMAI

[vairios situacijos

574. LTR 4988/63/
 575. LTR 4988/64/=LTR 4990/445/
 576. LTR 4988/65/≈LTR 4990/445a/
 577. LMD I 378/26/ [JnR II, p. 419].
 *
 578. LTR 4986/77/≈LTR 4990/66/. * LTR 4990/66/ *Navyn' kaktel — Naujiena kaktjo, naujiena kaktjo!*

Nesusikalbėjimai

579. LKLI BR F — 1 2039 [JnR II, p. 427].

Greitakalbės

580. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 431].

581. LKLI BR F — 1 2038 [JnR II, p. 431].

TIKĖJIMAI, BURTAI. LIAUDIES MEDICINA

TIKĖJIMAI, BURTAI

582. LKLI BR F — 1 2037 [JnR II, p. 466] ≈ LTR 4985/5/ ≈ LTR 4990/89/.

583. LTR 4988/26/ ≈ LTR 4990/167/.

584. LTR 4990/78/.

585. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 470] ≈ LTR 4986/52/ ≈ LTR 4990/45/.

586. LKLI BR F — 1 2037 [JnR II, p. 466] ≈ LTR 4985/4/ ≈ LTR 4990/88/.

587. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 472] ≈ LTR 4985/17/ ≈ LTR 4990/101/.

588. LKLI BR F — 1 2037 [JnR II, p. 467] ≈ LTR 4985/9/ ≈ LTR 4990/93/.

*

589. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 471] = LTR 4986/71/ ≈ LTR 4990/60/.

590. LTR 4988/24/ ≈ LTR 4990/164/.

591. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 468] ≈ LTR 4986/25/ ≈ LTR 4990/18/.

592. LTR 4990/105/.

MJ (LTR 4995/6/) — tas pat.

593. LTR 4988/27/ ≈ LTR 4990/166/.

594. LTR 4988/29/.

595. LTR 4988/30/.

596. LTR 4988/53a/ = LTR 4990/170/.

597. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 471] ≈ LTR 4986/69/ ≈ LTR 4990/58/.

598. LKLI BR F — 1 2040 [JnR II, p. 471] ≈ LTR 4986/70/ ≈ LTR 4990/59/.

599. LTR 4990/82/.

600. LTR 4990/114/.

601. LTR 4990/86/.

602. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/49/≈LTR 4988/98/≈LTR 4990/42/.

MJ (LTR 4994/439/) — tas pat.

603. LTR 4990/85/.

604. LTR 4990/122/.

605. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4986/82/≈LTR 4990/69/.

Žr. M. Janonienės užrašytą 1224(436) burta.

606. LTR 4988/17a/≈LTR 4990/156/.

607. LTR 4988/18/≈LTR 4990/160/.

Žr. M. Janonienės užrašytą 1225(437) burta.

608. LTR 4990/80/.

609. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/15/≈LTR 4990/8/.

610. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/18/≈LTR 4988/102/≈LTR 4990/11/≈LTR 4990/132/.

611. LTR 4988/8/≈LTR 4990/146/.

612. LTR 4988/97/≈LTR 4990/137/.

613. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/28/≈LTR 4990/21/.

614. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/28/≈LTR 4990/21/.

615. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470].

616. LTR 4988/7/.

617. LTR 4988/6/≈LTR 4990/145/.

618. LTR 4988/28/.

619. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]

620. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4985/18/≈LTR 4990/102/.

MJ viename variante (LTR 4994/442/) tas pat nusakoma tiksliau: *liepia krosnį „bučiuoti“—reikia.. su nosuke pečius pabadyt; kitame variante (LTR 4995/14/) — reikia pas pečių pridėt.*

621. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/55/≈LTR 4990/48/.

MJ (LTR 4994/454/) — tas pat.

622. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/54/≈LTR 4990/47/.

623. LTR 4988/76/.

624. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/46/≈LTR 4990/39/.

625. LTR 4990/116/.

626. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/62/≈LTR 4990/55/.

627. LTR 4990/128/.

MJ (LTR 4994/443/) *nekapstytų—ilgai neitų tūpt ir daržų nekastų.*

628. LTR 4990/115/.

629. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/17/≈LTR 4990/10/. * LKLI BR F—1 2040 J. Janonio ranka pieštuku gale prirašyta: *kad varnos nedraskytų*. LTR 4986/17/: *kad varnos nenešiotų*.
630. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/63/≈LTR 4990/56/.
631. LTR 4988/12/≈LTR 4990/150/.
632. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/47/≈LTR 4990/40/.
633. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4988/104/≈LTR 4990/133/.
634. LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 466]≈LTR 4985/7/≈LTR 4990/91/.
635. LTR 4988/1/≈LTR 4990/140/.
636. LTR 4988/2/≈LTR 4990/141/.
637. LTR 4988/95/≈LTR 4990/136/. * LTR 4990/136/ pridėta: *nes negera diena*.
638. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4986/76/≈LTR 4990/65/.
639. LTR 4990/120/.
640. LTR 4990/104/.
641. LTR 4988/3/≈LTR 4990/142/.
642. LTR 4988/5/≈LTR 4990/144/.
643. LTR 4988/4/≈LTR 4990/143/.
644. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/43/≈LTR 4990/35/.
645. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/44/≈LTR 4990/36/.
- MJ** (LTR 4995/45/) — tas pat.
646. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/45/≈LTR 4990/38/.
- MJ** (LTR 4995/42/): *Kad būtų agurkų, tai reikia mest senu pančiu, kur arklius pančiuoja, tai mezga.*
647. LTR 4990/126/.
648. LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 467]≈LTR 4985/10/≈LTR 4990/94/≈LKLI BR F—1 2030 [JnR II, p. 466]. * LKLI BR F—1 2038: *Jei pirmą kartą pavasarį kielę pamatai aukštai, pavyzdžiui, ant medžio, tai ir linai bus dideli, o jei žemai, tai ir linai bus maži.*
649. LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 466]≈LTR 4985/8/≈LTR 4990/92/. * LTR 4985/8/ su siūlu—su įvertu į ją siūlu.
650. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/31/≈LTR 4990/23/.
651. LTR 4988/9/≈LTR 4990/124/≈LTR 4990/147/.
652. LTR 4988/101/≈LTR 4990/135/.
653. LTR 4988/96/≈LTR 4990/138/.
- Žr. M. Janonienės užrašytą 1232(444) burtą.
654. LTR 4990/129/.
655. LTR 4990/118/.
656. LTR 4990/117/.

657. LTR 4990/130/.
658. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/37/≈LTR 4990/29/.
659. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/37/≈LTR 4990/30/.
660. LTR 4990/112/.
- MJ** (LTR 4995/10/) — tas pat.
661. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/30/≈LTR 4990/32/.
662. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471].
663. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/33/≈LTR 4990/25/.
- MJ** (LTR 4994/457/≈LTR 4995/41/) *toki dalis ir drabužių plyšta — tai toj vietoj drapanos pliū.*
664. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/8/≈LTR 4990/1/.
- MJ** (LTR 4994/436/≈LTR 4995/36/): *Kai vaiką veža krikštyt, tai reikia indėt prie vaiko duonos, druskos ir pinigų, kad būt sotus ir bagotas visą savo amžių.*
665. LTR 4988/23/≈LTR 4990/162/.
666. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/12/≈LTR 4990/5/.
667. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/13/≈LTR 4990/6/.
668. LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 467]≈LTR 4985/11/≈LTR 4990/95/.
- MJ** (LTR 4994/435/≈LTR 4995/35/) — tas pat.
669. LTR 4990/74/.
670. LTR 4990/77/.
671. LTR 4988/103/=LTR 4990/131/.
672. LTR 4990/110/.
673. LTR 4990/106/.
- MJ** (LTR 4990/7/) — tas pat.

*

674. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]=LTR 4986/32/≈LTR 4990/24/.

MJ (LTR 4994/457/≈LTR 4995/41/): *Kai vaikutį pirmą sykį [i] pir-tį nuneša. . .*

675. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/14/≈LTR 4990/7/.

676. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/53/≈LTR 4990/46/.

MJ (LTR 4994/448/): *Kai vaikas tik gimęs labai verkia, tai sa-ko — klyną traukia. Tai reikia gaut, kas pirm gimęs, ir pastatyt už sienos, kur gimė, o tėvas to vaiko turi kalt kuolą žemėn, ir klaust tas už sienos stovintis. . .*

677. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4986/78/≈LTR 4990/67/.

678. LTR 4988/48/.

679. LTR 4988/99/≈LTR 4990/139/.

680. LTR 4988/13/≈LTR 4990/151/.

681. LTR 4988/13a/≈LTR 4990/154/.

682. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/56/≈LTR 4990/49/.

683. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 466]≈LTR 4986/88/≈LTR 4990/71/.

684. LTR 4985/14/≈LTR 4990/98/.

685. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/10/≈LTR 4990/3/.

686. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/9/≈LTR 4990/2/.

Žr. M. Janonienės užrašytą 1236(448) burta.

687. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 467]≈LTR 4986/11/≈LTR 4990/4/.

688. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/57/≈LTR 4990/50/.

689. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/57/≈LTR 4990/50/.

690. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/57/≈LTR 4990/51/.

691. LTR 4990/119/.

692. LTR 4990/127/.

693. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/50/≈LTR 4990/43/.

694. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/26/≈LTR 4990/20/.

MJ (LTR 4994/462/): *Kai in tarnystę kur eini, tai reikia tris sykius apie stalą apeit, kad namo sugrįžt.*

695. LTR 4986/16/=LTR 4990/9/.

696. LTR 4990/125/.

697. LTR 4990/87/.

698. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/74/≈LTR 4990/63/.

699. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472].

700. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/24/≈LTR 4990/17/.

701. LTR 4988/25/≈LTR 4990/165/.

702. LTR 4988/75/≈LTR 4990/168/.

703. LTR 4988/16/≈LTR 4990/153/.

704. LTR 4988/17/≈LTR 4990/161/.

705. LTR 4990/76/.

706. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/21/≈LTR 4990/14/.

707. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/22/≈LTR 4990/15/.

708. LTR 4990/73/.

709. LTR 4990/113/.

710. LTR 4990/83/.

711. LTR 4990/84/.

712. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468].

713. LTR 4990/72/.

714. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/20/≈LTR 4990/13/.

715. LTR 4988/11/≈LTR 4990/108/≈LTR 4990/149/. * LTR 4990/108/: *Kai ką pavagia, tai reikia stalo kojas surišti, tai vagį pagausi.*

MJ vienas variantas (LTR 4995/131/)—toks pat, kitas (LTR 4994/463/): *Kai arklį pavagia...*

716. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4986/79/≈LTR 4990/68/.

717. LTR 4988/10/≈LTR 4990/148/.

718. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4985/16/≈LTR 4990/100/.

719. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/27/≈LTR 4990/19/.

720. LTR 4988/57/.

*

721. LTR 4988/20/≈LTR 4990/158/.

722. LTR 4990/121/.

MJ (LTR 4994/438/=LTR 4995/381/) ant akmens atsisėsti—*paskutinį kartą pažindyt ant akmenio.*

723. LTR 4988/100/≈LTR 4990/134/.

724. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/35/≈LTR 4990/27/.

725. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470].

726. LTR 4990/123/.

727. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/36/≈LTR 4990/28/.

728. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/41/≈LTR 4990/37/.

729. LKLI BR F—1 2038 [JnR II, p. 466]≈LTR 4986/87/≈LTR 4990/70/.

MJ (LTR 4995/11/): *Nereikia dėti sieto ant galvos, tai bus šašų.*

730. LKLI BR F—1 2037 [JnR II, p. 446]=LTR 4985/6/≈LTR 4990/30/.

731. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/39/≈LTR 4990/32/.

732. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/64/≈LTR 4990/57/.

733. LTR 4986/40/≈LTR 4990/33/.
734. LTR 4988/14/≈LTR 4990/152/.
735. LTR 4988/15/≈LTR 4990/155/.
736. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/42/≈LTR 4990/34/.
737. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 470]≈LTR 4986/48/≈LTR 4990/41/.
738. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/19/≈LTR 4990/12/≈LTR 4990/109/.
- MJ** (LTR 4995/12/) — tas pat.
739. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/60/≈LTR 4990/53/.
740. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 471]≈LTR 4986/61/≈LTR 4990/54/.
741. LTR 4986/51/≈LTR 4990/44/.
742. LTR 4986/59/≈LTR 4990/52/.
743. LTR 4988/22/≈LTR 4990/163/.
744. LTR 4988/55/≈LTR 4990/172/. * LTR 4990/172/: *Kas liežuvį valgo, tas melagis.*
745. LTR 4988/54/≈LTR 4990/171/. * LTR 4990/171/: *Kas širdį valgo, tas širdingas.*
746. LTR 4988/56/≈LTR 4990/173/.
747. LTR 4990/157/≈LTR 4988/21/.
748. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 468]≈LTR 4986/23/≈LTR 4990/16/.
749. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 472]≈LTR 4986/75/≈LTR 4990/64/.
750. LTR 4990/79/.
751. LTR 4988/19/≈LTR 4990/159/≈LTR 4990/75/.
752. LTR 4990/81/.
753. LTR 4985/15/≈LTR 4990/99/.
754. LTR 4990/111/.
- MJ** (LTR 4995/9/) — tas pat.
755. LTR 4988/51/≈LTR 4990/169/.
756. LTR 4985/12/≈LTR 4990/96/.
757. LTR 4985/13/≈LTR 4990/97/.
758. LTR 4990/107/.
- MJ** (LTR 4995/4/) — tas pat.
759. LTR 4990/103/.
- MJ** (LTR 4995/3/) *kad motina greitai nenumirtų — tai močia numirs.*
760. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/34/≈LTR 4990/26/.
761. LKLI BR F—1 2040 [JnR II, p. 469]≈LTR 4986/38/≈LTR 4990/31/.

M. JANONIENĖS UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

DAINUOJAMOJI TAUTOSAKA

DARBO DAINOS

789(1). AŠ NEKALTA, JAUNAS BERNUŽĖLI. LDK D 2.—LTR 4991/15/=LTR 4992/15/.

790(2). AŠ, ATSIKĖLĖS ANKSTI RYTELĮ. LDK D 146.—LTR 4991/18/=LTR 4992/18/.

791(3). LIULIA, PANEL MANO, LIULIA. LDK D 632.—LTR 4991/109/=LTR 4992/109/.

792(4). MANO TĖVO SODELY. LDK D 1217.—LTR 4991/31/=LTR 4992/31/.

793(5). BERNELI BERNELI. LDK D 1482.—LTR 4991/69/=LTR 4992/69/.

Plg. J. Janonio užrašytą 9 dainą.

VESTUVINĖS DAINOS

794(6). MAN RŪTELES BERAVINT.—LTR 4991/58/=LTR 4992/58/.

* Prie šio skyriaus 799(11), 806(18)—813(25), 815(27)—817(29), 820(32), 821(33), 824(36), 829(41) dainų užrašytoja nurodžiusi, jog tai vestuvių daina.

795(7). BUVO SUBATVAKARĖLIS.—LTR 4991/105/=LTR 4992/105/.

796(8). PRISIVERPSI LINELĖLIŲ.—LTR 4993/68/.

797(9). ANT EŽERĖLIO. LDK V 246.—LTR 4991/55/=LTR 4992/55/.

798(10). VERKIA VAIKAI MOTINĖLĖS.—LTR 4993/29/.

799(11). MANO DUKRELĖ. LDK V 377.—LTR 4993/16/.

800(12). ŠIAŲ NAKTELĖ PER NAKTELĖ.—LTR 4991/79/=LTR 4992/72/=LTR 4988/115/. * LTR 4998/115/ nėra 2 posmo 2 eilutės — 3 posmo 1 eilutės. 6.2: *Su auksiniais žiedelėliais.*

801(13). AŠ MERGELĖ SIRATĖLĖ. Plg. LDK V 592.—LTR 4993/70/.

802(14). SĖJAU RŪTĄ, SĖJAU MĖTĄ. LDK V 730.—LTR 4991/10/=LTR 4992/10/.

803(15). RŪTEL RŪTEL. LDK V 881.—LTR 4992/60/ — LTR 4991/60/.

* LTR 4991/60/ vietoj 3 posmo: *Ir atėjo žiemužėlė, Nušaldė rūtelę, Ir atėjo bernužėlis, Išvedė panelę. Nuvyto rūtelė, Nuliūdo panelė.*

804(16). OI RŪTA RŪTA. Plg. LDK V 882.—LTR 4992/117/.

805(17). ATJOJO BERNUŽĖLIS. LDK V 935.—LTR 4991/103/=LTR 4992/103/.

806(18). SUBATĖLĖS VAKARĖLĮ. LDK V 1101.—LTR 4993/28/.

- 807(19). DAINUOK, SESIULE, DABAR ČESELIS. LDK V 1216.—LTR 4991/23/=LTR 4992/23/.
- 808(20). OI SESIUTE SESYTĖLE. LDK V 1242.—LTR 4993/10/.
- 809(21). STOVI EGLELĖ.—LTR 4993/27/.
- 810(22). SUBATVAKARĖLĪ.—LTR 4993/23/.
- 811(23). ŠEMI JAUČIAI PAJUNGTI MAUROJO.—LTR 4993/19/.
- Plg. J. Janonio užrašytą 79 dainą.
- 812(24). AUGO DUKRELĖ PAS MOTINĖLĘ. LDK V 1366.—LTR 4993/11/.
- Plg. J. Janonio užrašytą 46 dainą.
- 813(25). ATVAŽIAVO SESYTĖLĖ.—LTR 4993/13/.
- 814(26). KLYKIA GULBELĖS DAUGUVOJ DAUGUVOJ. LDK V 1547.—LTR 4991/24/=LTR 4992/24/.
- 815(27). VERK MATUTĖ, VERK SENUTĖ. LDK V 1664.—LTR 4993/15/.
- 816(28). NEŠ MANO KRAITELĪ.—LTR 4993/25/.
- 817(29). KO LIŪDI, PUTINĖLI, OI OI OI. LDK V 1668.—LTR 4993/21/.
- 818(30). SEPTINTŲ METŲ RŪTĄ PASEJAU. LDK V 1700.—LTR 4991/56/=LTR 4992/56/.
- 819(31). PANELE JAUNOJI, KĄ SUDŪMOJAI. Plg. LDK V 1735, V 1738.—LTR 4991/37/=LTR 4992/37/.
- 820(32). PALAUKĖKI, BERNUŽĖLI. LDK V 1745.—LTR 4993/22/.
- 821(33). SUDIEV SUDIEV, SESIUTE MŪSŲ.—LTR 4993/24/.
- 822(34). UŽ STALO SĖDĖJAU. LDK V 1791.—LTR 4991/21/=LTR 4992/21/.
- 823(35). OI TU ŽENTE BALAMŪTE. LDK V 2751.—LTR 4991/121/=LTR 4992/122/.
- 824(36). MOTUTE SENUTE. LDK V 2795.—LTR 4993/12/.

ŠEIMOS DAINOS

- 825(37). NEVILIOK, SŪNELI, MIESČIONKOS PANELĖS. LDK Š 160.—LTR 4991/43/=LTR 4992/43/.
- 826(38). BAGOTOJI PANYTĖLĖ. Plg. LDK Š 146.—LTR 4992/113/≈LTR 4991/112/≈LTR 4993/66/. * LTR 4991/112/ 1.3, 2.3 vargdienėlė—panytėlė. LTR 4993/66/ 1.3, 2.3 vargdienėlė—siratėlė. Abiejuose šiuose variantuose vietoj 3—4 posmų: *Bagotoji panytėlė (siratėlė) Nemok darbo dirbti, O toj biedna vargdienėlė Visus darbus dirba.*
- 827(39). O KAI AŠ AUGAU. Plg. LDK Š 546.—LTR 4993/20/. * Užrašytojos nurodyta, jog tai vestuvių daina.
- 828(40). KAM TU ĖJAI UŽ JAUNO BERNELIO.—LTR 4991/38/=LTR 4992/38/.
- 829(41). TU SAKEI, BERNELI.—LTR 4993/17/.
- 830(42). ŽEMUOGĖLĖS BALTI ŽIEDELIAI.—LTR 4993/55/.
- 831(43). MAN MAŽIUTEI, MAN JAUNUTEI.—LTR 4993/61/.
- 832(44). JAU SAULUTĖ LEIDOS ARTYN VAKARĖLIO. LDK Š 504.—LTR 4991/125/=LTR 4992/126/.

833(45). AŠ VERKIAU, AŠ VERKIAU. *Plg. LDK Š 903.*—LTR 4993/62/.

Plg. J. Janonio užrašytą 53 dainą.

834(46). KAI AŠ AUGAU SIRATĖLĖ. LTR 4993/60/.

835(47). KATRAM TIK YRA.—LTR 4993/63/.

Plg. J. Janonio užrašytą 88 dainą.

836(48). TIKRA MATUTĖ.—LTR 4993/65/.

Plg. J. Janonio užrašytą 88 dainą.

837(49). MOČEKĖLĖ RAGANĖLĖ. *Plg. LDK Š 870.*—LTR 4993/64/.

VAIKŲ DAINOS

838(50). O KUR TUJEI BUVAI. *LDK Vk 240.*—LTR 4991/108/=LTR 4992/108/.

839(51). GALE LAUKO AŽUOLAS. *LDK Vk 445.*—LTR 4991/119/=LTR 4992/124/.

840(52). IŠLEIDŽIAU OŽKĄ. *LDK Vk 452.*—LTR 4993/71/. * Ne-spausdinamas paskutinis posmas: jis nepilnas, sumaišytos formulės.

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

841(53). DAINŲ DAINŲ DAINUŠKĖLĖ.—LTR 4991/22/=LTR 4992/22/.

842(54). VIDURY GIEDRIOS DIENELĖS.—LTR 4991/70/=LTR 4992/70/.

Plg. J. Janonio užrašytą 130 dainą.

843(55). SIUNTĖ MANE MOTINĖLĖ.—LTR 4991/39/=LTR 4992/39/.

844(56). OI, ŽINAU ŽINAU.—LTR 4991/99/=LTR 4992/99/.

Plg. J. Janonio užrašytą 145 dainą.

845(57). ŠVIESUS DANGAUS KRAŠTAS.—LTR 4992/116/.

846(58). STOVI OBELĖLĖ.—LTR 4991/67/=LTR 4992/67/.

847(59). PŪTĖ VĖJELIS NUOG PIETŲ.—LTR 4991/85/=LTR 4992/85/.

848(60). ATJOJO BERNELIS.—LTR 4991/106/=LTR 4992/106/.

849(61). KAD BŪČIA KARVELIS.—LTR 4991/92/=LTR 4992/92/.

850(62). MĖNESĖLIS ŠVIEČIA NAKTĮ.—LTR 4991/107/=LTR 4992/107/.

Plg. J. Janonio užrašytą 266 dainą.

851(63). PANYTĖLE MANO MIELA.—LTR 4991/104/=LTR 4992/104/.

852(64). SUDIEV, PANYTĖLE.—LTR 4991/84/=LTR 4992/84/.

Plg. J. Janonio užrašytą 123 dainą.

853(65). KLAUSĖ MANE TETUŠĖLIS.—LTR 4991/86/=LTR 4992/86/.

854(66). OI BERNELI BERNUŽĖLI.—LTR 4991/113/=LTR 4992/111/.

855(67). NEDĖLIOS RYTELĖ.—LTR 4991/94/=LTR 4992/94/.

856(68). TYKI NAKTIS BE VĖJO.—LTR 4991/17/=LTR 4992/17/.

857(69). NEVIERYK, SESIULE.—LTR 4991/87/=LTR 4992/87/.

858(70). OI DIEVE MANO.—LTR 4991/90/=LTR 4992/90/.

859(71). PASKUTINĮ KARTĄ.—LTR 4993/53/. * Užrašytojos nurodyta, jog tai kariuomenės daina.

860(72). ATSIGULĖS MARGOJ LOVOJ.— LTR 4991/54/=LTR 4992/54/.

861(73). PLAUKĖ LAIVELIS PAR EŽERĖLĮ.— LTR 4992/115/.

862(74). IŠĖJAU MEDŽIOTI IN ŽALIAJĄ GOJELĮ.— LTR 4991/102/=LTR 4992/102/.

ŽAIDIMŲ DAINOS

863(75). AUGO LIEPELĖ, TUTO.— LTR 4991/97/ =LTR 4992/97/.

Plg. J. Janonio užrašytą 158 dainą.

VAIŠIŲ DAINOS

864(76). KAM NĖR MATUTĖS, TETUŠĖLIO.— LTR 4993/58/≈LTR 4988/114/. * LTR 4988/114/ vietoj 1—4.1: *Saldi arielkytė cukravota, Gražus kieliškėlis risavotas. / Gardus alutis avižėlių...* Šiuo variantu taip pat užbaigiama kontaminuota daina LTR 4993/73/— žr. J. Janonio užrašytos 161 dainos paaikškinimą.

865(77). VIS GERIA, VIS GERIA.— LTR 4991/123/. Ši daina taip pat įterpta į kontaminuotą dainą LTR 4993/73/ (6—7 posmai)— žr. J. Janonio užrašytos 161 dainos paaikškinimą.

866(78). GERSIM ČERKĄ PILNĄ.— LTR 4985/44/.

867(79). UZBONE MANO.— LTR 4992/110/=LTR 4991/110/. * LTR 4991/110/— tik 1-mas posmas.

868(80). NE AŠ GERT ATĖJAU.— LTR 4993/8/.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

869(81). ATEIS RUDENĖLIS. Plg. LDK K 516.— LTR 4993/54/.

Prie visų šio skyriaus dainų užrašytojos nurodyta, jog tai kariuomenės daina.

870(82). DĖKU, MATUTE.— LTR 4993/39/.

871(83). NE TIK TIE DAINUOJA. Plg. LDK K 494.— LTR 4991/71/ = LTR 4992/71/.

872(84). SUDIEV, PANYTĖLE.— LTR 4993/37/.

873(85). OI BERNELI BERNUŽĖLI. Plg. LDK K 497.— LTR 4993/34/.

874(86). SAULĖ NUSILEIDĖ. LDK K 122.— LTR 4993/47/.

875(87). AR JIS BIEDNAS, AR BAGOTAS.— LTR 4993/31/.

876(88). AŠ KARALIAUS ŽAUNIERĖLIS.— LTR 4993/49/.

877(89). MES LIETUVOS BERNUŽĖLIAI. LDK K 660.— LTR 4993/52/.

878(90). VILNIAUS MIESTE ŽALŪS BROMAI. LDK K 678.— LTR 4993/33/. * Pabaiga iškreiptai užrašyta, tad nededama.

879(91). KAI AŠ JAUNAS VAISKAN JOJAU. LDK K 500.— LTR 4993/53/.

880(92). OI DIEVE MANO. LDK K 320.— LTR 4993/43/.

Plg. J. Janonio užrašytą 179 dainą.

881(93). GULI GULI ŽAUNIERĖLIS. LDK K 331.— LTR 4993/44/.

Plg. J. Janonio užrašytą 180 dainą.

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS

882(94). KUR PALIKO TAS TAKELIS.— LTR 4993/32/. * Daina vir-
tęs A. Vienažindžio eilėraštis „Kur prapuolė tas kelelis“.

DAINOS APIE GAMTĄ

883(95). LIETUVOS ŠALELĖJ.— LTR 4991/126/=LTR 4992/127/.

884(96). VISI JAU SAKĖ.— LTR 4993/40/. * Užrašytojos nurodyta,
jog tai kariuomenės daina.

885(97). VISI JAU DŽIAUGIAS.— LTR 4991/82/=LTR 4992/82/.

Plg. J. Janonio užrašytą 197 dainą.

886(98). VIEVERSĖLIS ŠALIA KELIO.— LTR 4991/83/=LTR 4992/83/.

887(99). ČIR VIR VIR, VIEVERSĖLI.— LTR 4991/117/=LTR 4992/123/.

Plg. J. Janonio užrašytą 194 dainą.

888(100). KAI GRAŽI DIENELĖ.— LTR 4991/79/=LTR 4992/79/.

HUMORISTINĖS DAINOS

889(101). KAI AŠ AUGAU BERNUŽĖLIS.— LTR 4991/63/≈LTR 4992
/63/.

Plg. J. Janonio užrašytą 212 dainą.

890(102). OI JONELI, NU NU NU.— LTR 4991/118/=LTR 4992/120/.

Plg. J. Janonio užrašytą 272 dainą.

891(103). GAILI MAN, GAILI MAN.— LTR 4992/119/.

Plg. J. Janonio užrašytą 217 dainą.

892(104). AŠ SU SAVO ŽMONA.— LTR 4993/6/.

893(105). OK, MYLIU SAVO VYRĄ.— LTR 4993/3/.

894(106). VYREL DOBILĖL.— LTR 4993/2/.

PASAKOJAMOJI TAUTOSAKA

STEBUKLINĖS, NUOTYKIŲ PASAKOS

895(107). [ŽALČIO ŽMONA]. AT 425M+312.— LTR 4995/46/≈LTR
4995/1/. * LTR 4995/46/ gale — pastaba: *Man mažai sakydavo ar sek-
davo mano močiutė. Tai aš savo vaikam sekdavau. Bet nė vienas teip
neinsiteruodavo [=nesiinteresuodavo?], kaip Julisis. <...> Seni žmo-
nės tikėdavo, kad teip tikrai atsitiko. Sakydavo, kad dėl to epušei
lapai dreba, kad motina prakeikė savo dukterį.* LTR 4995/1/ — frag-
mentiškesnis, neužbaigtas variantas. Be to, jis šiek tiek skiriasi. Iš
kokios odos batai, įspėja išlindęs iš už papečio vienas jaunikis. Namo
duktė prašo išleisti žaltį, sulaukusi sūnų ir dukters. Kuodelį sunaikinti
pataria atėjusi ubagė: — *Pakūrenk pirtį ir išvanok kuodelį ant kros-
nies...* Iš vanojamo kuodelio išlėkė žalioji varlė. Vyro šaukime vietoj
burbulo — *kunkulas*. Papasakojus, kaip motina sukelia vaikus į me-
džius (pati įlipa sedulėn), įterpiamas toks motyvas:

Ženijas vienas brolis. Nuėjo vadint veselijos. Prėjo pas sedulę ir sako:

— *Prašau sesę veselijos veselijos.*

O ji atsakė:

— *Ką aš eisiu veselijos veselijos:
Vienas sūnus qžuolėlis qžuolėlis,
Antras sūnus uoselėlis uoselėlis,
O ta ke{k}šta kurva epušėlė epušėlė
Tegul kratos dieną naktį, dieną naktį,
O aš pati sedulėlė sedulėlė.*

Atėjo brolis kirst medžio dėl krėslo. Prėjo pas qžuolą. Sako:

— *Nekirsk, dėdyt, čia mano kojytės. . .*

Visi devyni broliai apsizenijo — visiėjo krėsliui kirst, visiėjo veselijos vadint.

896(108). [PETRUKAS IR JO ARKLIUKAS]. AT 531.— LTR 4995/16/.

897(109). [JONUKAS IR SESERYS]. AT *877.— LTR 4995/45/. * Gale — pastaba: Šita buvo Julisiui maloniausia pasaka. Kiek jis prašydavo, kad aš jam pasakyčiau. Ale jis turėdavo prižadėt, kad neverks. Bet kaip apie Jonuką — jis ir verkia. Jis ir savo „Vaikų dienose“ aprašė, kad jis negalėdavo iškęst neverkęs.

898(10). [PO APSINIAUKIMO SAULĖ UŽTEKĖJO].— LTR 4995/2/.

BUTINĖS PASAKOS, ANEKDOTAI

899(111). [TIK PER TVORĄ NEMESK]. AT 1634E*.— LTR 4994/174/.

900(112). KAIP VOKIEČIUI DAVĖ KLAUŠINIŲ.— LTR 4994/171/.

901(113). [NAŠLA].— LTR 4994/172/.

902(114). [KAIPGI BUS SILDUS].— LTR 4994/173/.

903(115). [MAIŠAS].— LTR 4994/169/.

904(116). SŪNAUS VARGAI.— LTR 4994/170/.

SMULKIOJI TAUTOSAKA

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

905(117). LTR 4994/211/.

906(118). LTR 4994/258/=
LTR 4994/412/.

907(119). LTR 4994/397/.

908(120). LTR 4994/252/.

909(121). LTR 4994/30/.

910(122). LTR 4994/253/.

911(123). LTR 4994/134/.

912(124). LTR 4994/158/.

913(125). LTR 4994/372/=

LTR 4994/394/=LTR 4995/31/.

914(126). LTR 4994/10/.

915(127). LTR 4994/384/.

916(128). LTR 4994/106/.

917(129). LTR 4994/82/.

918(130). LTR 4994/110/.

919(131). LTR 4994/76/.

920(132). LTR 4994/234/.

921(133). LTR 4994/387/≈
LTR 4995/22/.

922(134). LTR 4994/379/.

923(135). LTR 4994/90/.

924(136). LTR 4994/66/.

Plg. J. Janonio užrašytą 313 patarlę.

925(137). LTR 4994/107/.

926(138). LTR 4994/19/
927(139). LTR 4994/305/
Plg. J. Janonio užrašytą 349 pa-
tarlę.
928(140). LTR 4994/111/
929(141). LTR 4994/373/
930(142). LTR 4994/276/
931(143). LTR 4994/398/
932(144). LTR 4994/109/
933(145). LTR 4994/399/
934(146). LTR 4994/221/
935(147). LTR 4994/194/
936(148). LTR 4994/323/
937(149). LTR 4994/269/
938(150). LTR 4994/362/
939(151). LTR 4994/119/
940(152). LTR 4994/120/
941(153). LTR 4994/370/
942(154). LTR 4994/12/
943(155). LTR 4994/155/
944(156). LTR 4994/116/
945(157). LTR 4994/103/
946(158). LTR 4994/426/
947(159). LTR 4994/62/
948(160). LTR 4994/340/
949(161). LTR 4994/3/
950(162). LTR 4994/153/
951(163). LTR 4994/383/
952(164). LTR 4994/125/
953(165). LTR 4994/357/
954(166). LTR 4994/351/
955(167). LTR 4994/409/
956(168). LTR 4994/30a/
957(169). LTR 4994/219/
958(170). LTR 4994/419/
959(171). LTR 4994/425/
960(172). LTR 4994/402/
961(173). LTR 4994/185/
962(174). LTR 4994/206/
963(175). LTR 4994/127/
964(176). LTR 4994/27/
965(177). LTR 4994/250/
966(178). LTR 4994/53/
967(179). LTR 4994/21/
968(180). LTR 4994/277/
969(181). LTR 4994/183/
970(182). LTR 4994/100/
971(183). LTR 4994/57/
972(184). LTR 4994/358/

973(185). LTR 4994/94/
974(186). LTR 4994/274/
975(187). LTR 4994/132/
976(188). LTR 4994/414/
977(189). LTR 4994/16/
978(190). LTR 4994/244/
Plg. J. Janonio užrašytą 372 pa-
tarlę.
979(191). LTR 4994/344/
980(192). LTR 4994/11/≈
LTR 4995/18/
981(193). LTR 4994/135/
982(194). LTR 4994/290/
983(195). LTR 4994/287/
984(196). LTR 4994/216/
985(197). LTR 4994/199/
986(198). LTR 4994/71/
987(199). LTR 4994/335/
988(200). LTR 4994/431/
989(201). LTR 4994/228/
990(202). LTR 4994/311/=
LTR 4995/28/
991(203). LTR 4994/203/
992(204). LTR 4994/196/
993(205). LTR 4994/13/
994(206). LTR 4994/283/
995(207). LTR 4994/292/=
LTR 4994/395/≈LTR 4995/32/
* LTR 4995/32/: *Grūdas prie
grūdo pripildo aruodą.*
996(208). LTR 4994/146/
997(209). LTR 4994/79/
998(210). LTR 4994/105/
999(211). LTR 4994/180/
1000(212). LTR 4994/154/=
LTR 4994/202/
1001(213). LTR 4994/6/
1002(214). LTR 4994/54/
1003(215). LTR 4994/48/
1004(216). LTR 4994/24/
1005(217). LTR 4994/209/
1006(218). LTR 4994/83/
1007(219). LTR 4994/334/
Plg. J. Janonio užrašytą 351 pa-
tarlę.
1008(220). LTR 4994/98/
1009(221). LTR 4994/298/
1010(222). LTR 4994/178/
1011(223). LTR 4994/121/

- 1012(224). LTR 4994/246/.
- 1013(225). LTR 4994/200/.
- 1014(226). LTR 4994/316/.
- 1015(227). LTR 4994/14/.
- 1016(228). LTR 4994/80/.
- 1017(229). LTR 4994/245/.
- 1018(230). LTR 4994/163/.
- 1019(231). LTR 4994/164/.
- 1020(232). LTR 4994/369/.
- 1021(233). LTR 4994/324/.
- 1022(234). LTR 4994/7/.
- 1023(235). LTR 4994/249/.
- 1024(236). LTR 4994/152/.
- 1025(237). LTR 4994/364/.
- 1026(238). LTR 4994/224/.
- 1027(239). LTR 4994/400/.
- 1028(240). LTR 4994/49/.
- 1029(241). LTR 4994/322/.
- 1030(242). LTR 4994/74/.
- 1031(243). LTR 4994/184/.
- 1032(244). LTR 4994/18/.
- 1033(245). LTR 4994/265/.
- 1034(246). LTR 4994/363/.
- 1035(247). LTR 4994/212/.
- 1036(248). LTR 4994/114/.
- 1037(249). LTR 4994/255/.
- 1038(250). LTR 4994/389/≈
LTR 4995/24/.
- 1039(251). LTR 4994/141/.
- 1040(252). LTR 4994/204 + 205/.
- 1041(253). LTR 4994/81/.
- 1042(254). LTR 4994/278/.
- 1043(255). LTR 4994/294/.
- 1044(256). LTR 4994/288/ ≈ LTR
4994/405/. * LTR 4994/405/:
- Kol dar jaunas medis, gali pa-
lenkt, kaip nori. Taip ir su
vaikais.*
- 1045(257). LTR 4994/124/.
- 1046(258). LTR 4994/9/.
- 1047(259). LTR 4994/157/.
- 1048(260). LTR 4994/332/.
- 1049(261). LTR 4994/263/.
- 1050(262). LTR 4994/342/.
- 1051(263). LTR 4994/117/.
- 1052(264). LTR 4994/175/.
- 1053(265). LTR 4994/55/.
- 1054(266). LTR 4994/350/.
- 1055(267). LTR 4994/58/.
- 1056(268). LTR 4994/388/=
LTR 4995/23/.
- 1057(269). LTR 4994/147/.
- 1058(270). LTR 4994/128/.
- 1059(271). LTR 4994/343/.
- 1060(272). LTR 4994/336/.
- 1061(273). LTR 4994/328/.
- 1062(274). LTR 4994/45/.
- 1063(275). LTR 4994/145/.
- 1064(276). LTR 4994/113/.
- 1065(277). LTR 4994/416/.
- 1066(278). LTR 4994/5/.
- 1067(279). LTR 4994/36/.
- 1068(280). LTR 4994/417/.
- 1069(281). LTR 4994/396/=
- LTR 4995/33/.
- 1070(282). LTR 4994/367/.
- 1071(283). LTR 4994/341/.
- 1072(284). LTR 4994/366/.
- 1073(285). LTR 4994/408/.
- 1074(286). LTR 4994/349/.
- 1075(287). LTR 4994/410/.
- 1076(288). LTR 4994/401/.
- 1077(289). LTR 4994/28/.
- 1078(290). LTR 4994/248/.
- 1079(291). LTR 4994/207/=
- LTR 4994/243/.
- 1080(292). LTR 4994/360/.
- 1081(293). LTR 4994/59/.
- 1082(294). LTR 4994/316/.
- 1083(295). LTR 4994/407/.
- 1084(296). LTR 4994/142/.
- 1085(297). LTR 4994/353/.
- 1086(298). LTR 4994/403/.
- 1087(299). LTR 4994/89/.
- 1088(300). LTR 4994/41/.
- 1089(301). LTR 4994/428/.
- Plg. J. Janonio užrašytą 417 pa-
tarlę.
- 1090(302). LTR 4994/143/.
- 1091(303). LTR 4994/75/.
- 1092(304). LTR 4994/273/.
- 1093(305). LTR 4994/377/.
- 1094(306). LTR 4994/280/.
- 1095(307). LTR 4994/232/.
- 1096(308). LTR 4994/378/.
- 1097(309). LTR 4994/43/.
- 1098(310). LTR 4994/329/.
- 1099(311). LTR 4994/330/.

- 1100(312). LTR 4994/140/.
 1101(313). LTR 4994/223/.
 1102(314). LTR 4994/92/.
 1103(315). LTR 4994/46/.
 1104(316). LTR 4994/320/.
 1105(317). LTR 4994/391/ \approx LTR 4995/26/. * LTR 4995/26/: *Jeī nenor, tei ir priekabę atranda.*
 1106(318). LTR 4994/31/ = LTR 4995/19/.
 1107(319). LTR 4994/44/.
 1108(320). LTR 4994/299/.
 1109(321). LTR 4994/60/.
 1110(322). LTR 4994/307/.
 1111(323). LTR 4994/365/.
 1112(324). LTR 4994/432/.
 1113(325). LTR 4994/267/. •
 1114(326). LTR 4994/285/.
 1115(327). LTR 4994/239/.
 1116(328). LTR 4994/188/.
 1117(329). LTR 4994/197/.
 1118(330). LTR 4994/392/ \approx LTR 4995/29/. * LTR 4995/29/ *nenusineš'— nepasims'.*
 1119(331). * LTR 4994/99/: *Šalia nenorėk, kad būt— netikėk, kad bus.*
 1120(332). LTR 4994/20/.
 1121(333). LTR 4994/281/.
 1122(334). LTR 4994/433/.
 1123(335). LTR 4994/326/.
 1124(336). LTR 4994/97/.
 1125(337). LTR 4994/356/.
 1126(338). LTR 4994/195/.
 1127(339). LTR 4994/321/.
 1128(340). LTR 4994/422/.
 1129(341). LTR 4994/65/.
 1130(342). LTR 4994/333/.
 1131(343). LTR 4994/270/.
 1132(344). LTR 4994/380/.
 1133(345). LTR 4994/331/.
 1134(346). LTR 4994/279/.
 1135(347). LTR 4994/275/.
 1136(348). LTR 4994/190/.
 1137(349). LTR 4994/230/.
 1138(350). LTR 4994/295/.
 1139(351). LTR 4994/368/.
 1140(352). LTR 4994/4/.
 1141(353). LTR 4994/306/.
 1142(354). LTR 4994/272/ \approx LTR 4994/393/ \approx LTR 4995/30/. * LTR 4994/393/ *kiaulės— kiaulės, jei jis pats nepuls.*
 1143(355). LTR 4994/413/.
 1144(356). LTR 4994/229/.
 1145(357). LTR 4994/227/.
 1146(358). LTR 4994/345/.
 1147(359). LTR 4994/222/.
 1148(360). LTR 4994/308/.
 1149(361). LTR 4994/304/.
 1150(362). LTR 4994/2/.
 1151(363). LTR 4994/352/.
 1152(364). LTR 4994/38/.
 1153(365). LTR 4994/260/.
 Plg. J. Janonio užrašytą 453 partarę.
 1154(366). LTR 4994/104/.
 1155(367). LTR 4994/268/.
 1156(368). LTR 4994/56/.
 1157(369). LTR 4994/64/ = LTR 4994/319/.
 1158(370). LTR 4994/189/.
 1159(371). LTR 4994/421/.
 1160(372). LTR 4994/303/.
 1161(373). LTR 4994/317/.
 1162(374). LTR 4994/254/.
 1163(375). LTR 4994/93/.
 1164(376). LTR 4994/91/.
 1165(377). LTR 4994/63/.
 1166(378). LTR 4994/35/.
 1167(379). LTR 4994/25/.
 1168(380). LTR 4994/102/.
 1169(381). LTR 4994/159/.
 1170(382). LTR 4994/296/.
 1171(383). LTR 4994/85/.
 1172(384). LTR 4994/84/ \approx LTR 4994/381/. * LTR 4994/381/ *Užeis— Tegul užeis.*
 1173(385). LTR 4994/404/.
 1174(386). LTR 4994/88/.
 1175(387). LTR 4994/47/.
 1176(388). LTR 4994/262/.
 1177(389). LTR 4994/300/.
 1178(390). LTR 4994/179/.
 1179(391). LTR 4994/375/.
 1180(392). LTR 4994/23/.
 1181(393). LTR 4994/151/.
 1182(394). LTR 4994/29/.

1183(395). LTR 4994/374/.

1184(396). LTR 4994/1/.

1185(397). LTR 4994/96/.

Plg. J. Janonio užrašytą 369 pa-
tarlę.

1186(398). LTR 4994/302/.

1187(399). LTR 4994/165/.

1188(400). LTR 4994/314/.

1189(401). LTR 4994/33/.

1190(402). LTR 4994/186/.

1191(403). LTR 4994/390/ ≈ LTR
4995/25/. * LTR 4995/25/ p a-
p u o l u s — p a t e k u s .

1192(404). LTR 4994/8/.

1193(405). LTR 4994/359/.

1194(406). LTR 4994/257/.

1195(407). LTR 4994/32/.

1196(408). LTR 4994/225/.

1197(409). LTR 4994/354/.

1198(410). LTR 4994/123/.

1199(411). LTR 4994/289/.

1200(412). LTR 4994/282/.

1201(413). LTR 4994/309/.

1202(414). LTR 4994/339/ = LTR
4994/434/.

1203(415). LTR 4994/301/.

1204(416). LTR 4994/376/.

1205(417). LTR 4994/50/.

1206(418). LTR 4994/215/.

1207(419). LTR 4994/259/.

1208(420). LTR 4994/161/.

1209(421). LTR 4994/420/.

1210(422). LTR 4994/415/.

1211(423). LTR 4994/87/.

1212(424). LTR 4994/34/.

1213(425). LTR 4994/61/.

1214(426). LTR 4994/37/.

1215(427). LTR 4994/39/.

1216(428). LTR 4994/187/.

1217(429). LTR 4994/115/.

1218(430). LTR 4994/86/.

1219(431). LTR 4994/337/.

1220(432). LTR 4994/201/ = LTR
4994/242/.

1221(433). LTR 4994/26/.

1222(434). LTR 4994/17/.

BURTAI, PRIETARAI

1223(435). LTR 4994/445/.

1224(436). LTR 4994/460/.

Plg. J. Janonio užrašytą 605
burta.

1225(437). LTR 4994/461/.

Plg. J. Janonio užrašytą 607
burta.

1226(438). LTR 4994/441/.

1227(439). LTR 4994/456/.

1228(440). LTR 4994/455/.

1229(441). LTR 4995/5/.

1230(442). LTR 4995/44/ ≈ LTR
4994/458/. * LTR 4994/458/, be
šio teiginio, dar yra J. Jano-
nio užrašyto 645 burto teigi-
nys.

1231(443). LTR 4994/459/.

1232(444). LTR 4994/444/.

Plg. J. Janonio užrašytą 653
burta.

1233(445). LTR 4995/20/.

1234(446). LTR 4995/8/.

1235(447). LTR 4995/21/. * Užra-
šytojos pastaba: *Amerikonų
priežodis.*

*

1236(448). LTR 4994/452/.

Plg. J. Janonio užrašytą 686
burta.

1237(449). LTR 4994/453/.

1238(450). LTR 4995/34/.

1239(451). LTR 4994/447/.

1240(452). LTR 4994/446/.

1241(453). LTR 4994/464/.

1242(454). LTR 4994/437/ ≈ LTR
4995/37/.

*

1243(455). LTR 4994/440/.

1244(456). LTR 4994/465/.

1245(457). LTR 4994/449/ ≈ LTR
4995/40/.

1246(458). LTR 4994/450/ ≈ LTR
4995/39/.

1247(459). LTR 4994/451/.

E. JANONYTĖS UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

1248(1). GIRDŽIAM, ŽMONYS APKALBA MUS.—LTR 4990/447/.

1249(2). DIEVULIS PAVELIJO.—LTR 4990/448/.

ABĖCĖLINĖ DAINUOJAMOSIOS TAUTOSAKOS RODYKLĖ

	Nr.	Psl.
Anksti rytą kėliaus	131	109
Ankstų rytą atsikėlęs	146	118
Anos šalies svotas besotis besotis	71	79
Ant ežerėlio	797(9)	243
Ant kalnelio liepytėlė	115	99
Ant kalno eglė	28	52
Apvynėl žaliasai	59	74
Ar jis biednas, ar bagotas	875(87)	283
Aš, atsikėlęs anksti rytelį	790(2)	238
Aš ineinu priemenėn, priemenėn, priemenėn	256	180
Aš jaunas bernelis	119	102
Aš karaliaus žaunierėlis	876(88)	283
Aš mažas vaikelis	100	93
Aš mergelė siratėlė	801(13)	245
Aš mergytė	210	167
Aš nekalta, jaunas bernužėli	789(1)	238
Aš nekalts, Dominyks	113	98
Aš su savo žmona	892(104)	295
Aš tą tą žentelį pažinau regėjau	65	77
Aš verkiau, aš verkiau	833(45)	261
Ašei buvau Sibirijoj	251	178
Ašei pati kaip guba	245	177
Ateis rudenėlis	869(81)	281
Ateis rudenėlis, negražios dieneles	178	142
Atjoj bernelis per lygius laukelius	135	113
Atjojo bernelis	848(60)	270
Atjojo bernužėlis	805(17)	248
Atsigulęs margoj lovoj	860(72)	274
Atsimink, bernužėli, savo jaunas dienas	153	123
Atskrend sakalėlis per žalią girelę	126	105
Atvažiavo sesytėlė	813(25)	251
Augin matulė savo dukrelę	25	51

	Nr.	Psl.
Augin tėvas du sūneliu	1	36
Augino matutė mus tris kaip vieną	53	71
Augo dukrelė pas motinėlą	46	66
Augo dukrelė pas motinėlą	812(24)	251
Augo liepelė, tuto	863(75)	277
Augo medelis žaliaj sodely	189	149
Augo sode klevelis	3	37
Augo sode serbentai	157	127
Augo žilvytis, tuto	158	128
Aukštūs kalneliai, margūs dvareliai	7	41
Aušta dienele kaip gelumbėlė	81	86
Ažūgino man' matutė	173	137
Bagotoji panytelė	826(38)	258
Be kepurės, be čebatų	273	184
Be kepurės stovi	215	170
Bėda mano paskutinė	183	145
Berneli berneli	793(5)	240
Berneli berneli nedarbininkėli	9	43
Berneli jaunasai	216	170
Bobutė senutė	248	178
Broliukai pasėjo geltons linelius	5	39
Būūū, atvažiuoja Lucė	96	92
Buvo subatvakarėlis	795(7)	242
Cak cak turgelin	98	93
Čeršku baršku populėliai	279	185
Čia darelės marmolinės	275	184
Čiku riku padvariku	97	93
Čir vir vir vir, vieversėl	194	154
Čir vir vir vir, vieversėl	887(99)	291
Čiru čiru	95	92
Čiučia liulia Barborušką	92	92
Čiučia liulia dukterėlę	91	91
Čiučia liulia sūnaitėlį	90	91
Čiučiulis miegelis mane	16	45
Čiužio, važiavo	17	46
Dainų dainų dainuškelė	841(53)	267
Dainų dainų dainuškelė	255	179
Dainuok, sesiule, dabar čėselis	807(19)	248
Dėku, matute	870(82)	281
Dėku tau, svočiul	68	78
Dievs davė	226	173
Dilia dolia	14	44
Dujei bėg, kartu pilia	231	174
Duoč gud kopūstų	257	181
Eičiau eičiau į girelę	132	110
Eičiau eičiau šią naktelę	125	105
Eičiau svirnelį — kabo trys vainikai	34	57

	Nr.	Psl.
Eik, ožel, vandenio	105	94
Eik šalin, nu nu nu	272	183
Ein Kastant' iš klėtėlės	243	177
Ein mergytė iš klėtėlės	244	177
Eina jaučiai baubdami	270	183
Eisim laukan pažiūrėtų	24	50
Eisim, zenkiai, naktį	165	131
Ėjau par dvarelį, žiūriu par langelį	171	135
Ek dui ševely	227	173
Ek tirlita, kaip ant rago	262	181
Elenyt, nu nu nu	235	175
Gaili man, gaili man	891(103)	294
Gaili varškės	253	179
Gailu man, gailu man	217	171
Gal pažįst	72	80
Gal' Tauniūnų ūlyčios	219	172
Gale lauko ažuolas	839(51)	265
Gegute lakštute	56	72
Gegutėlė girelėj kukavo	80	85
Gegutėle, ko tu verki	182	145
Gerai ašei sakiau	198	157
Gerk arielką kaip ir brogą	230	174
Gerk gerk, berneli	31	55
Gerk gerk, garny ilgakakli	161	129
Gersim čerką pilną	866(78)	279
Gervės suka ir ulioja	185	146
Gydo pragydo	75	82
Gydu gydu kakytės	93	92
Girdžiam, žmonys apkalba mus	1248(1)	325
Guli guli žaunierėlis	881(93)	287
Guli guli žaunierėlis vidury vainelės	180	144
Įėjau sodelin	193	154
Ir atskrido gegutėlė	87	89
Iš mano darželio tai visas gražumas	192	153
Iš svirnelio išvadino	177	141
Išėjau medžioti in žalią gojelį	862(74)	276
Išėjo tėvelis į mišką	107	95
Išleidžiau ožką	840(52)	265
Jau balnoja sūnaitėlis	117	100
Jau pievelė sužaliavo	176	140
Jau saulutė leidos artyn vakarėlio	832(44)	260
Jei ne šiandien	223	173
Joniukai sūniukai ažuolėli	278	185
Jūs berniukai	233	175
Kad būčia karvelis	849(61)	270
Kad dievas duotų ūkaną dieneleį	120	102
Kad ir pliks	221	172

	Nr.	Psl.
Kai aš augau bernužėlis	889(101)	293
Kai aš augau panelė	137	113
Kai aš augau raškažely	169	134
Kai aš augau siratėlė	834(46)	261
Kai aš ėjau par lanką	166	132
Kai aš jaunas vaiskan jojau	879(91)	285
Kai aš jojau per žalią girelę	129	107
Kai aš mažas buvau	111	97
Kai giedri dienele, tai bitelės siaučia	200	158
Kai graži dienele	888(100)	292
Kam nēr matutės, tetušėlio	864(76)	278
Kam tu ėjai už jauno bernelio	828(40)	259
Kas čia buvo	112	98
Kas taip padarys	159	129
Kasiu kasiu pylimą	222	172
Katram tik yra	835(47)	262
Kelkis kelkis, sūnaitėli, kelkis, mano mielas	60	75
Kiaulė grikiuos, kiaulė grikiuos	15	44
Kikili kikili laibakoji	27	52
Klausė mane tetušėlis	853(65)	271
Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj	814(26)	252
Ko liūdi, putinėli, oi oi oi	817(29)	254
Ko liūdi, sesiule, [ko neverki]	40	61
Ko nuliūdai, panelė	57	72
Ko taip smūtni, panele	44	64
Kokia čia marti, kokia ne martelė	62	76
Kokia čionai marti, kokia ne martelė	61	75
Kožnas žino, kožnas žino	148	120
Kur paliko tas takelis	882(94)	288
Kur saulelė teka	58	73
Kur tu eini, panytėle	234	175
Laku laku lakutė	246	177
Lepšė, grybė, umėdė	190	150
Lietuvos šalelėj	883(95)	289
Lijo lietelis be debesėlio	267	183
Lyk, lieteli, palynok	12	43
Linksmu yra uliavoti	89	90
Liulia, panel mano, liulia	791(3)	239
Man' matutė vargelyj augino	172	136
Man mažiutei, man jaunutei	831(43)	260
Man nereikia tos žemelės	76	82
Man patinka tas berniukas	232	174
Man rūteles beravint	794(6)	241
Man žirgelis vaško	268	183
Mano dukrelė	799(11)	244
Mano panytėlė	265	182
Mano tetušis, senas būdamas	74	81

	Nr.	Psl.
Mano tėvo sodely	792(4)	239
Marė žašį varė	236	175
Margiems šuneliam	139	114
Matute, mano augintojėle	174	138
Melaišių ūlyčioj	209	167
Mėlyni karveliai kluonely tupėjo	201	159
Mėnesėlis šviečia naktį	266	182
Mėnesėlis šviečia naktį	850(62)	270
Mergelė rožė	228	174
Mes Lietuvos bernužėliai	877(89)	284
Močekėlė raganėlė	837(49)	263
Motinyte širdelė	154	123
Motute senute	824(36)	257
Mūsų Joniukui bėda yra	160	129
Mūsų tėvai daug kentėjo	271	183
Naktis tamsi	263	182
Ne aš gert atėjau	868(80)	280
Ne panelė būčia, kad aš nežinočia	37	60
Ne tik tie dainuoja	871(83)	281
Ne tikt tie dainuoja	170	135
Nedėlios dienele	114	99
Nedėlios rytelį	855(67)	272
Negivieryk, panytelė	42	62
Neš mano kraitelį	816(28)	253
Nevieryk, sesiule	857(69)	273
Neviliok, sūneli, miesčionkos panelės	825(37)	258
Nukris lapelis — užaugs ir kitas	83	87
Numirė nutireno	252	179
Nusidenk, martele, arklių gūnę	63	76
Nusikiršč' apušę gumbuotą gumbuotą	39	61
Nusiseg's andaroką	241	176
Nuvažiuk, debesėl	11	43
O jūs našlaitėliai	82	86
O ką atrasi, kai ten nueisi	51	69
O kai aš augau	827(39)	258
O kur tujei buvai	838(50)	264
Oi ažuolėli, žalias medeli	54	71
Oi berneli balamūtai	152	122
Oi berneli bernužėli	854(66)	272
Oi berneli bernužėli	873(85)	282
Oi, daugel daugel mūsų sesulių	2	36
Oi dieve mano	858(70)	273
Oi dieve mano	880(92)	286
Oi dievuli, ką darys'	274	184
Oi, jojau jojau	8	42
Oi Joneli, nu nu nu	890(102)	293
Oi jūs medžiai ažuolėliai	168	133

	Nr.	Psl.
Oi, kai aš buvau	77	83
Oi, nebetoli Melaišių sodelis	150	121
Oi, nerod nerodu	124	104
Oi, noriu noriu	23	50
Oi panele, ko nešoki	259	181
Oi panele panytėle	211	168
Oi rūta rūta	804(16)	247
Oi sesiute sesytėle	808(20)	249
Oi sesute, už našlelio koėjai	186	146
Oi tu moteriškė	106	95
Oi tu panytėle, baltoji gulbele	143	116
Oi tu Petriukėli	138	114
Oi tu pilkas karvelėli	144	117
Oi tu seni besmageni	247	178
Oi tu žente balamūte	823(35)	256
Oi, žinau žinau	145	118
Oi, žinau žinau	844(56)	268
Ok dai, už biedno	66	77
Ok, myliu savo vyrą	893(105)	295
Onytyt jaunoji	203	160
Padabojau panytėlę	155	124
Padainuosim mes sustoję, oi	163	130
Pagal marių kraštą	47	66
Paklauskite, broliai mūsų	175	139
Paklydom paklydom	19	47
Palaukėki, bernužėli	820(32)	255
Palyk, lieteli	13	44
Pamisyk, sūneli	188	148
Panele jaunoji	141	115
Panele jaunoji, ką sudūmojai	819(31)	255
Panele mano jaunoji	122	103
Panytėle, kur guli	240	176
Panytėle mano jaunoji	21	48
Panytėlė mano jaunoji	33	56
Panytėle mano miela	851(63)	271
Panytėle, mylėk mane	276	184
Panytėle tu jaunoji	224	173
Papilio bažnyčia	208	165
Pas matutę augau	52	69
Pas tetušėlį	181	144
Pasakyk, panele, pasakyk, jaunoji	36	59
Pasėjau miežius ir avižėles	179	142
Pasėjau taboką	258	181
Pasėjo kanapę ant marių kraštelio	6	41
Pasisėjau rūtytėlę	156	125
Pasisėjau žalią rūtą	49	67
Paskutinį kartą	859(71)	274

	Nr.	Psl.
Pati pati, sesytėl, pamergiuos siūleisi	69	79
Petras, Jonas ir Oniuté	238	176
Piršlys melagis, tiesos nesakė	67	78
Plaukė laivelis par ežerėlį	861(73)	275
Pone, aš tavo garbinsiu	254	179
Prašė klebonas žirgelių kinkyti	196	156
Prašom paklaudyti	142	116
Pri lygumėlei žalia žolelė	26	52
Prisiverpsi linelėlių	796(8)	242
Pulk po kojų motinėlei	45	64
Pūtė vėjelis nuo visų šalių	43	63
Pūtė vėjelis nuog pietų	847(59)	269
Pūtė vėjelis vis iš pagados	199	158
Raškiau sodne obuolėlį	187	147
Ratas ratą veja	218	171
Rūtel rūtel	803(15)	247
Sakė mane — šiokia	134	112
Sakė, marti labai greitai	64	76
Sakiau aš tavi ne kartą	140	115
Saulė nusileidė	874(86)	283
Saulelė raudona	85	88
Sėjau rūtą, sėjau mėtą	802(14)	246
Senis dieras barzdą krato	249	178
Senos kalbos iškalbėtos	167	133
Senovės žmonės sunkybėj buvo	202	159
Septintų metų rūtą pasėjau	818(30)	254
Serga tėvo dukterėlė	204	161
Sesytlė miela	84	88
Sijoj milt's	10	43
Sindir vindir žolynėlis	20	47
Sinivadas augo	237	176
Siuntė mane motinėlė	843(55)	268
Siuntė mane tetušėlis	4	38
Skrenda uodas par girią	110	97
Stovi eglėlė	809(21)	249
Stovi obelėlė	846(58)	269
Su mergaite guliu	242	177
Subatėlės vakarėlį	806(18)	248
Subatvakarėlį	810(22)	250
Sudieu, panytlė	123	104
Sudiev, panytlė	852(64)	271
Sudiev, panytlė	872(84)	282
Sudiev sudiev, sesiute mūsų	821(33)	256
Suk mergytė tankiai ratą	212	168
Sunku našlaitėliams	86	89
Sužvengė kieme žirgelis	50	68
Svečiai kieme suvažiavo	32	55

	Nr.	Psl.
Svotelio kumelėlė devyniais sieksniais	70	79
Šalts rudenėlis kad atėjo	78	84
Šėmi jaučiai pajungti maurojo	79	85
Šėmi jaučiai pajungti maurojo	811(23)	250
Šėriau žirgelį	22	49
Šią naktelę per naktelę	800(12)	244
Šią naktį par naktį miego negavau	73	80
Šilts pavasarėlis	128	106
Šiltumas gražumas pavasarėlio	197	156
Šimpeliškių lauke	116	100
Šimtą mylių nujojau	118	101
Šiokį gaučia, tokį gaučia	41	62
Šitoje ūlyčioj nedori žmonės	133	112
[Šok] gėręs, šok negėręs	164	130
Šok, sesule, su Jonu	213	168
Šoko merga naginėt'	239	176
Štakirių zenkiai penki	220	172
Šviesi saulutė — miela matutė	88	89
Šviesus dangaus kraštas	264	182
Šviesus dangaus kraštas	845(57)	269
Tamsi naktelė — kaip namon pareisiu	147	119
Tas Petriukas Remeikiukas	214	169
Tatai geros sūpuoklėlės	18	46
Tetirvinas burbuliaks	229	174
Tiek tos ir bėdos	277	184
Tyki naktis be vėjo	856(68)	273
Tykiai gražiai man' matutė ūgino	29	53
Tikra matutė	836(48)	262
Tililili, vanagėli	104	94
Tindi rindi riuška	108	96
Toj mergytė gražaus stono	225	173
Tu katonėli juodaausėli	162	130
Tu lakštingėlė, linksma paukštelė	195	155
Tu sakei, berneli	829(41)	259
Tur lampatūrija	102	94
Turiu katę rainuotą	101	94
Ūka ūkaka	260	181
Ūkana negiedri	127	106
Ūpėj šiltas vandenėlis	38	60
Uzbone mano	867(79)	279
Už jūrių marelių	30	54
Už stalo sėdėjau	822(34)	256
Už visus paukštelius	191	152
Užgirdau girdėjau	55	72
Užsileisk, sakalėl, ant rūtų darželio	121	102
Užteka saulelė per debesėlių	35	58
Užtekėjo šviesi saulė	207	165

	Nr.	Psl.
Užu sodžiaus margi dvarai, medžiais apsodinti	206	164
Vandenėlis bėgdamas	269	183
Vėjelis pūtė	48	66
Verk matutė, verk senutė	815(27)	253
Verkia vaikai motinėls	798(10)	243
Vidury giedrios dieneles	130	108
Vidury giedrios dieneles	842(54)	268
Vieversėlis šalia kelio	886(98)	290
Vilniaus mieste žalūs bromai	878(90)	285
Vyrel dobilėl	894(106)	295
Vis geria, vis geria	865(77)	278
Visą amžių uliavojau	205	163
Visi gražiai šoka	109	96
Visi greitai	261	181
Visi jau džiaugias	885(97)	290
Visi jau sakė	884(96)	290
Voverytė — gudri poni	103	94
Ziru ziru bambą	94	92
Žaliajam miškely lapeliai geltoni	151	121
Žemaiti kukuti	99	93
Žemuogėlės balti žiedeliai	830(42)	259
Žydaukėlė Kanka	250	178
Žiūrėk, kūmai, žiūrėk, Jonai	184	145
Žveng žirgelis stainelėj	136	113
Žvengia žirgas lankoj	149	120

ABĖCĖLINĖ PASAKOJAMOSIOS TAUTOSAKOS RODYKLĖ

	Nr.	Psl.
Biržų pilis	298	211
[Dėl ko vanagas negali gerti iš upės]	295	209
[Dėl ko vorai kuproti]	293	209
Dievulis pavelijo	1249(2)	326
[Dudutis ir grieželė]	296	210
[Eina boba pašale]	292	208
[Giltinė — kūma]	280	186
[Gyveno senelis ir senelė]	291	208
[Jaunikis — numirėlis]	282	191
[Jonukas ir seserys]	897(109)	304
Kaip vokiečiui davė kiaušinių	900(112)	307
[Kaipgi bus saldus]	902(114)	308
Kilučių ežeras	297	211
[Kodėl kurmis negali per kelią perbėgti]	294	209
[Kupčiaus sūnus ir žmona]	286	202
[Maišas]	903(115)	308
[Meiteliuko skerstuvės]	290	208
[Našla]	901(113)	307
[Petrukas ir jo arkliukas]	896(108)	300
[Po apsiniaukimo saulė užtekėjo]	898(110)	306
[Stebuklinga višta]	285	200
Sūnaus vargai	904(116)	309
[Tik per tvorą nemesk]	899(111)	307
[Tinginė pati]	289	206
[Velniai kapšyje]	281	188
Vėželis	283	192
[Vilkui pažadėta duktė]	284	198
[Žalčio žmona]	895(107)	296
[Žmogus apgauna velnią]	287	203
[Žmogus ir velnias siuva batus]	288	206

ZODYNĖLIS

- agar argi**
airas ajezas
almužna (sl.) išmalda
apsimarkatnyti, -ija, -ijo (hibr.)
nuliūsti, susigraudinti
balabanas (sl.) padauža, pajod-
žarga
balabasa (juokavimo žodis)
birkavas (sl.) 10 pūdų svorio
matas
blėnis (la.) niekis, menkos ver-
tės daiktas
brasutis brolelis
čepkis (sl.) ištekėjusių moterų
nešiota kepuraitė
čiupryna (sl.) galvos plaukai;
sprandas, pakarpa
drotva (sl.) storas sudervuotas
siūlas
garborius (sl.) kalliadirbys, odžius
gunioti, -loja, -lojo vaikyti, bai-
dyti, varyti
kalmaška (sl.) brikas
kamisorius (sl.) prievaizdas
kanauka (sl.) puodelis, ašotėlis
kanikas (sl.) dėžė su dangčiu grū-
dams, maistui laikyti
kantas (sl.) kampas
kardas garsas, skardas
kaškis niežai, susas
katonas katinas
keselys (la.) krepšys, pintinė
košikas (sl.) pakaušyje susukta
kasa, kuodas
krasė krėslas, kėdė
kupa (sl.) didelis bosas
kurmanka (sl.) pakinkytas ve-
žimas
lalmėti, -l, ėjo būti laimingam
lakšiniai (sl.) lakštiniai (makaro-
nai)
liesvinčius (sl.) miško sargas, gi-
rininkas
lygiai kartu, drauge
lovelė gėlių lysvė
maktigas, -a (germ.) stiprus, stam-
bus
markatnuoti, -uoja, -avo (hibr.)
liūdėti, nuobodžiauti
medėjas medžiotojas
miera (sl.): **pačia miera** kaip rei-
kiant; **par miera** per daug
miras tokia kvepianti darželio
gėlė
moral (sl.) pastovas, ant kurio
uždedamas karstas
mūdrė šaunumas, smarkumas,
gudrumas
nažutka (sl.) moteriška palaidi-
nė, trumpikė
nolis cukrum saldinta degtinė
nopostas (sl.) nelaimė, bėda
notrunka (naujadaras?) nemalo-
numas
nuodali atskirai, ne kartu su ki-
tais
nuvartoti, -oja, -ojo atjausti
pagodoti, -oja, -ojo (hibr.) už-
jausti, pagailėti
paliksnė (la.) piengrybis
palivonas (sl.) didelis glazūruo-

tas molinis indas
pasigadyti, -lja, -ljo (hibr.) pasi-
taikyti, tekti
paroda (sl.) patarimas, pamoky-
mas
patėmyti, -lja, -ljo (hibr.) paste-
bėti
pavydnas, -a (sl.) privalus, būti-
nas
pečėstis (sl.) antspaudas
pečėstyti, -lja, -ljo (sl.) antspau-
duoti
pelavinos (sl.) pjuvenos, pjaulai
plėčka (sl.) plokščias butelis
prabočyti, -lja, -ljo (sl.) atleisti
provinčius (sl.) teisėjas, teisinin-
kas
rakas (sl.) nustatytas laikas, riba,
galas
rančnykas (sl.) rankraštis
randorka (sl.) nuomotoja
raskažis (sl.) lengvas gyvenimas,
prabanga
raskažnykas, -ė (hibr.) kas pra-
bangiai gyvena
rėda vaga
rimtas, -a stiprus, tvirtas
risorial (sl.) lingės

sinavadas saulutė (gėlė)
sodėlis kaimėlis
stancija (sl.) kambarys svečiams
priimti
studentas mokinys
stukas (germ.) rąstgalys, trinka
suživoti, -oja, -ojo (hibr.) suval-
gyti, suryti
šalblierus, -ė (sl.) apgavikas, va-
liūkas
šalblierstva (sl.) apgaulė, valiūka-
vimas
špėtnas, a- (sl.) bjaurus, šlykštus
talūbas (sl.) ilgi kailiniai
traktavoti, -oja, -ojo (sl.) vaišinti
užmaluotas, -a su pirštinėm, pirš-
tiniuotas
vartavoti, -oja, -ojo (sl.) saugoti
viškai visai, visiškai
vivullis verksnys, aimanuotojas
zaputė kvaila, negudri moteris
zbrajus (sl.) ginklai
zenkis (la.) vaikas, bernas
zoslanas (sl.) suolas
žinia: žinlon eiti sektis, gerai
veistis, augti
žyvytis, -ljasl, -ljosl (sl.) maitin-
tis, misti

SUTRUMPINIMAI¹

- AT — The Types of the Folktale. A Classification and Bibliography. Anti Aarne's Verzeichnis der Märchentypen. Translated and Enlarged by Stith Thompson.—FF Communications, N:o 184. Helsinki, 1961.
- JnR — Julius Janonis. Raštai, t. II. V., 1957.
- KbPK — Bronislava Kerbelytė. Lietuvių liaudies padavimų katalogas. Redagavo Kazys Grigas. V., 1973.
- LDK — Lietuvių liaudies dainų katalogas. Redaktorius Ambraziejus Jonynas, [1]—5—. V., 1972—1981—.
- D — Vanda Misevičienė. Darbo dainos. Kalendorinių apeigų dainos. V., 1972 (skyrius: Lietuvių liaudies darbo dainos).
- K — Pranė Jokimaitienė, Bronė Kazlauskienė. Istorinės-socialinės dainos. V., 1980 (skyrius: Pranė Jokimaitienė. Lietuvių liaudies karinės-istorinės dainos).
- Kl — Vanda Misevičienė. Darbo dainos. Kalendorinių apeigų dainos (skyrius: Lietuvių liaudies kalendorinių apeigų dainos).
- Š — Vanda Misevičienė. Šeimos dainos. V., 1982.
- V — Bronė Kazlauskienė. Vestuvinės dainos jaunosios pusėje. V., 1976; Bronė Kazlauskienė. Jaunosios dainos jaunojo pusėje. V., 1977.
- LDK Vk — Pranė Jokimaitienė. Lietuvių liaudies vaikų dainų tipų katalogas.—Kn.: Pranė Jokimaitienė. Lietuvių liaudies vaikų dainos. Redaktorius Ambr. Jonynas. V., 1970.
- LK — Literatūra ir kalba, t. VIII. Julius Janonis. Redaktorius K. Korsakas. V., 1966.

¹ Po knygos sutrumpinimo esąs romėniškas skaičius žymi toma, arabiškas — kūrinio numerį; nurodomas puslapis žymimas raide p.; skaičiai po periodinio leidinio pavadinimo žymi metus ir numerį. Po rankraštinio rinkinio sutrumpinimo esą skaičiai žymi rinkinio ir — skliaustuose — kūrinio numerį.

- LKLI BR — Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto bibliotekos rankraštynas.
- LMD — Lietuvių mokslo draugijos rankraščiai Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Lietuvių tautosakos rankraštyne.
- LPK — Jonas Balyš. Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogas.— Tautosakos darbai, II. K., 1936.
- LTR — Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Lietuvių tautosakos rankraštynas.
- LTRn — Lietuvių tautosakos rinktinė. Ats. redaktorius K. Korsakas. Paruošė Amb. Jonynas, A. Mockus, B. Uginčius, M. Vymerytė. V., 1954.
- LTt — Lietuvių tautosaka, t. II. Dainos, raudos. Vyr. redaktorius K. Korsakas, šio tomo redaktorius Amb. Jonynas. Paruošė V. Barauskienė, B. Kazlauskienė, B. Uginčius. V., 1964; t. III. Pasakos. Vyr. redaktorius K. Korsakas, šio tomo redaktorius L. Sauka. Paruošė L. Sauka, A. Seselskytė. V., 1965.
- MJ — M. Janonienės užrašyta tautosaka.
- VD — Vasaros darbai. „Aušrinės“ priedas, 1911—1912.
- VkD — Lietuvių liaudies dainynas, I. Vaikų dainos. Parengė P. Jokimaitienė. Melodijas parengė Z. Puteikienė. V., 1980.
- VVU BR — Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos rankraščių skyrius.

*

- germ. — germanizmas
- hibr. — hibridas (žodis, kurio sudedamosios dalys ne vienos kalbos kilimo)
- la. — latvizmas
- sl. — slavizmas

ФОЛЬКЛОР БИРЖАЙСКОГО КРАЯ

в записях Юлюса Янониса и Марии Янонене

Резюме

В начале XX в. собрание фольклора в Литве приобрело организованный характер. Образовавшееся в 1907 г. в Вильнюсе Литовское научное общество, а также тогдашняя школьная периодическая печать побуждали общественность к собиранию устного народного творчества. В эту деятельность включился и учащийся биржайской четырехклассной школы Юлюс Янонис (1896—1917).

Ю. Янонис собирал фольклор в родном биржайском крае. В 1911—1913 гг. он послал в редакцию журнала «Аушрине» 5 подборок фольклора, столько же — в Литовское научное общество. Еще одна подборка фольклора, записанного Ю. Янонисом, была переслана недавно из США, где оказалась в связи с эмиграцией в Америку его матери.

Основоположник литовской пролетарской поэзии и виднейший ее представитель, Ю. Янонис до сих пор был сравнительно мало известен как собиратель фольклора. Значение и роль поэта в истории литовской пролетарской литературы обуславливают необходимость издания полного научного сборника собранного им фольклора, тем более, что записанный поэтом материал содержит ценные образцы фольклора северной части Литвы. Больше всего фольклорных текстов Ю. Янонис записал от своей матери Марии Янонене. Кроме того, живя в США, она и сама начала записывать то, что помнила. Записанный ею материал был получен отсюда вместе с подборками Ю. Янониса. Этот материал также публикуется в настоящем издании, если не дублирует записей сына.

Ю. Янонис записал (не считая вариантов и повторных записей) 279 произведений песенного фольклора, 13 сказок, 6 сказаний и легенд, 194 пословицы и поговорки, 67 загадок, 14 звукоподражаний, 8 шуточных текстов, 180 суеверий и чародейств, 27 образцов народной медицины. Матерью М. Янонене записано дополнительно 106 песен, 10 сказок, 318 пословиц и поговорок, 25 чародейств и суеверий. Таким образом, вместе с двумя фольклорными текстами, записанными сестрой Ю. Янониса Эмилией Яноните — песней-игрой и анекдотом — всего в книгу включено 1249 фольклорных записей.

Издание носит научный характер. Публикуемый в нем материал группируется в жанровом и тематическом отношениях, снабжен соответствующими комментариями, поясняющими варьирование отдельных записей одного и того же фольклорного произведения. В комментариях указывается также номер сюжета или мотива: песен — по Каталогу литовских народных песен (LDK), повествовательного фольклора — по международному (АТ) и национальным (КвРК, ЛРК) каталогам.

Во вступительной статье Амбр. Йонинаса «Фольклор семьи Янонисов» характеризуются публикуемые в книге фольклорные произведения, подчеркивается их значение для литовской фольклористики, позволяющее поставить Ю. Янониса в один ряд с другими известными собирателями фольклора. Публикуемый материал и его объем позволяют также считать М. Янонене одной из самых талантливых исполнительниц народно-поэтического творчества.

Материал публикуется с учетом характерных диалектных форм лексики, морфологии и синтаксиса, спорадических особенностей фонетического строя.

FOLKLORE AUS DEM GEBIET BIRŽAI

aufgezeichnet von Julius Janonis und Marija Janonienė

Zusammenfassung

Anfang des 20. Jahrh. wurde die Folklore in Litauen schon organisiert gesammelt. 1907 war in Vilnius der Litauische Wissenschaftliche Verein (Lietuvių mokslo draugija) gegründet, auch die Schülerpresse jener Zeit hielt die Öffentlichkeit dazu an, die Volksdichtung zu sammeln. Dieser Bewegung schloß sich auch der Schüler aus der Vierklassenschule in Biržai Julius Janonis (1896—1917) an.

J. Janonis sammelte die Volksdichtung in seinem Heimatgebiet Biržai. 1911—1913 sandte er der Redaktion der Schülerzeitung „Aušrinė“ fünf Folkloresammlungen ein. Fünf Sammlungen sandte er auch dem Litauischen Wissenschaftlichen Verein ein. Noch eine von J. Janonis aufgezeichnete Folkloresammlung kam vor kurzem aus dem USA, wohin sie durch die Abreise seiner Mutter nach Amerika gelangt war. So ist uns ein beträchtlicher von J. Janonis gesammelter Folklorestoff erhalten geblieben.

J. Janonis, der an der Wiege der litauischen proletarischen Dichtung steht und ihr bedeutendster Vertreter ist, hat man bis jetzt wenig als Folkloresammler gekannt. Uns verpflichtet, seine gesamte Folkloresammlung wissenschaftlich fundiert herauszugeben, nicht nur die Bedeutung des Dichters für die Geschichte der litauischen proletarischen Literatur, sondern auch der wertvolle von ihm aufgezeichnete Folklorestoff aus Nordlitauen, der den Schatz der litauischen Volksdichtung bereichert. Deshalb wird alles das, was J. Janonis aus dem Volksmunde gehört und aufgezeichnet hat, in diesem Buche publiziert.

Der größte Teil der von J. Janonis aufgezeichneten Folklore stammt aus dem Munde seiner Mutter Marija Janonienė. Außerdem hat M. Janonienė, schon in den USA lebend, vieles von dem aufgezeichnet, woran sie sich erinnern konnte. Dieser von ihr aufgezeichnete Stoff wurde zusammen mit den Folkloresammlungen von J. Janonis aus den USA übersandt. Er wird, insofern er nicht die Aufzeichnungen des Sohnes wiederholt, in dieser Ausgabe mitveröffentlicht.

J. Janonis hat (abgesehen von den Varianten und mehrmaligen Aufzeichnungen der gleichen Texte bzw. der mehrmals umgeschriebenen Texte) 279 Volkslieder, 13 Märchen, 6 Sagen und Überlieferungen, 194 Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten, 67 Rätsel und Rätselfragen, 14 Lautnachahmungen, 8 Scherze, 180 Aberglau-

ben und Zaubersprüche, 27 Rezepte der Volksmedizin aufgezeichnet. M. Janonienė hat zusätzlich 106 Lieder, 10 Märchen, 318 Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten, 25 Zaubersprüche und Aberglauben aufgezeichnet. So liegen zusammen mit den zwei Aufzeichnungen, die von J. Janonis' Schwester Emilija Janonytė stammen (einem Spielied und einer Anekdote), 1249 Folkloreinheiten vor.

Das vorliegende Buch ist eine wissenschaftliche Ausgabe. Der publizierte Stoff ist nach den Gattungen und thematisch eingeteilt. Die Texte werden durch die wissenschaftlichen Kommentare erläutert, in denen auf die aufgezeichneten Varianten des gleichen Werkes und auf die Nummer des Sujets bzw. Motivs hingewiesen wird (für die Volkslieder nach LDK—dem Katalog der litauischen Volkslieder, für die erzählende Dichtung nach AT—dem internationalen Katalog und nach KbPK, LPK—den nationalen Katalogen).

In der Einleitung von Ambr. Jonynas "Die Folklore der Familie Janonis" werden die im Buche publizierten Werke besprochen und ihre Bedeutung hervorgehoben, die es erlaubt, die Stellung von J. Janonis in der Geschichte der litauischen Folkloristik unter anderen um die litauische Volksdichtung verdienten Männern zu bestimmen. Die Qualität und Quantität der in dieser Ausgabe veröffentlichten Folklore erlaubt uns, M. Janonienė als eine der besten Überlieferer zu betrachten. Sie ist ein wahres Talent des litauischen Volkes.

Der Stoff wird publiziert, indem charakteristische dialektale Eigenheiten der Lexik, der Morphologie und der Syntax sowie der Phonetik, die sporadisch vorliegen, beibehalten werden.

TURINYS

PRATARMĖ	5
JANONIŲ ŠEIMOS TAUTOSAKA. <i>Ambraziejus Jonynas</i>	7

J. JANONIO UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

DAINUOJAMOJI TAUTOSAKA

DARBO DAINOS	36
1. Augin tėvas du sūneliu	36
2. Oi, daugel daugel mūsų sesulių	36
3. Augo sode klevelis	37
4. Siuntė mane tetušėlis	38
5. Broliukai pasėjo geltons linelius	39
6. Pasėjo kanapę ant marių kraštelio	41
7. Aukštūs kalneliai, margūs dvareliai	41
8. Oi, jojau jojau	42
9. Berneli berneli nedarbininkėli	43
10. Sijoj milt's	43
11. Nuvažiuok, debesėl	43
12. Lyk, lieteli, palynok	43
13. Palyk, lieteli	44
14. Dilia dolia	44
15. Kiaulė grikiuos, kiaulė grikiuos	44
16. Čiučiulis miegelis mane	45
KALENDORINIŲ APEIGŲ DAINOS	46
17. Čiužio, važiavo	46
18. Tatai geros sūpuoklėlės	46
VESTUVINĖS DAINOS	47
19. Paklydom paklydom	47

20. Sindir vindir žolynėlis	47
21. Panytėle mano jaunoji	48
22. Šeriau žirgelį	49
23. Oi, noriu noriu	50
24. Eisim laukan pažiūrėtą	50
25. Augin matulė savo dukrelę	51
26. Pri lygumėlei žalia žolelė	52
27. Kikili kikili laibakoji	52
28. Ant kalno eglė	52
29. Tykiai gražiai man' matutė ūgino	53
30. Už jurių marelių	54
31. Gerk gerk, berneli	55
32. Svečiai kieme suvažiavo	55
33. Panytėlė mano jaunoji	56
34. Eičiau svirnelį — kabo trys vainikai	57
35. Užteka saulelė per debesėlį	58
36. Pasakyk, panele, pasakyk, jaunoji	59
37. Ne panelė būčia, kad aš nežinočia	60
38. Upėj šiltas vandenėlis	60
39. Nusikirsč' apušę gumbuotą gumbuotą	61
40. Ko liūdi, sesiule, [ko neverki]	61
41. Šioki gaučia, toki gaučia	62
42. Negivieryk, panytėlė	62
43. Pūtė vėjelis nuo visų šalių	63
44. Ko taip smūtni, panele	64
45. Pulk po kojų motinėlei	64
46. Augo dukrelė pas motinėlę	66
47. Pagal marių kraštą	66
48. Vėjelis pūtė	66
49. Pasisėjau žalią rūtą	67
50. Sužvengė kieme žirgelis	68
51. O ką atrasi, kai ten nueisi	69
52. Pas matutę augau	69
53. Augino matutė mus tris kaip vieną	71
54. Oi ažuolėli, žalias medeli	71
55. Užgirdau girdėjau	72
56. Gegute lakštute	72
57. Ko nuliūdai, panelė	72
58. Kur saulelė teka	73
59. Apvynėl žaliasai	74
60. Kelkis, kelkis, sūnaitėli, kelkis, mano mielas	75
61. Kokia čionai marti, kokia ne martelė	75
62. Kokia čia marti, kokia ne martelė	76
63. Nusidenk, martele, arklių gūnę	76
64. Sakė, marti labai greitai	76
65. Aš tą tą žentelį pažinau regėjau	77
66. Ok dai, už biedno	77
67. Piršlys melagis, tiesos nesakė	78

68. Déku tau, svočiuol	78
69. Pati pati, sesytėl, pamergiuos siūleisi	79
70. Svoltelio kumelėlė devyniais sieksniais	79
71. Anos šalies svotas besotis besotis	79
72. Gal pažįst	80
73. Šią naktį par naktį miego negavau	80
ŠEIMOS DAINOS	81
74. Mano tetušis, senas būdamas	81
75. Gydo pragydo	82
76. Man nereikia tos žemelės	82
77. Oi, kai aš buvau	83
78. Šalts rudenėlis kad atėjo	84
79. Šėmi jaučiai pajungti maurojo	85
80. Gegutėlė girelėj kukavo	85
81. Aušta dienele kaip gelumbėlė	86
82. O jūs našlaitėliai	86
83. Nukris lapelis — užaugs ir kitas	87
84. Sesytėlė miela	88
85. Saulelė raudona	88
86. Sunku našlaitėliams	89
87. Ir atskrido gegutėlė	89
88. Šviesi saulutė — miela matutė	89
89. Linksmu yra uliavoti	90
VAIKŲ DAINOS	91
90. Čiučia liulia sūnaitėlį	91
91. Čiučia liulia dukterėlę	91
92. Čiučia liulia Barborušką	92
93. Gydu gydu kakytės	92
94. Ziru ziru bambą	92
95. Čiru čiru	92
96. Būūū, atvažiuoja Lucė	92
97. Čiku riku padvariku	93
98. Cak cak turgelin	93
99. Žemaiti kukuti	93
100. Aš mažas vaikelis	93
101. Turiu katę rainuotą	94
102. Tur lampatūrija	94
103. Voverytė — gudri poni	94
104. Tililili, vanagėli	94
105. Eik, ožel, vandenio	94
106. Oi tu moteriškė	95
107. Išėjo tėvelis į mišką	95
108. Tindi rindi riuška	96
109. Visi gražiai šoka	96
110. Skrenda uodas par girią	97
111. Kai aš mažas buvau	97
112. Kas čia buvo	98
113. Aš nekalts, Dominyks	98

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS	99
114. Nedėlios dienele	99
115. Ant kalnelio liepytelė	99
116. Šimpeliškių lauke	100
117. Jau balnoja sūnaitėlis	100
118. Šimtą mylių nujojau	101
119. Aš jaunas bernelis	102
120. Kad dievas duotų ūkaną dienele	102
121. Užsileisk, sakalėl, ant rūtų darželio	102
122. Panele mano jaunoji	103
123. Sudieu, panytėle	104
124. Oi, nerod nerodu	104
125. Eičiau eičiau šią naktele	105
126. Atskrend sakalėlis per žalią girele	105
127. Ūkana negiedri	106
128. Šilts pavasarėlis	106
129. Kai aš jojau per žalią girele	107
130. Vidury giedrios dienele	108
131. Anksti rytą kėliaus	109
132. Eičiau eičiau į girele	110
133. Šitoje ūlyčioj nedori žmonės	112
134. Sakė mane — šokia	112
135. Atjoj bernelis per lygius laukelius	113
136. Žveng žirgelis stainelėj	113
137. Kai aš augau panelė	113
138. Oi tu Petriukėli	114
139. Margiems šuneliam	114
140. Sakiau aš tavi ne kartą	115
141. Panele jaunoji	115
142. Prašom paklausti	116
143. Oi tu panytėle, baltoji gulbele	116
144. Oi tu pilkas karvelėli	117
145. Oi, žinau žinau	118
146. Ankstų rytą atsikėlęs	118
147. Tamsi naktelė — kaip namon pareisiu	119
148. Kožnas žino, kožnas žino	120
149. Žvengia žirgas lankoj	120
150. Oi, nebetoli Melaišių sodelis	121
151. Žaliajam miškely lapeliai geltoni	121
152. Oi berneli balamūtai	122
153. Atsimink, bernužėli, savo jaunas dienas	123
154. Motinyte širdele	123
155. Padabojau panytėle	124
156. Pasisėjau rūtytelę	125
ŽAIDIMŲ DAINOS	127
157. Augo sode serbantai	127
158. Augo žilvytis, tuto	128

VAIŠIŲ DAINOS	129
159. Kas taip padarys	129
160. Mūsų Joniukui bėda yra	129
161. Gerk gerk, garny ilgakakli	129
162. Tu katonėli juodaausėli	130
163. Padainuosim mes sustoję, oi	130
164. [Šok] gėręs, šok negėręs	130
165. Eisim, zenkiai, naktį	131
KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS	132
166. Kai aš ėjau par lanką	132
167. Senos kalbos iškalbėtos	133
168. Oi jūs medžiai ąžuolėliai	133
169. Kai aš augau raškažely	134
170. Ne tikt tie dainuoja	135
171. Ėjau par dvarelį, žiūriu par langelį	135
172. Man' matutė vargelyj augino	136
173. Ažūgino man' matutė	137
174. Matute, mano augintojėle	138
175. Paklauskite, broliai mūsų	139
176. Jau pievelė sužaliavo	140
177. Iš svirnelio išvadino	141
178. Ateis rudenėlis, negražios dieneles	142
179. Pasėjau miežius ir avižėles	142
180. Guli guli žaunierėlis vidury vainelės	144
181. Pas tetušėlį	144
LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS	145
182. Gegutėle, ko tu verki	145
183. Bėda mano paskutinė	145
184. Žiūrėk, kūmai, žiūrėk, Jonai	145
185. Gervės suka ir ulioja	146
186. Oi sesute, už našlelio ko ėjai	146
187. Raškiau sodne obuolėlį	147
188. Pamislyk, sūneli	148
189. Augo medelis žaliai sodely	149
DAINOS APIE GAMTĄ	150
190. Lepšė, grybė, umėdė	150
191. Už visus paukštelius	152
192. Iš mano darželio tai visas gražumas	153
193. Įėjau sodelin	154
194. Čir vir vir vir, vieversėl	154
195. Tu lakštingėlė, linksma paukštelė	155
196. Prašė klebonas žirgelių kinkyti	156
197. Šiltumas gražumas pavasarėlio	156
198. Gerai ašei sakiau	157
MORALISTINĖS DAINOS	158
199. Pūtė vėjelis vis iš pagados	158
200. Kai giedri dienele, tai bitelės siaučia	158
201. Mėlyni karveliai kluonely tupėjo	159
202. Senovės žmonės sunkybėj buvo	159

203. Onytyt jaunoji	160
204. Serga tėvo dukterėlė	161
205. Visą amžių uliavojau	163
206. Užu sodžiaus margi dvarai, medžiais apšodinti	164
207. Užtekėjo šviesi saulė	165
208. Papilio bažnyčia	165
HUMORISTINĖS DAINOS	167
209. Melaišių ūlyčioj	167
210. Aš mergytė	167
211. Oi panele panytėle	168
212. Suk mergytė tankiai ratą	168
213. Šok, sesule, su Jonu	168
214. Tas Petriukas Remeikiukas	169
215. Be kepurės stovi	170
216. Berneli jaunasai	170
217. Gailu man, gailu man	171
218. Ratas ratą veja	171
TALALINĖS. ŠOKIŲ DAINELĖS	172
219. Gal' Tauniūnų ūlyčios	172
220. Štakirių zenkiai penki	172
221. Kad ir pliks	172
222. Kasiu kasiu pylimą	172
223. Jei ne šiandien	173
224. Panytėle tu jaunoji	173
225. Toj mergytė gražaus stono	173
226. Dievs davė	173
227. Ek dui ševely	173
228. Mergelė rozė	174
229. Tetirvinas burbuliaks	174
230. Gerk arielką kaip ir brogą	174
231. Dujei bėg, kartu pilia	174
232. Man patinka tas berniukas	174
233. Jūs berniukai	175
234. Kur tu eini, panytėle	175
235. Elenyt, nu nu nu	175
236. Marė žąsį varė	175
237. Sinivadas augo	176
238. Petras, Jonas ir Oniutė	176
239. Šoko merga naginėt'	176
240. Panytėle, kur guli	176
241. Nusiseg's andaroką	176
242. Su mergaite guliu	177
243. Ein Kastant' iš klėtelės	177
244. Ein mergytė iš klėtelės	177
245. Ašei pati kaip guba	177
246. Laku laku lakutė	177
247. Oi tu seni besmageni	178

248. Bobutė senutė	178
249. Senis diedas barzdą krato	178
250. Žydaukėlė Kanka	178
251. Ašei buvau Siberijoje	178
252. Numirė nutireno	179
253. Gaili varškės	179
254. Pone, aš tave garbinsiu	179
255. Dainų dainų dainuškėlė	179
256. Aš ineinu priemenėn, priemenėn, priemenėn	180
257. Duoč gud kopūstų	181
258. Pasėjau taboką	181
259. Oi panele, ko nešoki	181
260. Ūka ūkaka	181
261. Visi greitai	181
262. Ek tirlita, kaip ant rago	181
NUOTRUPOS	182
263. Naktis tamsi	182
264. Šviesus dangaus kraštas	182
265. Mano panytėlė	182
266. Mėnesėlis šviečia naktį	182
267. Lijo lietelis be debesėlio	183
268. Man žirgelis vaško	183
269. Vandeniš bėgdamas	183
270. Eina jaučiai baubdami	183
271. Mūsų tėvai daug kentėjo	183
272. Eik šalin, nu nu nu	183
273. Be kepurės, be čabatų	184
274. Oi dievuli, ką darys'	184
275. Čia duralės marmolinės	184
276. Panytėle, mylėk mane	184
277. Tiek tos ir bėdos	184

*

278. Joniukai sūniukai ažuolėli	185
279. Čeršku baršku pupulėliai	185

PASAKOJAMOJI TAUTOSAKA

PASAKOS	186
280. [Giltinė — kūma]	186
281. [Velniai kapšyje]	188
282. [Jaunikis — numirėlis]	191
283. Vėželis	192
284. [Vilkui pažadėta duktė]	198
285. [Stebuklinga višta]	200
286. [Kupčiaus sūnus ir žmona]	202
287. [Žmogus apgauna velnią]	203
288. [Žmogus ir velnias siuva batus]	206

289. [Tinginė pati]	206
290. [Meiteliuko skerstuvės]	208
291. [Gyveno senelis ir senele]	208
292. [Eina boba pašale]	208
SAKMĖS, PADAVIMAI	209
293. [Dėl ko vorai kuproti]	209
294. [Kodėl kurmis negali per kelią perbėgti]	209
295. [Dėl ko vanagas negali gerti iš upės]	209
296. [Dudutis ir grieželė]	210

*

297. Kilučių ežeras	210
298. Biržų pilis	211

SMULKIOJI TAUTOSAKA

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI	212
MĮSLĖS. MINKLĖS	218
<i>Mįslės</i>	218
Gamta	218
Žmogus, jo veikla. Darbo įrankiai	219
Namai, aplinka	220
<i>Minklės</i>	220
GARSŲ PAMĖGDŽIOJIMAI	221
Kregždė	221
Lakštingėlė	221
Vieversys	221
Tetirvinas	222
Gegutė	222
Žvirblis	222
Gaidys	222
Višta	222
Avys	223
Oželis	223
[Spragilai]	223
JUOKAVIMAI	224
<i>Įvairios situacijos</i>	224
<i>Nesusikalbėjimai</i>	225
<i>Greitakalbės</i>	225

TIKĖJIMAI. BURTAI. LIAUDIES MEDICINA

TIKĖJIMAI, BURTAI	226
LIAUDIES MEDICINA	236

M. JANONIENĖS UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

DAINUOJAMOJI TAUTOSAKA

DARBO DAINOS	238
789(1). Aš nekalta, jaunas bernužėli	238
790(2). Aš, atsikėlęs anksti rytėli	238
791(3). Liulia, panel mano, liulia	239
792(4). Mano tėvo sodely	239
793(5). Berneli berneli	240
VESTUVINĖS DAINOS	241
794(6). Man rūteles beravint	241
795(7). Buvo subatvakarėlis	242
796(8). Prisiverpsi linelėlių	242
797(9). Ant ežerėlio	243
798(10). Verkia vaikai motinėls	243
799(11). Mano dukrelė	244
800(12). Šią naktele per naktele	244
801(13). Aš mergelė siratėlė	245
802(14). Sėjau rūtą, sėjau mėtą	246
803(15). Rūtel rūtel	247
804(16). Oi rūta rūta	247
805(17). Atjojo bernužėlis	248
806(18). Subatėlės vakarėli	248
807(19). Dainuok, sesiule, dabar čėselis	248
808(20). Oi sesiute sesytėlė	249
809(21). Stovi eglė	249
810(22). Subatvakarėli	250
811(23). Šėmi jaučiai pajungti maurojo	250
812(24). Augo dukrelė pas motinėle	251
813(25). Atvažiavo sesytėlė	251
814(26). Klykia gulbelės Dauguvoj Dauguvoj	252
815(27). Verk matutė, verk senutė	253
816(28). Neš mano kraitėli	253
817(29). Ko liūdi, putinėli, oi oi oi	254
818(30). Septintų metų rūtą pasėjau	254
819(31). Panele jaunoji, ką sudūmojai	255
820(32). Palaukėki, bernužėli	255
821(33). Sudiev sudiev, sesiute mūsų	256
822(34). Už stalo sėdėjau	256
823(35). Oi tu žente balamūte	256
824(36). Motute senute	257
ŠEIMOS DAINOS	258
825(37). Neviliok, sūneli, miesčionkos panelės	258
826(38). Bagotoji panytelė	258
827(39). O kai aš augau	258

828(40).	Kam tuėjai už jauno bernelio	259
829(41).	Tu sakei, berneli	259
830(42).	Žemuogėlės balti žiedeliai	259
831(43).	Man mažiutei, man jaunutei	260
832(44).	Jau saulutė leidos artyn vakarėlio	260
833(45).	Aš verkiau, aš verkiau	261
834(46).	Kai aš augau siratėlė	261
835(47).	Katram tik yra	262
836(48).	Tikra matutė	262
837(49).	Močekėlė raganėlė	263
VAIKŲ DAINOS		264
838(50).	O kur tujei buvai	264
839(51).	Gale lauko ažuolas	265
840(52).	Išleidžiau ožką	265
JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS		267
841(53).	Dainų dainų dainuškėlę	267
842(54).	Vidury giedrios dieneš	268
843(55).	Siuntė mane motinėš	268
844(56).	Oi, žinau žinau	268
845(57).	Šviesus dangaus kraštas	269
846(58).	Stovi obelėš	269
847(59).	Pūtė vėjelis nuog pietų	269
848(60).	Atjojo bernelis	270
849(61).	Kad būčia karvelis	270
850(62).	Mėnesėlis šviečia naktį	270
851(63).	Panytėle mano miela	271
852(64).	Sudiev, panytėle	271
853(65).	Klausė mane tetušėlis	271
854(66).	Oi berneli bernužėli	272
855(67).	Nedėlios rytėli	272
856(68).	Tyki naktis be vėjo	273
857(69).	Nevieryk, sesiule	273
858(70).	Oi dieve mano	273
859(71).	Paskutinį kartą	274
860(72).	Atsigulęs margoj lovoj	274
861(73).	Plaukė laivelis par ežerėli	275
862(74).	Išėjau medžioti in žalią gojelį	276
ŽAIDIMŲ DAINOS		277
863(75).	Augo liepelė, tuto	277
VAIŠIŲ DAINOS		278
864(76).	Kam nēr matutės, tetušėlio	278
865(77).	Vis geria, vis geria	278
866(78).	Gersim čerką pilną	279
867(79).	Uzbone mano	279
868(80).	Ne aš gert atėjau	280

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS	281
869(81). Ateis rudenėlis	281
870(82). Dėku, matute	281
871(83). Ne tik tie dainuoja	281
872(84). Sudiev, panytėle	282
873(85). Oi berneli bernužėli	282
874(86). Saulė nusileidė	283
875(87). Ar jis biednas, ar bagotas	283
876(88). Aš karaliaus žaunierėlis	283
877(89). Mes Lietuvos bernužėliai	284
878(90). Vilniaus mieste žalūs bromai	285
879(91). Kai aš jaunas vaiskan jį	285
880(92). Oi dieve mano	286
881(93). Guli guli žaunierėlis	287
LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS	288
882(94). Kur paliko tas takelis	288
DAINOS APIE GAMTĄ	289
883(95). Lietuvos šalelėj	289
884(96). Visi jau sakė	290
885(97). Visi jau džiaugias	290
886(98). Vieversėlis šalia kelio	290
887(99). Čir vir vir vir, vieversėl	291
888(100). Kai graži dienele	292
HUMORISTINĖS DAINOS	293
889(101). Kai aš augau bernužėlis	293
890(102). Oi Joneli, nu nu nu	293
891(103). Gaili man, gaili man	294
892(104). Aš su savo žmona	295
893(105). Ok, myliu savo vyrą	295
894(106). Vyrel dobilėl	295

PASAKOJAMOJI TAUTOSAKA

STEBUKLINĖS, NUOTYKIŲ PASAKOS	296
895(107). [Žalčio žmona]	296
896(108). [Petrukas ir jo arkliukas]	300
897(109). [Jonukas ir seserys]	304
898(110). [Po apsiniukimo saulė užtekėjo]	306
BUITINĖS PASAKOS, ANEKDOTAI	307
899(111). [Tik per tvorą nemesk]	307
900(112). Kaip vokiečiui davė kiaušinių	307
901(113). [Našla]	307
902(114). [Kaipgi bus saldus]	308
903(115). [Maišas]	308
904(116). Sūnaus vargai	309

SMULKIOJI TAUTOSAKA

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI	310
BURTAI, PRIETARAI	322

E. JANONYTĖS UŽRAŠYTA TAUTOSAKA

1248(1). Girdžiam, žmonys apkalba mus	325
1249(2). Dievulis pavelijo	326
PAAIŠKINIMAI	328
ABĖCĖLINĖ DAINUOJAMOSIOS TAUTOSAKOS RODYKLĖ	384
ABĖCĖLINĖ PASAKOJAMOSIOS TAUTOSAKOS RODYKLĖ	393
ŽODYNĖLIS	394
SUTRUMPINIMAI	396
ФОЛЬКЛОР БИРЖАЙСКОГО КРАЯ. <i>Резюме</i>	398
FOLKLORE AUS DEM GEBIET BIRŽAI. <i>Zusammenfassung</i>	400

ИБ № 2931

ФОЛЬКЛОР БИРЖАЙСКОГО КРАЯ

На литовском языке

Издательство «Вага», 232600, Вильнюс, пр. Ленина 50

BIRŽŲ KRAŠTO TAUTOSAKA

Redaktorė R. Saukienė

Men. redaktorius S. Chlebinskas

Viršelis dail. R. Tumasonio

Techn. redaktorė V. Lembutienė

Korektorė D. Meciūnaitė

Duota rinkti 1981.VII.20. Pasirašyta spaudai 1982.I.25. LV 12022. Leidinio Nr. 10208. Formatas 84×108¹/₃₂. Popierius spaudos Nr. 1. Šriftas 10 p. „Baltika“. Iškilis spauda. 21,8 apsk. sp. l. 22 sąl. sp. atsp. 22,2 leid. l. Tiražas 7000 egz. Užsak. Nr. 2281.

Kaina 2 rb 20 kp

„Vagos“ leidykla, 232600, Vilnius, Lenino pr. 50
Spaudė „Valzdo“ spaustuvė, 232600, Vilnius, Strazdelio 1

Bi374

Blrų krašto tautosaka / LTSR MA, Liet. k. ir literatūros in-tas; Užrašė J. Janonis, M. Janonienė; Parengė K. Aleksynas; Red. [ir iš. str. „Janonių šeimos tautosaka“, p. 7—33, parašė] A. Jonynas.— V.: Vaga, 1982.— 414 p.

Santr. rus., vok. Bibliogr. paaišk., p. 328—383, sutrump., p. 396—397, ir iš. str. išnašose. Rodyklės: p. 384—393.

Dainuojamoji ir pasakojamoji tautosaka.

47023601000

B $\frac{70303-233}{M852(10)-82}$ U—82

BBK 82.3L-6
LF